

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_232067

UNIVERSAL
LIBRARY

الْآرَاءُ أَوْلِيَاءُ اللَّهِ لِأَخَوَاتِ عَلَيْهِمُ وَالْأَهْلِيَّةُ

مَعِينُ الْأَوْلِيَاءِ

مستملحاً تفصيلياً يخبر بتطبيقات الأصول العينية حجة الله على العالمين
حضرت امير بزرگ هست اولی معین الدین حسن نجاشی نعم الامام جری

قدس الله سره وفاض علينا به

از التالیفات را تقدیم می‌نماید فائقه

قدوة المحققین و المومنین عمیق احسان و غنوة الشجرة النورية

اصولها ثابرة و جمیع فوائدها من السلفین امام المصنفین

بناب قاضی سید امام الدین خان صنا

و نویسنده کلمه ضلع اجمیر - نخله العا

و مطبع معین الدین بکریه بستانه شمس سلفه و افتخار الملک مطبع نجاشی

فهرست منامی که در نسخه معتبره الی کبری بایان است اصل و فرع ششمین است

تاریخ	توضیح	توضیح	توضیح	توضیح
۱۰۰۰	علاء و قالات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	.	.	اول
۱۰۰۱	آمن آستانہ عالیہ	.	.	"
۱۰۰۲	مستند علیہ الہی حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	.	.	دوم
۱۰۰۳	سہ الکتاب شوقی و تاریخی در باب اثبات اولاد حضرت خواجہ بزرگ معین	.	.	"
۱۰۰۴	خواجہ فرات شامی دینی بہ اثبات صدر	.	.	"
۱۰۰۵	حوالہ تذکرہ امام اکرام دولت انگاشیہ بہ اثبات صدر	.	.	"
۱۰۰۶	تذکرہ الغالب الاولاد حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء قدس سرہ	.	.	"
۱۰۰۷	گزارش دربارہ اولاد و ترویج اہل انکار	.	.	"
۱۰۰۸	از حضرت خواجہ قطب الاولیاء قدس سرہ	.	اول	سیوم
۱۰۰۹	از حضرت سلطان الشانخ نظام الاولیاء قدس سرہ	اول	"	"
۱۰۱۰	از محمد دوم غلام الدین احمد قدس سرہ	دوم	"	"
۱۰۱۱	از خواجہ حمید الدین سلطان البکر کن ناگوری قدس سرہ	.	دوم	"
۱۰۱۲	ذکر آستانہ معینہ و بنار و دارالخیر اسمیر	.	.	چہدم
۱۰۱۳	غیرات و مقامات سیر و نثر	.	.	"
۱۰۱۴	نظم مناجات و بیعت صحیح و غلط و دیگر تفرقات	.	.	"

بعون الملك المعين الوهاب

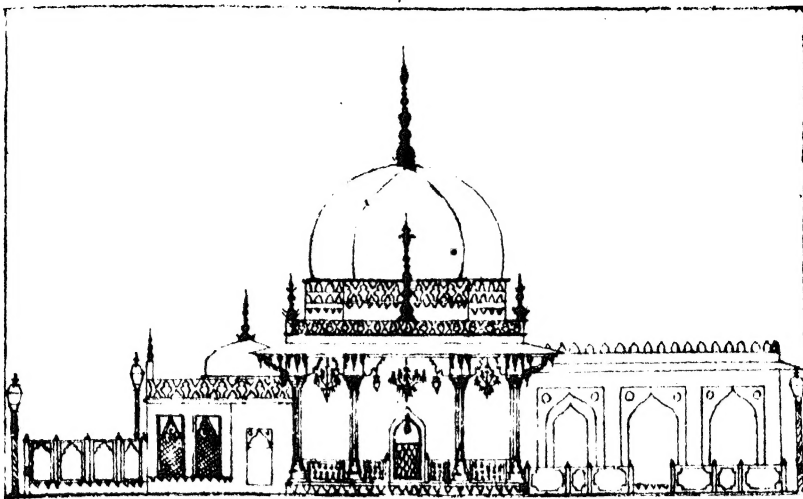
کتابہ مطالعہ حالات و ملفوظات مناقب مقامات حضرت خواجہ خواجگان علی
غریب از حضرت خواجہ معین الدین چشتی سنہ ۱۰۷۱ ھ بمطابق ۱۶۶۰ م
مسیحی ۱۶۶۰ م

معین الاولیاء

تصنیف ادب الیوم شاعر و ملغ جہان شمس قاضی سید امام الدین حسن خان

بماہ ربیع الاول ۱۲۳۳ ھ

طبع بریلیند شریف زریو طبع ار اسٹنڈ

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بیدار شد که شاید نوع انسان را بر او علم و نبوت بسیار است و در دنیا محمد و در آخرت محمد بن
 و علی و اوصیاء جمیع که تخلیق همه هزار عالم و تفصیل بنی آدم از وجود با وجودش بوجود آمد و از بر تو
 جمال عالم آفرینش خلقت کفر از میان زمان و زمانیان برخواست اما بعد فقیر حقیر در پیش سید ریش
 قاضی سید عالم الدین بن سید میر الدین که از کبریا کرد و بایان خدمت مرشدی و مولای سراج بر حققت
 نور بعین عرفان و معرفت شمع شبستان محمد و وحدت حضرت خواجه الکبش چشتی توسی است بر بنمونی
 طالع بیدار و مساعدت و در کار جمعیت مطالع کتب میر و ملوک و توانی و طایفه بهر سانید و بر حالات و
 مقدمات اولیا کاملین و بزرگان دین کمای غزالی یافته تبعث اضلاع ایران طریقت شعار و دیوان آثار
 نظم پست و دو جهاد نمایی گماشت که بر نه از حالات و مقامات مرشد است لکن ناب المقرمین و محققین
 مهر سپهر ایمان و ایقان حضرت خواجه بزرگ حسین الاولیاء معین الحق و اله و الدین بنی الحسینی چشتی منجری
 اجمیری قدس سره الله عز و جل و سبط تحریر و ربط تسطیر آوردن موجب سعادت دارین و مفاخرت
 نشاتین خواهد بود و لاجرم کرمیت در دست کرده در ترتیب این رساله که گشتکل بر چهار باب است معی مؤنور

بجائے خود رسانید۔ باب اول مشتمل بر حالات و مقامات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا باب دوم تذکرہ
اولاد و جانی۔ باب سوم تذکرہ اولاد و جانی مشتمل بر دو فصل و دو فرع۔ باب چہارم مشتمل بر تذکرہ بھائی و
دستانہ عالی و مقامات بزرگ قدیم

باب اول

مشتمل بر حالات و مقامات حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء

مخفی بہاؤ حضرت خواجہ را۔ اسل از سنجہ نواح خراسان است، و تہیکہ پیر بزرگوارش داعی اجل الہیک
گفتہ خواجہ عنوان شباب بود۔ روزی خانہ باغی کہ از ان خواجہ بود احد ذات بصورت مجذوب و سب
پیدا آمد و پارہ نان طلب کرد حضرت خواجہ بسبب ادا قل ما السائل فی لا تہرجہ، انہ خرمالہ زانی
فرمود صفت مجذوب اطریق بل اسان مرغوب آمد و چند شربہ لعاب دہن آلودہ حضرت مستزاد
بخوشش استبداد فرمود۔ از انجا کہ شہیت قضا و قدر ہمین بود خواجہ از انکار بازداشتند و بتایید
تسلیم نمودند و منقول است کہ از ان زمان غلبہ عشق و محبت بر حسد غلبہ استلما یافت تا آنکہ صورت
حب الوطن را فرمود خاطر بکند لک حسن طالع کک کردہ حقیر ترک علائق و بر راست گردید و از
ہجوم و کثرت یار و دیار روئے تافتہ با تحصیل سلوک معنی کرد و صورت مجذوب و بشارت و فرمودند
پائے شوق و داعی طلب و بیابان قعب نہاوند۔ درین صہوبت و فقر پیش از ہمہ ما کہ حضرت نجو
را بر صورت جذب معنی سلوک متنبہ فرمود و کلمہ غیب بود آتایہ اسباب ظاہر علوم و نیہ را در کفر قند و نجوا
الکتاب فرمود و مقام یقین را بطن عین فرمود و نہ تا آنکہ کمال خدیجہ شوق عنان کشتہ و
کشان بر و صفت آباد و بعد از سبانیہ زیر آکر پشاد از لی ہکشاف رموز خفی و جلی ہمہ دین فقا
موجود و موجود چہ نچہ مجذوب است طلب بکونین شیخ المغربین المشرقین حضرت شہید عثمان مارونی

قدس الله سره العزیز فایز شد و کتبش کمال ازان سر تاییدش و دریا نوال اندر نمودند میگنید که حضرت خود را
 مدت بابت سال در سفر و حضر بخدمت حضرت مرشد برق سپری شد و انجام کا خلعت خلافت بخشید
 رخصت فرمادند و بابت نیر یا گفتند و آنجا بجهان تشریف نزل مکرمت فرمود و با عیان اشراف و کتساب
 نعم الهی این فرمودند - آنرا که حضرت جوابه اکثر بمقابر جائے نوش نمائند و بعد از هفت روز مباد
 نان که بیشتر از پنج مثقال می بود فقط از یک دلو بس و در نان اوس بود و کمال شکست و بخت بایزید
 در شرف موند بیشتر بر اخصای راز و حفاظت امر حق جمد بلوغ منظور و هم گاه عزلت و وحدت مقصود
 بود - از هجوم و کثرت نفور بودند - حسناق عظیم فیض ستقیم داشتند هم دین اشنا و حضرت خواجہ ابرار شریک
 و غیر آن صورت قیام و پیش آمد و از انجلا و اقع زمان در دو سبز و از قابل مان است - وقتیکه حضرت خج
 و سبز وار رسید - حاکم سبز و از محمد یادگان نام که بغایت قبی المشرع آنجا بر درگاه بود - با متباه و درو معود
 بر خوشن برافروخت و تبر و دوزار حضرت خواجہ بر آمد - آنچون نظرش بر میان جیل مہارک رسید
 می اختیار لرزیدن آغاز کرد و بحال خود نمائند و عاقبت کار از اراده ناسزا استغفار خواند و تائب گردید
 بتلقین و اقصی حضرت خواجہ بیت اختیار کرده تبرک تعلق بل عیال بر کاتب فیض تنہا
 تا بحصار شادمان خود را رسانید و بارشاد حضرت خواجہ تلقین و تدریس آنجا با و مفوض شد حضرت
 درویش جمال مولف سیر العافین میفرماید که او قبر شیخ محمد یادگار در حصار شادمان دیدہ است - آخر
 حضرت خواجہ بعد از نبوی عازم شد و بعد از آن مناسک حج بایکے حضرت سید النبوت بصوب
 الحیر و در حدود تہقان افتاد - در آن مان حمیر بکومت مہندیان بود و راجہ پتھور نام فرمانروا سکند
 الحال کہ حضرت حمیر سبع سلام و جمع اہل اسلام است - در آن ایام معدن کفر و منکر کفار بود و حضرت
 خواجہ در حمیر رسیدہ اولاً باینکہ طرح اقامت انداخت و رخت سایہ دار بود اکنون بجایش حد گذر کرد
 استاد شریف القی است شخصے از ملازمان خیر طرح حضرت خیر المانع آمد و حضرت از آنجا رخت اقامت نمود
 بربلہ تلاب کہ اناساگر مشہور است قیام فرمودند - سائل مالاب ہر از بت و تہانہا معمود و در جز
 صدائے ناقوس و علیہ ہر حصہ دے دیگر از شام تا سحر جاگزین گشت و برش نمیشد روزے

بمقتضای مذہب و نصیح طینت با خدام حضرت اجبر برین بچکان حسد بده از اسل و دشمنان
 آند چون حبشیقت حال حضرت اجبر اطمینان غنہ - بغاوتی از فرمودند که از آتالاب بقدر
 یک گزہ کعبه وارد ہنوز گذر آتالاب بدست بودند کہ بکین آتالاب رزق مین و بخارا آسمان کردہ
 نشان اوت تراوت در پین آتالاب معدوم و مفقود گشتہ - اذین ممبر استلاب عظیم و آنت کثیر تر
 نوع انسان و حیوان متاثر شدہ - و فریاد و غلش گویان محو و شورش بود - بانظار انجینین آت
 تہیات و خوارق عظمی و کرامت کبری ہی شادی کہ از قوم جان معبود و سجود نمود و بود خوشتر
 بحضرت اجبر بزرگ رحمۃ اللہ علیہ رسانیدہ بنعلیم سلام و بحیث خدم معززہ مبارکی شدہ چون
 این واقع ہوشش بآراہہ چہورایمانیدند - اورش یادش وادرا با انجینین صاحب بیت و ظلمت
 مقابلہ و مجاہدہ کردن و دشمنیہ بر پائے خود کہ مقتن است باید کہ خوشتر از این مزاج و اتفاق از داری
 امارا چہ چہوراکر فقوات ازلی و منافست سردی نقد یرشش بود و بگفتہ بزال خیال کردہ اسبب
 حکم از پرستاران خویش اچال اچلی را کہ دین حر و افسون و یطولے و شمع طلاع فرشتہ و ہتلم
 و شغانت فرخواست کردہ جوگی مذکور بنار شش اسباب حر و فسون کہ تہر بیل مانو خوار و عقرب
 بودند خود را با جمیر رسانیدہ و با خدام حضرت اجبر بزرگ طرح مقابلہ انداختہ عاقبت کار نہر مقدس
 گشتہ و خواہمیت اجبر چہورادر حضرت خواہر رسانیدہ بعد از تضعیح و عفو و تعمیر تعجب کرد
 حضرت خدام بزرگش فرمودہ اچال را بجامعت اسلام عزز و شغفر فرمودہ اما اجبر چہو اگر سعادت با
 مقدر شش بود از صراط مستقیم سعادت ہدایت آورہ و دشمنان و بار و ضلالت گشتہ بدست شکر اسلام
 گرفتار اند رہا از غم و ہل جنم شدہ - آورہ اند کہ حضرت خدام را مجاہدت عمل و محافظت کلام چندان بود
 کہ در یک روز نہ دو خیم و بیگ خیم ہزار کھت بنیاد میکردند و گاہے بسکون و گاہے بظہر اب
 احوال درو نگین را با دل در بہت مقابلہ میفرمودند حضرت خواہر با یوم کہ از سفر محراب سعادت فرمود
 تاملت ہل مال کہ حد زمان عین الوصال بود - در و انجیر اجبر علی الاصل حال تا اچم خود و غیرہ انکا
 بنظر تفصیح و تنقیح منان موضع ناندن کہ چہ معاش فرزند شش بود یکبار تائبہ علی القل و حرکت

ناگزیر افتاد و سلسله نسب پشش بوسله امامت کاشم ضی الله عنده بر المومنین علی بن ابی طالب
 کرم الله و به منتهی میشود سید حسن ملقب بخواجہ معین الحق والد حسین بن سید غیاث الدین -
 بن سید نجم الدین - بن سید عبد العزیز بن سید زکریا بن سید ابراهیم بن سید اویس - بن سید شمس الدین بن سید
 بن حضرت امام جعفر الصادق بن امام محمد باقر - بن امام علی سجاد - بن امام حسین شهید الزین علی
 مرتضی شیر خدا رضی الله تعالی عنہم جمیعین - بعضی که نسبت سیادت حریف زده اند قصه تحقیق غلط
 فاش است - بقول است که حضرت خواجہ بزرگ مریدان و متبعان بسیار بودند - اما صفی راکه
 که بقصد یقین ریاضت و تشریف خلافت سرازیر فرمودند - تفصیل انیت - خواجہ قطب الدین
 شیخ حمید الدین صوفی - شیخ فخر الدین فرزند اکبر حضرت خواجہ بزرگ سید ضیاء الدین فرزند دوم
 حضرت خواجہ بزرگ - شیخ معین الدین - تاجی حمید الدین محمد عطا ناگوری - اقبال معروف بعباد
 سید و جالدین مشہدی - شیخ برهان الدین - شیخ احمد - شیخ محسن یا حسن - شیخ سلیمان بلخی
 شیخ شمس الدین - شیخ حسن سیاط - شیخ احد الدین کرمانی - بی بی جمال حافظ بنیت حضرت
 خواجہ بزرگ شیخ مسعود و غیره سلاسل و غازی از اینها هر یک صاحب مقام و مرجع کافرا نام بود
 اما بنام قطب الاولیا خواجہ بختیار کاکی قدس سره الله سره العزیز - و شیخ حمید الدین صوفی التوالمی
 الناکوری که بسیار ان التا کمین معروف است قرع فال زده بودند و ازین هر دو یکی را به دلی
 و دیگری را به ناگور سریرائے خلافت داشتند و فرمودند و از کمالات فیض آیات او است
 حکما تا لیل الویل العارفین فرمود دل عاشق آتشکده محبت است هر که مدغم فرود آید بر دوز
 از نیکوای آتش مشتعل تر از ناره محبت نیست و فرمود که از سیل آب ان صدام بر من خیر است
 که در دریا میرسد خاموش میگردد و فرمود و شنیدم از خواجہ عثمان فاروقی رحمته الله علیه که رب العرش
 و دستا ستمدار در عالم دنیا یک چشم در من مجرب باشند بود خند فرمود که از حضرت حجج
 عثمان قدس سره با ستم عالم رسید که هر آنکه این خصلت دارد حضرت سبحانه تعالی او را
 درست میدارد - اول سخاوت همچو سخاوت بجا رود و شفقت بسان شفقت خود شریف نصف الهام

مؤمن خلق اند زمین فرمود و صاحب دان باز کار نیک صحبت برستان متبر از عمل
 بد فرمودند و درت مهربانم نگاه شانند که فرشته چپ چرخ عمل بد تا مدت بسال بنام نوسید
 فرمود و بخواند دست خواجه عثمان با بونی دوس الله سوره العزیز که درویش محق درویشی انگه باشد
 که از دود عالم فناء هیچ باقی نماند علامت محبت و طاعت است و ترس که مبادا دود است از دود
 مر عارفان بر مقام است و گوهر بران به تمام نافر باشند همه عالم و عالمیان او فصل و گشت
 می بینند - عارف کسی است که هر چه خواهد در پیش آید - و هر چه گمید برایش نشود و یک ترک
 قدر عارف آنست که موصوفت به گفت حق باشد و اگر کسی بصورت مدعیان پیش آید بنزد و گشت
 او را - بجهت ازام رساند فرمود سالما درین کار مجاهد بودیم عاقبت کار غیر از همینست
 نصیب مانده فرمود گناهی چندان مضرت نیست که تشهیر و تشویر برادر مسلمان فرمود - آیت
 حق شناسی فرار از دنیا و سکوت و معرفت است برادران منازل معرفت به قصد نرسند
 تا از معارف حقیقی سرافراز نیابند فرمود - دلیل تفاوت نیست که با وجود گناه نازش قبول دارد
 فرمود که یک انعام یافت از سخاوت یافت - درویش کسی را گویند که ارباب حاجت را محروم
 نگذارد و طبیب خاطر درویش آن بود که با درویش بنشینند و غیر مبلوغ آن که درویش استغنی
 درویش احترام کند عارف بودن بقی این است که بخود نمی باشد - قانع و متوکل کسی را
 گویند که برنج و دود که از حلالی برسد نه بران شکایت باشد نه حکایت عارف را مرگ
 محبوب باشد و راحت متروک و یاد حق مانوس عارف اچون با باد آرد و دوازده واقعات شب بر پنج
 که گزشت یادش نماز عسلم قلزم ناپید کننا راست و معرفت حقیقی پیدا کننا پس علم خدا
 و معرفت نبه از نیجا است فرمود ذات عارف چون آفتاب تابد و همه عالم از ان نور است
 فرمود نماز نظر بفریب است معراج مومن نماز هر که نماز را بقیه یق ادا کند بر بالا عالم
 حقیقت و قرب به نیهارند +

و تذکره خوارق عادات حضرات خواجه بزرگ منقول است که حضرت خواجه سید شمس بن حاج

امرای حاکم نیکو فرمود در بر زمین پشت نه دنیا سود زمانیکه سپس از افاقه مراقبه نظر نشسته
 از افق و فورسے است و تائب و تائب که می شد و اگر بر کافر می نگریستند و تائب می گشتند و تائب می گشتند
 و دولت ایمان می یافت روزی حضرت غلام در یاد حق مستغرق بود و پدید آمدن مان و حکماز
 مریدان خدمت دولت پادشاه در یافت و التماس کرد که با پادشاه در باب استخراج او
 فرمان داده است پرسیدند که با پادشاه کجا است عرض کرد که بنظر تفریح و تفریح بیرون شهر است
 مرغزار و بر آب سوار رفته است حضرت خواجہ تامل فرمود و بعد ساعت استراحت کرد و در آن
 دایره اندیشه بجای مطمئن باش امر و پادشاه را جل بر سر رسید است باز پشت اسب
 بر روی زمین افتاد و ملاک خواهد شد و ساعتی گذشت که از مرگ پادشاه خبر آوردند فرمود حضرت
 خواجہ بخت می آید که تا مدت سبب سال در خدمت حضرت خواجہ معین الاولیاء خواجہ بزرگ بودم و گاهی
 شنیدم که در باب صحت و عافیت خود سخن گفته باشد اما بچنان باب العزت و تعجب میگرد
 که هر آنوقت که در دو محنت قسمت جهان و جهانیان است بفرموده و کلمه معین الدین نصیب باشد
 حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء با جماعه در ویشان نشسته بود درین اثنا سلطان
 شمس الدین شمس میر و کمان در دست گرفته از پیش نظر گذشت چون حضرت خواجہ بزرگ بید
 فرمود که این پسر پادشاه ملی شد نیست عاقبت بچپان شد نقل است روزی حضرت خواجہ
 بزرگ معین الاولیاء با جماعه فقره شنید بود و دوباره فقره و ملوک ذکر میرفت درین گفت
 شنید و دید که حضرت خواجہ لایب به زبوت و معین و بسیار نظر می کند و قیام بفرماید از مقام
 این آثار حاضران تعجب شدند و گفتند که یاران جلسا از هم جدا شدند حضرت خواجہ بخت می آید
 سبب قیام بار بار و موجب دیدن بهمت معین و بسیار استفسار کرد و فرمودند که مرقد مظهر حضرت خواجہ
 عثمانی بودی چون می دیدم تنظیم است کردم حضرت خواجہ بخت می آید که فرمود خواجہ بزرگ معین
 که فقیر معین الدین در خدمت لغیرم نخواهد رفت تلمذ یاران و فرزندان را بذیل او و بخت آیند
 مشغول است که بهفت تن از کافران در بغداد آتش پرستی میگردند و عبادت میارضه میگویند

هر یک از نهان شهرت کمال اشد روزی باراده آسمان تصدعت حضرت است که جمع آن
 زمانیکه بهال باکمال حضرت اجداد شایده کردند از خود قربت نه نشهریه براندام اینها را من و ادب
 حضرت خواجه قدس سره که بیغمه بود که با آنکه شمار بقوت وقت حضرت اخیریگان خطریست بهت - اما در
 تعلق بخلق است نیاز دارد به حیف است که پرستیدن آتش و کوشیدن نافع کار خود را خراب کنید
 جواب او که ما از آتش فریغ اویس خوف خطاست - باشد که از پرستیدن و عزمی در شستن خیار
 رعایت و مسامحت را دارد حضرت شیخ الاسلام خواجه بزرگ قدس سره العزیز با شماع
 این معنی تبسم کرد و فرمود که این همه غیر از طاعت و پرستیدن است طاعت چیست نه آید آتش را
 ریزه آتش نه باشد که من حکم حضرت خداوندگار احدی السبزو کافر ان عرض کرد که حضرت شیخ
 که غیر یا دحق بکار دیگر نه دارد - اگر از آتش سوزان بخشیدن را پیش یا محفوظ و معصوم و دشمن تر
 ما انجا باید تا یک گفت این پرستیدن آتش که معبود و سجود یا نیست آخر از او بجا نیستیم حضرت خواجه
 چون این سخن بشنید فرمود که اگر مردان خدا را در سخن آتش بیندازند بعد از وقت سرودند و لطفها
 پذیرد و هیچ نیت نه رسانند این گفت و بگویند ایست که آتش کشیده و انبار آتش بنید آ
 آن همه آتش نیز که شعله پذیرد و آتش را بگیرد و در ظرفه لعین سرودند و لطفها پذیرد - چون لعین
 پاکان از انبار آورند - دیدند که هیچ آسیب نرسیده است بچپان بود که اناخته بودند - با نظار
 انجینین عظمت عظمت و کرامت علیا از سایر بندگان با عتوان حق والو بهیت حضرت خواجه بزرگ علیر
 زبان حال کشتند و از شیوه ناستی و عقائد نار و تائب تارک شده به دست حق پرست حضرت
 شیخ الاسلام حضرت خواجه معین الحق الدین قدس سره تصدیق ایمان تسلیم اسلام کردند و آنکه
 زمان از وصلمان خدمت شیخ گشتند حضرت خواجه معین الحق قدس سره فرمود که بگو
 که خواجه عطا سلمی نام داشت و تا به چهل سال رفت بسوی افانک نکرد - استفسار کردند که چنانکه یکی
 و بقراری از صحبت گفت که از خج و خر مساری گور و بیت فرمای محشر - باز پرسیدند که بسوی
 آسمان ندیدن چنان است - جواب او که از بسیاری گناه و خنده که در مجلس بارده ام نافع نعمت

وہدین محل فرمود کہ خواجہ فتح موصلی از یاران طریق و بزرگان جماعہ صوفیان بود کہ رستین و
اندو گدین رستین مداومت داشت از انرا اگر یہ گوشت رخسار بخینہ بود۔ بعد وفات اوردہ واقع
و کچھ کہ خداے تو با تو چکر دے جواب داد۔ لغسام فرمود از گناہ نام و گزشتہ زمانیکہ مرصہ و پنج
بروند خطاب کہ کہ فتح از چہ بود کہ سالہا بگرہشی۔ آنا از رحمت ما مہربان بودی سر سجدہ آوردہ و
عنا بڑا ستم کہ خداوند از عطا کردہ زرش تو حیران نہ آئیم۔ آنا از اندیش منزل گور و پریش دیوان محشر
و جہرہ دستی فرشتہ موت خائف و سہمناک بودیم و میگفتیم۔ فرمان ملک بشیش ازین منرس زمین باش
حضرت خواجہ معین الحق میفرماید کہ خدمت حضرت شیخ الخافقین خواجہ عثمان قدس سرہا و سہمناک
بودیم۔ جائے جانقاہ بود۔ و در آنجا خدمت شیخ صد الدین محمد احمد را دیدم کہ ہر کہ در آن خانقاہ
نئے آمد و مرد غیر نیست باہر کہ چیز سے داد میفرمود کہ در حق من دعاے استقرار یا یا یا
فرمود۔ و چنان آن بزرگوار۔ ذکر گورد قیامت سے شنیدے ترسید۔ و چندان میگفت کہ از چشم
خون جگر سے تراوید۔ و بہین نمط ہفت شباز روز در شدت اضطراب و شدون بسر سے بڑو
زمانیکہ غایب گریہ و بکا فرستے داد و بحال خود بانہ سے آمد و سنے لبو سے مٹھا و جلے سیکر و
مباغت کسے را کہ ختم مرگ در عقب حریف نفس و پندار پیے باشد۔ اور ابے سکون و تکبیر
چہ کار۔ حضرت خواجہ معین الحق قدس سرہا فرمود کہ فاتحہ بنظر کشادہ کار و برآدن احتیاج
از بس نافع است۔ از حضرت ختم رسالت صلی اللہ علیہ وسلم در خبر آمدہ است کہ ہر آنکہ کار
و شوار و مشکل صعب در پیش دارد فاتحہ الکتاب باین پنج بخواند
بسم اللہ الرحمن الرحیم ہمیم آخر کلمہ را بالام کلمہ الحمد ضم کند و آمین سہ بار بخواند حضرت بجا نفعالے
شانہ رحمت فرماید از رحمت و جود بہت محفوظ دارد۔ و مراد او تعجیل و تسہیل بآید و ہمداران
محل فرمود کہ وقتے حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بایران خدمت فرمود کہ حضرت البشیر
ہر آنچہ کہ برکات و خیرات برین لطف فرمودہ است پیش ازین برسے نسبتاً ترسل میرے بنو
و تھے منہر چہرہ نزل کرد و از حضرت کبریا خطاب ہم آورد کہ در مصحف مقدس سورہ ہوت۔ کہ اگر در

توریت و خلیل لب احد از ائم کلمه صبح علیهم السلام بود و رسانگشته به آن زمان حضرت
خواجہ بزرگنم بود که سورۃ اُم الکتاب کلی و جزوی عوارض و در نماز او است و در مندرجہ کہ
از پیارہ و در آن عاجز آید و خوشحال گردد سورہ ناکور را با این سنّت و فریضہ صلواتی بخواند کہ
بسم اللہ چل و یکبار بخواند و بدہ حق سبحانہ تعالیٰ شانہ سفائے کمال و صحت حاصل از ان فی فرایہ
بہرین اثنا شیخ الاسلام حضرت خواجہ بزرگنم بود کہ وقتیکہ از مشاہیر دیا شنام لشہرے ارد
بوم بہرین شہر در غائے نبوتے را دیدم کہ در آنجا ساکن و بکثرت مجاہدہ و شدت فقر و فاقہ لرب
نحیث ضعیف لا غر و ناتوان شدہ بود و غیر استخوان از گوشت و پوست چینی نہ داشت
شیر در نہ مساوات نشستہ بود گمے کہ خدمت حاجتہ سلف داشت از ہم ایچنین گزند قوی
معرض تحلیف شد و دستہم کہ تقدیم کنم۔ انگاہ نظر و ایش بر سن افتاد و وہ آواز بلند گفت
کہ پیش میاد و بیچ منرس۔ چہ نزدیک است ہم پیشستم اشارت کرد و ہستم رے ادب
بزرین آورد و اول سخن کہ زبان شنیدیش رفت نیست و پیشے کہ قصد میکنم نکتہ آنم
قصد او کند و ازین قبیل بسیار سخن گفت بعد از ان از من پرسید کہ اگر کجاست آئی جوابش
گفتم از بغداد فرمود نیک آمدی۔ بایکہ خدمت و رؤیتان و عاملان شہر آئی تا بزرگتر باشی۔
چندین سال است کہ بہرین غارتستہ ائم از خلق و ضایق رسیدہ و گوشت قناعت عسرت آمدید کہ
از ترس نماز ندادم سیکرم۔ گمے کہ نماز میگزارد۔ و درین دل خدشتہ دارم کہ اگر دقیقہ از وفای نماز
از دست برو دانی کہ کہ مردم خواہم کہ دلیل و عامل گردد و جملہ عبادت و طاعت نماز قبول و بیچگاہ
شمارند بہر آن کہ کہ از عمدہ نماز بہر آید کائنات عظیم کردہ باشد خواجہ حسین الدین قدس سرہ
میفرماید کہ در شہر جماعہ مسلمانان ہم کہ قبل از ہنگام نماز استظنا را از ان سبکہ و ازینہا موجب
انتظار پیش از وقت پرسیدم گفتند کہ بوجہ اینکه وقت نماز بہر است و ہستی شائع نہ باشد و ازین
وقت را کنیم۔ بہرین دلیل خواجہ بزرگ فرمود کہ مقتضای حضرت باب العزت حضرت سید علیہم السلام
در صفت جہنم ایماست و فرمان آید کہ یا موسی علیہ السلام و در حدیث بیہم وادی مادیدہ آفریدہ ان

طبقه بهنیم است از طبقات دیگر خطرناک و مصائب انگیز و تیره و تاریک از افعی عقب میبرد است اگر
 ناره از آن آتشخانه جهان سوزد درین تنگناست عبرت آباد است ارض و فلک و شجر و حجر جلوسند
 و آب بحار لبان و غنمش متعل گرد و این همه عقوبت عذاب به در وظائف مخصوص است اول آنکه
 در نماز تغافل و کاهل رود دارند و دوم آنکه بگویند دفع و میان آرند و سهریزین انشا فرمود که بزنگه
 محمد اسلم طوسی نام داشت وقتی به ماده معمول کار سوگند راست بر زبان آورد و این زمان
 سکر بود چون بحال آمد و از خوردن سوگند راست متنبه شد فرمود که اینک سوگند راست بودم
 گاه باشد که بوجه دیگر بزبان آید این بگفت و پیمان کرد که مدت العمر سبکوت و خاموشی بگذارد
 بعد ازین تا زمان چهل سال در صد حیات بود تا آنکه نکشت و هیچ سخن نگفت بهر تئیس
 بیان فرمود که بنی رابعه بصری و خواجه حسن بصری و مالک دینار و خواجه شفیق بلخی حجت الله علیهم
 و بصیر بهمنشین بودند و کلام و صدق محبت بود و خواجه حسن بصری گفت که دوست در دوستی
 صادق آن باشد که چون در دو محنت در پیش آید صبر کند و رابعه گفت ازین سخن لبی
 مادر من می آید مالک دینار فرمود که هر چه را دوست آید بران رضی و شاکر باشد بعد ازین
 سخن در خند و قهقهه افتاد و فرمود که این چنین غصه و متقابری منع آمده است که جاب
 عبرت است ازینکه از حضرت رسول برحق صلی الله علیه و سلم و خبر است که هرگاه کسی که در گریه و استیلا
 رود و آسودگان قبول گویند که غفلت شمارا اگر آگاه باشی و خبر داری که بر ما چه سبک روزانها بود
 بگری و غمخوردن و خفتن و آسودن بر خود روانداری بهر محبت و خجالت حضرت خواجه فرمود که بزنگه
 دیدم که از بس ضعیف و تنهائی العمر بود و غفلتی و استغراق بجز به غایت داشت چون خدمت
 او در یافتیم سلام کردم و بخود اندیشیدم که از احشای چه بهرسم بهر بزرگ بصفای قلب
 مشکاف که در فرمود که روزی بایست که در کوستان بودم بایست که در محبت بودم و سخن لا ابالی
 خرافات آمیز گفتن آغاز کرد و مرا خسته و قهقهه فرارفت ناگهان از دهنش گوشتی که بران کشید و در
 نهاد که تا سفت و چسب بران کشید که آنهارا از منزل فدا در پیش است و ملک الموت که مین است

شدند غلامان را بکار بردند و برآمال کار نظر ندارند حضرت شیخ الاسلام خواجه بزرگ میفرماید که در سواد
 مذکور است که فردای قیامت از عاشقان این صفتی را فراموش کرد که بهشت و آید اینها عرض می
 که اما بهشت مطلوب نیست کسی را بدو که بهشت بهشت را برستید است بهمین اثنای غرت
 خواجه بزرگ میفرماید که دیدن این چیز هر یکی از عباد است اول هر فرزند که در روز الدن
 به دوستی حق نفسا پسندید اجابت حج اگر بنهانش تم کند و زمانیکه پیر برت هم مادر و پدر و بزرگ
 تلافی عبادت هزار سال باور دارند و بیا مرزند و وقتی جوانی گناهی گاری و تبه کاری را بخواهد
 سست بنیان نقل کرده بود و زیاد خواب دیدند که بفضل قریب با جابیان میخیزد پسند
 که این همه سلسله و پای و سموم تر از صیبت جواب از که مادر پیر زال داشتیم و تنگی بر خان
 میفرستیم سر در پای صنیعه نهاده نخست میخواستیم و آن صنیعه عینیفه دعای آمرزش میکرد
 و میگفت که حق سبحانه تعالی ترا ثواب حج روزی کند چنانکه دعای مادر صنیعه پای اجابت
 یافت و استجاب شد و همچون آواره و ندوم رانجات دادند و بخشیدند حضرت شیخ الاسلام
 خواجه حسین الحق میفرماید که ایمان مرکز انوار است که در دل مومن قرار گیرد و بنده مخلص چندان
 که بر او ثواب رود ضیاء قلبش مرقی باشد چون بیک صیقل استقامت و استحکام نپذیرد
 دل مومن بقعه نادر گردد و بر شتی اعمال تاریکی بفرزند چون بر شتی اعمال و خباثت بهیبت کند
 لقی القلب و منافق گردد و چون منافق است از رحمت حق محروم و مایوس گشت نگاه فرمود که
 بر دل مومن غیبت و حجاب است بر دور بر حجاب است و فرشتگان در تسبیح و تحلیل مامور
 باشند هر آنکه مومن را بیا لار و همچنان است که هر چه فرشتگان ابدان حجاب مامور باشند
 از ارسانید است منقول است از کتب سیر که حضرت خواجه بزرگ را با حضرت غوث الثقلین
 سلطان المشرقین المغربین و ما رطقات واق شد اول آنکه نخست حضرت غوث الاعظم حضرت
 خواجه بزرگ را بدو نفرمود که روز معین الحق الدین از قدوه مشاخوان زمان خواهد بود دوم آنکه
 و قصد جیلان لطف اقصا صاحب و غنی و دست داد و قضا حضرت خواجه حضرت غوث الاعظم

درخواست کرد که چیزهای سخت آن حق این فرمایند فرمود که سخن حق از اذیت نهائی مطلوب است -
 حضرت حاجیه بکار گفت که در گنج تنهایی ترستن از دو سبب نامناسب است یکی آنکه اگر گوش
 حق نبویش پیر و سنگین من برسد باشد که از دست غیرت خاطر پشش برنجبه و موجب نقصان
 من باشد زیرا که موازنه کلام و کمال احدی بقابل رضا پسیر دستگی خود بر نمیدانم و دیگر اینکه
 حضا جلد از دو حال عاری نباشد - اغنی محرمات یا محرم و نمیدانم که به لها چنانند -
 و خیال حس نام بریزند - چون این بشنید حضرت غوث الاعظم هیچ نگفت و سکوت فرمود - بعد از این حضرت
 غوث الاعظم اذان دعوت فرمودت بول فرمودند - چون از حاضر بر بغره آوردند حضرت خواجہ بزرگ
 گفت که قطعاً من نمیکارم است گفتند که از کجا آید - آلتصد مرتبه کهن سال کبر و نون شهر
 سکونت داشت طلب فرمودند - و به سماع اشارت کردند گفت که مرا میرندارم - آنا چون سماع آغاز
 شد همه زامیر که پیشتر از مطربان برگرفته در یک حفره گاه داشته بودند - منتهی دست کسی
 نغمه آغاز کردند - در آنوقت حضرت غوث الاعظم ایستاده از میان خدمت سوال کرد که مرا فرزند چنان
 فرمود معین الدین سحر جیستی همان با بود است همان روز حضرت غوث الاعظم پا چار و دستم کتان حضرت
 خواجہ بزرگ باد - چون حضرت خواجہ بزرگ آن پا چار را در خدمت حضرت پیر دستگیر خواجہ عثمان دینی
 قدس سره العزیز گزیدند خدمت حضرت خواجہ عثمان حمت الله علیه از آن پا چار دستا کرده بر
 فرق خواجہ بزرگ از دست خود بسته کردند - بعدین انشا فرمود که هر که مؤمن بگوید باشد که با خدا خود را
 کرده است و دماشین نهیار انتخاب نشود و اگر غیر توبه فوت کست - عاصمی غاطی بماند سهر حین سل فرمود
 که سلام گفتن و در سلام سبقت کردن موجب کفارت گناه - و ثواب عظیم است هر آنکه از مجلس خیر
 و سلام گوید رحمت حق سبحانه تعالی بر او آید و سهرین زمان فرمود که چون به مسجد بروید و بایست
 راست پیش نهاد بگویید بالله و علم الله توکل علی الله لا حول ولا قوۃ الا بالله من الشیطان الرجیم
 و چون مؤمن نخست پا بند است و مسجد میفرستگان بسایه آفرینش آورد عالم کنند و چون از
 مسجد بیرون آید اول پایسای بیرون نه فرستگان گویند یا رب نگاهدار و محتاش واکن و

بهشت، نعمت جاوید اور ان سب گروان و ہمہ دین محنت فرمود کہ زمان آخر پیدا آئے اند ان بان
 مرگ بہتر از حیات بہشت نہ بیا کہ عیش و راحت بر مسلمانان پہنچ کر دے۔ امر اجرا تو ظن علم روا دارند و
 عالمان عہد ثنوت گیرند از وقت خیر و برکت از خلق بریزد و شرف و بعض و غنا و دظہور آید
 انکہ فرمود کہ صدقہ کسے باید داد کہ درویش و فقیر مسرت و روا دہد ہر کہ بدقت بر این پنج بدقت
 اور انجائید عجب این فرمود کہ ہر آنکہ تو بوضع کند قبل آن باید کہ باب تو بہست نہ شود فرمود کہ تو
 دستہ نفا کر دن بر جلہ مسلمانان فرض است باید کہ پیش از آنکہ شمعہ مرگ بر سر رسد بتوبہ و
 استغفار عمل کند و توبہ باز است تا آنکہ آفتاب از سمت مغرب باغ نہ کند حضرت خواجہ گل بخش
 رحمۃ اللہ علیہ فرمایند کہ روز سے باشی محمد اجل شیرازی یک جا بودم۔ وقت نماز مغرب بود
 خواجہ اجل تجھ دید و وضو کردند۔ اما حلال نگشتان و دہوافت و ناگاہ ملاقت غیب ندا و
 کہ شیخ اجل دعویٰ کستی بامیکنند۔ سنتے را از سنون مالمحوظ ندارد بعد از ان خواجہ اجل
 سوگند خورد و پیمان محکم بہست و تائبیست سنتی از سنن اجل مکرم علیہ السلام ترک نہاد۔ از نجاست
 کہ ترک نہت خلیف است و موجب بار خدا مندی حضرت خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم
 و ہمہ دین محل فرمود کہ طائفہ عارفان اہل فضل و فضائل اند و مستغرق و متبحر بحال دوست چون
 عالمی در شب بجاالت طہارت خواب تہ راحت کند فرمان آید بر مرث گان تا آنکہ او بیدار شود
 در پہلویش تہ را گیرند و ناگاہ کہ بیدار شود۔ بدعا اشتعال و زند کہ خدا یا بنوا و بیام زاین بندہ
 کہ با طہارت خفست بود و ہمہ دین محل فرمود کہ روز سے حضرت رسول حق صلی اللہ علیہ وسلم
 البیس اور غم رسیدہ و اندو گہین دریافت و پرسید کہ این ہمہ اندہ و تقبایہ سبب
 جواب عرض کرد کہ از چار چیز کہ از است حضرت اظہور سے آید اول موزان کائنات اگر مینماید
 و ہر کہ متنبہ سے شود سجوابے پرواز و ہمہ با ماعل مست نرم حمت و بخشایش جانے سے یا بندہ دوم
 دوم از کبیرہ نمازیان کہ بہ جہاد و جب ال حق برے آید سوم از وجہ جلال و دیشان کرایشان از
 حلال بچکران عین سے دہند و موجب امر زین دیگران میشود۔ چہام از آنکہ نماز سجدا بگذا نہ

و تاطیع آفتاب پس لاؤکار بجای نماز قرار میگیرند و در نماز اشراق شتول میباشند یا رسول الله
 زمانیکه من دعایم ملکوت بودم صحبت میدادم که هرگز نماز من بگذارد و تا به بر آمدن آفتاب بر جای نما
 قرار گیرد و اشراق تمام کند حق تعالی او را با بهشت و نیز اگر کسی که از آن او متعلق بود بهشت باشد
 بیامرز و بهرین عمل فرمود که شباشی که چهل سال به زوی کفن کردگار داشت ببرد و او را در خواب
 دید که در بهشت مقام دارد و متحیر ماند و باستفسار رفتند جواب داد که بیکت نماز بامداد که تا براه
 آفتاب نیز ادا کن نماز اشراق بر جای بودم و بعد از این به همت شباشی مصرف شد
 چون حضرت حق سبحانه تعالی آنک را پیر و بسیار پیش است برین نوازش فرمود آورد و آنکه چون
 حضرت خواجہ رازمان وصال از او متعال نزدیک تر شد بیشتر از گمان و بیگانه تر که تعلق نگاه داشته
 بودند و با اوقات بقدری و تقرب نزدان فریبند که سواد آینه کشوف ضمیمه بود و تحسیر و
 تصفیه میفرمودند و پس پیر بزرگ خواجہ فخر الدین را بصبر و تسکین اشارت کرده ارشاد فرمودند
 که بابا فخر الدین اینهمه که از ما دشمن است فانی و ناپا ندارد است و غیر از محبت حق سبحانه تعالی شأنه
 هر آنچه از موانع است از فرزند خویش و پیوند باشد من شباشی بمیدار است باید که در رضا
 آبی محکم و مستحکم باشی و دامن صبر و استقامت در زمان ازیت و غریبت مسافرت از دست ندی
 چون این حکایت تمام شد فرزند را و بیعت فرمود شیخ الاسلام حضرت خواجہ بزرگ شباشی
 جلوه شایسته می مشغول گردید و پیش از وقت زمان وصال و حجه محکم کرد و تا آنکه بر دوشتم
 ازین اثناع در حجه بکشد اند و دیدند که حضرت خواجہ بزرگ قدس الله سره العزیز ازین برای فانی
 بعالم جاودانی رحلت فرموده است و در جبین پاش از قلم قدرت بخط نسخ رقم زده اند و هذا
 حَبِيبُ اللهِ مَا تَ فِي حُبِّ اللهِ و از لمعات چهر مبارک آثار بركات و تحلیات و انوار السامع
 و طالع بودند و نقاست که حضرت خواجہ بزرگ را از بندگان خدمت که بخصوصیت علم و عمل ممتاز

فایده نه در سال سیزده صد و سی و هجری که درستی درود و لاری مقف و فرزند خانقاه شریفی که در آن زمان فرزند و تاسو بزرگ نور خاکی که در آن
 و آن که بعد از حضرت حاجی بزرگ است که کاشمیریت کاشمیر و در بروجول بغداد کرد و در آنجا پیوسته که از آنجا به تبریز و سپس به دیوانه رفتی ده

یوسف مل واد۔ وہاںجا خانقاہ شریف بہت جنوب از مسجد بزرگ اکبر بادشاہ دہلی نمودار است
 و صاحب حجاب و بندہ شمس فضل نقل کہ حضرت حجاب و نشینی بر راست کراہی آید ہمہ بخاک جلالت
 حضرت خواجہ بزرگ است برانہندہ نشینہ جمعہ از باب خلافت و غیرہ ملکہ زبان گستاری
 و فقر و خدمت سپاہ دہندہ و فتوح میرساند ناچ ثابت حضرت خواجہ بزرگ بقول صحیح و مبالغہ
 ششصدوی و ستراداران جمعہ از اہل اسلام و قوم ہندو جمع آئندہ فوضی ہے یہ

الہین عرس شریف

برویت ہلال حبیب الحجاب آغا عرس است ایف معین است مجالس طاع بنیا و مکیہ تہنیکہ
 ایک پنج تہنیکہ ہنسائے مجلس قہرنا دہلی و چراغان منورہ زمین می شود و حضرات عالیہ
 صفات سے نشیندہ و اہل کتب و عینہ و سلام و خفا و بلو دیاں بھی آئندہ و سلاماں بھی آئندہ
 مشایخ بزرگ و سوز و غمیرا خط مفصل سے مندرجہ الامام استہام منورہ و عینہ و سلاماں بھی آئندہ
 سجادہ اسلام و سجادہ و چون حضرت صاحب حجاب و نجیب بس سے آئندہ ہماست فقہ و عینہ
 سعید اعظم نسیم سلام سے خیزد و چون اراکان اب فرش استقبال مکیہ شہت صاحب
 بیکہ بیکہ چکا آئندہ و اراکان در وسط صف صاحب برقرار است و بعد از ان صاحب حجاب اراکان
 مفصل سے مشورہ و حفاظت ان و اراکان و اراکان فلاح پر روح و فتوح حضرت خواجہ بزرگ یوسف مل واد
 سلامتی بادشاہ و حضرت صاحب حجاب و دنیا و مکیہ شہدائے حق و اراکان مفصل سماع کریم پیشورہ و
 نوبت بوجہ و حال سے رسد چون افسانہ شب بکر میرسد صاحب حجاب و بیکہ غسل و غسل و غسل
 میرود و اول از دروازہ دہلی داخل شہدائے درگوشہ مشرق و شمال متصل شہدائے سنگ صفر
 گنبد شریف تہلیل لباس مکیہ شہدائے کہ سمیت کہ تہنہ غیب و غیب و غیب و غیب و غیب و غیب
 واقع است و پھر می شنیدن بحر عرف است و در یک سبوح کہ گل و راہی چراغ سے سوزند ہما
 سجادہ دست و پا سے شوی و بعد از ان درون گنبد رفتہ مقدمہ ہارک از درمت و اراکان

و کس ارج فہمت چو کی حرام وارد آئے خدمت کبرسانی و آفت لبر برداری غیرہ مصروفیت باشد
 و بعد از آن حضرت صاحب سجادہ عرق گلاب خوشبو صندل و گل بر مرزا شریفیے پاشند و
 قبر پوشش پوشانیدہ ہیر و گنبد کے یکہ و بہتہ سابق تبدیل لباس فرمودہ و محفل سماع میر سہ
 و برہنہ سحاب قبر سہ سہ و بودہ قناعت تام محفل قیام دارد و لائش از آن شب تاب
 شب ششم ہمین طریق محفل سماع برپاے شود و بتایخ نیم بعد از نماز صبح گاہ حضرت سجادہ
 اتسام فرمائی و طہاسم کہ نیا مخصوص حضرت خواجہ بزرگ است بہر سجادہ و وارد تقسیم فرمایند و
 و فقرات مشرخی و ادراہ عمدہ عویس باشند و بعد از نماز ظہر کہ از اکل شرب فراغت ہے یا بعد سماع
 شروع ہے شود و سوز و گداز و راز و نیاز با ختمام میر سہ و ششم محفل قل کر عبارت از ختم آخرت
 از وقت یکپاس روز بر آید بنیاد میکنند رانا از جویم فقرہ اور باب تماشا چہ سندان اثر دہام میباشند
 کہ در دست سماع خانہ مجال نفس بر آوردن و تاب بر باماندر کل تمام دست سید بد و از اسرار عطا
 و عرق گلاب و دو و مجرعو سوز و شام جان تغیر عجیب و تفتیح غریبے یا بدہ از نزول خیرات
 و برکات بر اصحاب قرب فتح البابت جاوت قبول ہے میر سہ و از اکثر التوا و تجلیات
 درویدہ حیرت ان سیکر حقیقت و معرفت جلوہ شگرفے و آید نہ بختیاری بختندی کہ اہل
 صدق یقین بدست ہے آید و ہر یک از ایشان از خوان انعام و اللہ ان بخش کافی و بہرہ انی
 ہے رہا بدہ و بہرین حال و احوال چون آفتاب بظہر استو ہے میر سہ التزام و اتہام فاجہ وقوع
 ہے آید و التہاب آتش سماع لطف ہے پذیرد اول چاہے خوش رنگ و لطیف و مطہر
 گسترہ بالاسن کونہ سنل سانیدہ و تمشگل و گلاب برگ پان ہے منند و حفاظ
 مولود خوانان خوش بحال و پاکیزہ جمال گرد پارچہ گسترہ کہ باطلاح و ستر خوان میگویند جمع
 بکر خبر و سعادت شتعال ہے نمایند و بعد از آنکہ رسم فاتح انجم میر سہ بخاطر ان مجلس
 صندل و ہیرہ برگ اپنقت ہمیشہ و پس از آنکہ چو باران چوب فقرہ بالامیک کنند این علامت
 است از ختم محفل و مہرین نشان و علامت بالاسن فقرہ خانہ نسبت شاد یا نہی خوانند و

اول از تہ پیش صاحب سجادہ دستار و خرقہ نے بہا کہ مکلف و مکمل مس باشد مے آندون
خلعت جاشینی و صاحبیت مے حضرت خواجہ بزرگ است و بعد آنکہ خلعت مذکور حضرت صاحب
زیب پوش مے فرماید۔ بجا حاضر محبس ہم کو ستا تبرک علی قدر است مے مت می شود و ہر یک
از شاہ و فقیہ و غریب امیر این عطیہ گرامی را موجب اوت دارین و منافخوشتاتین دانستہ
و بہ شہم و لب نہادہ زیب سرکیں بعد آن حضرت صاحب سجادہ نظر ادا مے رسم فاتح درون
تہیہ شدہ رفیع بہر قدر قدس مے رود۔ آنا از ہجوم و کثرت لطف ارگیاں پیک نظر فتن نمیدونہ
بالآخر ہزار کشمکش ادا مے یابند و حضرت صاحب سجادہ اداست بدست اندرون روضہ شریف
مے برند و حضرت صبح بعد از نماز اشوع و خضوع جبین سیارہ پائین مزار الیہ و سمت شرق
زیر طاق مصحف ایشیت قیبلہ و در برابر مے نشیند۔ چونین خدمت خاص فارغ مے شوند حضرت
معز اللہ ہزار عود است سیارہ ادا مے شام اند بیرون روضہ آمدہ بہ خالفت شریفین بہ توجہ شدہ ہزار
مے بنشیند۔ ارشاد مے نشیند و جمعہ از اہل حال و عمائد و ارباب خالفت و عملہ خوب در گاہ ہزار
برسم سلام وقت مے پس جمع مے آیند و صف فقراء آزاد و غیرہ کہ بشمار مے باشند اغراء یا
فضل و بیخ تن۔ یا علی بدگو یاں شرف نہ مے یابند و مقدمات مزارعات کہ در میان انبیاء
ما بین سال بتوقع آمدہ باشند حسب الامر حضرت صاحب سجادہ تصفیہ میابند و دران محل
کے اوجہ آوردن حکم صاحب سجادہ مجال مے زدن و تحریب ین نباشد۔ احیانا اگر کسی
سخن عند محنت در میان کہرتاج و غرقہ او فوت صوبہ می شود و از صف فقراء در حق او
حکم اخراج میرود۔

آئین محفل مخپشبنہ

مقرر است کہ ہر یک مخپشبنہ قریب بوقت نماز عشا کہ دو گھنٹہ شیب ساعست ہندی میگذرد۔
روشنی چراغان و درستی فرشتہ میکند و باختر سے قہر شہ افیش صحن گہنی الان بران محفل

پنجمین شب مخصوص است بعد است تمام و تیار می محفل بتولی درگاه شریف یک مشتعل و چو کس
خدمت صاحب سجاد در می فرساید و چون حضرت صاحب سجاد از خانقاه برآمده جماعت
که احوال عامه خانه سر آسمان بخانه بنیاد داده اند میرسد گھر یالی درگاه ساعت سه میزنند و این
علامت خبر است از مقدم صاحب سجاد اول صاحب سجاد از دروازه پائین در و تبرک
داخل میشود و بعد از آن فاعله از جانب دروازه مشرقی برآمده بر آیه یس و الا ان قصد محفل میکند
چون بلب فرشی میرسد چو به اران استقبال میکنند و از باب مجلس و تعظیم تقدیم می نمایند
و بعد از آنکه حضرت صاحب سجاد به فراز گدلی محراب حجره فقره کلان در برابر دروازه پشت بقی
بنشینند حافظان و مولود خوانان فاتح بروج مفتوح حضرت خواجہ بزرگ میگویند و دعا
نماهی صاحب سجاد بخوانند و بعد ختم فاتح شیرینی که بزبان بندگی میگویند و بعد تمام
نکته میباید دروغ نرود میسرانند چنانکه محفل تقسیم میشود و نیز حسب استو قدیم بخش
قرره بهر اهل استحقاق داده میشود و هم قوالان ملایع بنیاد و درین چنان سماع سید شیخ میرسد
مناوران و خدام فرشی قبه شریف از جا رو ب صاف میکنند و این باب خاص است که
از پرده طلاس دست میکنند و این خدمت خاص را فرشته گویند چون فرشته خدمت میشود
دروازه قبه شریف بند میگردد و باز تا به صبح صادق صادق و انهی شود و چون نوبت ساعت ششم میرسد
باز بطریق اول فاتح میخوانند و بعد اهل محفل قیام نموده دست بسته رو به قبه میکنند و خوانان
اشعار میهندی که به کلام معروف است در محراب و اوصاف حضرت خواجہ بزرگ مشهور و چون
خوش میسرانند و بعد ختم آن محفل برخواست میشود و هر یک بجای خود میرود +

این شب ششم

شب ششم به راه فقر است و به زمان مکان محفل خورشید مخصوص صاحب سجاد
نمی آید و بهین جهت عصای فقر و حجره فقره که از دره منصب سجاد گیت مستعمل نمیشود و شیرینی که

یہ ناکھ تقسیم ہو کر دس دست بن گئے کہ آرد و خورد و وام شکر ساختہ سے شود +

آئین بخت

بنای پنج ماہ کہ بماند واقع شود از خانہ قوال در گاہ گر گاہ می آید کہ وہ بطور کلمہ ستہ می باشد کہ از گل و شکر و فصل بہارتیار میشود و از راہ بازار پیش زمینہ سیگر و دہمہ قوالان تو میرایا و لولیایان شہر پس اس بختی و در جلوئے باشند و بہر عمل و فصل در گاہ شریف از متولی تابندگان ہمراہ می باشد عجب رسم و لہو و تماشائے روح افزا است کہ حصہ بہ دیدن دارد و قوالان کہ تفریح و تشدید بہار غزلیات تازہ سے بر آید زائقہ عجیب لذت غریب سید بہر با آفرین طبعین
الزام حاضر و قبہ شریف گردیدہ و گشت بہ حضرت حاج حسین نبیرہ حضرت خواجہ بزرگ میروند و از انجام خانقاہ شہر ایف حضرت سجادہ سیدہ ماراے رسم معینہ سے پر وازند +

آئین گل سنگ

بماند مانگہ ہندی کہ فصل بہار گل گلاب است بر درختین چادر گلاب سے سنج در سبکینہ ہلکائی مسلسل درشت تہ نگین در کشیدہ لب صلواہ شام بر قف مزاز شریف کہ از چوب خوشبو و لعل و لہو و ہم و ہر یمن آن بہرہ ملک لے گل سفیدہ برابر بر قطار و قطار بار بار طبع و طرز خوش سلوئے بستہ میکنند و اندران شب ہجوم اہل استحقاق و تماشا را در نام عام بہر تہ غایت سے شود و از زن مرد و خورد و کلان جم غفیر گرد قبہ شریف روضہ فصلائے آستانہ عالیہ حاضر آمدہ باد و فاتحہ و تحیہ و سلام اشتغال سے و رزند +

آئین باہ صیام

چون بیت ہلال سے میریدہ نظر آگاہی عوام الناس اس بہر نقار خانہ کہ مقام بلند است

نوبت شادمانہ میں نوازندہ و ازبمان ٹیپ نماز تراویح آغاز میشود اگر کچھ بیشتر جا مانا و آستانہ
عالیٰ تران مجید میخوانند۔ اما در مسجد ہماگیری پہلے قبہ شریف جم غفیر درگاہ کثیر تراویح میخوانند
و حافظ فرج شاہ خان امپوری کہ لازم آستانہ عالیست ہونجا بالبحان مرغوب و بادا و ازبمان
و بصحت تمام و حرم کلام میخوانند و در حجب شہ جہانی خطیب درگاہ ازبمان تران و ضہ شریفیت
بادا و مطہر و اہل صبح قرآن خوانی میکنند۔ و ہمین جہت محفل غنچ شبنم بین العصر و المغرب
در ماہ صیام مقرر کردہ اند۔ و بہ شبست در فتم قرآن مجید و فرقان حمید مقرر است۔ ازبمان
از کثرت چراغان و تجلیات و انوار فضلے حرم آستانہ عالیہ بقعہ نرے نماید۔

آئین عیدین

چون بیت بلال عینہ الفطر بشہادت ثقات ثابت می شود۔ نوبت شادمانہ بنیاد میدہند
و ہر روز ہنگام نماز بادا صاحب سجادہ حاضر قبہ شریف گشتہ چادر گل بر مزار سے پوشانند
و بر قبور اجداد خویش کہ در جوار آستانہ شریف آسودہ اند گل و عطریات افشانند۔ بعد از آن چون
وقت نماز میرسد۔ اول صاحب سجادہ بر ہم سلام حاضر آستانہ شدہ در پاکی سوار میشود
و ماہی و مزارت بشتری وغیرہ کہ لازم منصب سجادہ گیت متقاضی شدہ و عامیان شہر و جلو میباشند
پیش ازین کہ اہل اسلام در عید گاہ رسیدہ انتظار میکشند چون صاحب سجادہ داخل عید گاہ میشود
تکبیر آغاز میکنند۔ و بعد ہنرم نماز و خطبہ چون صاحب سجادہ معاودت میکنند اکثر آن اہل
درگاہ انتظار میکشند۔ و چون سواری صاحب سجادہ پیش زینہ درگاہ میرسد۔ و اواز سواری
پاکی مفارقت کردہ پا سے راست بر زینہ اول درگاہ شریف می نهد شادمانہ تہنیت بر نقارہ
خانہ میں نوازند۔ بالآخر صاحب سجادہ بادا اپنے شاہی بر ہم سلام در قبہ شریف حاضر می شود
و زیر طاق مصحف نشیند۔ فاتح بر روح پر فتح حضرت خاجہ بزرگ میرساند۔ چون نثار میشود
بر خانقاہ شریف آمدہ بر مسجد سجادگی می نشیند و بعد از باب طائف و زنبیان و باد و فرقان چوہار آن

نغمہ گویان متعلقہ استانہ عالیہ گرد آمدہ۔ اس نغمہ تنہیت بتقدیم میر سائند علی قدر تبرہ غلام میاں بند
و قریب رسم عید الفطر دستور عید الفطر ہم معین و مقرر است +

آئین امام عشرہ محرم الحرام

از رویت ہلال محرم رسم نغمہ و سرود و موتومب گیرد و ذفا تحہ شہیدان کر بلا و اہلبیت محبتیہ بکوزہ
شریعتیہ ب در اٹھ عطر و گلآب سیر سائند و تا بروز سوم عشرہ محرم بہین نمط دستور دارند و
و آثار حزن و اہتہال و رنج و غم کہ مقتضی محبت است از در دیوار و شجر و حجر آستانہ عالیہ نثر نثر
کسے بیند کہ دیدہ بینا دارد و کسے داند کہ قلب صبح وارد و محبت قوی مکنون خاطر اوست +

آئین محفل میلاد شریف

سرور عالم نجات کرمہ صلی اللہ علیہ وسلم

شب واز دہم ماہ ربیع الاول وقوع مے آید و بطریق محفل خجستہ با حسن وجہ با ختمیام میرسد +

آئین سیر

(حضرت پیران پیر شیخ المشارق و معارف خواجہ غلام احمد علیہ السلام)

دستور است کہ بہ شب پنجم ماہ عید الفطر و مقام سماع خانہ محفل مے شود۔ و بہ رسم معمولی صاحب سجادہ
زیخصل میگردد و بروز ششم محفل قلنبیاد مے مایند و بہر طور بہت سادہ و الترام محفل بطریق
محفل قل حضرت خواجہ بزرگ وقوع مے آید چون محفل ختم مے شود۔ دستار شیخت بر وزن ساجدہ
صاحب سجادہ فرزند میر گرو بہ دیگرے دستار دادہ نمے شود +

آئین عرس نزرگان سلسله معینه

جانب پائین وضه شریعت پیشین الان آرت کارت محفل سماع بر طبق فرش سنگ معین است
صوفیان است بستره نشینند و قوالان رهنم سماع او امیکند. آنگاه محفل لعبه ساعتش
که سماع سماعی که کفر کا ختم می شود مقر است قریب به نصف شب ختم محفل شده ششمی تقسیم نمایی
مادرین محفل با عصا و مظهره و نقره و نواز و محراب گلیه است شعل می شود *

باب دوم

در بیان عرس اولاد و خلفا و حضرت خواجه بزرگ معین الحق ولد یقین الله العزیز

آورد اولاد و خلفا از تاسیس هشتاد سالان خرید و قفله برگشت و هنوز تا بل خستیاره و در
شعبه اولاد که پیشتر از ششانی خواب بود دل شاد و باریک بود از حضرت خدای
و در وقت صبحگاه که از این تو معین بن ماسی. مانتی از صنعت ماء ما بگذاشتی چون
حسرت و در وقت صبحگاه که از این تو معین بن ماسی. مانتی از صنعت ماء ما بگذاشتی چون
خطاب نام. ماکم سلطنتی بود خاتونی از قبیل راجپوت که غلبه یافت بود و خدمت رسالت
تسرت و از راه دلی آن جمید عقیقه را سلسله زوجیت ماسی فرمود و الله تعالی
کرد و از این سید و بوالدین مشهور است که بشارت و بشارت حضرت تاد مولانا امام خیر
رضی الله عنه در حیات کمال حضرت خواجه درآمد زهر و عقیقه سه پیران و یک دختر بوجود آمد
اما از این سلسله است که برخ بر آند که از بطن سیده محترمه خواجه ابو سعید و بی بی حافظه جهان
متولد شد و از بطن سیده دیگر خواجه فخر الدین و خواجه حسام الدین بر جود آمدند و الله اعلم بالصواب

خواجہ ابو سعید را دو پسران بودند - خواجہ احمد و خواجہ وحید که ذکر پاک اینها در تواریخ القواد از حضرت
 سلطان المشائخ منقولست بمی بی حافظ جمال را بخت شری - شیخ رضی الدین بود که بر کنار حوض
 من و لا در لواحق قصب نگار است سید حسام الدین بن شهاب از چشم مردن پنهان شد و محبت
 ابدال مجال الغیب پیوست اما حضرت خواجہ فخر الدین را پسر سے بود آدم که حسام الدین سوخته
 نام داشت و او از بس عابد و عابد بنامش در متاع منوع و متووع سوخته آتش محبت و آسوده
 در دامن بود پس حضرت صاحب مشائخ از مشائخ از مشائخ اقران گوی سبقت
 رفته بود و هر قدر که پیش در قصبه ساینه برانتر سے بر سر راه جمیع واقع است و خلق خدا از ان خطیره
 گرامی فیضها سے بر آید - او را دو پسران بودند معین الدین خور و قیام الدین بابر بال اول ان
 کمال داکر بود کمالات علی و آثار جللیه داشت نے واسطه کسے با حضرت خواجہ نسبت بود اما
 انجام کار با اشارت خواجہ بزرگ خواجہ نصیر الدین جریح و بی رجوع کرد و خلافت یافت - اولاً
 پاکش سبب نامواری و نامنجاری کفار سکونت مآلوه اختیار کرد و از دینت الہدایت الدولت
 اجمیر بجزرت من مود سید قطب الدین که احمد سلطان محمود ملکی خداوند دوازده هزار سوار بود و شش
 خان خطاب داشت از نهار پاک خواجہ معین الدین خور است و دیگر هم صاحب مقام عالی برگزیده
 حضرت آفریدگار بود و جوهر شجاعت جلاله گاه میداشت و محبت ابدا کفار و اوجرت شہادت
 سے واد - سنے که گره مخالف از دست او بسته سے آمده از نخب متانش مثبلا با گد که دره بزرگ
 شیخ المشائخ دلیان سید غیاث الدین اعظم حین ان جسی ایمنی لاریب فیروز اولاد و محبا حضرت
 خواجہ بزرگ است سلمه الله تعالی - سلسله نسب شمر نفسش بر نوزده واسطه خواجہ قیام الدین بابر بال
 منشی سے شود - شیخ المشائخ دیوان سید غیاث الدین احمد بن دیوان سید میراج الدین احمد
 بن دیوان سید امام علی احمد بن دیوان سید محمد علی احمد بن دیوان سید اصغر علی احمد
 بن دیوان سید امام الدین احمد بن دیوان سید میر الدین احمد بن دیوان سید شمس الدین احمد
 بن دیوان شیخ ابو الفتح احمد بن دیوان سید علم الدین احمد بن دیوان خواجہ ابو الخیر احمد بن شیخ

معین الدین احمد ثالث بن شیخ المشائخ سید مرسیع الدین احمد بایزید خرد بن شیخ المشائخ سید
نور الدین احمد طاهر بن شیخ المشائخ تاج الدین احمد بایزید بزرگ - بن شیخ شهاب الدین احمد بن شیخ
کمال الدین شیخ احمد بن شیخ نجم الدین احمد خاله - بن خواجه قیام الدین ابوالفضل بن هلال باگه رحمه الله
اجمعی - بعضی از اهل نسیا که در باب موجودات و اولاد و احفاد حضرت خواجه باخارا مدینه
الرحمت از جاده مستقیم تحقیق و راستی دور افتادند و منازل خویش در نهانخانه نکبت و ندت
بنیاد دادند - زیرا که فقیر موافق بمبتدا و تحقیق تصدیق این معنی کتب سیر و سلوک و فراموشی اهل
بهشت و جریده مار که در تذکره اولاد و احفاد حضرت خواجه شهسو و ند که بودند از دفتر تولیت دیوان
اوقاف آستان مقدس و مطهر بهرسانیده تمام یقین را تا بحق ایتین افزوده است
و هر آنکه احوال بزرگان سلف و علم و عمل حضرات خلف را بحشم انصاف دیده باشد میداند
که وجوب وجود اولاد حضرت خواجه بزرگ را اولیاء کاملین بزرگان دین در هر زمان و مکان
تصدیق و تصدیق فرموده با عترت و قبایل گرا سیده اند - غیر ایشان کسیکه بهوائی نفس
و تقاضای هوس حرف دیگر میزند - دل داده نفس و گشت شده و هوس است - لاجرم مناسب حال
و شایان اقبال نیست که برخی اقوال از ملفوظات و مکتوبات و غیر بم بطر استنباط و انتخاب
و ضبط است و در بط تطبیق در آورده شود که شاید حال و مشهور و مقال باشد ۴

منقول است از فوائد الفوائد

که بر زبان شیخ علی بن حضرت سلطان المشائخ گذشت - پانزدهم محرم سن عشره کعبه جمادیه شریفه
از خواجه احمد نیره شیخ معین الدین قدس سره العزیز - داین خواجه احمد عظیم صاحب بود
سن عشرین سبعمائه پنجم رمضان المبارک - الغرض چون چند گیس بگذشت خواجه و الدین
نیره خواجه معین الدین سجری رحمه الله علیه بخدمت شیخ کبیر آمد و بعبیت طلب سیده و ستودگی علی بن خواجه
شیخ فرمود من این معنی از خاندان شما در لایحه دارم مرا واجب نیست که شمارا دست بهم خواجه مدینه

بسیار کرد که البته من می‌شوم خدمت شیخ دست‌باز و فرمود در خلق کن بقصه آن روز که حاج
وحید الدین مجملوق شد بعد آن مولانا نصیر الدین نیز مخلوق شد *

منقول است

از مولانا محمد مبارک علی که مالک خلیفه مستند حضرت سلطان المشایخ محبوب الدین شیخ نظام الدین قدس
کذا فی سیر الاولیاء

فرزند آن شیخ الاسلام حسین بن سحری را در حدود اجمیر و بی احیا بود و قطعان جهت مقر داشت محبت
می نمودند فرزندان شیخ را بران داشت که در شهر بروند و از بادشاه مقر داشت بسیارند بهمن
خواجہ از اجمیر به دلی آمد فرمود شنیدم از حضرت خواجہ احمد بن شیخ معین الدین سحری قدس الله سره
و این خواجہ احمد عظیم صالح بود *

تبدیل فرمود اشارت بحضرت سلطان المشایخ زیرا که صاحب الاولیاء لغظات حضرت شیخ را تزیین کرده است

منقول است

از درویشان حالی که او از بس محقق صاحب بیت و از بزرگان ترقی چشتیه بود. گمنا قال فی سیر العارفین
نقل است از خواجہ معین الدین چشتی که روزی بزبان دربار فرمودند که اولاد معین الدین حمید الدین
یکمیت دانیل قبل از سپید بود و آخر کار نتیجه قول ایشان ظاهر شد که با هم یکجدا شده اند
چنانچه امیر شیخ تاج الدین کبرخی ابی محمد الحسینی سلمه الله تعالی فی بقائه نیر و اولاد پسر
صلبی حضرت خواجہ معین الدین میشود. و نبیره دختر سلطان التارکین برهان التاج دین
شیخ حمید الدین محمد احمد صوفی سعید می عمری فاروقی یا روزگار مرید و خلیفه بزرگ حضرت ایشان
بوده اند که خواجہ معین الدین قدس الله سره العزیز رضی الله تعالی عنه و در میان حضرت
خواجہ و شیخ حمید الدین خویشی و دوستی است تا معلوم بوده باشد و بهمان طریق در اولاد

ایشان بهم خوشی میسر و متاع معلوم بوده باشد. در آن ایامیکه این حقیر به دولت یارت قد
 مظهرات حضرت معین الملتة مشرف گشت از فرزندان حضرت ایشان صاحب سجاده
 شیخ المشائخ بایزید ثانی بود رحمة الله علیه. و او شیخ کلان و عظیم ایشان بوده است سید الدین
 طاهر که صد و پنجاه سال عمر داشت. و غرض ملاقات از خدمت شیخ المشائخ بایزید ثانی یافتند
 و مرید شیخ المشائخ شیخ نور بود که در بنگال آورده است و خدمت سید شمس رحمة الله علیه
 با حضرت ملک المشائخ و اولیاء اسماء الحق والدین قدس سره اعظم قادسیه جده و انصار
 بیعت بود و باین اخضر محبت و شفقت عظیم بود. از ایشان استماع است که حضرت بنو المشائخ
 معین الحق والدین را در آخر احوال واقع شد. و فرزندان متولد شدند. فاما چون این حقیر
 زیارت روضه متبرکه حضرت بنو المشائخ معین الحق رحمة الله علیه سید همراه و اتفاق محبت
 خدمت پرزاده بر جاده شیخ المشائخ بصیر الملتة والدین رحمة الله علیه. کجا زیارت حضرت ایشان
 بمعمول پیوست. در آنجا مجاورت بود عظیم لعل مولانا مسعود قریب برشتا تال غم داشت
 چنانچه پدر و آباء اجداد او مولانا احمد مشرف خدمت حضرت شیخ مشائخ الیه قدس سره الله
 سلا العزیز یافته بود. و مولانا مسعود از مولانا احمد که خادم حضرت شیخ بود. نقل میکرد که در آنجا
 حضرت شیخ رحمة الله علیه از اجمیر اول بار به دہلی فرستاد و باز آمدند ایشان را تال واقع
 شد. و آنچنان بود که سید حمید الدین محمد مشهدی عم سید حسین مشهدی از غوغه خطه مذکوره بود
 و در ختیه داشت که مال عصمت و عفت که نام مبارک ایشان بی بی عصمت است. و
 این عجزه مسطوره بحسب بلوغ رسیده بود و خواست که بحیثیال بزرگ اوده در آرد. و حواله تیغ
 و دمان اشرف نماید بچاکس را در غور کمال لائق حال نمائیافت که به بیرون فرماید. اکثر
 درین تال توقف کرده بود. ناگاه شب از شب حضرت امام جعفر صادق را در واقع دید که
 بنظر مایه که فرزندم و بهر الدین اشارت حضرت سالت صلی الله و سلم بر این است که
 ابن ابی حنبله بن محمد و قاضی تاج الدین محمد و دم قاضی شمس الدین بلوی نمبره امام محمد شیبانی رحمة الله علیه

این بخوره را که شیخ معین الدین جزوی بسپاری و در آب الود در آری سید جمال الدین مذکور
از پیوستگان حضرت شیخ بود این واقعه حضرت شیخ اظهار نمود و حضرت شیخ رحمته الله علیه
فرمود که عمر من به آخر رسید است یعنی نود و سه سال شده اما تا چون اشارت حضرت رسول است
قبول نمودم و جنت شریعت ساخت این فرزندان پاک نمایند و درست اعتقاد از این دو دکان
و شانان عظیم اند

نفل

از عارف و معارف توکل و تجربه پاک مسالک الکوهیت تفرید سلطان التارکین شیخ حمید الدین
سوفی ناگونی مثل آورده اند هکذا فی سرور الصدور که توجع خاص حضرت خواجه فرید نموده
حقیقی حضرت سلطان التارکین ترتیب تدوین یافت چون خواجه جیو در اجیرن مرآه
ملکی که در آنوقت بود شیخ جیو را مرید شد و دختر کے فرستاد خواجه جیو در آنوقت معمر شد
بود و عرایشان پند و سال رسیده بود خواجه جیو را از آن زمان نشاند تا وقتیکه شیخ بزرگ
را گفت حمید صبیبت این هرگاه که مادران جوانی که مجرد بودیم حاجت که بشک و دعا کنی
در آن حال اجابت میشد و این ساعت که پیش راه و فرزندان آمدند هرگاه که حاجت
می شود بسیار وقت می باید و دعا کرده شود لیکن بعد از میر با حاجت میرسد و حاجت
بیشتر آید اینچه حکمت است شیخ بزرگ فرمود گفتیم با خواجه جیو شمار بهتر روشن است از قصه
مرکب که در آنوقت که حجر دلدرد می خواست از میوه زمستانی بتابستان میر رسید
و به تابستان میوه زمستان میر رسید که دیش با خدا اکیست بود چون عیسی علیه السلام
بزا و منتظر بود و همچنان خواهد رسید فرمان شد تا دلت با اکیا بود و بخوانستیم که بجای نماند
و به باشی خواجه جیو چون این شنید پسندید

منقول است

انزل علم حقیقت یقین - قد هز بزرگان دین لانا عبد الحق محمد هلالی و بنادری حجت الله علیه

کما قال فی اخبار الانبیاء

خواجہ فخر الدین بن خواجہ معین الدین بزرگ بود یکسب راعت مشغول و موضع نماندن که قریب
 به حمیر است حبس را ساخت و حکام مزاحمت میکردند و خواجہ بفریب آن بلی قسری
 آورد همین شیخ فخر الدین است و بعد از پست سال در صدر حیات بود و در قصبه وار
 کشت از ده کرده از حمیر است وفات یافت و نزدیک حوص و قصبه وار دفون است
 رحمه الله علیه شیخ حسام الدین سپهر خود حضرت خواجہ معین الدین است چنین گویند که او
 عالمش و صحبت ابدان پیوست قدس الله سره العزیز خواجہ حسام الدین سوخته سپهر شیخ
 فخر الدین بن شیخ الاسلام معین الدین سجزیست سوخته آتش محبت و دوخته ناوک مودت
 با شیخ نظام الدین اولیا صحبت است مدفن او در قصبه سانه طرف غروب بر راه
 حمیر افتاده است او را پدر او بنام برادر فقیر حسام الدین بن خواجہ معین الدین نام نهاد و حضرت
 خواجہ بزرگ ناد و جفت بود یک مسکوحه دختر سپهر الدین مشهدی عم سید حسین جنگ
 کر بر بالا محصله حمیر اسوده است نام او بی بی عصمت دیگر نام امته الله انجنان
 که حضرت خواجہ کبیر سن سیده بود و هنوز متاثر نشده شب حضرت سید صلی الله علیه و سلم را
 بنواب میفرمایند که معین الدین تو معین بن یحیی سنتی باز منتهای من ترک کرده اتفا ناها بن شب
 حاکم است مثل ملک خطاب نام بر سه کافران آنحد و دناخته بود و دختر از دختران اجماع
 آن دیا بدست افتاد ملک خطاب بدید خواجہ بود آن دختر را بخدمت گز رانید و خواجہ
 او قبول کرد و کنایه تاریخ بلاد خانی ایضا سید و جهه الدین مشهدی دختر داشت کمال
 عفت آراسته و بر پیرایه عصمت پیراسته این دختر بخدمت بلوغ رسید و در موقوف بود و گفت و بود

ناگاہ۔ شبی نام جعفر صادق راضی اللہ تعالیٰ عنہ خواب دید کہ میفرمایند و جہ الدین اشارت
 حضرت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم درین است کہ این دختر را خواجہ حسین الدین جس جسجی
 بسیاری او در جبال او و دگر می رسد و جہ الدین مذکور را نو پسو سنگان حضرت خج اجد بود۔ این واقع
 را بدو باز نمود۔ خواجہ گفت با با و جہ و جہ الدین عمر من آخو سیدہ است یکن فرمان حضرت
 پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم است۔ از تامل آن چارہ نیست۔ و ہر یک از ہر دو خاتون اولاد شد
 بی بی حافظ جمال از آن دختر است نہ دختر را جیچہ نکند در عوام مشہور است۔ و قبر بی بی جمال
 در پایان حضرت خواجہ است جفت شریعت او شیخ رضی است مخیرہ اور و یکے از نسب
 ناگوار است البالے حوض کہ آزار است و ملا میگویند۔ و از بی بی جمال در پیر شدہ بودند و ہر
 در آیام طفولیت از جہان رفتند و حضرت خواجہ را تہ لہ پرانند۔ شیخ ابو سعید۔ شیخ
 فخر الدین۔ شیخ حسام الدین۔ شیخ ابو سعید از دفتر شیخ وجہ الدین است و در شیخ
 فخر الدین و شیخ حسام الدین ختلاف است سید محمد گیسو دراز و جامعہ مدیثان بڑا
 کہ از بی بی عصمت اند و سیش الدین طبروط الفہ و مدیثان میگویند کہ از بی بی
 امۃ اللہ و اللہ اعلم۔ خواجہ حسین الدین خور دلپہر بزرگ شیخ حسام الدین سوخته است او
 خور و نسبت خواجہ بزرگ میگویند بہین نقبت اور ابس است۔ در ویش کال بود پیش
 مرید شود کہ بسبب یا خست کار را بجای رسانیدہ بود کہ بے واسطہ از حضرت خواجہ
 میگرد۔ عاقبت بحکم خواجہ ہر شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقہ حنلالت از بے بستہ
 دلپہر خور و شیخ حسام الدین سوخته شیخ قیام بابر بال در غایت حسن و صورت و بہت عظمت
 بود۔ از ہر یک خواجہ حسین الدین خور و شیخ قیام اولاد خواجہ حسین الدین خور و نام او شیخ
 قطب الدین است و سلطان محمود لہجی او اچست خان خطاب داد و خداوند دوازہ
 ہزار سوار گردانید و سلطان محمود کہ در جمیر اسلام کرد میخواست چشت خان را بدہد
 چون در مسد و از خور دی۔ کلان شدہ بود۔ اجہیر اختیار نکرد و از اولاد شیخ قیام بابر بال

شیخ بایزید است که او را شیخ بایزید بزرگ میگویند. دانشمند بود و در وهه خواجه درس میگفت
شیخ احمد عجب شیبانی و دیگر بزرگان شاکر اویند. و خست ملائک دم کرد فرزندان حضرت
خواجه شهید است. در همین شیخ بایزید است و منشاء آنست که چون سلطنت دارالملک دہلی
فتوید ریفت و کائنات بر دیار اجیمیر غالب آمدند. فرزندان خواجه در اینجا نتوانستند بود فرزند
خواجه حسین الدین خورد و جانب مستور رفتند و در اینجا سکونت کردند و بایر شیخ قیام بابل
بجانب گجرات رفتند و تعلیم علم کردند. و شیخ بایزید جانب اجیمیر رفت و تحصیل علوم
کرد چون سلطان بود بعد از سالها در اجیمیر اسلام کرد و بکشتن این یار استیلا یافت شیخ
بایزید از مسافرت بیست و چند روز آورد. شیخ محمود دہلوی شیخ الاسلام بودند و وصداست
علما و صلحا بپیش تعلق داشت و دختر بایزید را و سلطان محمود محقق شیخ بایزید
حیثیت خان ابرسبب عصبتی که داشت اعتقاد با و شاه نسبت و خوش نیامد.
سلطان محمود در وقت انصب علماء و مدرس در اجیمیر بود و در آن زمان باعث شد
هر آنکه بایزید را نیز با جمیع فرستاد و در وقت مقرر که درس بگوید از بیعتی جماعه کثرت فرزند
آوردند. و به باد شاه رسانیدند و باد شاه از علماء و مشایخ آن زمان استفسار کرد و محترم
خواجسین ناگوری مولانا را ستم اجیمیری که یکی از علماء و قدما و امیر بود علماء دیگر گواهی دادند
شیخ بایزید از فرزندان شیخ قیام بابر بال بن شیخ خواجه سام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجه
معین الدین است. نه تحقیقت اگر خواجه حسین اعتراف بپسب او کرده باشد پس است
زیرا که و علی بود و تفقد و عار و بسبب ایشان و از آنکه بن فرزندان شیخ بایزید نسبت بخشی
کرد و دختر داد ظاهر می شود که پیش ایشان نسبت ایشان متحقق است. العرض وجود
اولاد احماد حضرت خواجه متیقین شد. انچه بعضی عوام گویند که خواجه حصه و بود و فرزند داشت
نقطه فاحش است ذکر اولاد خواجه در ملفوظات مشایخ چیست واقع است. شیخ فرید نمیره
حضرت شیخ حمید الدین قدس الله سره در سیر و در لصد و در آن نقل میکند که خواجه

اما قدس سره فرزند آن تولد شد در روزی از من پرسید که حمید چون است پیش ازین که
 قوی و جوان بودم هر چه از درگاه عزت می طلبیدم زود می یافتم اکنون که چون که ضعیف
 شده ام چون حاجت بدارم همیشه کار به درنگ میکشد - سینه عرض کرد که خواجه راروشن است
 که چون مریم مازنی الله عنها عیسی علیه السلام زاده شده بود میوه مستانی درستان
 و میوه تابستانی در زمستان می یافت محمد اب حاضر می یافت چو عیسی علیه السلام
 تولد شد در نیم منظر بود که رزق همچنان خواهد رسید - فرمان آمد که هر دو شما نهان می نشستید با
 ما به سوسه خود بجنبان که تا بر تو خرطی تر بریزد - درین حال و در آن حال این مقدار تفاوت
 خواجه این جواب از بنده متبول کرد پس سندیه میان نجم الدین بهندی میرید شاه جیوت
 و صد و بیست سال عمر داشت پدراور وزیر سلطان غیاث الدین بهندی بود عارف بود و
 صاحب حال مجرب و از علایق از لباس بستر عورت کتف داشت بیغت سال بود
 که پیر را نطق کرد و بجانب خود کشیده گویند که در احمد آباد از وی حیا عیبت واقع شده
 بود بعد ازین قضیه از نجب غائب می گشت پس از اهل آن دیار نشان او نیافت و بدلی
 آمد - اکثر اوقات در مقام خواجه قطب الدین قدس الله سره می بود بعد از آن از طائیت
 حضرت خواجه خصصت طلبید و مقام اجیر یافت در اقرب اوقات غایت یافت گویند
 که خواجه حسین الدین بزرگ یکی از اولاد خود بخواب نمود که شاه نجم الدین در صد و ده سال است
 او را پیش حجره من جاباست الله که او را و سها نخواست

منقول است

از ملا عبدالمستاد دهلوی که یکی از مقرران و ملزمان دولت اکبر شاه بادشاه بود است
 و در سب پیک و مشرب صوفیه داشت و در فن تاریخ عظیم النظم راست گفت را بر دو کافی
 منتخب التواریخ در ص ۸۹ نوشته اند و همچنین شیخ حسین نیر حضرت خواجه مجید الدین قزیه را

تسلیم خاطر خوانه سیکر و بعد از اخراج به مکہ معظمه و آمدن او اندر نجف در خجور و بهمان دستو
سابق در نش با ستغنا نمودن و اولی نے چند لاضی از قمیسن در کبر فرستاد
در حال جزا و در وقت نام الدین احمد بقرب لیس اس طلب قاضی نقجوری از کبر و شیخ
کمال سیالانی نام او را بهم مذکور ساخت و بعد از طلبیده از آن بشت که زمین بونجا آورد
حاضر زمان طلبی است که حکم خلاص فرمودند و در رشتیوه فرستادند و شیخ حسین را
باز حکم بدو محاسب و دیگر فرسوده نامزد و بهما نجاستند - چنانکه ازین پیشتر مذکور شد و
انشاء الله تعالی شیخ حسین اجمیری شهرت چنان دارد که از نسب از حضرت کتب الشایخ
سلطان الوصلین حضرت خواجه معین الدین سجودی حشمتی است - قدس الله سره - اما چون
به شاه رادر او اهل حال عفت و حضرت خواجه اجمیر نسبت با و انکاس دست دادند آن
بر بنهونی بعضی مشایخ نقجوری که ایشان نیز در استیصال تفران با جس بودند ساجی لیل
بلغ فرموده اند جزا هم الله و برقی نسبتش او را به شهادت نمود و گفت که از حضرت خواجه
عقبه نمانده و درین باب صد و دو قضات نیز بموجب نامه سازی

کَلَّمَ هَـؤُلَاءِ هَـؤُلَاءِ هَـؤُلَاءِ هَـؤُلَاءِ

مصحف نوشتند و آن تالیست چندین ساله بگوان تفویض یافت و شیخ چون دستگاری
عظیم داشت و در آن صوبه باو شان زندگی میکرد و سوانخ دیگر علاوه آن شد و غیرت
او را امری تابیا ورده او را حکم اخراج بجانب مکہ معظمه فرمودند تا در سفر بانس و
رضعت گرفت و زیارت حج اسلام فائز گردیده باز آمد - روزیکه از نقجور بر آمد بعزم
توجه کابل بر سه حکیم محمد مرزا روانه شدند - شیخ از سفر حجاب آمده ملاومت نمود و شایسته
آدابیکه نوبت بهمان نو مسلم و نو میران و نو دولت حالا قرار داده از و بوقوع ده نجفامیه
بعد از مطالع و دفعه احوال و خطوط پیشانی او معائنہ نے چند لاضی بزم خود مشامده
حکم جس در شلحه بگرفتند و چند آنجا بر سر بردند و در سن یک هزار و دو و بیست و بعضی

مقربان متعشہ شیخ احکم طلب از کجاست و چون ہمراہ بعضی از محسبان مثل شیخ کمال
 بیابانی کہ ختمہ ذکرش بالا مذکور گشت و قاضیان فتحپور کہ بسعہ شیخ ابراہیم ہشتی تاجار و ہلال
 آنجا محسوس بودند و بسید مرزا مظہر الدین احمد خان پنجم الشان زرتہ توبہ آمدہ
 کونش منودہ سبب دہاکر دند حکم بجلال الشان صادر یافت۔ چون شیخ میر محمد
 بہشتاد سالہ بود و آداب خدمت ملک و طریق ملازمت ایشان بہتر گز نورزیدہ ہمہ اند بوضع قیام
 قلعیم نے بجلال تسلیم ناتمام کرد۔ باز از ورجبیدہ و ناخوش آمدہ حکم ہمیز از فرمودند کہ فرمان
 کہ نشان سبب دیگر زمین مدو محاش در کبر نوشتہ اورا بار دیگر روانہ آنجا ساز و
 و بگیم بادشاہ والدہ سلیفہ الزمانی بہ اندرون محل در صحت ام شفاعت درآمدہ گفت کہ
 پوتم اورالدہ پیر فرزت در دراجمیر و دش از برای دیدن من زند کباب است چو بود
 اگر اورا خدمت وطن فرمائید و سبب مدو محاش از شما منی خواہد قبول نفرمودہ گفتند
 اچہ جیور و نجاب کہ میر و باز و دکانے برای خود و حکمت و فوہات و تدریسیا از بسیار ایشان
 مے آرند و جماعہ را گمراہ مے سازد۔ غایتش والدہ خود را از اجمیر ہمین جا طلب و تمنعینی اورا
 بنایت دشوار تر از من بکر بود و شبے کہ صبحہاں بقریب تسلیم تولیت اجمیر چنانچہ
 جامع انتخاب از نظر گذارید۔ آن ہم را کہ نمود یافتہ بود بہر ہم زدہ و رضا بان امر ندادہ
 و خدائے نگاہ داشتند و از صبحہاں پرسیدند کہ آن پیر بلوچ سادہ لوح کہ عبارت
 از شیخ حسین باشد کہ کباب است۔ فقیر یادمانید کہ در لاهور است و بصبحہاں جان بمبا
 گفتیم کہ چون من متابل این سعادت نبودم۔ بلے اورا متولی این بلدہ محفوظ سازند کہ
 حق بکر کہ قریب دہ سال از نجاب کہ نشان ہندوستانیان بر تہب ہنایے جنس نیامدہ است
 و سبب چہا گاہ از یک دیگر سینہ صاف نیستند نہ در حق من حبیبارہ سے سے شکر کنند
 و سبب شیخ حسین۔ و آن پیر فہوم شکستہ و خستہ حالامصنوع و مضطرب در گوشہ خلوت
 افتادہ و محسبال تر و غافلک اہل دنیا دارند و نہ بگفتن مسائل۔ و در انوار خدای

عرض مسدود و غارت شفاعت خراب است. القصه شیخ مشار الله عز و جل الوجود خیلے مفتوح و کرب
 روزگار است. و هر چند مرابا و سابقه معرفت نبود اما درین ایام که از سفر حجاز آمده و محنت
 بنده کشیده چنان می نماید که توده نور است بلکه اسب محترم و سخن دنیا معلوم نیست که
 هرگز حسد و ملا بر زبان او میگذشته باشد همیشه بر ریاضت و عبادت خجاست و صائم
 الیه و قائم اللیل است. میگوید که سخن سبانه تعالی بموجب این مع العشرین و ان مع
 العشرین و ان مع العشرین حاصل شود ۴

منقول است

از عالم با عمل واقف منقول و ما هر منقول نام الطريق شیخ محمد غوثی بن حسن بن موسی نطاری علیہ
 قال فی کلماته الاذکار. از جمله زندان معین الدین اولیای قدس الله اسرار هم بخجست برآند
 که فرزند نداشت حصور بود. و جمعی برگذارند و کله با نداشت یکے دخت سید و جهل الدین
 مشهدی. دوم بنیست راجه که در بند ملک خطاب مرید خوانده نشت اوده بود. بخجست پیفرست
 بهچنین گدارش سلطان است اراکین ناگوری نیز بر عیالمند بودن خواجه دلالت دارد. آنکه پورا
 و شیخ سروا لصله زندگانشته. روزی معین الدین و اولیا پس از عیالمندی و فرزند آوردن
 بمن گفت. حمید الدین پیشتر در هنگام جوانی و تنهایی آنچه بر ضمیر من میگذشت بطلب ولی
 طلب لباس صورتی پوشید. اکنون درین روزگار که پیری و عیالمندی فراوان
 آمد همه آمد های خاطر از سرای علم به معین من خرام عرض کردم پیش از زاد و ن علی
 کلماته خل علیها مگر یا الخیر و حب عیند کازرقا حال مریم بود. پس از تولد و هری
 الیه بخجست الخلیفه مقام او گشت شب فتن این جواب خوش وقت گردید. بجلد بازده
 این گندارش با بخی که معین الاولیا را حصور پندار محض پندارند باشد. بی بی مظلوم
 دختر خواجه است زاده او شهرت عامه در واقع است. و در حاله شیخ رضی بود که خواجگاهش

در کثرت اروض مسند و ملائیکے از مضامین ناگہرست و تفریباتی در پائان حضرت خواجہ
و دیگر متذکران را سید محمد کیسودر از از بی بی عصمت مسند اند و خواجہ شمس الدین ظاہر
از امت اللہ سر سید گوید **ص**

بجز خدائے ندانند کسی حقیقت حال

چندے را رائے آنکزنہند داشت لیکن ہمزاد اترجہ نہرسانی پائے بیرون نیامد و
بارگشت بعالم قدس نہر موند۔ و بختے بزرگاشتند۔ چندتن از متذکران
بپایہ بزرگوارای و شرف بہرمنہونی رسیدہ بود و این گزارش بہرستی سبب است کہ
سہر داشت رشید و رشاد از بچہ مہین پور خواجہ فخر الدین محمد اجمیر لیت بکمال
ہر دو عالم آراستہ و صاحب بقوت بود۔ پس از پور بزرگوار آئین صمد و شیخی دارشاد
بوجودش آرایش پذیرفت و بچشم شعبان سال شش صمد و شصت یک از دنیا رفت میامگی
برادرش خواجہ جنید الدین البواخی نزد برکت گشت و ابوعبید است۔ خدیو کمالات
و حالات بود بچالیش بر شصت و نیز سال شش صمد و نو و پنج خصت بر بست شیخ
حسام الدین از ہمزاد بود و از چشم مردم نہان شد۔ و بہ طائفہ ابدال رجال الغیب
پیوست۔ بحبادہ نشینی بر بہار و ننگان رسیدہ پیر لے و خانوادہ داری خدیو
مشرع بہشت معین الاولیا خود بخیر متقطب الاولیا سپردہ بود۔ شیخ رشیع با نیزہ
و شیخ نور الدین محمد اجمیری کہ از بہار اندر بدش صفوت و انین ہلوک پیر است۔ ظاہر و باطن
بودند فراوان سال بر بحبادہ آباے کہ ام بہمنہونی خدا طلبان کردند۔ شیخ حسام الدین ہمزاد
پور خواجہ فخر الدین اجمیر لیت۔ سینہ داغدار و محبت۔ و دیدہ ہشکبار و طلب داشت
بصحت لفظ نام الاولیا رسیدہ خواجہ گامش در قصبہ سانجہر با خر سہے بر سہراہ اجمیر است
پدرش بیاد برادر گم شدہ اورا ہمہ نام گردنید۔ و نیز دو پسر داشت یکے و ابوعبید الدین
مردی و شلیفہ شیخ نصیہ الدین چراغ دہلی است۔ پیش از ازاوت آوردن بہ آویشش نفس

نافر جام فرزند بود۔ و از باطن معین الاولیا بهره داشت۔ دوم شیخ قیام الدین
 بابر بال خوش شکل و زیبا چهره۔ دلاور و لیر و بزرگ منش بود این هر دو نیز فرزندان نامور
 دارند۔ شیخ قطب الدین پونچستین است۔ از اجیر در۔ آغاز آگهی یافت و رفت و
 سلطان جنج در نوجوانی او را چشت خانی داده است و در دوازده هزار سوار گردانید چون
 به فریزی نیر و سلطان پس از فراوان سال در اجیر سلام تازگی گرفت۔ و تحت
 بحشت خان به دروغه میبرد و گرفته بودند پذیرفت۔ شیخ بایزید بزرگ پسر سپین است
 دانشمند بود۔ در روضه معین الاولیا سالها درس میگفت شیخ احمد مجید و دیگر بزرگان گرد
 او میشد۔ و به هنگام شورش فرمانروای دہلی از خیرگی بیکر پرستان او بسوی بغداد
 شتافت۔ عمری در آن گل زمین گزید چون از رونق اسلام آگهی یافت از آن
 دیار مسند و آمد سلطان از حسن عقیدت خود او را انبار چشت خان گردانید خان
 نیارست بداشت۔ به بهانه مهم ساسی دور نهفتن او خیال بستد بعضی سلطان رسید
 پیش ازین برادر من شیخ بایزید بزرگ مدرس اجیر بود۔ مستی اسلام استعجاب دلش را بجای
 پیران صواب نمود۔ اکنون این دولت استعجابناک اسلام از سر نهاده آمد۔ و فتن آن
 سبب خواری آن نونهای نماید بنابر سخن چشت خان۔ شیخ بایزید را بعد از اجیر شد
 در آن روز جمعه بعضی سلطان رسانید که او را از او معین نیست۔ ازین رو دانش را ن
 و در پیشان کهن سال و بزرگان آگاه حال مستلم و خود را فرام آورده در پرستش باز کرد
 مسند دوم شیخ حسین ناگوری و مولانا رستم اجیری که در سماء مشایخ اجیر کیتا
 بودند۔ و دیگر چند آگاهان بر درستی نسب او گواهی دادند و چون خوشی کردند شیخ حسین
 ناگوری به فرزندان خویش بایزید نیر گواه عدل است +

منقولست

از موقوفات بابر کاتبی قبله عالم و المیان قدوده و صفی و منور الاولیا عاشق جانبا از خواجہ
 سید محمد بنده نواز گیسو دراز قدس روح و قلندانی جوامع الکلم و
 بعد نماز حقتن عرضہ و ششم کہ نقل خدمت شیخ الاسلام قطب الدین ایام غیاثی است
 فرمان شفہ حکایت کہ میگفتند دلیل میکند ایام غیاثی است آن حکایت حبیب
 کہ بندگی شیخ الاسلام مین الدین از اجمیر آمدند خدمت شیخ قطب الدین شنیدہ استقبال
 کرد حبیب لکھ مرید با پیرایش بیچ کم نہ کہ دلچرا از آنکہ در خانہ آمد عرضہ داشت کہ چہ سبب
 بود کہ حقتن لے این شهر را صبت و مہنور گردانید فرمودند بابا بختیار من مزرعہ کردہ بودم
 آن مزرعہ استقامت گرفت مقطع من مان میخواستہ ز زندان مرا معذور نیست داند
 جبر کردند این مہنورستان و از ازا چند گاہ تہ پشتر بودی ما را را ہی بنا بر کہ گویم تا این من
 حاصل شود عرضہ داشت بنده الاجازت نمود تا این کار بکن شیخ فرمود بر کون خدمت
 شیخ در سلطنت مین الدین آمدند مجبور آنکہ سلطان شنید کہ شیخ مے آید بخت
 نہ رود آمد پایا دہ دوید در محن دوم ملاقات کرد شیخ را بالادہ بردہا نجا دیجہ نہ از کرد
 و چند بار سلطان بر دوش شیخ رفتہ بود و شیخ در مکشودہ و بر خود خواندہ افزونہ خود آمدہ باد شاہ بیکہ
 متحیر ماند کہ این مرد بکہ اسم سبب خود آمدہ است پرسید یکچہ سبب شیخ بنده خود را خواستہ اند
 شیخ فرمود پیر من از اجمیر آمدہ است فی الحال سلطان نشست و ہمہ مدان مان مان
 پیش خود مرتب کنانہ فقط

منقولست

از موقوفات پلک زبہ ارباب معرفت تاجدار کثرت حقیقت حضرت شاہ ابراہیم ہشتی خلف ممتاز

حضرت میرک جانباز رحمه الله علیه هکذا فی سالک ابراهیمیه مولفه سید حمیری خواجہ بزرگ
قدس سرہ را ز نام فرزند ان بود چنانچه در لغو طاسطان الت اکین شیخ حمید الدین
سوالی التا کو عن قدس سرہ خلیفہ خواجہ بزرگ بنویس کہ شبہ خواجہ بزرگ بنویس علیہ السلام
را در خواب دید آنحضرت فرمود کہ اے معین الدین تو معین مین ماہی و منشی از سنہائے
ترک می دینی چنانچه منقطع متبعی بی ملک خطاب نام از مردیان خواجہ بود دختر یک
از ارجامے و اصرح بر کردہ آورده بود بخدمت خواجہ فرستاد و او قبول بی بی امین
نام کرد و در خدمت خود گاہ داشت بی بی حافظ جمال از مے متولد گشت بعد از چند روزید
و جمال الدین مشہدی را امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ در خواب نبیند کہ دختر خود را و عقل کل
خواجہ معین الدین در آچون این مقدمہ خواجہ بزرگ رسانید بامر باطن امام جعفر صادق
رضی اللہ عنہ دختر مید چہ الدین اکہ بی بی عصمت نام داشت نیز در کل خود آورده و از مے
پسران بوجود آمدند شیخ فخر الدین از محبوب ترین فرزندان خواجہ بزرگ بود و بسیار
میداشت مے یکسب براعت مشغول بود و موضع ماندن کہ قریب با حیر است احیا ساخت جاکہ
مرا حمت کردہ بود از آن جہت خواجہ بزرگ پیش سلطان شمس الدین تشریف برد
فرمان دست بستہ آیندہ آورد شیخ فخر الدین بعد وفات حضرت خواجہ بست سال و صد
سروار کشان زدہ کردہ از حیر است آنجا وفات یافت نزدیک موضع قصبہ سر در من است
و او را پسر بود حسام الدین سوخته بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات ایشان آری استہ بود با سلطان
المنشخ صحبت داشت قصبہ در قصبہ بانہر طرف عروبہ را حیر است و مرقد بی بی مظہرا
دختر خواجہ بزرگ پایان مرقد حضرت خواجہ واقع است بسے صاحب کمال عالیہ جلت
و عارفہ کاملہ بود بنظر خاص خواجہ بزرگ بہ ترتیب یافتہ از انچہ بزرگ و کرامات بی بی حافظ جمال
نام مرقد ظاہر است رحمۃ اللہ علیہا خواجہ معین الدین غور و خواجہ قیام الدین بن حسام الدین
سوخته عارف کامل بودند و خواجہ معین الدین غور ہمیشہ از آنکہ مرید شود یکسب ریاضت کار بجای

رسانیده بود که بواسطه از روحانیت خواجه بزرگ حسد فواحده نمید و از اشارت
 باطن حضرت خواجه بزرگ مرید شیخ نصیر محمود شد و خواجه سلافت از وی پوشیده و در
 فواید سلطان الشانخ میفرماید که خواجه حسد میره خواجه بزرگ عظیم صلاح بود و خواجه وحید
 برادر وی پیش گنج شکر آمد که مرید شود گنجشکر فرمود که من این را از خانواده شما روزی که درم
 مرا چجبال است که دست شما بگیرم و خواجه حبیب بسیار عجز کرده مرید شد و مخلوق
 گشت یعنی عرض آنکه بعضی مردم میگویند که خواجه بزرگ حضور بود و او را اولاد نیست محض غلام
 از تصانیف پیران چیست مگر تحقیق پیوسته است چنانچه بالا اگر شست و لیکن در کتاب
 احصار الاخبار می نویسد که اختلاف میان بعضی بزرگان است درین واقع شده
 که میرید محمد کیسود را از غلیقه شیخ نصیر بن محمود و جماعه ازین قوم میگویند که شیخ فخر الدین
 و شیخ و امام الدین از بی بی عصمت متولد شده بود و سید الشهدا طاهر غلیقه شیخ نور
 قطب عالم و طایفه از درویشان آن رفته اند که از بی بی امته الله بوجود آمدند هر دو حال فرزندان
 خواجه بزرگ اند اما قول اول صحیح می نماید چنانچه تا امر و اولاد آن پاک نهاد موجود است و
 فرزندان خواجه معین الدین خوردین شیخ حسام الدین سوخته بطرف مالوه رفته متوطن شدند
 احوال انجامه معلوم نیست و فرزندان خواجه قیسام الدین بن شیخ حسام الدین سوخته مذکور
 و حضرت اجمیر سکونت دارند و جماعه نشین حضرت خواجه بزرگ شدند چنانچه خواجه بن
 یک از فرزندان خواجه قیسام الدین مسطور از زبان سلطنت نور الدین محمد جوآنگیر بادشاه هند
 سحابه خواجه بزرگ بود در قریب صد سال عمر داشت و همیشه به عبادت و تقوی پرستی گزینید
 بسیار بزرگ و عالیشان بود و بعد از وی شیخ معین الدین برادر او و بر سجد سحابه خواجه
 بزرگ نشسته نهایت چشمت و بزرگواری و بزرگی آراسته است حق سبحان تعالی
 فرزندان خواجه بزرگ قدس سره را تا قیام قیامت بر جاوده اکر ارام خود باقی و پابنده در مقام
 متبرکه که اجمیر و جمیع مکان اسلام نگاه دارد و بمحمدت النبی و آل الامجاد

منقول است

او صاحب تاج فرشته و مقابلہ دوازدهم ذکر سلطان المشائخ حضرت خواجہ معین الدین چشتی قدس سرہ و در کتب دوم که از دلی مراجعت کردہ اورا تا اہل واقع شدہ و شرح نمائین است کہ سید وجہ الدین شہیدی کہ عم سید حسین شہیدی داروغہ اجیر بود و دختر داشت در کمال حسن و عفت و چون ببلوغ رسیدہ بود میخواست کہ اورا بجا لیکے از دو دمان بزرگ در آورده و در تعیین آن متردد بود تا آنکہ امام ہم جعفر صادق علیہ السلام را در خواب دید کہ میفرماید: ای خسر زند وجہ الدین اشارت رسالت پناہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بر آنست کہ این حبیب را خواجہ معین الدین چشتی بسپاری و بجا لکاخ او در آری کہ او از وہم گاہ در گاہ آہی و محبتان خاندان رسالت سپاہی است چون وجہ الدین این معنی خواجہ حسام نمودہ خواجہ گفت عمرم بہ آخر رسیدہ ما چون اشارت حضرت است است امام بہام بجز اطاعت چارہ ندارم پس مقتضای شریعت مصطفوی را بجا نمود خلیفتہ ساخت چنانچہ از او فرزندان شدند و بعد از ہفت سال در ششم ماہ ربیعہ سنہ ثلث و ثلثین شمس تا ماتہ از قیسہ حبانی با کلیہ وارستہ بجا آمد پس پیوست غرض کہ مدت عمرش بہ نہ ہفت سال رسیدہ بود و بعد از وفات او جمیع پادشاہان نذر روضہ او فرستادہ تبرک ہی بخشند +

منقول است

از پادشاہ کیوان جاہ پیر سریر ہر گاہ نورا دین جہانگیر شاہ کا قال و فیض کہ کز او طبع و قوا و ہست و ہر آنچہ کہ در زمان سلطنت خود او را در پیش آفتاب بند فرمود در سال ہجرت چہارم +

خواجہ حسین فیرہ خواجہ حسین الدین شیخ مالک هزار روپیہ برائے مسیح شش ماہ دادم۔
 لمولف۔ جهانگیر بادشاہ قریب سال دراجہ فرمود۔ و محضت خواجہ بزرگ اعتقاد و اہل
 داشت۔ او کہ اعتراف اولاد خواجہ بزرگ کردہ پیش کش داد و مراعات نمود۔ از منہجی ہوتا
 کہ بادشاہ با حضرت شیخ ارادت و عقیدت ناطق داشت۔ و در باب فرزند حضرت
 خواجہ بزرگ بادشاہ را باقیسین اعتراف بود +

نذکر است عالمگیر نامہ

سن ششم از آغاز جلوس اورنگزیب عالمگیر بادشاہ غازی مولفہ محمد کاظم ابن محمد امین کہ
 بحکم بادشاہ بطریق واقعات قریب بادشاہی تالیف نموده +
 شیخ سید محمد صاحب سجادہ جناب تہ و الوصلین حضرت خواجہ معین الدین قدس سرہ
 بجنایت خلعت و غلام پیرا پادشہ روپیہ کامیاب شد۔ و ہونہ آغا سن خیم جلوس
 دولت عالمگیری +

سید محمد صاحب سجادہ جناب قدوۃ المصلیاء الوصلین حضرت خواجہ معین الدین شیخ تہ انبا
 دو ہزار روپیہ سہلندی یافت۔ و ہونہ سن چارم از جلوس اورنگزیب عالمگیر بادشاہ غازی
 شیخ سید محمد متولی مزار فاضل الانوار خواجہ ابراہیم ہونہ احراست رتہ الفقراء الوصلین خواجہ
 معین الدین قدس سرہ العزیزہ بجنایت خلعت و مادہ فیل و النعام کینہ از روپیہ نواز یافت +
 لمولف۔ شیخ سید محمد بن شیخ عملاء الدین بن شیخ علم الدین بن خواجہ ابو الخیر برادر حضرت
 خواجہ حسین فیرہ حضرت قطب الانطاب خواجہ بزرگ است و از عہد شان خان خلج و گورگان
 منصب تہ لیت۔ و قاف و سجادگی مزار فیض آثار حضرت خواجہ بزرگ باستحقاق و زری
 سبیل را داشت باور سیدہ بود۔ از حضرت شیخ عملاء الدین تعمیر بزرگ از سنگ سفید

در احاطہ رحمہ حضرت خواجہ حسین بکست روضہ جمال اگر سولہ تہ معرفت دارد و از حضرت
سید محمد مسجد عالی در بازار پیش زینہ آستانہ عالیہ یادگار است کہ فقیر جامع ادراک بحشم خود
مدیدہ و اکثر تہ بہ کہ بر لوح سنگ منقوش است زمان تعمیر نام صاحب مکان نظام و باہر

منقول است

مریم نامی جہان آرا بیگم نسبت شاہ جہان بادشاہ غازی کما قال فی مونس الارواح
بعضی گفتہ اند کہ آنحضرت در اصل متاہل نشدہ اند و بعضی گفتہ متاہل شدہ اند و فرزند شدہ
و این ہر دو قول ضعیف است قول صحیح آنست کہ آنحضرت متاہل شدہ اند و
فرزندان حاصل کنند۔ چنانچہ شیخ عبدالحق دہلوی در کتاب اخبار الانبیاء خود نوشتہ
کہ آن حضرت دو کتھنہ ای داشتند۔ یکے بی بی عصمت ذکر ایشان سابق مرقم گشت
دوم آنکہ پیر دستگیر شبہ در قعر مدینہ کہ حضرت سولہ صلی اللہ علیہ وسلم میفرمایند
لے معین الدین محمد تو معین دین مائی سنتی از سنت منے ماترک کردی۔ اتفاقاً ایشان
حاکم متلہ تھمیل ملک خطاب نام بر سرحد و کافران کن نواح تاختہ بود و دختر
راجہ آن یار اسیر داشت۔ ملک خطاب برمدید پیر دستگیر بود آن دختر را آوردہ بخدمت
حضرت ایشان گذرانید۔ آنحضرت متبول کردند نام اورا امندا اللہ نہادند و از ہر یکے
ازین دو خاتون اولاد شد۔ حضرت بی بی حافظہ جمال در تہ پاسے پدربزرگوار خراسانست و
وجفت شہر بیت ایشان شیخ ضعی بودہ اند۔ و قبر شیخ در یکے از قصبات ناگوراست
بر کف روضہ کہ آنرا امست۔ و لاگویند و زبی بی جمال دو پسر شدہ بود کہ در حالت طفولیت
ازین عالم رحلت کردہ اند و بعضی از مردم عوام میگویند کہ بی بی حقیقی خضر حضرت پیر
دستگیر نمودند۔ و دختر خواند آنحضرت اند لکن سخن عوام را اعتبایست چہ کہ این
مقدمات در کتب معتبرہ ج است۔ منقول است کہ حضرت پیر دستگیر واسطہ سپردن شیخ ابو حنیفہ

شیخ فخرالدین و شیخ حسام الدین و ختم کلاف است درین که هر سه از بی بی عصمت اند یا از
بی بی امته الله سید محمد گیسو و از که مرخص شد شیخ نصیر الدین قدس الله سره الله سره
با یک جماعه در ویشان بر آنند که هر سه از بی بی عصمت شده اند و سید شمس الدین طاهر
با یک جماعه بر آنند که شیخ ابوسعید از بی بی عصمت شده اند و دو فرزند دیگر از بی بی امته
والله اعلم بالصواب - شیخ فخر الدین قدس الله سره بسیار بزرگ و صاحب حال و مقامات
عالی بوده اند و کسب راجعت اشتغال داشتند و موضع نازدن که در حوالی حمیر است حیا
ساخته اند - انچه در ملفوظات مشایخ چندی مسموع است که فرزندان آنحضرت را دینی احیاء بوده و
حاکم مزاحمت میسازند بدینجهت بدلی تشریف آورند - بهین شیخ فخر الدین بوده اند و
ایشان بعد از بزرگوار خود بیست سال در قید حیات بود و در قصبه سروار که از خطه اجمیر
شمارند کرده است رحمت حق پرستند و دفن شد رفیع ایشان نزدیک حوض قصبه کوه است
و شیخ حسام الدین سپهران خور حضرت پیر و سنگی بودند چنین گویند که ایشان غائب شده
بصحبت ابدالان پیوستند - در اخبار الانبیا شیخ عبدالحق محدث دہلوی نوشته اند
افخاد آنحضرت متیقن است و انچه بعضی مردم عوام گویند که حضرت خواجه بزرگ حصو
بودند و فرزندانند آشته غلط فاحش است - ذکر اولاد آنحضرت در ملفوظات مشایخ
چند واقع است - شیخ فرید میر و شیخ حمید الدین ناگوری از جد خود نقل کرده اند که چون خواجه
مارا فرزندان حاصل شدند از من پرسیدند که حمید چون است پیش ازین که توی و جان تویم
هر چار از دگاه حضرت عزمت می طلبیدم یا فتم - اکنون پیر و ضعیف شدیم حاجت
بر عالم شود - و کار به دنگ می کشد - بنده عرض کرد که آنحضرت را روشن است چون می
و اعلیہ السلام حضرت عیسیٰ علیہ السلام حاصل نشده بود و میوهستان در تابستان
میر میمنت بجزاب حاضر می یافت - چون عیسیٰ علیہ السلام متولد شد حضرت
میر منظر شد که رزق مجربین آن خواهر رسید فرمان آمد که بر دشانهای من فرستد باغبانان

تا بر تو خزانے تربیزد - در نحال این حال این مدت تفاوت است حضرت خواجه را
این جواب از سبده قبول فرستاد و به پسندیدند - شیخ فخر الدین را که آنحضرت را پس
بود شیخ حسام الدین سوخته نام بسیار بزرگ بودند با حضرت شیخ نظام الدین بدوئی
قدس الله سرها صحبت داشتند بودند و قبر شیخ حسام الدین سوخته در سائمه طرمش شرق
سر راه اجمیر واقع است - خواجه معین الدین خور و لیس بزرگ شیخ حسام الدین سوخته اند و
ایشان را خور و بسنت حضرت خواجه بزرگ میگفتند - و همین منقبت و افتخار ایشان
پس است - خواجه خور در ویشتی کامل بود و پیش از آنکه مرید شود یکسب یا صفت و مجاهدت
کاتب بحسب رسانیده بودند که واسطه از حضرت خواجه بزرگ پیوستگی استفاد میفرمود
آخر حکم آنحضرت مرید حضرت شیخ نصیر الدین قدس الله سرها شدند و غرض خلافت
از ایشان پوشیدند یکی از انبیا حضرت پیوستگی خواجه با زید بزرگ بودند - و تکیه
سلطان محمود خلجی با پادشاه ماند و بدو شیخ با زید عباد از عمر ماء دراز از سفر باز آمدند و
او عاے فرزند بی نسبت آنحضرت کردند و سلطان محمود خلجی ایشان را بتدوین خطه
اجمیر نصب کردند - ایشان عالم کامل بودند - شیخ احمد عباد گفته که خستلاف مردم کرد
فرزندان حضرت خواجه بزرگ قدس الله سرها مشهور است در همین شیخ با زید است که بعد از
تساقامت نمودن اجمیر جماعه انکار فرزندى ایشان کردند و به پادشاه وقت رسانید
پادشاه از علما دست نخ آن زمان استفسار کرد - شیخ حسین ناگوری و ملا ستم اجمیری که از
قدوة علماء عصر وقت اجمیر بودند با علماء عصر وقت اجمیر بودند با علماء دیگر گواهی دادند
که شیخ با زید از فرزندان شیخ قیسام الدین بن شیخ حسام الدین بن شیخ فخر الدین بن خواجه
معین الحق و الملتی والدین است قدس الله سرها و شیخ حسین بن فرزندان شیخ با زید نسبت
خویشی کرده اند و دختر داده اند - ازین اظهار است که نسبت فرزندى ایشان بر شیخ متحقق
شده که حضرت پیوستگی خواجه معین بن والدین محمد قدس الله سرها از سادات حسینی بوده

و بلاشبکه از اولاد عماد حضرت سید المرسلین اند صلی الله علیه و سلم و درین مخفیست
و بدانکه حضرت پیر و ستگیر حشیتی از انجمن گویست که چشت نام قصبه السیت از ولایت
خراسان چن اولیا الله مثل حضرت خواجه ابوالاحمد ابل حشیتی و حضرت خواجه ابوالفتح
حشیتی و حضرت خواجه ابویوسف چشتی قدس الله انهم ازان قصبه بوده اند بنابر آن
این سلسله را چشتی میگویند و هر کس که از مریدان ایشان است او را چشتی می نامند
و حضرت پیر و ستگیر خواجه معین الدین حسن سجری و بنیان سلسله مرید شده اند نسبت را از
ایشان به پانزده واسطه حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم میرشد و مرید خاص خلیف
بزرگ حضرت پیر و ستگیر حضرت خواجه قطب الدین خجندیاروسی کالی اند و مرید و خلیف
خاص ایشان حضرت شیخ فرید الدین مسعود اوجوهی - و مرید و خلیف خاص ایشان حضرت
شیخ نصیر الدین محمود اودهی قدس الله اسرارهم و صاحب ریا العارفین میباش که حضرت شیخ
نصیر الدین محمود خرقه کانت هیچ کس نداده اند و وقت من بموجب وصیت ایشان
خرقه و عصا و تسبیح و کاسه چوبین سلیمان را با ایشان در قبر گذاشتند با تمام رسیدن از
ذکر حضرت پیر و ستگیر قدس الله سنان +

منقول است

از قج کش صومعه کشف تحقیق ملا عبدالباقی بخاری الاجیری کذافی رساله او بمکه
عمد امن مهدش منشاهفت کشور محمد شهاب الدین شاه جهان بادشاه غازی تزیب و
تالیف یافت و آنوقت محمد بلال الدین اکبر بادشاه بر حلیه سلب فرزند دین درگاه انجا
آمده اقبال کرد و با کز درویشان متعلقه شان روضه صفت دین و عام خواست و پناخ
بعد عشان ازو شیخ بودم - بادشاه باو پستین و کلاه پشین در حجره شیخ آمده نشست (مرا)
شیخ ازو شیخ ملک نمیره خواجه ابراهیم ادهم چشتی است و کسریه شناخت قدس انان

سگ حاضر بود پیش نهادند خورد و خوشوقت گردید و گفت با دست ما زین درگاه طلب
فرزند دارد و در خدمت رویان بجای آمد و در باب او دعا باید کرد - شیخ فرمود که اگر اعتق
با دست اصبه قیامت اولاد بکثرت خواهد شد با دست ازا انجانیست در دل کرده
برخواست چون دیگر بار که بام او مطلب رسیده پایاده به در حضرت خواجه چشت ابل بهشت
آمد و آنچه نزد مستبول کرده بود جهت ایتان آگاه معارف دستگاه شیخ حسین مرحوم دادند
بمتعلقان روضه منوره بکر مهربان که ام و بحسب پس محروم مانند و در حجره شیخ ملک آمده آنچنین
در دل قرار شده بود ظاهر فرمود که پانصد روپیه دو دکن تنگ پیش شیخ نهاد که به استحقاق
قسمت کرده به بند - ایشان گفتند من فرزند نام نویسی ندارم که قسمت کنم پیش دروازه
روضه متبر که بنمید هر که اختیاج خواهد بود خواهد گرفت همچنان کردند هر که احتیاج
داشت برداشت عمر شیخ ملک یک صد و سی سال شده بود بتایخ نوزدهم شهر ربيع الثانی
وفات یافتند و برایشان در روضه منوره نزدیک سیل کلان مهتاب ایل چراغ کلان
واقع است موصلا سنگ که تبران قبر است - از آن شیخ دو لپیران بودند - شیخ عبد الملک
و شیخ شهاب اکثر نقلیات و تذکرات را جمع کرده مرقوم نموده شد نقل است که شیخ عبد الملک
مرقوم اکثر اوقات با صحبت بنشینان خود می نشستند و تذکرات لطف و احسان حضرت
قطب الاقطاب پیر و ستایه میکردند - از زبان دل من مقتصد آنحضرت مقرر کرده ام که در شب
اول ماه نماز استخاره میکنم و همان شب خود را بخصو پر نذر آنحضرت می بینم چون بر لب طلب خود
که استخاره کرده حاجت عرض میکنم در آن وقت جواب باصواب می شود و قریب روز جمعه
بعدها می نماز شیخ عبد الملک و بنشینان ایشان و غیره عزیزان آمده در داخل روضه
منوره نشستند - در آنوقت نیز تذکرات لطف و کرم حضرت قطب الاقطاب در بیان آمد -
شیخ عبد الملک گفتند آنچه که در باب من لطف و کرم حضرت پیر و ستایه شده است آنرا ظاهر
میکنم چنانکه بار که عرض کردم بام و دل رسیدم تمام تذکرات و احوال را بر زبان آوردم و گفتند

که گاهی در خاطر میگذشت که نصرت پیر تنگیر مارا بچه روشن می دانند آیا در
 زمره خاصان خود یا در عوام است؟ شب بیدار ماه بود بعد نیم شب نماز استخاره کرده
 تسبیح میگردم خواب غلب کرد و در مراقبه شدم معانی شد خود حضور پر نور دیدم که میفرمودند
 عبد الملک ترا و آباء و جد ما و اصدق الاعقاب و خاصان خود در خدمت بخلامت و ریاست
 منسوب کردیم و بر جمعیت شما ما این چیزها میگویم که بدان شب بخت این آگاه بندگان حضرت
 خواجه حسین خرم بهم وین باب بشارت شد و این نیز فرمودند که چیزی که گفته شد
 به عبد الملک اظهار خواهند کرد بوقت سحر آن جهت آن آگاه ما را طلب میداد و اظهار کردند
 و گفتند شما و ما را چه دیدیم که بیا بگوئید و آنچه در باب شما بشارت شده آنرا
 من بیان کنم گفتم که از مدت آرزو داشتیم که در باب خود بوقت قطب الاقطاب عرض کنم
 و جواب حاصل غایب ما را جواب با عوایب حاصل شد که فرمودند ترا و اجداد و اصدق الاعقاب
 و خاصان خود در خدمت بخلامت و ریاست منسوب کردیم و بر جمعیت شما ما این چیزها اختیار
 نموده ایم جهت آن آگاه فرمودند آنچه شما حضرت فرمودند همین مخطوب من فرمودند و سوا
 آن دیگر نیز نیست فرمودند که عبد الملک نیزه ابراهیم او هم است و او دوست داشته در باب او
 متوجه باشی و از طریق چشمتی متنازع کنی حقایق آگاه من فرمودند الحال بر چه میگوئید
 موجود است گفتم بیعت داده و عمامه و پیرایه خود پوشانیده و چند اورد و طبع خود عنایت کرده
 اجازت دادند و خلعت نامه نوشته بهر خدمتین کرده نیز عنایت نمودند و آن خلافت نامه
 و محضر نامه ریاست بهر غفران پناه حضرت خواجه حسین چپی و از مهر امانی و مالی و دارالخیرا جمیر
 مسلم و موجود است و بعد از آن روز غفران پناه من نهایت متوجه بودند و بسیار انکسار
 میکردند و قوت یکدیگر میفرمودند بیانید نیزه ابراهیم او هم بیاید که آنحضرت
 قطب الاقطاب چنین فرموده اند و سعادتمندی شما در زمین نیز از لطف و عنایت
 غفران پناه اظهار میگردند که روزی در جهان بیگم بخدمت آن غفران پناه یکشال الهی

قیمت و جب و بجا و رویه خوش تماشا بود که در نگهشتری بجای آمد فرستاده بود و اکثر مردان
 بخدمت آن غفران پناه می رفتند و دیده تحسین میکردند و نمایی بخدمت غفران پناه
 رفتم. آن سال را بمن نمودند من نیز تماشا و لطافت آن بیان کردم چون از انجا برخاستم
 حقایق آگاهان آن سال را منو فرج نیک بدست خادم خود عجبانه فرستادند بعضی از مرقوم
 بخدمت حضرت حجت ائمه گفتند که آن سال بسیار قیامتی بود. می بایستی که حضرت
 آگاه میشدند و یا بمایان می بخشیدند که ما از دوشنیم فرمودند این مقرر است که هر که بجز
 آرزو دارد و بداد نمی رسد. چنانچه شیخ عبدالملک استامی شناسید او یکی از خاصان
 این دگام است و از آن حجت ائمه آگاه همیشه از نعت و جنس و رسال تا و صدقه
 ادا می کرد و در ارم شیخ شهاب نیز التفاسیر میکرد و چنان اختیار داده بودند
 که تمام دیهات سرکار و تعلق ایشان کرده مختار فرمودند و هر چه پرداخت میکردند پسند
 میشد و از احوال این دست را ادا میکردند که محتاج چیزی نبود و بعضی با جمیع حقایق آگاه
 غیبی می کردند آنها سرزنش نمیشد و گفته آنها پیش نمی رفت و من گاه گاه بخدمت آن
 حقایق آگاه میرفتم و شیخ شهاب همیشه در آنجا می بود و دیگر اشغالات و مهربانی آن خالق آگاه
 تا کج بیان کنم که نهایت ندارد و نیز دیگر مذکور از اشغالات و شفقت حضرت قطب الاقطار بیان
 میفرمودند

منقول است

حضرت شیخ الحدید چشتی که او خلیفه مستند حضرت شاه علی حنیف صابر است جمعه ۱۱۰۰
 کذا فی سیر الاقطار

نقل است که آنحضرت در عهد سلطان شمس الدین لغش انا الله بانه دو مرتبه به علی شریفی
 فرموده و قبول کرد که با حمیر و عرفی بموت اهل کرده و آنچنان بود که میرسد و جلاله بن مشدی

و امیر حاکم بود دخترے داشت - پاک پارسا نام بی بی عصمت چون بحبلوغ سیده پیش
 نیخواست که در نکاح شخصی درآرد - اما کس را در خود حال او نمییافت - درین اندیشه بود که
 شبے امیر المومنین حضرت امام جعفر صادق علیه السلام عنده بخوابید میفرمایند که وجه الدین حکم
 حضرت شاه رسالت صلی الله علیه و سلم چنانست که این عجزه را بطیلب المشایخ حضرت
 خواجہ معین الدین سنائی الحسینی بپاری چون بیدار شد - بخدمت آنحضرت آمد - و این حقیقت
 ظاهر نمود - آنحضرت منبر نمود - اگر چه پیر شده ام - اما فرمان کونین مطلق - بر کار غرضایا
 را انکار نمئی - تو ام کرد پس عقد نکاح بستند و بعد این واقع آنحضرت بعد از هفت سال حلت
 نمود - باین حساب عمر شریفش - یکصد و هفت سال تمام شد و آنحضرت زن دیگر
 که خواست اینچنین بود که شبے حضرت صلی الله علیه و سلم را در واقع دید که میفرمایند معین الدین
 تو معین بن یاسنی نباید که سنت من ترک سازی اتفاقاً همان شب حاکم استعجلی مکتوبه
 بر سر کافران تاخت آورده و دختر راجه آن دیار بدست آورد و بخدمت حضرت خواجہ گند امید
 آنحضرت میراث بل فرمود و بی بی امته الله نام گذاشت - پس از آن تاج السموات دختر
 به وجود آمد - بی بی حافظ جمال نامش کردند - و بی بی حافظ جمال نهایت پاک و پارسا بود و
 ریاضت و محاسبه بخدمت والد بزرگوار خویش بحسن غایت رسانیده بود و در مقدمه آن
 زین المحدرات پائین مرتبه آنحضرت است و جمیع شیعیان تحفیضه شیخ رضی الدین نام داشت
 از دو پسر بوجو آمده بودند - و آن هر دو طفولیت در گذشتند - مردم عوام میگویند که بی بی
 حافظ جمال دختر حقیقی حضرت نیست دختر خوانده بود محض عنایه است - از آنکه این مقدمات در
 کتب معتبره و تحریر دیده ام قول عامی است باز در این زیجت اهل عام بجهان حروف ندارد است
 در فرزندان آنحضرت نیز دارند که آنحضرت تسبیح پسر داشت و این مقرر است که از آنحضرت
 سه پسر آن حبیب در عرصه جهان بوجود آمدند از بی بی عصمت - بعضی گویند که خواجہ ابوسعید
 از بی بی عصمت است و آن دیگر از بی بی امته الله است این تسبیح غنم در اولاد و امجادش نیست

چنانچہ شیخ فرید الدین بنیر سلطان التاکیں حضرت شیخ حمید الدین ناگوری قدس اللہ تعالیٰ عنہ
 از جبرگوار خود نقل کردہ میگفت کہ چون خواجہ ارام زندان مارا فرزند ان حاصل شد نہ
 روزی بابتدہ عین مودت حمید الدین پیش ازین کہ جوان بودم ہر چہ از رب العزت
 جہان نامہ طلبیدم فی الحال میافتم حالانکہ پیر شدم و فرزند ان پیدا گشتند۔ بعدا
 حاجت شد و کار بزرگ حاصل میگردد۔ بندہ عرض نمود کہ بحضرت پیر دستگیر روشن دست
 کہ چون عیسیٰ علیہ السلام از حضرت مریم علیہ السلام تولد شد بود میوہ زمستان
 در تابستان از غیب بدو میسر شد و نہ محنت و نہ تعب و نہ محراب میافت چون
 مسیح علیہ السلام تولد شد حضرت مریم تمطیر کے کشید کہ بچہ ان کے تلاش بیاب
 فتن شد کہ شاخہاے غراما بچہ بنان تاخر مات تازہ بر تو پرید نہ۔ از ان باز بچہ بنان
 نمود و بر دروزق سے یافت و اوقات سابق و حال این قدر تفاوت است لیکن
 در قدر و مرتبہ دوستان خداے عزوجل نقصان نسبت و تصرف ولایت ایشان باقی
 آنحضرت چون جواب کشید پسند کرد و فرمود آئے بچہ بنان است و گویند کہ خواجہ فرید الدین
 ولد حضرت سلطان العارفین بسیار صاحب خدمت بود و ولع حضرت خواجہ نسبت مال
 زندہ اند پس در قصبہ سر داکر ادا جمیر شائردہ کردہ است برست حق پیوست۔ ہما بخانہ و یک حض
 آن قصبہ مدفون است و خواجہ حسام الدین فرزند خود آنحضرت غائب است و صحبت اہل ان
 پیوست۔ و پیر خواجہ فرید الدین خواجہ حسام الدین سوختہ نام داشت کہ نبیرہ خواجہ باشت پیر حسام
 کرامت و بزرگ روزگار بود با روح جبرگوار خود نسبت تمام داشت و پیش از اودت ریاست
 و محبامہ از حد گذرانیدہ بود و بحضرت سلطان المشائخ شیخ غلام الدین اولیاء قدس اللہ
 سرک العزیز صحبت داشت و بزرگوار و در قصبہ انجیر سمیت است و یکے از بزرگ حضرت خواجہ
 شیخ یازید است او در غروی جائے رفتہ بود۔ و زمان سلطان محمود غلیج بعد مدت بسیار با آن
 سلطان ان اوراریا است اجمیر داد۔ چون مدلتے بگذشت مردم از روستے عناد و فرزند سی او

سختی پندارند - حتی که با سلطان وقت رسانیدند بادشاه علما و فضلا و شایخ و
اکابر ملک و نواحی جمع ساخت و استفسار نمود - آخر الامر شیخ حسین مولانا تم که قدوه
علما زمانه بودند و دیگر اکثر اکابر نامدار گواهی دادند - همین شیخ بایزید از فرزندان شیخ قیام الدین
ابن خواجه سام الدین سوخته ابن خواجه فخر الدین ابن سلطان العارفين حضرت خواجه
معین الدین جنی بخینی است لاجب از ان شیخ حسین ناگوری بن خاندان شیخ بایزید نسبت کرد
و دختر داد مردم که در سنه زندان حضرت خواجه سخن خستلاف دارند همین شیخ بایزید است
و دیگران هیچ سخن ندارند و لیکن همه عین طرقت اند - از آنکه این باجرا پیش اکثر سلاطین و علمای
مانند و گذشته است از اکابر آن تحقیق شده - قول عام چه عتبار دارد و سبانه تعالی نقهس
این ولاد محب و آنحضرت را ابدال آباد یافته دارد و بجهت النبی و آله الامجاد +

منقول است

از عارف معارف هند آگاه - صدوقی فضیلت و متگاه - محمد عجب الرحمن شتی که اقال فی مراح الاسرار
و در باب نفی اولاد خواجه بزرگ قدس سره آنچه که براه تعصب مورخان در تاریخ اکبرنامه و قبایل
نوشته اند بر هر کسی ظاهراً است - لکن از ملفوظات پیران شیت متحقق معلوم میشود که خواجه بزرگ را
زنان و سنه زندان بوده است چنانچه در ملفوظات سلطان التارکین شیخ حمید الدین بگوری
قدس سره خلیفه خواجه بزرگ می نویسد که شب خواجه بزرگ حضرت پیغمبر علیه السلام را بخواب دید
آنحضرت فرمود که ای معین الدین تو دین ماستی - اما سنتی از سنت با من ترک میدی
چون اسب شش قطع و تله بطنی مکه خطاب نام که از مریدان خواجه بود و دختر یکی از ارباب...
در حبس اسیر کرده آورده بود بخیمت خواجه فرستاد - خواهد ویرا قبول نمود بی بی الهیه الله نام نهاد
و در خدمت خود نگاشت - بی بی حافظ جمال از من تو که گشت بعد از چند روز رسید و جلال الدین
مشهدی عم حسین مشهدی امام جعفر صادق علیه السلام را در خواب دید - فرمود که دختر خود را

در وقت نکاح خواجہ معین الدین دراز چون نہایت مد بخندست حضرت خواجہ بزرگ سنانیدند
 بموجب امر باطن امام جعفر صادق رضی اللہ عنہ و تفرسید و جہلہ الدین را کہ بی بی عصمت نام داشت
 در نکاح خود آورد۔ از مے پیر وجود آمدند۔ یکے شیخ فخر الدین۔ دوم شیخ ضیاء الدین
 ابو سعید۔ سوم شیخ حسام الدین کہ او در صغر سن صحبت ابوالان پیوست۔ از مے توالد و
 تناسل نشد۔ شیخ فخر الدین محبوبت بین فرزندان خواجہ بزرگ بود۔ دیر بسیار دوست میداشت
 و مے کسب اعت مشغول بود۔ موضع ناندن کہ قریب باجمیر است احیاء ساخت حکم
 مزاحمت کردہ بود۔ از ان جهت خواجہ بزرگ پیش سلطان بنش الدین بہ دہلی تشریف برد و
 فرمان در دست کسب پندہ آوردند تفصیل این حال پیشتر بجائے خود نوشتہ آید و شیخ فخر الدین
 بعد از وفات خواجہ بزرگ بہت سال در حدیثات بود و در قصبہ سر و ارکشا نزدہ
 کردہ از اجمیر است آنجا وفات یافت و نزدیک حوض قصبہ سر و ارکشا دفن است۔ اورا
 پیرے بود شیخ حسام الدین سوخته بن شیخ فخر الدین از جمیع کمالات انسانی آراستہ بود
 با سلطان شیخ المشائخ صحبت داشت قبرے در سانبہر است طرف غروب ہر راہ اجمیر و
 مرقد بی بی حافظ جمال و فخر خواجہ بزرگ پایاں مرقد خواجہ بزرگ واقع شدہ است۔ نسے
 صاحب کمالات عالی درجات و عارف کامل بودہ اند و خواجہ معین الدین خورد پیش از آنکہ مرید
 شود و کسب یا خدمت کار خود بجائے رسانیدہ بود کہ بے واسطہ از روحانیت خواجہ بزرگ
 اخذ فوائد مے نمود۔ و از اشارت یاطن خواجہ مرید شیخ نصیر الدین محمود شد و خرقہ خلافت
 اودست مے پوشیدہ۔ در فوائد الفہام سلطان المشائخ میفرماید کہ خواجہ احمد نمبر خواجہ
 بزرگ عظیم صاحب بود و برادری خواجہ حبیب پیش شکر گنج آمد کہ مرید شکر گنج فرمود کہ
 من این را از خانوادہ شاد دیوزہ کردہ ام۔ چراچہ محال کہ دست بختن بگیرم۔ خواجہ ہمینہ بسیار
 چہرہ کردہ مریدش و مخلوق گشت۔ الغرض آنکہ بعضی مردم میگویند کہ خواجہ بزرگ صمد بود
 و او را اولاد نیست محض غلط است۔ از تصانیف چہرین حقیقت مکر تحقیق پرستہ چنانچہ بالا

گذشت در کتب انجیبالا اخبار نیویس که اختلاف میان بعضی بزرگان حشمت برین واقع
 شده است که میر محمد گیسو در از خلیفه شیخ نصیر الدین محمود جماعت ازین قوم میگویند که شیخ نور الدین
 و شیخ حسام الدین از بی عصمت تولد شدند و میر شمس الدین طاهر خلیفه شیخ نور قطب عالم
 و طائفه از دوی شان آن فرستادند که از بی بی امته الله بوجود آمدند بهر حال فرزندان خواجہ بزرگ
 اما قول اول اصح ینمایند چنانچه تا امروز اولاد پاک نهاد آنحضرت موجود است و فرزندان امیر علی بن
 نور دین شیخ حسام الدین سونته بطرف ولایت مالوه رفته منوطن شدند و احوال آنجماعت
 معلوم نیست و فرزندان خواجہ قیام الدین بن حسام الدین سوخته مذکور در حضرت امیر
 سکونت ختم یار کردند و جانشین خواجہ بزرگ قدس الله سره العزیز شدند چنانچه خواجہ
 حسین یکی از فرزندان خواجہ قیام الدین مسطور تا زمان سلطنت نور الدین محمد جهانگیر
 بادشاه صاحب سجاده خواجہ بزرگ قریب صد سال عمر داشت و همیشه لعبادت و حق پرستی
 گزینہ میبود بسیار بزرگ و عالیشان بود بعد از وی شیخ معین الدین برادر زاده او صاحب سجاده
 شدند و بحال شیخ علماء الدین برادر زاده صاحب سجاده بر سرند خواجہ بزرگ قدس الله سره
 نشسته است نهایت خلیق و بزریر صلاح و بزرگی آراسته است حق سبحانه قائل فرزندان آنج
 بزرگ را تا قیام قیامت بر جاده اجداد و کام خود باقی و پاینده در مقام امیر شریف بگاه داد
 بحرمت البنی و آله الامجاد چون مرتبه ثانی در سن هزار و شصت و پنج هجری بحضرت امیر
 رسیدم شیخ علماء الدین صاحب سجاده خواجہ بزرگ قدس الله سره العزیز شجره نسب خواجہ بزرگ
 اظهار نمود بحسب این سلسله حضرت امام حسن کاظم میرسد و در رساله مؤلف الارواح تصنیف
 میریم زمانی حضرت جهان آرا بیگم بنت شاه جهان بادشاه صاحبقران ثانی علیه الرحمته نیز بنظر آید
 که اثبات سیادت خواجہ بزرگ نموده آمار تصانیف پیران حشمت جائے تقدیم میافتنه نمی شود
 بهر حال خواجہ بزرگ فرزند صوفی معنوی حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم بود و مجاهد
 آن تاستان تبر که خواجہ بزرگ نیز منسوب اند به اولاد سیف الدین میگویند که سیف الدین از کوه

مانکبر بوده است و از غلبه اعتقاد و محبت و حانیت خواجه بزرگ وطن گذاشته و ارجحیت
 اختیار نموده چنانچه من نزدان او هنوز در خدمت است تا ز محبت که موجود اند و صلاح و اطمینان
 دارند و با هر کس بر تو اضع و منسلک شوی می آید و از موقوفات پیران چشت به ثبوت پیوسته
 که خواجه بزرگ در زمان سلطان شمس الدین التمش دوم مرتبه در دلی تشریف بردند و مرتبه اول
 از کمال نهر بانی محض بجای دیدن و بسوز ساختن خواجه قطب الاسلام زنده بودند -
 در آنجا آمده در اجمیر شریف مست اهل گشت و مرتبه دوم بخاطر درست ساختن فرمان
 ناندن بجهت من زنده سعادتمند شیخ فخر الدین - و این نکته نهایت نازک است نیک نگاه بایز
 که سلطان شمس الدین مرید خواجه قطب الدین بود - اگر یک خادم خواجه بزرگ میرفت در عتبات
 سلطان ندک سعادتمندی دارین داشته فرمان درست کرده ارسال - نموده و لیکن کمالان
 اولیا بیشتر در ترک جاه و شیخت کوشیده اند - و خود را در نظر محقر نموند - چنانکه رسول علیه السلام
 باین کمال در بازار بجهت مندید و فروخت میفرت و دیگر کار این طلب الفد برستی و دیانت
 هرگاه مقصود و حاجت به شخصه داشته باشند آنرا مستور برای چه سازند و ناموس بجای
 کدام مصلحت بکنند چه اگر حقتعالی ناظر بر اهل است و در حرم نیک باید گفتن ایشان
 پیش عارفان اسلام و جوئے ندارد - دیگر آنکه فتن خواجه پیش امیر از برای حاجت رحمت بود
 در حق مریدان که بچسب از مریدان الحاکم کنند در جاه شیخی خود نه نازد - و اصل سخن آنست
 که اهل الفد مامور میشوند با برحق و خست یا خود میان نمی آید چنانچه سلطان المشائخ
 میفرماید در نظم خود

عشق آمد چو توتم اندر رگ و پوست تا کرد مرا تنی و پیکر زرد و دست
 اجودا وجودم بگین دوست گرفت ایست ز من من بانی بها و دست

منقول است

از عارف بالله سرشته خداگاه شاه رشید حق والدین نسو حاجی حرمین الشریفین حضرت
 خواجه یحیی مدنی احمد آبادی رحمته الله علیه *

ذکر فرزندان حضرت قطب المشائخ خواجه معین حق والدین حسن مجزی امیر حشمتی قدس سره
 آنحضرت سرسید و سرشد داشت از نجب مدین پور خواجه فخر الدین محمد اجیریت دوم
 خواجه بنیال الدین نزد بنی کنیت ابو حیدر است سوم شیخ حسام الدین و یک دختر بی بی
 حافظ جمال هر سه پسران را خواجه شت قبا از راست باز سید محمد عیسی و از قدس الله سره از بی بی
 عصمت سیدانند خواجه شمس الدین طاهر از بی بی است الله سر خیمه سال طبریه و
 بی بی حافظ جمال دختر حضرت خواجه است بر روایت صحیح و آنحضرت و کدبانو دقا
 داشت یک دختر سید جمال الدین مشدی دوم بنت راجه که در بنبرک خط سبب مرید خواج
 افتاده بود بنجده متبریز است او بر عیالست بودن خواجه طاهر بنیض شاه عدل اند و همچنین
 گزانش سلطان اتمانار کین قدس سره کابری عیال مندی آنحضرت ولالت دارد و
 پورچر پور حضرت سلطان التار کین قدس سره و سرور احمد در آورده است و روز
 معین الاولیاء پس از عیال مندی و من زنند آمد دین بن گفت سید الدین پیشتر در جنگام
 جانی و تنهایی آنچه بنصیر من میگذاشت بطلب و طلب صورت می پرشید اکنون
 ندین و زنگاری می و عیال مندی فرا پیش آمد همه آمد مانع خاطر از من نمی علم بدر این نمی
 شمارد عرض کردم پیش از زادن عیال من تمام داخل ذکر المحراب و بنسند هارنای عالم
 بود و پس از تولد هر یکی بجمع انجمنه تمام او گشت پس نقل این باب خوش وقت
 گردید بجهل با نازد این گذارش با آنها که خواجه معین الاولیاء احصا و پندارند محض
 چند است حضرت میفرمود والدین قدس سره ارادت حقیقت از پیر زنگوار

خویش داشت و کمال هر دو عالم آراستہ و صاحب تصنیف بود۔ پس از پدر بزرگوار مستثنی
 داشت۔ بوجود او آراش آئین پذیرفت و چون او را ویلی حبیب بود و آن موضع نامزدان نام
 داشت که قریب باجمیر است و چون حاکم آنجما به آنحضرت مزاحمت نمود و خواجه قریب
 آن در دلی رفت بود۔ و از خواجه قطب الدین مثال تیار کنایہ آورده۔ و ہمین خواجه قطب الدین
 بود و بعد وصال پدر پست سال و صد رحبات بود۔ و قصبہ سر و را کہ شانزده کوه از انجیر
 قریب است بہت آنج پنج ماہ شعبان سن شصت و شصت و یک بقرب از دی شتافت و
 نزدیکی و حق قصبہ سر و را در من نیت۔ بندہ بربارت آنحضرت مستعد بوده است۔ چہ علیہ
 حضرت خواجه ضیاء الدین قدس سرہا خود بحکالات بود بجائے برادر بزرگوار شیخ جلوس
 فرمودہ بہ سال شصت و دو و پنج رخت بہتی ازین جان بر بست حضرت حسام الدین قدس سرہا
 خردترین فرزندان آنحضرت بود و ہمیشہ مردم غائب شدہ طلبہ ابدال رجال القیاب
 پیوست حضرت حسام الدین مودتہ قدس سرہا پور پور حضرت نواجہ خردین است
 سینہ داغدار سوز محبت و دیدہ اشکبار و طلب داشت و دل و فتنہ ناوک مروت بود۔
 بصحبت حضرت ساطع الشیخ نظام الدولیا البربرہ خواجگاہش و قصبہ سانجہ
 باختر سے بر سرہ راہ اجیر است۔ پیرش ہیاد برادر کم شدہ اور انہما گروانید۔ و نیز دوسر
 داشت۔ یکے سعید الدین خرد مرید سیفہ مافوق حقیقت خواجه نصیر الدین چراغ دلی است
 و ہمیعنی حکم حضرت خواجه بزرگ صورت بہتہ پیش ادا لادت آوردن باو نیزش نفس نافرہام
 فرمودہ من بود۔ و از باطن معین الاولیا ابہرہ و سے داشت۔ و اورا خرد و نہایت خواجه بزرگ
 میگیدند و این منقبت اور اس است در ویش کامل بود و از ارادت ریاضت کار خود را بجا
 رسانیدہ بود کہ میرا سطر از حضرت خواجه بزرگ استفادہ میکند۔ دوم شیخ قیام الدین بر بال
 قدس سرہا خوش شکل و زیبا چہرہ۔ و لاور بزرگ منن بود۔ و این ہر دو نیز منن نزدان ہو
 دارند۔ شیخ قطب الدین قدس سرہا پور پور خردین است و اجیر و سہا غارا گئی بہت

سلطان محمود بلخی اور خطاب چشت خانی داده حسد یو دوازده هزار سوار گردانید۔ چون بغیر در
 نیز فی سلطان پس از سه اوان سال در جمعی اسلام تازگی گرفت خواست که به چشت خان بجز
 غوغا پسند و گرفته بود۔ نه پذیرفت۔ شیخ بایزید بزرگ سپهر بسیمین است عینی از اول شیخ قیام الدین
 دانشمند بود و در خصوص معین الاولیا در سن میگفت۔ شیخ احمد محمد پشانی و دیگر بزرگان گرد
 او نیند۔ در هنگام شور و شرف فرمانروای دلی از تیرگی پیکر پستانان جمیع درخواست رفت و
 بعد از دیر میشت و آمد سلطان از حسن حقیقت خود اورا انباز چشت خان نیاراست برخواست
 به بهانه سازی و در انداختن او بیست سال بسبب بغرض سلطان رسانید۔ پیش ازین برادر من شیخ
 بایزید بزرگ مدرس جمیع بود۔ اکنون فتن آن با تبحر سبب استواری اسلام می نماید بنا برین
 چشت خان شیخ بایزید را دستویس بود و جمیع در آن روزگار جمع بعضی سلطان رسانید
 که او از اثر و معینه نیست۔ ازین رو در انشوران درویشان گرس سال و بزرگان آگاه حال تلمو
 خود را فراموش آورد و در پیشش باز کرد و دم شیخ حسین ناگوری و مولانا ستم جمعی که علماء و
 مشائخ کیتا بودند و دیگر حد آگاهان برستی نسب و گواهی دادند۔ پسین خوشی کردن محمد دم شیخ
 حسین ناگوری پس از زندان شیخ بایزید گواهی داد۔ اما شیخ جمال رحمتہ اللہ علیہ در
 سیر لغاتین می آرد۔ در آئیم که این حضیر بشر ف یارت تروت دربارک شیخ معین الدین بن شرف
 گشت از زندان ایشان صاحب سجادہ شیخ بایزید بود رحمتہ اللہ علیہ۔ او شیخ نبایت
 عظیم ایشان بود شمس الدین طسا هر که صد و پناه سال عمر داشت غرقه حلافت از شیخ
 بایزید یافت۔ بود و ستمش الدین را با حست۔ تا بحق الدین امتحان تمام بود و باین
 احقر الانام شفته و محبت داشت انتہی۔ جوان این بنده کاتب حروف بزیارت روضہ
 مقدسہ ثواب بزرگ از سر قدم ساخته رفته بود۔ در آنوقت صاحب سجادہ با جادہ انحضرت
 دیوان مزینتر علیین بود که وجود آتشچی ابا حلیہ شسته خواجہ شبا بهت تمام داشت
 لہ این شیخ زینع الدین بایزید خود نیز شیخ بایزید بزرگ است نہ شیخ تاج الدین بایزید بزرگ

و از علماء غریبه نیز بهره گرفته بود و شرح مابعد متجسست منقح الصوفین و محب سبزی موی
 فتح الدین گزیده نموده بود و عادم فرس بهره وافر داشت ملاقات حاصل گشت فرمودند که
 که انتم میل خانه بستید بنده عرض داشت که از من نرزدان حضرت قواسم الصالحین شیخ
 المحمد بن الشریفین شیخ یحیی فی بخشی نجراتی امیران که معلوم شد شمار بنیادگان حضرت
 است این همه را که از اولاد حضرت خواجہ بزرگ قطب لم شایخ معین الحق والدین حسن سحر قنویس
 سر است بود باید از ان باز بام گاه که بنده بخد مت شریف میرسد استقبال و تعظیم تمام
 می کردند و منی تمسک اسرار و کم آنحضرت از بزرگواران ما هستی و چنانچین باید که فرموده
 که اگر تواضع کنند خواهی دوست

روز سه ایضاً تیر این بیات روح آنحضرت گفتم بخد مت گزاید

مدحت سلطان عالم آنکا گفتیست شاه اما آفتاب دین و دنیا گفتیست
 گوهر تاج الالایت سببه مالار چشمیت بے تکلف حساب جبارین سبب سبب گفتیست
 این بیات گرفته میرید و دشتند بنده را ظریفی البت که شایسته سپند خاطر گرامی نیستند
 بطریق این بنده متوجه شد فرمودند که جن خواجه معین الدین خرد در سبب نفیس از جد شما حضرت خرد
 حقیقت خواجه نصیر الدین چنانچه دلی اند چنانچه این منی در کتب سیر این خانواده مرقوم است
 جهان آرا سببک در مونس الارواح که تصنیف او است به خط خالص خود نوشته و اشتیاق
 بخد مت جسد آنحضرت گشته و سبب نام مہر خود محفل ساخته بود از این باین بنده نبود و سبب سببی
 آنحضرت قبول او بدین و سبب طبع حضرت خواجہ بزرگ می پیوند و حضرت دیوان سید فیض علی
 چشتی بن سید امام الدین بن سید میر الدین بن سید سراج الدین بن سید ابوالفتح بن سید
 علم الدین بن سید ابوالخیر براد خواجه حسین بن سید معین الدین ثالث بن سید رستم الدین بن زید
 خرد بن سید نور الدین طاهر بن سید تاج الدین بن زید بزرگ بن سید شهاب الدین بن سید

الحاج کمال الدین احمد مروت پیش خواجه بن سید محمد بن سید خاتم الدین بن زید حضرت خواجہ بزرگ معین الدین اولاد است

بایشان میرسید چون عیسیٰ علیہ السلام منولہ شد بی بی مریم انتظار رزق میکشید
 فرمان شد که کشا نمائے مخمل حنلہ صاحبان تاخر یک تارہ تلو بریزند چون
 جنب بامید خرمی تر یافت پس در وقت سابق و حال این مت تفاوت است
 حضرت خواجه جواب او بشنید و پسندید و گویند که عمر خواجه ابوسعید فرزند آنجناب
 پنجہ سالگی رسیدہ بود و در نذرند داشت و خواجه نعمت الدین فرزند ثانی آنحضرت
 سیار بزرگ و صاحب نعمت بود و بعد انتقال خواجه سبست سال زندہ ماند و بمقتاد سال
 عمر داشت در میان پنج پسر معاش و تمند بود و آندند و در قصبہ سرور که از اجمیر بفاصله شانزہ
 کردہ است بہجت حق میرست و با نخبہ لد فون گردید و خواجہ جام الدین پسر خرد آنحضرت
 غائب شد و صحبت ابدال پیرست در آنوقت و ہیل و نخبہ الہ عمر داشت و میراست
 فرزند بود و خواجہ جام الدین سوخته بسیار صاحب کرامت و خوارق بود و نظام الدین
 اولیٰ اصحاب قبر شریفی در قصبہ سانجہر بجاناب مغرب از اجمیر واقع است
 و اہلبیہ ثانی خواجه دختر یک از اہل جہان ہے ہند است و سبب آمدنش بکام آنجناب
 این است کہ حاکم متو طہلی کہ ملک خطاب نام داشت بر سر منہودان آن میاں داشت
 آورده بسیارے را از ایشان قبیلہ رسانید و دختر را جہ را اسیر کردہ آورده و بطورندہ
 بخدمت آنحضرت گذرانید آنجناب اوراست بول منہود بکام خود سافر از
 نمود و ہاشمتر اللہ نہادند۔ و از لطن ہفت آن تاج المستورات اول دخترے متولد
 شد کہ بنام بی بی حافظ جمال موسوم و بغایت عالمہ بود و اورادست بخدمت والد ماجد و
 داشت و آنحضرت خرقہ حلا مت اوراعطا فرمودہ بے ہدایت و تلقین مستورات
 ارشاد کردہ چنانچہ ہزار عورات بتوجہ آن تاج المستورات بہجت تام قرب رسیدند
 و شوہر عالی گوہر آن عفت یفہ شیخ رضی الدین نام داشت چہا نچہ مزار پرانوار بی بی طہ جہا
 متصل بخدمت مقدمہ حضرت خواجه واقع است و از دو و پسر بوجہ آندند و در طہلی در گذشتند

رحمۃ اللہ علیہم رحمۃ واسعۃ۔ خواجہ فخر الملتہ والدین شہی اجیری قدس اللہ سرہ از فرزندان دیندار
 و خلفائے اربعہ خواجہ معین الدین حسن سجری است جامع علوم ظاہری و باطنی و کمالات
 صوری و معنوی بود و بر اسے حصول قوت کمال کسب زراعت اشتغال داشت و موضع
 ناند کہ متصل اجیر است سکونت زید۔ و تمام عمر در بدایت خلق گزرانیدہ و سال ششصد
 پنجاہ و سہ رحلت حق پیوست۔ و بعد وفات پیر بزرگوار تا بست سال صبر حیات
 و وفات در قصبہ وارہ واقع آمد۔ و ہاںجا بر لب عرض سوار مدفون است۔ شیخ
 حسام الدین سوخته قدس اللہ سرہ پسر شیخ فخر الدین بن شیخ المؤمنین خواجہ معین الدین سجری
 است۔ سوخته آتش محبت و درختہ ناوگ عشق بود و بہ شیخ نظام الدین بدایونی بسیار
 صحبت داشت۔ پیر بزرگوارش اور اسنام برادر خود خواجہ حسام الدین بن خواجہ بزرگ
 معین الدین موسوم کردہ بود کہ غائب شدہ صحبت ابدال پیوستہ بود وفات مے صاحب
 شجرہ چشتیہ در سال ہفصد و چہل و یک ارتام فرمودہ است و مزار پانوازش در قصبہ
 بجانب غروب بر سر راہ اجیر است۔ و مے عمر طویل یافت کہ زیاد از صد سال بود
 و از غایت سوز عشق و محبت مخاطب خطاب سوخته شد۔ خواجہ معین الدین خورد پسر
 بزرگ شیخ حسام الدین سوخته است۔ خرقہ فقر و ارادت جنسلاف از شیخ نصیر الدین
 چراغ دہلی پوشید و کمال کرامت معروف و ریاضت و مجاہدہ و صوف بود۔ کار سجا
 رسانیدہ بود کہ بلا توسط غیرے از روحانیت خواجہ بزرگ معین بن حق الدین حسن سجری
 استفادہ میکرد۔ برادر خود شش شیخ قیام نام داشت کہ بغایت حسن صورت و شجاعت و
 ہیبت و عظمت بود و از ہر دو بزرگوار بسیار اولاد ماند۔ وفات شیخ معین الدین در سال
 ہفصد و شصت و یک است۔ قطعہ ناخج وفات ۵

معین الدین متوکل تم کرد	بہ پیش اہل حنبت گشت مامور	معین الدین از دنیا سفر کرد
معین الدین کاں مطلع نور	در سال وصال در شہ گمن	بہار شیخ سفر گشت مامور

قطعہ تاریخ و خواجه حسام الدین ختمی

چون حسام الدین دنیا رخت بہت سال وصل آن دلی متقی
عاشق اللہ صدیق آمدہ است ہم حسام الدین سید جنتی

قطعہ تاریخ وفات حضرت خواجه بزرگ معین الحق والحق علیہ السلام

معین الدین حسین ہمدانی دلس وشن ز انوار تجلی
تولیدش امام محبت ہے نوان و عاشقش نیر اکبر معلی

تاریخ وفات خواجه فخر الدین بن خواجه بزرگ

خواجہ دین جناب فخر الدین شگل رفت چون بیلان جان
وصل ادو جو ز خواجہ والا حلتش خان مقتدائے زمان

نقل فرما

خواجہ عبدالعزیز بن سمرہ جمیع مطالب باسناد تمام فرمان محمد جلال الدین گزشتہ

و در آئینہ آمال اولاد مجاہد

درین وقت فرمان عالی نشان سعادت نشان از کمین عافیت و جان بادشاہ سے شرف
نفاذ یافت۔ نیزہ از جیویر کہ جمیع آن مسلمان بک کت سنگ مرادی است۔ حسب حکم
حقانک دستک طوطی العاقین غوث الوہابین از تہذیب و تصفیہ اصف خان مقرر
شد کہ سال سال بسال بزرگوار صاحب التقدیاس فی الايام۔ کمال تربت شیخ حسین وجہ
برائے الہی و در وریات آن دویم بایک کہ بہ ہائے دوام دولت تا بہ غلبہ تمام اقدام نما

حکام کرام و دینیان و عمال متصدیان مهمات سرکار مذکور در مقرر شد
مذکور را بتصرف گماشته اند و سیادت پناه مشایخ الیگه دارند و احوال و جهات
و تمامی حالات و مناسبات و کل تکالیف دیوانی معاونت سلم و ترخان و مرفوع اهل و شایسته
بهیچ اسم و رسم تعرض رسانند و کشیده داشته اند مطلقاً پیرامون نگردند و بجانب
شریف آن سیادت پناه را عرض دهند و در تنظیم و تکمیل امور و کسان و مردم او را
مؤثرند و هر سال پیرامان در پرتو آنجا محب و محتاج نمایند حسب حکم جلالت طبع از
مصنوع و در نه نگردند + تحریر المطاع العالی
بالمشافه علیه العالی جنابانی ص

فرمان مجید جلالت الدین برباد شاهانگار

خواجہ معین الدین شیبی بخط طلاء

و کلاء حاکم تهمیدان مهمات خطا جمیع پناه

که در ورثه قطب الاقطاب بموقف عرض رسانید مذکور در اراضی ایشان که در
جوار مقبره متبرکه قطب الاقطاب موسی الیه واقع است بعضی مردم اموات خود را
نمی افزن ایشان دفن نمایند اگر واقع باشد حکم فرمودیم که بعد از یکساعت
خود را در اراضی جوار مقبره متبرکه مذکور نه افزن و فضیلت مآب کمالات کتاب سجد افشاخ
والعظام خواجه حسین نمبره آن قطب الاقطاب باقی ورثه دفن نکنند و میباید که حسب حکم
عمل نموده و بمقام رسانند و اعمال مراقبه که در آن آستانه از قدیم الایام اعلی غایت بوده قرار

دارم و ملغ نشوند و عهد دانسته درین باب چه نمایند تحریر فی التاریخ شهر رجب ۹۴۹
خواجہ حسین الدین بن خط طلاء

لکن چون باب بیج در ذوق لنگر خانه فرستاد
میان اولاد واجب او انحصار است یا مشیخت آئین معرفت تزمین سیادت ایشان لفظاً
بقای ای الاویس علی کرام وجه الزمن شیخ حسن محال ثبت شیخ حسین و جبهه استعمار عام المهر
را العجوة الملک قضیست شاکر کامل الا خلاص فصاحت و ثار تحسن السخمت مستوجب
الرعايت الموصوف بالصفه نموده شیخ حسن را که مشیخت مرشد ایشان است به سجاده نشینی
تصفیه فرمودیم و فراموشی از ادعایان عجز و سدا ریافت که تقدیر و جدیدی بحسب فرمایش
در وجه ضروریات و صداد و واراد آن لنگر منور و مدویشیت شحنت آئین مشارالیه مقرر شد و
بتصرف عمده الملک می الیه باشد که سال تمام کمال بصورتی است که نگرند کور او عمارت فرش
و روشنی و مصالح مطبخ و میز و اعراس طعام مبلغ پانزده هزار تنگ مرادی و بباله عقیقه تنگ
آن سیادت المشایخ متعلق بوده و تمام آنچه باشد مشارالیه بی بیوت فضلاً بقصد نهاده بنگر
فیض اثر می آمده باشد مجاز دان امر وفق معمول قیوم ایشان داده آنچه باقی ماند از اهرام بیوت
حصه نموده هر یک حصه الضمت بحسب الفتن سلوک داشته مطلقاً مناقشه نکرده و کلیت
منازعت سانیه و با هم شرائط حرمت خاطر می می و شت و دقیقه فرو گذاشت نکنند میباید که
از مضمون کرمه مطلقاً عتبا نکنند و هر یک بجهت خود رضی بوده و زیاده ای نکنند حکام کرام عامل
و متاثران آن مقرر داشته لنگر فیض اثر چه استم و برقرار داشت تاز جمیع حالات اخراجات
و مطالب دیوانی و ریاست و مرفوع استم شان و هیچ جهت خلل نکرده از تغییر قبل معص

و ما من شأنه فرمان محب طلب ندارند +

تحمید
الحی الامرالعالی و خلیفہ فرمان
فی شهر شعبان العظم شد

پروانه صدارت پناه عالی و دستگاه معرفت پناه واقف موافق معلوم و حکم اکا الفضال
عبدیل الوجہ اتم مربی العظام مقوی الفضل صدد شیخ صدر شیخ القدر شیخ عبدالتجید

نقل منبر

محمد نواز الدین جهانگیر پناه عالی و شاه غازی مثل بر سر قسمت حاصل دیات اوقات کثرت
در پنج عرس و روشنائی و یک حصه و معاش شیخ پناه شیخ حسین
اولاد حضرت خواجہ بزرگ و یک حصه نقد اذکیه داران +

طغرا با اسم بادشاه آلتغرا

مهر برج کبریا اسم شامان سلف منقوش اند

حضرت خواجہ معین الدین چشتی

چون مواضع کتب میخیزد وقف مزار فاضل الانوار حضرت قطب العارفین شیخ السالکین مقدر است
قبل ازین بهوجب یادداشت واقع ۱۹ ماہ امر داد الهی حکم شده بود که امرت سرحد حصه نموده
یک حصه را بجهت چشتی و دیگر روشنائی و اخراجات عرس روضه متبرک که نگاہ داشته
و یک حصه را بجهت شش شیخ پناه شیخ حسین عمت بار نموده و یک حصه را بجهت
اذکیه داران قسمت نمایند و حاجی مبرک بحکم الاقدس شش موضع را که رقبه آن چل و خیز
و مقصد بگیز زمین و حاصل نه هزار و پنجاه روپیہ شود ساندان جمله یک حصه پانزده هزار و یک
زمین باشد و خل خرج روضه منوره نموده و نیمه را که سی هزار و هفت صد و بیست باشد

صحتش هزار و شصت تادرو سپه بوجیب سیل علیحدہ صد و نفر فقر نخواہ دادہ
 و فقر کہ از نظر اشرف است در گذشتند شیخ عبدالرحیم و خیمه شمش صد و شصت
 نفر کہ بست و نفبت هزار و چهل بیگہ مدد معاش و بست یک من غله داشتند بحال غور
 حکم شد و نیمہ را بطرف فرمودیم و جامعہ متہ کہ سہ ہزار و دولت و سی بیگہ و نفبت من
 و شش آثار غنہ داشتند نظر اشرف و گذشت و اکثر از جماعہ فقر او تکیہ داران
 از اجیر تاجانہ و در رکاب فقر نہساب آمدند و بعضی معتمد من رسید کہ زمین و غلہ و کز
 بان جماعہ از وقف خود منوعہ مقرر بودہ و حاصل وقف بقرا و مساکین و حافظان
 و تکیہ داران کہ از موضع وقف من یافتند بہین جامہ اند و آنہا را بغیر از زمین و غلہ
 و لنگر کہ از زمین منوعہ مقرر بود از محل و بچہ نیست ندارند و جامعہ شہر اند نہابر آن نہا
 عالیشان رحمت عنوان شرف صہ دار و عزیز ادا یافت کہ جامعہ در اجیر بقرا اشرف
 گذشتند و از رضی و غلہ لنگر آنہا از نصف زیادہ رحمت شد و یادداشت
 خود درست ساختہ اند بوجیب داشت و افقہ سطور دارند و جامعہ کہ از نصف کم حکم
 شد و بعضی در کل بطرف شدہ اند از رضی و غلہ لنگر آنچہ داشتند از قرا نصف
 متصدیان ہماہمات آنجا از ابتدای خریف قوی تل حسب بضمن نخواہد ہست کہ صرف
 حیثت خود نموده بدعائے وام دولت ابد فرین اشتغال نمیدہ باشند و نیز حکم
 اشرف است در بنفاد پیوست کہ جامعہ بموجب نشان عالیشان جہانگیری مدد معاش
 و غلہ لنگر دارند و دولت شدہ اند و در ثلث آنہا تحقیق نمودہ از محل متدیم از قرا نصف
 نخواہد ہست و در آئینہ ہمین صبط بطور شدہ متوفی سطور دارند و بیاید کہ حکام و محال و
 جاگیر داران و کروریان حال و استقبال در ہماہم را در ہماہم قرار انجیم است در اعلی
 کو شہید رضی نہ کر را پیچودہ چک بہتہ تبصرہ کہ نہا باز گردانند و غلہ را از لنگر روند
 متبر کہ من دادہ باشند و تفریق بہیل بقواعد آن را اندہست نہ بعد مثال جہات اخراجات

بقرا و مساکین و حافظان
 و تکیہ داران کہ از موضع وقف من یافتند بہین جامہ اند و آنہا را بغیر از زمین و غلہ
 و لنگر کہ از زمین منوعہ مقرر بود از محل و بچہ نیست ندارند و جامعہ شہر اند نہابر آن نہا

و عوارضات مثل سیه پیش و جبران محصلان و ضابطان در آن دو دارو گانه و بیکار و بیکار
 و ده نیمه و هفت و سه و قانون گریه صوبه هر ساله بعد از شخص یک وزیر
 و کل تکلیف روحانی به طایفه سلطان فی مزاحمت فرسانند و درین باب هر ساله فرمان فرما پنج مورد
 طلب نمایند و اگر در حل دیگر زمین داشته باشند آنرا اعتبار نکنند از فرموده در گذرنده
 در عهد شناسند +

شرح یادداشت

واقع تاریخ روز و مهر شانزدهم ماه مهر الهی سده موافق یکشنبه ۱۲۴۰ هجری القمری
 در چوکی لایق المرحمت والا احسان عاقل خان بر ساله سیادت و نفابت پناه صدارت
 دستگاه میران سید احمد قادی و نوبت و قهر فوکی شیخ عبد الرحیم و غیره چون موضع
 بصیغه وقت مزار الفاضل الانوار قطب الاقطاب مقرر است بمیل ازین بموجب یادداشت واقع
 ۱۹ ماه الهی سده از قمر احسن قسمت حکم شده بود و یک حصه را بجهت شش نگه
 و در ششانی و اخراجات عرس روضه منوره نگه داشته و یک حصه در وجه مدد معاش
 شیخ حسین عتبات نمود و یک حصه ابرای فقرات و تمکین داران قسمت نموده و هفت حصه بمرکز بموجب
 حکم شش موضع که رقبه آن جبل و پنجهزار و هفت صد و بیست و یک زمین حاصل نه هزار و پنجاه و پیر
 داشته از اجماع یک حصه پانزده هزار بیست و یک زمین باشد داخل خرج روضه منوره نموده و هفت
 دو حصه که سی هزار و هفت صد و بیست و یک حاصل شش هزار و هشتاد و پیر بموجب تفصیل نقل به
 سه صد و نه نفر جماعه فقرات که از نظر اشراف اقدس گذشته شش صد و هشت و هشت نفر که است
 و هفت هزار و چهل و یک بیست و یک زمین و است و یک من غله داشته نه هزار و پانصد و نود و هشت
 بیست و یک که دوازده من غله بحال خود حکم شده و هفت را بر طرف کردند و موازی سده هزار و دو و هشت
 سی و نه بیست و هفت من غله و شش آغار اسامی جماعه بنظر اشراف اقدس نه گذشته احوال اکثر
 از جماعه فقرات و تمکین داران از اجماع تا مانده در کتاب حاد است آمدند و حقیقت مذکور تفصیل نقل به عرض شد

داشتند که جماعت تکیه داران او موضع وقف مقرر بود و حاصل میات وقف بجهت فقرا و مساکین حافظان تکیه داران که در موضع وقف از دست بیام میزدند بهر چنان علانند و آنها بجز زمین و سنگ که نسبت وضع مقرر بود از محل دیگر و موجب عیشت ندارند و جمیع کثیر اند بنابر آن حکم همان طبع آفتاب بنوعی گردون از قنایع صادر شد که جماعت نظر اشرف گشتند وارضی سنگ آنها از نصف زیاد و محرم شد و یادداشت واقع خود را درست ساخته بموجب یادداشت واقع مسطور داشته و جماعت که از نصف کم حکم شد و بعضی با کل بطرف حکم شد آنها را رعنا و ارضی نگذاشتند و آنچه داشتند از قرار نصف نصف میان آنجا تنخواه دهند و نیز حکم شد که جماعت بموجب مسئولان عالیشان مدد معاش و سنگ دارند و فوت شده اند و از آنحضرت بنموده از محل مستقیم نصف تنخواه دهند و در آینده بپوشه متوفی همین ضابطه منظور دارند بموجب قبضه بقی یادداشت تسلیم شد از پکنه اجیر کل بزرگوار شرح یادداشت بخط حمده الملکی واقع سازند شرح بخط سید احمد قادری داخل واقع سازند شرح حاشیه بخط واقع نویس موافق واقع است شرح دیگر بخط محنت الدوله بخاقانی مدارالمهامی اعتماد الدوله آنکه بزرگوار رسیده شرح دیگر بخط دیانت خان زراز داد ۲۵ ماه شهر بوالهی موافق واقع در شهر رمضان ۱۲۸۶ در واقع عبدالکریم بغرض اشرف سید شرح دیگر بخط حمده الملکی مدارالمهامی از حریف قیام مسئولان عالیشان قلمی نماینده ۴

عنه

املا

لا سید	۲۲ تمار
ماله سید	۸ تمار اساقوتی
مهورا سماء	در بخش ولد جمال
محمد	ارضی غده
ارضی غده	۲ تمار
۳۴	سنگ

ارضی
سماجک
مشمار الیه

عنبه
اجمیر

ارضی
عند

سماجک
۶۰۵

ماسک قبل از چسب کشیده
لابیک

در نولام حمت شده

ارضی
غله

صمگه
۱۰۰

اجاء قاضی نظام
ارضی مانگه غله ۲۰۰

مولا ساه
عبد الغنی

ارضی
عند
ارضی
عند
عند

منجمله

ارضی صمگه
عند
عند
ارضی صمگه غله ۲۰۰

نقل نمره

محمد نورالدین جهانگیر باده شاه غازی مشهور عظیم موضع گیلوت در وجه معاش حضرت
شیخ علم الدین نمیره حضرت خواجه بزرگ رند
خواجه معین الدین حشقی

طرح باسم باده شاه

فرمان عالیشان بانی نشان مست اصدار و عزت ایزاد یافت که موضع
گیلوت در اعیال پرگنه زاینده سکه بر صوبه اجمیر که مبلغ هفتصد و پنجاه روپیه جمع و در بطریق
درست من است باده خریف در وجه مد معاش حقائق و عارف آگاه شیخ علم الدین

خواجه حسین نیرة تطب الاقطاب مقرب بادشاه جبرئیل سبب الضمن مقرر باشد که
 حاصلات آنرا فصل فیصل سال بسال صرف نموده بدعا گوئی دوام دولت ابدی و بخت
 مینموده باشند. نه باینکه حکام و عمال جاگیرداران و کوریانان و استقبال و دستمراست و احترام
 این حکم اقدس اعلیٰ کوشیده موضع مذکور بطریق درست تبصره مشاوره الیه باز گردانند و صلوات
 مطلقا تغییر و تبدیلی آنرا ندهند و علت الموجبات و اخراجات و عوارضات و کل
 تکلیف و یوانی و مطالبات سلطانی و مزاحمت فرسائنده و از جمع و جرات و حالات معاش
 و مسلم و مرفوع استم شمرده درین باب هر ساله نشان و حکم و نطلبند و از فرموده مختلف
 و انحراف نوزند و در عهدک نشانند. مرقوم ۵۰ شهر یوم ماه الهی ۱۲۰۰ جلوس معنی.
 شرح ضمن. بدو محاسن باشم شیخ علم الدین برادرزاده خواجه حسین مضاف یادداشت واقع
 روز ماه متر الهی ۱۲۰۰ جلوس مطابق یوم ۱۰ شهر شوال ۱۲۰۰ ساله هر ساله
 سیادت و نقابت پناه صدارت و معالی و نگاه صدراعظم و موسو و نجاران و نوبت و نوبت
 کمترین بندگان علی نقی آنکه حشاق و معارف آگاه شیخ علم الدین برادرزاده خواجه حسین
 نیرة حضرت تطب الاقطاب بنظر اشرف است و سبب است بوجوب جمعی
 نواب خورشید صاحب مهاد علیا از قرار ۱۲۳۰ مراد است حکم جهان بطاع آفتاب شعاع
 گردون آفتاب صادد شد که موضع کیلومتره من الحکل برگشته نرساند سرکار اجیر که مبلغ بمقصد و
 پنجاه روپیة جمع دارد بطریق درست در وجه بدو محاسن مشاوره الیه مقرر و مقروض باشد بموجب
 تصدیق یادداشت قلمی شده شرح ماشیه بخط واقع نویسن مطابق واقع است شرح بخط قدوه
 خوانین بلند مکان عمه مریدان و نشان نظام الدین آصف باقی آنکه دخل واقع نمایند
 بخط جمده الملکی مدار المهاد می آنکه بعرض اشرف مکرر رسانند شرح بخط سلادت و نقابت پناه
 موسو و نجاران آنکه روز ماه ۱۲۰۰ مراد الهی ۱۲۰۰ مطابق یوم چهارشنبه شهر ذوالقعدة ۱۲۰۰
 مکرر بعرض اشرف اقدس اعلیٰ رسید شرح بخط عمده الملک کن سلطنة الخلیف الیه مغلله

اختلافی حمده کلمی مدارهما می خواجہ ابو الحسن از خلیف نوسخان مل من قلمی نایند شرحی آنکه
 بتیاجیوسا مبت میوضع گیلوکرکه مبلغ بمقتصد و نجیاه رویه جمع دارد و در وجه مد معاش
 شیخ علم الدین اجیری در سبت نخواه منته تخریضه التلیخ ۴۴ خورد و او ۳۲ شریح بخط
 قد و نو این لبند و کان لظن مالدین آصف جابیه آنکه تصدیق نویسد +
 در نجیاسا امیر علمه و فر صدارت منقوش شده
 بصیغه مد معاش

نقل منما

محمد نورالدین جهانگیر بادشاه دخل الشرفه بهنایان بشمون تولیت اثبات لا مضرت خاخر بگرتدیر الله العزیز

طغرا باسم بادشاه

مهر که در آن اسما ساز امیر صاحب
 تابش جهانگیر منقوش اند

خواجہ عیال الدین الحیدری ختہ قدس سرہ

چنان عایت مرآتت عال ساکنان مساکت تیقت مربروان من ساج نقومی و صلاحیت
 سیما جمیع را که قامت باقامت الی شان لبو حسب عمل و نسب است تیه باشد اندر این
 منجات امیر سلطنت و خلافت عظمی سپید انیم لندا و ریولان من ثارن عالی شان رحمت
 عنوان از کمین لطف و حسن شرف و سدا و عزایز ادا یافت که از ابد لک خرب
 سحقان بل منصب تولیت مزار فائز الا و از حضرت کرامت منزلت هدایت مرتب قطب
 الاقطاب کنز اسر الکلین جربان محققین غوث الاسلام و المسلمین بستر سابق به
 سیامت و صف مل تاب بحالالت الکتاب ترع و ثامنه و المثنی الکبار شیخ حسین

نمیره و صاحب معیت ام آنحضرت است مفوض متعلق باشد که کما نیغی لمواظف من مذوقنا
 و اقدام نموده در رواج و رونق آن مزارکنز الانوار دست بقدر نامرعی نگذارد - و بیاید که حکام کرام
 و دیوبندیان عظام و عمال کفایت فرجام و مقصد میان مهمات دیوانی صورت جمیع آن
 مشیخت سپاه را متولی آن معیت ام عرش احترام دانسته - دست تقدیری و کفیل او را
 در امور متعلقه آن قومی دهند - خدام و مؤذنان و سایر عده فعله آن معیت ام فیض بخشش مشارک
 را متولی خود دانسته آنچه شرائط اعزاز و احترام بوده باشد در جمیع امور تعیت یم رسانیده از
 صلاح و صواب دیدموی الیه بیرون نه روند بخت اراده و العالیه مستشار بخلافه اسلطانیه جمعه المملکی
 مدارالمهامی تا نگذرد کینفر نویسنده و بمراد آن فیض نایل یابند یکد آنچید بدستور قدیم آبا و اجداد مومنی
 داشته و حصه رسد شیخ مذکور باشد تصرف از باز گذارند و آنچه حصه عرس و روشنائی و غیره
 بوده باشد بدستور سابق بعمل آورند باید که از فرموده تخلف و اتحراف نوزند و در عهد شناسند

نقل عبارت ظهیر فرمان

شرح یادداشت فاتحه بتاریخ ۲۴ آذر الهی ۱۲۸۴ - امر واد الهی شد موافق یوم چهارشنبه مطابق
 ۱۷ جمادی الاخری ۱۲۸۴ در بساط اعتقاد الملک العظمی اعتماد محمد خان کبیر عهده الملک
 مرتضی خان حبیب حکم جهان مطاع آفتاب شعاع عزرا اصدار یافت که تولیت مزار فاخر
 الانوار حضرت قدس سره و نور و مرقده بدستور سابق به فیض اهل مایکالات التسابیح
 و ثار هدایت آشنایان مع مشایخ الکبار شیخ حسین که نمیره و صاحب معیت ام آنحضرت است
 مفوض مرجع باشد و نیز حکم شده که جمعه المملکی مدارالمهامی نویسنده بمراد الیه نماید که آنچه
 بدستور قدیم بطریق که آبا و اجداد مومنی الیه داشته و حصه رسد شیخ مذکور باشد بمشار الیه بگذارد
 و آنچه حصه عرس و روشنائی و غیره باشد - بدستور سابق عمل نمایند شرح حاشیه موافق
 واقع است - شرح دیگر بخط حمده المملکی مدارالمهامی اعتماد و العده عرض کرد رسانده شرح دیگر بخط
 مقرب آنحضرت بتایید انی معتمد خان بتاریخ ۱۷ جمادی الاخری ۱۲۸۴ مکرر بوضو شریف قدس سره

شرح دیگر بخط حمید الملکی در الدھامی سنن قلمی شد +

دستخط محمد باقر

طغراخورد

تنبیہ مولف

بر حاشیہ نظر مارن بعض صدیق و یادداشت فشیان فتمتہ شاہی منسج است

نقل و نشر

محمد شہاب الدین شاہ جہان بادشاہ صاحب ثانی فی اذخل اللہ تعالیٰ فی حبس
بحق محمد الرسول اللہ علیہ وسلم مشتمل بر منصب سجادگی +

خواجہ معین الدین چشتی بخط طلا

طغرا آرم صاحب ثانی
محمد شاہ جہان بادشاہ بخط طلا

مهر ملوک کد اسماء شایان متر
از مہر صاحب قرآن تاجہ
صاحب قرآن ثانی منقوش اند

چون لبر من معیت من سید کند و رات و فتوحات روضہ منورہ و دہ الوصلین مقرب
بارگاہ جبروتی بموجب محبت متولیان و امالی سرا علی مشیت سپہاہ شیخ معین الدین
صاحب سجادہ و مجاوران مقرر است و در بعضی خیر با محبا دران خرفشہ نمایند کم
جہان طماع آفتاب شمع گردون ارتق ع شرف صد در و عز ایزاد یافت کہ

که در اوقات مفتوحات آن مزار مورد انوار موجب محضر نکو سواطع کمال آفات و فقره آلات
 که بندگان اشرف امت در آن رفع هایلون بحث اندازد و الگو هر عایمت دارد و دیگر در
 بیارند همیشه الهی و محب و ان حسب الصنم مقرر باشد و هر جنس و یک محبت روضه
 منوره در کار باشد متولیان صرف نموده بعد از آنکه از کار برد و دستش شود شنب
 موعی الله متعلق دانسته داده باشند و طلا آلات و فقره آلات اگر شکست
 ریخت یافته باشد آنرا راست نموده بر وضو منوره متعلق دانسته نگذارند و احد
 در آن بخل ننمایند و تصرف نکنند میباید که حکام متصدیان مهات حال
 استقبال بر این موجب مقرر دانسته نگذارند که احدی که تکب خلاف حکم باشد
 اقدس اعلیٰ گردد درین باب نهایت تاکید و ت غن عظیم دانسته هر ساله فرمان
 و حکم محب و طلب ندارند از فرموده مختلف و انحراف نوزند و در عهدشانند
 تحریر فی النایخ دوازده شهر حجب المرجب ۱۲۰۰ جلوس مینت مالوس موافق ۱۵ شعبه هجری
 شرح یادداشت واقع یوم خمس ۱۲ شهر شوال ۱۲۰۰ جلوس مبارک طاب ۱۲ شعبه هجری
 موافق ۲۵ ماه الهی بر السیادت نقابت پناه صفوت و معالی و نگاه رفیع الهی
 رفیع اشراف صمد لیس در موسوخیان و نوبت واقع نویسی کترین بند نافودی بعض
 اشرف سنانید که بموجب محضر تنولین اوامالی و ممالی شیخ پناه شیخ معین الدین صاحب
 سجاده و محب و ان مقرر است و در بعض حسیه با محب و ان غرضه می نمایند حکم جان
 مطاع آفتاب شعاع گردون القناع صادر شد که انچه در اوقات و مفتوحات علاوه
 از جنس طلا و فقره آلات که بندگان حضرت خلافت پناه بی و شانزده نای
 و الگو و دیگران بیارند شیخ پناه مذکور و محب و ان مفصله ذیل مقرر نموده شد
 و هر جنس دیگر بخدمت روضه در کار باشد متولیان صرف نموده بعد از آن که از کار برد و دستش
 گردد به شیخ موعی الهی متعلق دانسته داده باشند و طلا آلات و فقره آلات اگر

نکست در حقیقت شود باز راست نموده متعلق روضه منوره نگا بدارند و خل تا پنج شته ذوالحجه الله
جلوس موافق سنه ۱۲۳۵ هجری بموجب بدایت یا دواست تلمی ش شرح و مستطه سیادت و نقابت
و دستگاه صدر اصد در خل واقع نمایند و غیره و غیره +

حکم

مشترک در میان شیخیه و متابعیه عباد در روضه منوره
هر جنس که نسبت روضه منوره در کاشانه متولین
نقصت نمایند و از آنکه از کار برد و مستند
شود به شیخ مذکور چه نیست +

آنچه متعلق روضه منوره باشد باطلالات و فقره آلات
آنچه بنگانی حضرت خلافت پیغمبر شاهزاده دالاک
و دیگران بیانند و در جنس که نکست و حقیقت در آن
متعلق روضه منوره نگا بدارند +

مسی برخی آلات جنس که
دکار باشد از تمدن چنان
و غیره
و غیره

ز رغبته غیره پارچه تری
مجرانی که بر قبر پوشند

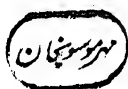
تعلق شیخ معین الدین مذکور داشته باشد

تعلق محب اولان

از ادای اولان
تا پل سیاه
پاچه چندی چهارمادی
و سیدی و فرزند
از این دفته

نقد از اشرفی
و مثقالی با هر
سکک باشد
پارچه سفید از خامه
و غیره و ششصدی
یا رنگ پوش سفید
و رنگین +
قسمت شیر و غیره تا چهارم

دو دانه از فرجه
یا مکعب و غیره
یا هر چه باشد
چهارانام از
فیل تا اسب

عبارت فخر روزنامه غیره

نقل و نشرها

محمد شهاب الدین جهان بابشاه غازی شمشیر عطیه موضع دلواریه بوجهش اولاد خواجہ بزرگ قدس سره

الله اکبر

طغریا اسم بادشاه بخط شکرگن

خواجہ معین الدین شتی

مهر مریح که اسماء سشمان دہلی
تایید فیروز جعفران منسج است

چون بموجب فرمان عالیشان سعادت نشان موضع دلواریه من ائمهال حلی پرگنا حمیر
دروجه مد معاش شیخ علم الدین بهادر زاده خواجہ حسین بنیر عسفران پناه وضوان تنگه
مقرر بارگاه جبروتی مفت بود داد و دیعت حیات سپرده درینو تا که بعرض مفت رسید
حکم جهان مطاع گردون ارتقا ع شرف صد و وعز و ودیافت که موضع مذکور در لوبت
بدستور سابق باشد شرط بض و تصرف در وجه مد معاش مستحقان شیخ علماء الدین غیره
اولاد شیخ علم الدین در بوزار مذکور و انانث حسب البضمن مقرر و مفوض باشد که حاصل
آرافصل فیصل سال سبیل صرف معیشت خود نموده بگوئی دوم دولت ابدیت اقبال
منموده باشد و میباید که حکام و عمال متصدیان مهمات و تکفلان محاللات و
جاگیرداران و کروڑیان چال و استقبال در ستمار و مستقرار این حکم شرف اقدس اعلی
کوشیده آن موضع مابصرف مشار الیهم باز گذارشته از تغیر و تبیل مصنون محروس
شناسند و از جمیع وجوہات و عوارضات معاف و مسلم و مرفوع است تم شمرند و اگر در محل

چیزه داشته باشد از اعمت مبارک کنند و شخصی را که از اولاد شیخ علم الدین
 نوکر باشد شریک شیخ علماء الدین مذکور در موضوع نازند بسیار چودهر یان مقدم
 و مزارعان و رعایای آنجا آنکه مال واجب و حقوق و یوانی را فصل فیصل سال به سال آنجا
 جواب میگفت باشند از فرموده مختلف و انحراف نوزند تحریر فی استایج شهر ذیحجه
 سنه جلوس مبارک موافق سنه هجری ۸۰۲

حضرت خواججه عین الدین بنی شسته

شرح یادداشت اقصیت اینخ لوم الاربعاء و ششم شهر رمضان المبارک سنه جلوس یون
 مطابق ۴۴ روز ماه الهی موافق سنه ۸۰۲ بر ساله سیادت نقابت پناه نجابت بنی شسته
 دستگاه مورد مرام بیکران بادشاهی مطمح عنایات نمایان شامنه شاهی صدر حلیل القدر
 سید بلال و نسبت واقع نویسی بنده درگاه معین الدین برادرزاده خواجه حسین بنیره قطب
 الاقطاب که در شهر رجب المرجب سنه جلوس یون بعرض مقدس و معلی
 که موضوع ولواژه من اعمال پگنه راجع بر موجب فرمان عالیشان از فرمان تاریخ ۲۲ شهر یورماه
 الهی سنه در وجه مدعاش شیخ علم الدین مقرر بود و وقت شده حکم جهان مطاع
 آفتاب شعاع گردون ارتقاع صادر شد که موضوع مذکور در سبب دستور سابق بنی شسته
 و تصرف در وجه مدعاش شیخ علماء الدین مذکور تا اولاد متوفی هر کس که نوکر گشته باشد شیخ
 علماء الدین سنه یک نباشد بموجب تصدیق یادداشت تسلیم شد شرح بخط سیادت
 و نقابت پناه حمده الملکی مدار المهای آنکه داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط سیادت
 نقابت پناه صدر حلیل القدر سید جلال آنکه داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط
 واقع نویسن مطابق واقع است شرح بخط سیادت و نجابت پناه مختار الدوله
 الحاقانی حمده الملک مدار المهای آنکه بعرض مکرر رسانید شرح بخط قبایل پناه فادان

افاضت دستگاه صد الله خان آنکه بتاریخ ۲۴ شهر رمضان ۱۰۹۱ جلوس هیایون مکرر عرض
اشرف التمس رسید شرح بخط سیادت و نجابت حشمت و شوکت دستگاه و توده خویا
بلند مکان عمده امر لیس معنی ایشان ناظم ملت ناظم ملک مال نایب و مستأج ملک قبال
کنجور مهرار بادشاهی راناسه منیر طرسل آلی حمده الملک نادر المهای اسلام خان آنکه فرمان
عالیشان تسلیمی نمایند *

مهرابی سید

مهر حلال شاه صدر العبد

مهر بیگم ابد

فصل تاریخ سده جلوس

تاریخ ۲۶ شهر محرم الحرام ۱۰۹۱ جلوس مطابق ۲۴ آذر ماه الفی مثل بنظر خاص نموده شد
بتاریخ ۶ شهر صفر ۱۰۹۱ جلوس موافق ۲۵ شهر جمادی اول نقل گرفته شد مع نور محمد محبوب
یادداشت واقع فرمان عالیشان قلمی نمایند *

بواقع متقابل نموده داخل روزنامه و واقع تاریخ ۱۰ شهر رمضان ۱۰۹۱ معرفت نور محمد داخل شد
بتاریخ ۲ شهر رجب المرجب سده جلوس نقل شروع شد *

بتاریخ ۲۹ شهر جمادی الثانی ۱۰۹۱ جلوس هیایون موافق سن یکم از رجب و سده مطابق
بتاریخ ۲۳ ماه شهر ذی القعدة بدفتر استفسار رسید *

من مملکت اصل منان از خدمت الوهیت پناه ره بیت دستگاه مرشد زاده آفاق
رهنمائے علی الاطمان حضرت شیخ منیر الدین صاحب سجاد نشین بارگاه طایق پناه
مسجد عالم و عالمیان قبله برحق و کویقین دریافته سوادش گرفت و عند الاستفسار حضرت
شیخ پناهی فرمودند که پیش از پدر بزرگوار ایشان منصب سجادگی در اولاد حقیقی حضرت
شیخ علماء الدین یکجاء دیگر مقرر و مقرر بود و آنادرین مانیکه شاه عالم بهادرت افندی
بفتح کامل بخش زیارت روضه شریف دارد و احیر شد باطلاع کلمات ناخاسته که از زبان

شیخ فخرالدین سجاد نشین وقت که اواز نهار حضرت شیخ علاء الدین بود منصب سجادگی
حضرت عنفران پناه شیخ سراج الدین که از بنی اعوام شیخ فخرالدین بودند مفوض نموده.

نقل فرمان

نعمت شهاب الدین شاه جهان بادر شاه غازی مشعر با ثبات اولاد حضرت بزرگ *

ظفر اباسم بادشاه

خواججه معین الدین چشتی

درین وقت من بان عالی شان سعادت نشان شمس اصدار و عز ایراد یافت که منصب سجادگی
عنفران پناه ضوان دستگاه قطب الاقطاب مقرب بارگاه جبروتی سعادت یاب
کلمات الکتساب تمجید الشایخ العطنام شیخ معین الدین از تفسیر شیخ ولی محمد بلا مشارکت
و مساهمت احدی حسب الضمن منتهی و مسلم باشد که کما ینبغی بقوازم و مدارج منصب
قیام و استقام نموده و تبقیه از دقائق حزم و احتیاط در این باب نامرعی نگذارند و بیاید
که حکام و عامل متخصیان مهمات و گنجایس در این کار کوشش و استقبال و استمرار
و استقرار این حکم شمس را علی کوشیده مشارالیه صاحب سجادگی داشته و دست
نقد می می پس را در امور متعلقه آن مرفعی و مطلق داشته نگذارند و دیگرے در آن
منصب دخل نمایند و پیرامون آن نگردد. بجز در عملی فیصله و زائران و وطن الفان آن شیخ
منوره آنکه مشارالیه را صاحب سجادگی علی الاطلاق داشته نه نامی امور متعلقه و مدبره
را مخصوص او و غیرند از فرموده مختلف و انحراف نورزند *

شرح موافق یادداشت واقع بتاریخ اسفند را از ابان الهی سلمه موافق یوم شنبه بتاریخ
 ۹ شهر ربیع الاول ۱۲۳۹ شمسی بر سر السیادت و نقابت سپناه صدارت و معالی دستگیر
 جلیل القدر در سنج مکان صدارت الصد و موسوخیان و لزبت واقع نویسی کمترین بندگان
 قاسم علی آنکه باسم شیخ سپناه شیخ معین الدین انچه بتاریخ ۲۹ ماه مه الهی سلمه بنظر اشراف
 اعلی گذشت حکم جهان مطاع آفتاب شعاع صادر شد که با یکی قطب الاقطاب
 بهشتار الیه رحمت من موم با مشارکت عیسای از غیر خواجیه ولی محمد شرح بخط حمده المملکی
 مدار الملهامی آنکه داخل واقع نمایند شرح بخط صدارت و نقابت سپاهی آنکه داخل
 واقع نمایند شرح عایشیه بخط واقع نویس مطابق واقع است شرح بخط حمده المملکی
 بعضی مکرر رسانده شرح بخط مقرب حضرت اسطغانی حکیم مسیح الزمان آنکه بتاریخ ۲۹ ماه
 آذر الهی سلمه مکرر بعضی اشراف رسید شرح بخط عمده الملک لکن سلطنته القا به
 موتمن له و الی السار و محنت را له و له سخا قافی حمده الملک مدار الملهامی سامی فصیل خان آنکه
 فرمان عالیشان تنلی نمایند

نقل فرما

محمد شهاب الدین شاهجهان بادشاه غازی به بخون اثبات اولاد حضرت خواجیه بزرگ قدس

خواجیه بن حسین پتی

طغرا باسم بادشاه

درین وقت من نشان عالیشان سادات نشان نیست اصدار و عز از یاد یافت که موضع
 گنازه من اعمال حویلی اجیر سرکار و صوبه مذکور بطریق و سبب است که نصف

قوسی میل در درجه دوسم اش شیخ ت پناه حقایق آگاه شیخ معید الدین نیریه حضرت
 خواجه معین الدین شیخ تپی از انچه که بتاریخ ۱۲۰۶ هـ رمضان المبارک ۱۲۸۵ هـ نظر اثر و اقداس علی
 گزشت و بهر من مفسد من معید رسید حکم جهان مطاع آفتاب شجاع گردان قضا
 ساد شد که یک موضع از رگنات سکه کاراجمیر که یک هزار روپی حاصل داشته باشد
 در وجه دوسم اش بشمار الیه مرحمت شد بودیم به نقدا و شرفی بعد مرحمت شد بموجب بطریق
 یادداشت تسلیم شد شرح بخط عمده الملک مدار المهای آنکه داخل واقع نمایند شرح بخط
 صدارت و نقابت پناهی آنکه بر ساله کترین بند داخل واقع نمایند شرح حاشیه بخط واقعه
 الزلیس توافق واقعه است شرح بخط جمده الملکی آنکه بعرض بکر رساند شرح بخط اقبال پناه
 حکیم مسیح الدوان آنکه بتاریخ ۲۱ ماه مهر الهی ۱۲۸۵ هـ بکر بعرض شد اقداس علی رسید شرح بخط
 عمده الملک رکن سلطنته ایتامه مؤمن الدوله البابه و محنت الدوله بخاتانی جمده الملک الهی
 عدالتی بمنزل خان آنکه از نصف خورین قوسی میل من مانع لیشان قلمی شد +

السر هزار حاصل

موضع کن بهیره از حویلی سکه کاراجمیر

السلطان سکه هزار رقبه

حاصل کل ۲۸۰۰

لا و عص

جمعه خواهی از تعمیر جاگیر دار

شرح بخط جمده الملکی آنکه از صوبه و سکه کاراجمیر از موضع کن بهیره نتواند نمایند با موضع درست

تنبیه ممولف

فقیر مولف موضع کن بهیره ادیده است قبستیکه تباشیر تالار سکه پزفته بود موضع مذکور قریب سکه واقع است

نقل چشمه و سرما

شاه عالم بهادرشاه بادشاه غازی بن اورنگ زیب عالمگیر بادشاه غازی در باب تفرعه
سجادگی بعد تحقیق نسبت اولاد حضرت چهارمین بزرگ قدس الله سره العزیز تلخیص روز
چهارشنبه نوزدهم شهر صفر المظفر ۵۰ جلوس مبارک موافق ۲۲ الله مطابق ۱۸ ذی قعدة
ماه بر سال لائق العنايت الاحسان بن رودراحم - خدیو گهوان صاحب در شیع القدر صدر
سید محمد خان صاحب جهان و نوبت واقعه کاشی فدوی درگاه آسمانجاه عبد العزیز قلمی
حکم صادر شد که منصب سجادگی نشینی روضه منوره حضرت قطب الاقطاب واقع بلده دارالخبره
اجمیر از تفریح فخر الدین - به شیخ سراج الدین ولد شیخ ابوالفتح و موضع گیلونه علمه بگفته شد
سرکار و صوبه مذکور جمیع دو هزار روپیه بابت باریافت معزول و یک هزار روپیه از خزانه روضه مذکور
بازدور و فتوح آنجا مندرج سوله حصه موضع دلاوڑه پرگنه حلی صوبه مذکور و پنج آنه یومیه که
بلاشرط مقرر در در وجه مدحاش او مقرر فرمودیم - اگر در محله دیگر چیزی داشته باشد آنرا
اعتبار نکند واقعه ۲۸ رجب الآخر ۵۰ جلوس موجب تصدیق یادداشت قلمی شد و موجب
اسناد ذیل بمشار الیه بلاشرط مقرر است +

بموجب نشان غریز ذی الحجه ۱۲۰۰ عید صحت
بموجب نشان ۱۳ جمادی اول ۱۲۰۰
حصه موضع دلاوڑه
۵ روپیه

بموجب برمان والاشان عید حضرت مرقوم ۲۱ رجب ۱۲۰۰ سجادگی نشینی و مدحاش فیل
نیز فتوح روضه سطور به بیچ مندرج و بعد فوت او بموجب نشان مرقوم ۲۵ جمادی الاول
۱۲۰۰ به شیخ فخر الدین پسرش مقرر شده +

صلو
اصطلاح روپیه میمال اضافه

گیلو تر اع هزار جمع موضع

در نیو لا بمشارا الیه یسواله بلا شکر طمق رشده +

شرح دستخط امارت پناه بکالت و شہامت و شگاہ عمدہ و زبان عقیدت نہا
زبدہ محنت لسان با اعتقاد منظور نظر بادشاہ ہوا الطاف نامتناہی - جہا اعطاف کیا ان
خازنہ و شجاعت نشان جہم صادم الدولہ با فرہنگ غنی الممالک مسیہ الامام ابہا نصرت
سپہ سالار نائب حق و خلافت و نشان الی اعتماد سلطنت و کشور کشانی معاق و برین
و دولت سپہ آرائی محارک فتح و نصرت گنجور - در بار و شاہی امانا ضمیر انجمن پر پائے فضل و نشان
بختی صاحب السالہ عالم آرائے دستور و رر اہمالک اربابان و کلا ذوالا و تدار صاحب
الشوکت و الغنیمت و الاحتشام واجب الحزمت الشرف الانتمزام قودہ و خرمین عمدہ
امراء عظیم الشان کن اسطنت العلیہ نظام المملک آصف الدولہ آنکہ داخل واقع نمایند
کما فضلت

سجادہ نشینی روضہ منورہ از تغیر شیخ فخر الدین +

شرح دستخط وزارت پناه کفایت و شگاہ لائق العنایت و الاحسان شائستہ مراحم
بیکران ہدایت اللہ خان نائب لیوان اعلیٰ آنکہ جنل واقع نمایند شرح دستخط لائق
العنایت و الاحسان مورد مراحم خدیو گویان - سید رفیع البخت و صدر الصدور و بیو خان
سید جہان آنکہ داخل واقع نمایند جرض است سید مشار الیہ از بنا زقطہ لاقطہ
نندب متراض است حکم شد خدمت نکور از تغیر شیخ فخر الدین مشروط معزول بشا را ایتہ
مقرر باشد +

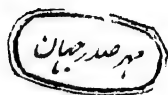
محکم

معاش مشروط

مد معاش مشروط معزول بموجب سرمان مرقوم ۲۵ جمادی الاول ۱۲۸۵ ہجری و اضافہ
بموجب ۲۱ صفر ۱۲۸۵ موضع در ولایت اصنام سالانہ +

گیلوت عمده پند دزانه سرکار صوبه مذکور
از حسن زانه روضه مذکور
ال هزار جمع موضع
ال سالانه هزار

گیلوت عمده پند زانه سرکار صوبه مذکور
از حسن زانه روضه مسطر
ال هزار جمع
موضع دروست
تحریر است تاریخ نه صد و سی و سه
مطابق وقایع کل است

تاریخ ۲۳ صفر ۱۰۸۵ دخیل سیاه
تاریخ ۱۱ صفر ۱۰۸۵ تصدیق بدقت الیه گذشت
بست سوم صفر ۱۰۸۵ نظر نقل فیت دیوان لصدارت سید محمد جبراج دخیل آوارچه
ثانی الحال بنظر در آمد پانصد روپیہ دیگر بست و معزول مرحمت شد

نقل چٹھہ

محمد شاه بادشاه غازی با تقرر منصب سبھاگی بنام شیخ منیر الدین صاحب نمبر
حضرت خواجه بزرگ قدس اللہ تعالیٰ عنہ العزیز
تاریخ روز یکشنبه چار و دهم شهر رمضان ۱۰۸۵ جلوس معنی موافق ۳۲ الھجری
مطابق شهر ماه بسالہ سیادت و نقابت تربت امارت و ایالت تربت حشمت و شوکت
منزلت عمده امرای و سنج ایشان زنده خوانمین بلند مکان - لایق المرحمت و الاحسان
مقرر حضرت احمد اقا بن معتمد الملک میر جلال معظم خان خانشان بہادر و مظفر جنگ ترخان

ذبت واقع نگار کسی است یزید فانه زادان درگاه سپهر احتشام مولانا سرزمین میگرد و حکم صادر
شد که منصب سباده نشینی روضه منوره حضرت قطب الاقطاب واقع دارالخبره
از نهفتال شیخ صالح الدین به شیخ منیر الدین پیش و موضع گیلوته عماد گیلت زنانه سرکا
نصیب مذکور جمیع دو هزار روپیہ بابت باز یافت متوفی دیک هزار روپیہ سالانه از خزانه روضه
مذکور باند وز و فتوح مشروط سواست حصه موضع دیوانه عماد گیلت حویلی صوره مذکور و پنج آنه
نیمیه بلاشت طر و وجه مدعاش او مرحمت نمودیم اگر در محل دیگر چوب دست نشانه باشد
آنها اعتبار نکنند واقع عره رجب سلسله بموجب بقیه بقیه یادداشت می شود
بموجب فاد ذیل بمشار الیه مقرر است

بموجب فرمان تحریریه و الحجه سلسله عهد حضرت
بموجب فرمان حاکم الاموال سلسله حضرت خلدگان
۵

حصه موضع

در نیولا بمشار الیه سوار بلا شرط مرحمت

بشرح دستخط

موتمن الدوله علی محمد سلطنت الیه عمده امرای منیع ایشان بن خوهین بلند مکان
ناظم سنن ظلم ملک مال نابج و مناج دولت تبال صاحب بیف و تقلم رافع الوار
و اسم وزیر صاحب تبریک گیر کنگ جمده الملک الیه الهام قطب الملک بین الدوله سید عبداللہ
نان بهادر ظفر جنگ سپه سالار یا باوفا دستور الوزر آنکه داخل واقع نمایند

بشرح دستخط

سیادت و نقابت تبت المارت ایالت تبت تبت و شیمت منزلت عمده امرای فرج شاه
زبده خوهین بلبت مکان لائق المرحمت والا حسان مقرب حضرت سخاقتان معتمد الملک میرجله
معظم خان خاخنان بهادر ظفر جنگ ترخان آنکه داخل واقع نمایند

سیامہ

خواجہ حسین الدین خٹہ

از روئے سیامہ بہر عودۃ الملک بخشی المملک سیامہ الامراہما کرسیدہ کہ سید الدین بہ
 سید سلج الدین سجادہ نشین درگاہ حضرت قطب الاقطاب کہ سید مذکور
 فوت شدہ امیدوار است کہ بموجب پد عبادہ بخشی آغا سزاوار شود و بعض متدین
 سید کہ تجویز نام بہر میر احمد علی خان سید جرد آغا نیز سید کہ سید سلج الدین سجادہ نشین
 فوت شدہ سید میر الدین پسر متوفی طالب علم بصلاح و تقویٰ آراستہ لائق سجادہ
 بہستور پد بنام موسی الیہ سبب انوار شود حکم شد منظور

کما فضلت

سجادہ نشینی روضہ مسطور از ہفت سال شیخ سلج الدین بمبشار الیہ پسرش

محکم

معاش باز یافت سابق
 مدد معاش مشروط شیخ سلج الدین متوفی بموجب یادداشت واقع عہد مرقوم
 سوم جادوی الاول سنہ ۲۵ رمضان سنہ الیہ بعض مکرر رسید فرمان درست گشتہ

موضع گیلو علمہ پرستہ زنانه سالانہ

ال

السبزار جمع

سالانه از حسننه مسطور

کسی دونه علم بر کینه نرسانه مذکور

الـــــ

الـــــ

تخریبی نه ستایج شهر صدر سنه الیه

مهر سر بر عظم خان خانان

مهر بر سر

بتایج دوم شهر و کج سر

مهر جان محمد قول

مطابق واقع کل است

۲۱ و ۲۲ سنه جلوس ال

بتایج شهر رمضان جلوس ال

بتایج چهاردهم شهر رمضان

داخل قلع کل نموده

نقل بقدر قلع کل رسید

تصدیق بنظر الیه شست ماه و کج قول

داخل قلعیت بمجاور نموده

داخل اوارجه نموده

بتایج دوم شهر و کج جلوس ال نقل بن فقر

دیوان است الیه رسید ماه و کج قول

نقل حصه

محمد شاه بادشاه غازی نام سید محمد حسن برادر عم زاد شیخ سراج الدین صاحب سبباده بتایج
روز جمعه ششم ذیحجه سنه ۱۰۳۱ جلوس مبارک مرافق ۳۱ ال هجری بر ساله سیادت و نجابت شاه
شجاعت و شهادت دستگاه نرادر عنایت پادشاه قلی بل مرجمت شل الیه صدر رنج الیه
صد الصد و رسید امیر خان نوبت واقعه نگاری کترین خانه زادان درگاه آسمانجا علام علی
قلمی میگردد و حکم صادر شد که نیم رویه بلا قصور رویه از اوقاف و ضعه نور حضرت واقعه
صوبه از تخیر اجمیر در وجه مدحاش محمد حسین غیره متعلقان محمد حسین بن سید اسد الله مرجمت
فرمودیم اگر در محصل دیگر چیز دشته باشند آنرا اعتبار نکنند واقعه ۲۴ شوال سنه احد
تصدیق یادداشت تملی شد +

شرح دستخط مؤمن الدوله لعلیه معتمد سلطنت الیه عمده امرائے رفیع شان ہیں و فخرین بلند شان
ناظم دشاظم ملک مال ناچ و مناج دولت و قبیل صاحب بیف و قلم رافع اللواد علم وزیر
صاحب تدبیر یک رنگ حمد الملک دارالمهام قطب الملک بین الدوله سید عبداللہ خان بہادر
ظفر جنگ سپہ سالار یار با وفاء دستور الوزرائے نگہ داخل واقع نمایند

شرح دستخط سیادت و نجابت سپہ اشجاعت و شہامت و شگاہ منرا و رعنائیت پاشاہی
قابل مرحمت صدر رفیع اہل صدر صدر سید امیر خان نگہ داخل واقع نمایند

خواجہ معین الدین چشتی

از روئے تجویز نام بہر میر عبد القادر مولیٰ رضی عنہ نور حضرت کہ متعلق
محمد حسن نبیرہ حضرت خواجہ معین الدین چشتی بیچ و بیعت نہ دارند استحقاق بدرجہ کمال دارند
بنابر آن پانزدہ آرد یومیہ بلا قیام آٹھ نامی تجویز نموده اسید وار درجہ پیرانیت بوجہ فضل
رسید بشیخ صدر حکم شد

۸ بلا تصور یومیہ

مشار الیہ	خدیجہ
صغیر	۲
رقیہ ہمیشہ	سعد النساء
۱	۱
مسماۃ راحت النساء و غیرہ ہمیشہ زادہ	۴
۲	
مشار الیہا	مسماۃ لطیفہ
۱	۱
تحریر فی النایخ صدر سند الیہ	

مطابق واقع محل است بر جاشیه بعضی مکرر رسانده -
 نسبت و مقیم صفر سه جلوس مبارک بعضی مکرر رسیده -
 پس لشت جریده در حمله فشیان دیوان شاهی بسیار است -

چهار و هم صفر سه احد جلوس

نقل و نشر

ابوالحسن عزیزی الدین عالمگیر بادشاه نازلی دخل الله فی بحبان باسم سبحانه تعالی شانہ
 خواجہ معین الدین شیخی قدس الله سرہ

طغرا خطاط لایا بم بادشاہ

در وقت یمینت اقتران منیر ان الاشان اجب الاذعان صادر است کہ موضع بدوگانو است
 بنج شصت و چهار هزار و دام علمہ گرگہ حویلی دار النخیر اجیر کہ پانصد روپیہ حاصل است از تغیر
 صغر علیخان غیره در و جلوسام میر غیاث الدین غیره و پسران متوہلکان حضرت شاہ
 نجم الدین حسن بجزی نبیرہ حضرت قطب الاقطاب بطریق التغبابا فرزندان سلطنت
 بپوشا بلطنا بعد بطن بمجا فی توفیر از خریف سخت ان نیل حسب البضمن مقرر باشد باید کہ فرزندان
 نامدار کامگار و الاتبار و وزرے ذوی الاقدار و امارے عالمقدار و حکام کرام و عمال کفایت

و مقصد بیان مهمات سلطانی و متکفلان محاللات دیوانی و جاگیرداران و دریاها و استقبال ابد امیر
در استقرار و استمرار این حکم مقدس و معنی کشید موضع مرقوم را در سبب تسلط بعد نسل
و بطناً بعد بطن خاندان و مخلصه انتبصرت آنها بابت زندان بازگزارند و از صوادق تمغیر
و تبدیل مصون و محروم نیستند و علت پیشکش صوبه داری و فوج داری و مال و جهات و
اخراجات مثل مستلوه و محصلان و داروغگان و سیکار و شکار و ده بنی و معتمد و صد دهی و
قانون گوئی مترجم و مترض نشوند و توقیر کل تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و آنچه
از حسن تردد آن میفرماید معاف و موقوف است و شمارند درین باب یکدیکه و قدغن بلین
و نه سبب مجبوره طلبند و ازیر بلین کرامت تبلیغ و الا تخلف و انحراف نوزند شرح
یادداشت پس شیت منان ۴

شرح یادداشت واقع تاریخ روز پنجشنبه سبت و ششم شهر محرم سکه حادس معنی موافق
مطابق در شهر ماه بر سال سیادت و نجابت و مرتبت امارت و امانت منزلت دانای بلین
دین دولت شناسای مراتب ملک ملت فرازنده لولای شکست عظمت اعتضاد خلافت
و فرمانروای اعظام سلطنت و کشورشای ظفر پیرای محارک جهان ستانی عیش آرای محفل
کامرانی دستیکه یارب را در بادشاهی و مرز شناسی مزاج دانی و ما گاهی - جبهه درایت حقیقت و فای
فرغ شمع کیرنگی و صف محرم و کشتای مجلس خلاص و بیخ خلوت سرای خاص کار فرما
سیف و سلم در برابر عالم قدوه و خنین بلبند مکان عمده امور و عظیم ایشان و وزیر صاحب
امیر و ضمیمه عالم بقدر لازم الاختصاص و الاغراض و الاحرام و الامتياز و رکن سلطنت
بادشاه سلیمان قهر دار آصف جاه نظام الملک بهادر فتح جنگ سپه سالار و نوبت و اتوقکاری
خانه زادان درگاه حلالق پناه لعل سنگه سیگر و حکم صادر شد که موضع بدو کافور در سبت
بجمع شخصت چهار هزار دام عملگر گنه حویلی دار انجیرا جمیز از تغیر اکرم علیجان و غیره در وجه
الغام سپران و متسلطان حضرت شاه نجم الدین حسن سجری نیمه حضرت قطب الاطرب

بطریق آلتها بان نرندان نگار بجنگ آمد و بطناب بعد بطبعی و توفیر آتی از حسن و در جمیع
 آن بیغیر از ایدم از حم نه شوند مر حمت من محمدیم واقع چهارم شهر محرم سده شرح دستخط سیاه
 و نجابت مرتبت امارت ایالت نزلت دانای سراج دین دولت شناسائی مراتب ملک ملت
 فرازنده لای شکر که حشمت طرازنده بساط اہبت عظمت اعتقاد حسن لافست فرمانروا
 اعتماد سلطنت و شکر شایسته شتیقیاب اراد و شایسته فرزند من اجدانی و اجدانی
 جوہر مرا جہت حقیقت و فافروغ شمع کیرنگی و صفا بہر دم و کشتای مجسلس خاص محرم خانی
 صدق حسن خاص کا فریاد سیف و سلم بر امور عالم و ریز صائب بیر محاکم اراد میر و صفیر
 عالمیقدار . . . لازم الاختصاص والاعزاز واجب الاحترام والامتیاز رکن سلطنت
 بادشاہ سلیمیان قیمتدار وزیر الممالک حبلہ الممالک دارالمہام آصف جام الممالک آصف جاہ
 بہادر فتح جنگ سپہ سالار آنکہ دخل واقع نمایند۔ شرح دستخط وزیر الممالک آصف جاہ
 نظام الممالک بہادر آنکہ مکر رعب من رسانند۔ شرح دستخط امارت ایالت
 پناہ قببال جہت خاص دستگااہ کن سلطنت لعل الیہ سرفراز عنایت خلیفہ الرحمانی
 فدوی عقیدت نشان ضیاء الدولہ سعد اللہ خان آنکہ مکر رعب من معیت من معلی سید
 شرح دستخط وزیر الممالک حبلہ الممالک دارالمہام آصف جاہ نظام الممالک بہادر
 فتح جنگ سپہ سالار آنکہ بنظر درآمد معیت من خواہ موضع بدگاؤن در نسبت علمگیر
 حلی دارالخیر اجیر از تغیر اگر علمینان۔ وغیرہ وجہ نہام آلتما میرغیاث الدین غیرہ
 پسران متعلقان حضرت شاہ نجم الدین حسن سجری بنیر حضرت قطب الانطاب +

خواجہ عین الدین چشتی قدس سرہ

مجبانی توفیر محمد شیشہ شرح دستخط وزیر الممالک حبلہ الممالک دارالمہام آصف جاہ
 نظام الممالک بہادر از خریف سقمان نیل فرد دستخطی چارم محرم سده

صافقت خط الوفا خواجہ معین الدین چشتی قدس سرہ

شرح یادداشت دستخط وزیر المملک حبلہ المملک مدار المہام آصف جاہ نزلت المملک بہاد
فتح جنگ سپہ سالار آنکہ موافق صاف خاص لعل آزند شرح عرض چہارم محرم سنہ ۱۰۲۸
رسید آنکہ میر غیاث الدین و عظیم الدین و میر نظام الدین و مسماۃ حدیث النساء و زیبا
پسران متعلقان حضرت شاہ نجم الدین حسن سہجری نیرہ قطب الاقطاب حضرت
خواجہ معین الدین چشتی شب روز عبادت الہی مشغول و کفایت معین ندارند امیدوار
موضع بہ گاونہ بج شصت و چہار ہزار دام عملہ برگند حولی و اخیراً بیست و تیر اگر صلوات
مزبور در وجہ انعام التعماد رحمت شود و غیرہ

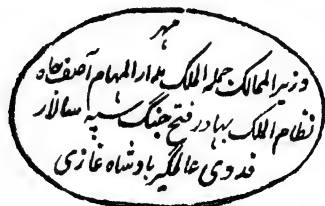
لعل ہزار دام

مشترک الیہ عیسہ پسران شاہ نجم الدین حسن سہجری حدیث النساء و غیرہ

از تخریر اکرم علیخان

علی ہزار دام

مومی لیسہ	عظیم الدین	نظام الدین	اہلیہ مذکور	زیر ہندو
لعل ہزار	لعل ہزار	لعل ہزار	لعل	لعل ہزار

عبارت پس پشت پائین نشان شرح یادداشت مندرجہ بالا۔

عبارت هاشم پس پشت نشان جانب راست در باب نبشته شدن فرمان و
 و روزنامه عبارت پس پشت نشان بر هاشم جانب چپ باب غلامه و فخر شاهی +
 خواجہ حسین الدین شتی قدس سرہ

چشمہ

عمد محمد شاه اوست شاه غازی بہر وزیر الملک نواب میر الدین خان مین بہادر
 بتاریخ روز جمعہ شانزدہم شہر محرم ۱۰۰۰ جلوس مبارک موافق ۲۴ لہور سال
 سیادت لغت سبب تربت ایالت و نارت تربت حثیت و شوکت منزلت عمدہ و
 روضہ نشان بدیع غنیمین بلبند رکاب لایق المرحمت والا احسان مقرباً حضرت اصف خان
 معتمد الملک میر حمید معظم خان خانان بہادر نظیر جنگ ترخان و نوبت واقف نگاری
 کتبہ بیخ نذر ادا در گاہ آسمانجاہ سلام علی سلمی منکر و حکم صادر شد کہ سبت و
 دو بیگز زمین از محل ترمیم برگنہ حویلی دار اخیر اجمیر در وجہ مدو معاش مساعی بی بی کمال دولت
 متعلقان سید سید الدین میر قطب الاقطاب حضرت محبت فرمودیم اگر محفل دیگر
 چیزے داشتہ باشند آنرا اعتبار نہ کنند و اقہ سوم شہر رجب المرجب ۱۰۰۰
 موجب تصدیق یادداشت سلمی شد +

شرح دستخط مؤمن الدولہ علیہ السلام معتمد السلطنہ الہیۃ سیادت و نجابت مرتبت امارت
 و ایالت منزلت و اناے ملایح دین و دولت شناختہ مراتب ملک و ملت اعتضا و فضا
 و فرمانروائی عتقاد سلطنت و کشور کشاید ناظم و مستانم ملک و مال ناہج مناج و دوت
 و قبال خلاصہ صلحان با عزم منہ و دہ پیش مستان بحر کرزم عمدہ منبع ایشان
 زنده امرای بلبند مکان صاحب ایف و استلم رافع اللواء و اعلم وزیر صائب بہر
 یار با و نایک وزیر الملک جملہ الملک دارالمہام اعتماد الدولہ قمر الدین خان بہادر و منجنج

آنکه داخل واقع نمایند +

شرح دستخط سیادت نسبت بابت امارت و ایالت نسبت بتمت و شوکت منزلت
عمده امرای مستیع ایشان بدین خوزین ملقب در کمال لائق المرحمت و الاحسان بقدر بخت
اسخا خان معظم الملک سیه مکه معظم خان فاختانان بهادر و مظهر جنگ مرخان آنکه داخل
واقع نمایند +

خواجه معین الدین خسته قدس سره

حمید محبیه مبارک

بالتماس مشارالیهما در غیره متعلقان سید السید النبیره قطب الاقطاب حضرت خواجه
معین الدین چشتی هیچ وجه معیشت متبر ندارند و جماعه کثیر بمراده دارند و شب روز بعبادت
الهی و نماز و روزه تلاوت فتنان و قرآن مشغول اند و هیچ مصلحت و کرم اندک نسبت
و دوستی که زمین از پرگشت حرمی اجمیر موجب اسناد حکام در وجه معاش مومی الیهما مقرر است
سند درگاهیه عهد مقرر شود و بعرض است پس رسید منظور حکم شد +

سنگه زمین از محل تدبیر

مشارالیه	مشارالیه
اسامی	اسامی
مسمی	مسمی
شریف الدین	شریف الدین
مسمی	مسمی
بخت بانو	بخت بانو
تحریر تایید صدر سند البیه	مطابق واقع محل است
باز در حرم خوزین	باز در حرم خوزین

وزیر الملک تهرالدین خان
نصرت جنگ عماد الله

محمود الملک میر محمد معظم خان فاختانان
مظهر جنگ مرخان

فردی علی احمد خان
محرر شاه غازی

علام علی خان زاده محمد شاه
بادشاه غازی

نقل منہ بنی

بادشاہ
عہد محمد شاہ

بمہر و دریسہ معظم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر ترخان

طغرا

میرجلہ معظم الملک خان خانان مظفر جنگ بہادر
ترخان خانہ زاد محمد شاہ بادشاہ غازی

گماشتہاے جاگیر داران و کردنیان برگنہ حویلی دارالخیراج میرا اعلام آنکہ بموجب یادداشت واقعہ عہد بادشاہ مرحوم مرقوم تاریخ شانزدہم محرم ۱۱۰۰ یازدہم شہر شوال ۱۱۰۱ بعض مکرر رسیدہ وازی دولت بگنہ زمین قبل قدیم از برگنہ مذکور بہ ستور سابق بشرط قبض و تصرف در وجہ مدح و محاش مسماۃ بی بی کمال دولت متعلقان سیدہ سید اللہ نبیرہ قطب الاقطاب حضرت خواجہ بزرگ حسب الضمن مقرر گشتہ باید کہ طبق یادداشت واقعہ عمل نمودہ ارغنی مذکورہ را بتصرف آنہما بازگردانند و سلاطین مطلقاً تفریق و تبدیلیان را نہ بینند کہ حاصلات آنرا صرف نمودہ بدعاے بقائے دوام دولت ابدیت مواظبت فرماید و با شہد ہاگر در محل دیگر چیزے داشتہ باشند آنرا اعتبار نہ کنند و درین باب غبن دانستہ حسب السطور محل آرند *

تا پنج بستی و نیم جادی پشتانی ۱۱۰۰ جلوس علی شد *

عبارت ضمن پشت فرما

مقدمہ شرح ضمن روجہ مدح و محاش مسماۃ بی بی کمال دولت متعلقان سیدہ سید اللہ نبیرہ قطب الاقطاب حضرت بموجب یادداشت واقعہ عہد مرقوم تاریخ شانزدہم محرم ۱۱۰۰ یازدہم شہر شوال ۱۱۰۱ مکرر بعض مقدس رسیدہ برگنہ حویلی صوبہ دارالخیراج بہ ستور سابق *

عہد زمین از محل متیم

مسماۃ
نور بانو
سے بیگ

مسماۃ
رحیم النساء
سے بیگ

مسماۃ
شریفہ بی بی
سے بیگ

مسماۃ
نجیب النساء
سے بیگ

مسماۃ
شمارا الیہ
سے بیگ

نقل من مانهج

عهد محمد شاه بادشاه غازی

مهرخان ترخان

طغرا

گماشته با من تصدیان مهمات جمیع بسکنه خود منوره قطب الاقطاب حضرت
خواجہ معین الدین شیخی قدس سره واقع بلده صوبه دار خجسته جمیرا اعلام آنکه بموجب
التماس کسبیل سید ظہیر الدین وغیرہ از فرزندان حضرت بعض استساع
رسیده که موکلان بهیچ ضرورتی ندارند و اوقات بعسرت میگذرانند امیدوارانکه
پانزده آنه یومیہ از اوقات خدمت پورسوالے علی السوہ در وجہ حاش موکلان محبت
شود حکم جهان مطاع عالم مطیع شرف لفت ادا یافت که یومیہ بطور ازا و اوقات وضع مذکورہ
سوالے علی السوہ در وجہ مدح شایسته مشارالہ وغیرہ مقرر باشد لہذا حسب حکم اعلیٰ
قلمی میگردد کہ یومیہ مذکورہ را از تاریخ ورود پروانہ حسب الضمن بمشارالہ وغیرہ میرسانند
باشند تا کہ آنرا صرف معیشت خود نمایند بد علی و دام دولت ابدیت اشتغال ننیزد
باشند اگر در محل دیگر چیزی داشته باشند آنرا اعتبار نمایند درین باب مستغنی دانند
حسب المظاہر عمل آرند +

تاریخ بابت بیستم شهر ذیقعد ۱۲۳۳ جلوس الاسلامی شد

عبارت ظہر فرمانجہ

ضمن باسم سید ظہیر الدین وغیرہ از فرزندان حضرت
مشارالہ پانزده آنه یومیہ از اوقات خدمت پورسوالے علی السوہ از تاریخ مذکورہ

۱۵ یومیہ

کرامت اللہ

مشارالہ

نظر

مسماة هست الله

مسماة بی بی صاحبہ

۳۲

۳۳

نقل منہ مان

ابو عبدل عزیز الدین عالمگیر بادشاہ غازی -

باسم سبحانہ تعالیٰ شائد

خواجہ عبدین رحیم شتی قدس سرہ العزیز

طہر انجیل طلبا باسم بادشاہ

درین وقت میمنت است ان فرمان والا نشان اوجب الاذعان صادر شد کہ مبلغ
 دو لک و چهل و ہشت ہزار دام از موضع ارڑ کہ غیبہ در پشت من اعمال برگشت حملی وارڈ
 اجمیر از گذشتہ حسین خان سب اور وغیرہ کہ یک ہزار و پانصد روپیہ حاصل است و چو
 انعام زبڈہ الشیخ الکرام سید السادات سید امام الدین سب بادہ نشین روضہ
 بطریق التمتع بافرزندان از بیع پارس نیل حسب التضمن معنہ باشد باید کہ فرزندان ما
 کا نگار والا تبار و در زائے ذوی الاقتدار و امرائے عالمیت دار و حکام کرام و عمال کفایت
 فرجام و مقصد بیان دیوانی و تنکفان محاملات سلطانی و جاگیر داران و کرد و زبان حال
 استقبال ابد و موبد اور استقرار و استمرار این حکم مقدس محلے کوشیدہ مواضع اثبات کور
 در بستن لک بعد نیل و لطناب بعد بطین خالدا و محکمات بتصرف و بافرزندان باز گذارد
 و از صواد و تغیر و تبدیل مصنون محروس و نہتہ بعجلت یکیش صوبہ داری فوجداری و
 مالوہجات و اخراجات مثل نسل و محصلانہ و دار و عکاتہ بیکار و فساد کردہ نیمے و مقدس
 و صد و بیست و ہشت انگوسہ مزاحم و متعوض شوند و توفیر کل کالیف دیوانی و مطالبات سلطانی

و آنچه از حسن تردد و در جمیع بغیر اید معاف و مفرغ استم شمارند درین باب تاکید و توجین
 بلیغ دانسته هر سال سند محب و دنده طلبند و از یرلیغ کرامت تبلیغ و الا تخلف و نخران
 لازند و هفتم شهر صفر المظفر سال پنجم از جلوس الا نوشته شد هم

عبارت پشت نشان

برسالت یادت و نجابت تربت امارت و ایالت ملت دانائے مارج دیمی دولت شناسایی
 مراتب ملک ملت فرارنده کواکب شوکت و شمیم طرارنده بساط الهبت و عظمت عتضا
 خلافت من مانده اعطاء سلطنت و کشور شاه ظفر پیرایے محارک جهان بینی -
 عیش افزای محفل کامرانی دست یاب برادر بادشاهی یزمنش اس فرجهانی و آگاهی
 جوهر مرآت حقیقت و وفا فروغ شمع بزرگی و صفایدهم و کشانی عباس خلص محرم خلوت سرایے
 صدق و انصاف فرمایے صیقل قلم بدو عالم قدوه غزین بلند کائنات عظیم شان از یرجانی و یرمنه
 لایمقید لازم الانحصار الا و ارجا ابرام الامتیا ز کین سلطنت بادشاه سلیمان انقدر زریه ملک محمد الملک و اللهام
 آنوقت عالم نظام الملک باو فتح جنگ پیلار یار و وفادار زینت واقع نگاری کمرین بند مایے درگاه سمنو کهرام

شرح یادداشت واقعات پنج روز سه شنبه شهر شوال ۱۱۵۵ جلوس مبارک محلے مرانی کاشی
 مطابق خورد و ادماہ بر سالہ سیادت و نجابت تربت امارت ایالت منزلت دانائے دراج
 دین و دولت شناسائی مراتب ملک و ملت نازندہ لوائے شوکت و حشمت طرازندہ
 بساط اہبت و عظمت عنضا و خلافت و منہ لوائے عتقاد سلطنت و کثرت کشائے ظفر
 محارک جهان ستانی عیش کرے محفل کامرانی و تہ تیغ یاب بر اثر باد شاہی مزین
 مزاج دانی و آگاہی جوہر حقیقت مراتب و فاعل فرغ شمع کیز گنجی و صفایہ دم و کشتائے
 مجلس خاص محرم خلوت سرے صدق و انصاف کا فرمے سیف و قلم مدبر و
 عالم و تہ و خرمین بلند مکان زبده امر لے عظیم اشراف و زیر صائب بر محاکم مدار
 امیر و شضمیہ عالمی مقدار لازم الانحصار و الاغوار واجب الاحترام والا متیاز کرین سلطنت
 بادشاہ سلیمان تربت دار وزیر المملک حمہ المملک مدار المہام اصصف جاہ نظام المملک بہادر
 فتح جنگ سپہ سالار یار و فادار و نسبت واقع نگاری کترین بندگان در گاہ آسمانجاہ
 شتو کہ رام تلمی میگردد حکم صادر شد کہ مبلغ دوک و چہل ہشت ہزار کروی دام از
 موضع ارژنکہ و غیرہ در بست عمدہ پرچمہ خولی دار اخیر اجیر از گذشت میر حسین خان بہادر
 در وجہ انعام آتمف سید امام الدین حب و نشین روضہ حضرت خواجہ بزرگ باختر زندان
 نسلا بعد نسل و بطنا بعد طین و انچاز حسن نزد بغیر اید مجانی توفیر رحمت منہ مودیم
 واقعہ ۱۱ رمضان ۱۱۵۵ بموجب یادداشت تلمی شد شرح و تخط سیادت و نجابت
 مرتبت امارت ایالت منزلت دانائے دراج دین و دولت شناسائی مراتب ملک و
 ملت نازندہ لوائے شوکت و حشمت طرازندہ بساط اہبت و عظمت عنضا و حشمت
 و فرمانروائے عتقاد سلطنت و شوکت اسی ظفر پر لے محارک جهان ستانی عیش کرے محفل
 و تہ تیغ یاب بر اثر باد شاہی مزین مزاج دانی و آگاہی جوہر حقیقت و فاعل
 فرغ شمع کیز گنجی و صفایہ دم و کشتائے مجلس خاص محرم خلوت سرے صدق و انصاف

کافر بایک سیف قلم در بر امیر المودود و فخر الدین بندگان عمده امرای عظیم شان وزیر
صائب بن بکر مملکت اریمیر روش خضیر عالمی مقدار لازم الاختصاص مع الاعزاز واجب الاحترام
والامتیاز کرن سلطنت بادشاہ سلیمان ابقدر وزیر المملک جمده المملک مدار المہام آصف جاہ
نظام المملک بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ بعض مکرر رسانند شرح دستخط
بدر المملک اعز الدولہ زکریا خان بہادر منو جنگ آنکہ بہت منہم ذابحہ شہہ جلوس والا مکرر
بعض مقدس رسید شرح دستخط وزیر المملک جمده المملک مدار المہام آصف جاہ نظام المملک
بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ بدران والا نشان سلیمی نمایند

شرح دستخط وزیر المملک جمده المملک آصف جاہ بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار آنکہ بنظر آید
شرح دستخط وزیر المملک جمده المملک مدار المہام نظام المملک بہادر فتح جنگ سپہ سالار یار وفادار
آنکہ از برج پارس تیل فرد دستخطی نما رمضان مبارک شہہ جلوس سیاہ محرم سنہ الیہ

از گداز شہہ حسین خان بہادر از نذر عبد الواحد خان سپہران شیخ سعد اللہ مرحوم

حال الہ ہزار عمر حال الہ ہزار عمر

شرح چہند روز ناچہ وغیرہ جانب راست پشت فرمان

شرح ادخال سیاہہ و دفتر جانب چپ پشت بدران

نقل فرما

ابو المظفر جلال الدین محمد شاہ عالم پادشاہ غازی رحمہ اللہ تعالیٰ

باسم سبحانہ تعالیٰ

طغر اطلہا باسم پادشاہ

در وقت مہر نیت بدران فرمان الا نشان واجب الاذعان صادر شد کہ مبلغ یک لک نوزدہ ہزار

ہشتہ صد کری ام موضع نامد مخز عہ را سپورہ حملہ گزست حرم علی مصاف صوبہ بخیر اجیر از بغیر غلام
 کہ یکہزار و یکصد روپیہ حاصل آنت در و پنجم سامیادت و فضائل آب کھلاآت کہساب
 سید امام الدین بطریق آتمغا بانہ نرندان بلا قید انامی قسمت معافی توفیر از بیج پارس تین
 حسب الضمن مقرر باشد۔ باید کہ فرزند ان نامدار و کامگار والا تبار و وزیراے ذوی الاقتدا
 و امراے عالمیقدار و حکام کرام و عمال کفایت من جہم و متصدیان مہمات دیوانی و محفلان
 معاملات سلطانی و جاگیر داران و کوثر بیان حال و استقبال ابداء و موبد اور استمرار و استقرار
 انی حکم اقدس اعلیٰ کو شیدہ دامہائے مذکورہ را مع موضع دست لنگا بجد نسل و لطن اجد بطین خاں گدا
 و محملہ استصرف آہنا بازدارند و از صواد تم تغیر و تبدیل مصنون و محروس دستہ بعت کش
 صوبیداری و فوجداری و مال و جہات و حسد جہات مثل نسلوہ و محصلانہ و دار و عکانہ و بیکار
 و شکار۔ دہ نیمے و مقدمے و صدوے و قانون گوے مزاحم و تعرض نشوند و توفیر کل
 تکالیف دیوانی و مطالبات سلطانی و انچاز حسن تردد آن در جمع آن بغیر اید۔ معاف و
 مرفوع اعلم شمارند۔ درین باب تا کید اکید و قدغن مبلغ دستہ ہر سال سند معبد دہ طلبند
 و ازیر لیج کرامت تبلیغ مختلف و انحراف نورزند۔ باز دہم شہر بیع الاول سال یا دہم از جو
 اقبال انوس سمت تحریر یافت +

عبادت پشت ضمن فرمان

بر سلاطین شرافت و نجابت و تہمت امارت و ایالت منزلت و انائے مارج دین و ملت شناسائے
 مراتب ملک و ملت من ازندہ لوائے شوکت و جہمت۔ طرازندہ بساط اہست و غلظت اعضا
 خلافت و فرمانروائے اہتمام و سلطنت و کشور کشائے ظفر پر اے معارک جہان بینی و عیش اے
 محافل کامرانی۔ جوہر مرات حقیقت و فافروغ شمع کیرنگی و دغا ہمد و کشائے مجلس خاص
 محرم خلوت ہر اے صدق و خلاص کار فرمائے سیف و ظلم ہر ہمد عالم قدوہ و خونین بلند
 زبہ دہ اے عظیم شان و زیر صاحب تدبیر و ملک۔ ار ہریر شوشنہ ضمیر عالمیقدار لازم الاختصاص

والاعزاز واجب الاحترام والاعتیاز کرکن سلطنت بادشاه سلیمان قیمت دار وزیر الممالک جمده الملک
مدار المہام یار وفادار شجاع الدولہ برہن الملک الاوقار اعتماد الدولہ آصف جاہ البانصو
خان بہادر صف جنگ *

شرح یادداشت بتاریخ اذرویشینیم شہر صفہ المنظر سلطنت جلوس مسمیت بانوس موافق ۱۱۸۵
مطابق و غور داداہ برس الثمرات و نجابت منقبت امارت و ایالتی ملت دانالے مدارجین
و دولت شناسانے مراتب ملک دولت فرازندہ لوائے رشوکت و حشمت طرازندہ بساط عظمت و
اہست اعتضا و غلاف و فرماز ملے اعتماد و سلطنت و کشور شائے ظفر پیرایے محارک جہان بینی
عیش آرائے محال کامرانی جوہر مرات حقیقت و وفائے فرغ شمع کیرنگی و صفایہ دم و دکشا محلیس
خاص محمد خلوت برائے صدق و حسن خاص کا فرمایے سیف و شلم بر امور عالم قدوہ خونین بلند مکان
عمدہ امرائے عظیم ایشان وزیر صائب بیرمالک مدار میر شوشن ضمیر عالمیقدار لازم الاقتصار
والاعزاز واجب الاحترام والاعتیاز کرکن سلطنت بادشاه سلیمان اقتدار وزیر الممالک جمده الملک
مدار المہام یار وفادار شجاع الدولہ برہن الملک الاوقار اعتماد الدولہ آصف جاہ البانصو خان بہادر
صفہ جنگ و نوبت واقع نگاری خانہ زادان درگاہ آسما خجہ عقیدت آسائے آسائے اس
تلمی میگردد حکم صادر شد کہ مبلغ یک لک نزدہ ہزار ہفت صد و اوڑوہ دم موضع نامدہ
مزرعہ امپور نسبت عملہ پرگنہ حویلی دارالخیراجیہ از تغیر غلام یوسف در وجہ الغام التماسیادت بہ

سید امام الدین با فرزندان متعلقاتان با بقید ثانی قسمت نسلاً بعد نسل و بطناً بعد طبن و انجبار حسن
 در جمع آن بغیر از ایجاب فی توفیر فراحم نشوند و حرمت مندرمودیم واقعه چهارم شهر صفر سال جمعی
 تصدیق یارداشتن تسلیمی شد شرح و تخطی شرافت و نجابت ثبت امارت و ایالت منزلت
 دانای عروج دین و دوست شناسای عرش ارباب ملک ملت منزه از زنده لولای شوکت و حشمت طراز
 اساطیر است عظمت اعتقاد و خلافت من باز این عتقاد و سلطنت کشور کشائی ظفر پیرای
 معمار جهان بنایی عیش آن نعل کاملانی جوهر مرآت حقیقت و فایز مرغ شمع بخیرگی و صفا
 بهمد و دلکشای محبت خاص محبت شمس صدق و حسن خاص کار فرمای سیف و قلم بدر
 عالم قدوه غنیمت لب در کان عهد و ملت عظمی الشان زیر صائب بر ملک ارمیر شوخضمیر
 عالمی قدر لازم اختصاص الاغراض واجب الاخراج و الامتیاز کردن سلطنت بادشاه سلیمان اقتدا
 وزیر المملک جمله المملک ارا المهمام یار و وفادار شجاع الدوله بر بان المملک الاوقار اعتماد الدوله آصف
 ابوالنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه عرض کرد و سانیید داخل واقع نمایند شرح و تخطی واقعه نگار
 کل آنکه مطابق واقع کل است شرح و تخطی وزیر المملک جمله المملک ارا المهمام یار و وفادار
 شجاع الدوله بر بان المملک الاوقار اعتماد الدوله آصف جابوالنصور خان آنکه عرض کرد و سانیید
 شرح و تخطی سادات و نجابت پناه میسر احمد علیخان آنکه سبست و نوم صفر المظفر سال جلوس
 کرد و عرض معتمد ساعی رسید شرح و تخطی وزیر المملک جمله المملک ارا المهمام یار و وفادار
 شجاع الدوله بر بان المملک الاوقار اعتماد الدوله آصف جابوالنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه
 فرمان الا نشان تسلیمی نمایند شرح و تخطی وزیر المملک جمله المملک ارا المهمام یار و وفادار شجاع الدوله بر بان المملک
 الاوقار اعتماد الدوله آصف جابوالنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه بنظر در آمد و سانیید در دوم
 که تنخواه موضع نازم مزرعه را بر سر عهد گریست محلی مضافت صوبه و اخیر اخیر و تغییر غلام
 بنشین و تخطی وزیر المملک جمله المملک ارا المهمام یار و وفادار شجاع الدوله بر بان المملک الاوقار اعتماد الدوله
 آصف جابوالنصور خان بجا و صفت جنگ آنکه از بیج پارس نیل

نقل خط الور

عزنی گزاید که ویل سید امام الدین بن قنبر رسیده از فضل و کرم مهیدوار است که موضوع نماند مخدوم و رعایا
در سبب عمل گزیند حری و دارالخبره حمیر از غیر غلام یوسف در وجه لغام عالمتمها مومل با فرزند ان متعلق
بلا قید نامی و قسمت مسانی توفیر نسلا نهدیل و بطناً بعد بطر بر حمت شود و مستخضاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منان والا شان بدید صبر

نقل منشا

محمد حبیب الدین ابوالطفیر شاه عالم بادشاه غازی دخل الله فی الجنان +
باسم تعالی شانہ
خواجہ معین الدین شیشتی قدس الله سرہ

طغراط ملا - باسم بادشاه

در وقت سیمت اقران منان والا شان واجب الاذعان صا در شد که موضوع گنگو از و تمار معی موضع
نماند مخدوم و رعایا عمل گزیند حری و دارالخبره حمیر از غیر غلام یوسف در وجه لغام عالمتمها مومل با فرزند ان متعلق
بلا قید نامی و قسمت مسانی توفیر نسلا نهدیل و بطناً بعد بطر بر حمت شود و مستخضاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منان والا شان بدید صبر

در وقت سیمت اقران منان والا شان واجب الاذعان صا در شد که موضوع گنگو از و تمار معی موضع
نماند مخدوم و رعایا عمل گزیند حری و دارالخبره حمیر از غیر غلام یوسف در وجه لغام عالمتمها مومل با فرزند ان متعلق
بلا قید نامی و قسمت مسانی توفیر نسلا نهدیل و بطناً بعد بطر بر حمت شود و مستخضاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منان والا شان بدید صبر

در وقت سیمت اقران منان والا شان واجب الاذعان صا در شد که موضوع گنگو از و تمار معی موضع
نماند مخدوم و رعایا عمل گزیند حری و دارالخبره حمیر از غیر غلام یوسف در وجه لغام عالمتمها مومل با فرزند ان متعلق
بلا قید نامی و قسمت مسانی توفیر نسلا نهدیل و بطناً بعد بطر بر حمت شود و مستخضاد خاص نام
اعلی مزین شوند که منان والا شان بدید صبر

چو تمامی از نظر نظام درگاه شریف و عزل و نصب بان منتظم آن و خبرگیری هرگز از امور از جانب حضور
 بوده آمده در دنیا که رسد که شریف است که درگاه شریف از حد تبر و خراب است و عزیز علی
 معولی که از طرف حضور بر نهاده سطور از او را کثیر از اسباب درگاه شریف را متصرف شده و نیز آمدنی
 و بیات نور در دنیا بند و خلق الله را تکلیف اندازد تا میرساند اندام برده را از عهده تولیت معزول
 کرده و در چشم از محمد تمیز شاه بهادر از عهده تولیت نیابت بنام دیوان سید محمد علیخان مقرر فرموده
 سر از آنکه در این اندام بیافعی خاص ارقام میروند که دیوان صاحب مطرح را که هرگونه البقی نظام درگاه شریف
 و تمامی خدما و غلامان از طریق دیوان صاحب موصوف که صاحب سبب است و شاکر اند نیز خود
 طلب ساخته از حکم حضور و الا مطلع سازد و بر دیوان تمامی امور و نظام متعلقه تولیت مذکور به سبب
 و تصرف و دخل دیوان صاحب مطرح کنانیده و بدو اموال معین او نشان بهشت و صاحب کنان تولیت
 سطور آمده و دیوان از عزیز علی تولی دیوان صاحب فغانش کنانیده و بدو درین باب تاکید و
 حسب السطور بعمل آرد که موجب رسندی حضور و اظهار کمال مسوخ و فدویت آن بیعی خاص از این منصوص
 زیاده تفصیلات

مشتمل بر مثل منبذ الی محافظه خا و در خط درگاه حضرت خواجها

فرمودات بلیغ شفق والا بمرور و مخطا حضور به نام کول بک صاحب سبب در نوشته شده

بند اول - نظام جمیع امور درگاه شریف بحسب دستور قدیم و اسناد پادشاهی باختیار صاحب سبب
 باشد و همه اموال بیات خدام درگاه شریف که از طرف حضور والا بطور دائم و فوقه و ذرات
 شده آمده است بید و بست آن نیز از طرف صاحب سبب باشد و هم روزی و روزی
 داران اموال غمی و علاقه درگاه حسب تصواب و ترضاء صاحب سبب باشد و همه سبب
 و تخصیص بیات علاقه درگاه و غیره و خدام باختیار کل صاحب سبب باشد و یا به سبب است
 دیگر احدی را در این مزاحمت نبوده و نمایند کسی که با رج و صاحب سبب و در خدمت درگاه
 باشد تا اگر صاحب سبب خواهد بر طرف سازد و از درگاه خارج کرده و بدو دهم حکم

روز قیام نهمت قیوم مسدود سازد اختیار صاحب بده است *

بند دوم - محاسبه از غایت تا بدست و مخارج تحصیل تشخیص دیات و هم حساب کوه که مال با ناسی است
از متولی محض و بجا صاحب بده از سهمی را تسبیح او بر آید و اگر از جایداد منقول و غیره منقول به شما
سجاده نشان کنانیده و بدو از آئینده حسیط دارد که به کوه که مال به شما بی که به کوه که مال به شما
کسیه خیانت و دست اندازی از سازد که ملکیت آن یا به حضور میرسد و یا به صاحب سجاده دیگر
کسیه او خلیفیت هم

بند سوم - موضع دائره علیحدیه در دیات درگاه حضرت برای معاش متولی مقرر بوده آمده که یک تیرلی
باشد و موضع مذکور حاش است برای ذات متولی نیست که به کسیه گرفته به بدر اگر
گردیدار دعوی از دیات متولی محض و خواه حویلی یا جایداد دیگر برای ذات او تصرف است
از ان مجبور و موضع مذکور مجبور نرسید بصاحب سجاده که علقه تولیت بنام نور چشم
تمیز است است از طرف نور چشم سیر و سازد و رسید صاحب سجاده بفرساید و اگر سیر و سازد
متولی محض و در شش ماه بعد از اعتبار است که نشان حضور و الادین امر نیست و هم متولی
از راه فریب از صرف کردن خطیر پیش مرئوسان تحت ارشده بودیم بدانی و نگاه را خود و
مجز و خود به کسیه بنام اجاره ستمار و پشته و باطن مطلب خود بنمایان از ان سیر آورده
انچه در آن خیانت و غبن متولی باشد از ان اصحاب سجاده بماند و دیات از ان
شرعی و دخل سازد که به رون مهر صاحب سجاده منظور و تحسین است که کسیه نیست که برون
مالک صاحب سجاده و حضور است بهما از و کسیه شرعی و غنیه و هم از طرف
حضور است بهم صاحب سجاده به هم و درگاه وال و کوه و غزل و نصب لوکران و ان
و غیره شاکر و پیشه و به هم نیست و نمودن جمع کردن اجراء مسدود کردن و در نیده و بلکه غیب و غنیه
صاحب سجاده بوده آمده است حال هم مالک است هم

بند چهارم - کواغده جمع خرج آمدنی دیات انجلی در یافت و فهمیده هر چنان از اخراجات روز مره

باید - و انچه از و کواغده شرعی صاحب سجاده

باید و محض غایت و غایت است از اعتبار آن بیاورد و تعیین و بجا ناسی است از انچه از و کواغده شرعی صاحب سجاده

درگاه شریف بموجب دستور قدیم و بموجب باد و آنچه در ماه ماران روز نهم داران بموجب دستور قدیم
یا بموجب نهاد واداشاهی باشند آنرا بحال برقرار حسب تجویز صاحب سجاده داشته آنچه
احداث یا فصول و سبب عایت یا مروت ختم یا هر کس که باشد موقوف ساخته
کاغذ صاف به خط خود بطور دستور العمل کرده و در صاحب سجاده کند و تئیر و تبدل و بحال
سند و خطی حضور یا نور چشم نزار تیمور شاه بهادری که آئیده را بنده و بستن است و در قفط
بنده پنجم رقوم فوج و سپنج که دیه که سبب افواج کسی می دهند متولی چنانچه بود و حالا از عین مال گرفته شد
در بگراند اجیر معاف است و از دیات مرگاه هم و صاحب سجاده گرفته نمیشود و هم
بنده ششم ناظم اجیر درام معاونت صاحب سجاده و ابدکار نزار تیمور شاه و متولی مال مسکوره باشد
و دیگر گونه و بگیری ساعی و دست داند و در جمیع ابواب بموجب دستور قدیم بدخلت امین و تحصیل
از حضور شده اند بخوبی گمانیده و بدیده

نقل شقه بادشا

مشمول مثل نمب ۱۲ محافظ خان در گاه حضرت خواجها
چون اکثر بسم شریف رسیده که نظام درگاه شریف حضرت قطب الاقطاب خواجها علی بن حنیف
واقع دار اخیر اجیر نهامیت بر و بر باد و خراب است و باعث جری ببادی عزیز علی متولی و غیره
عمده تحصیل که نهام خان بوده اند و در تحصیل دیات و دیگر اخراجات و غیره متعلق درگاه شریف تجویز
آرایی امور و احداث جاری ساخته و غبن قسام نموده چنانچه چندین سگیدر دله بدر یافت نقل
و حضرت عیسی بن نظامی درگاه شریف تقرر متولی از طرف حضور معمول است و هم بوده است و بدل
فیض منزل منظور است که صلاحیت جمیع امور درگاه شریف که مقام بزرگانی پیران و خواست
عزیز علی متولی خان معزول فرموده خدمت تولیت بنام نور چشم نزار تیمور شاه بهادری و نیابت بنام
سید محمد علی خان صاحب سجاده درگاه شریف که بموجب شد آمد قدیم و فرامین سلطان بن و حضرت

فروموشن سزل انارالند برانه است مفرز مودیم پنجاخبر کار در تو لیم با لیکین چنانکه مکرر خاطر
 اقدس عالمیت سبب عجبده باز می بد نهاد می و فیلسوفی متولی معزول که چاشنی خارا است نخلج
 در این خط تمام آنجا دقایق باقی است لهذا خبریز مقدمات متذکر که بند و بست آن از تزلزل منظور و نشین
 خاطر الزام است و از بس ضرورت است مفرزین بد خط حضور موقوفه شکر کرامت قوم نه زردان غنی غاص
 فرستاده شد مرقوم ملک عنایت سبک سیر مد که اصل و یقتل بند مقدمات مرقوم یکتا طی خود
 موسوم نه ناظم جمیع لیس بهر تبا که یکسبب تمیضمون روانه نمایند که هر وقت ملت مرقوم قرار و انوعه
 رسید که از غده سابق بهر توبه دارند و ن کو طه و صاحب سجاد به آورده مانده و قدوسی عقیده سبک شرت
 مولوی محمد خان که از حضور روانه شده است کار امانت و تحصیل از دست نه برده میگردفته باشند
 و انچه این سبط و دیوان بهر لیس لیخان صاحب سجاد ظاهر کنند بموجب آن بند و بست قرا و افع نه
 تمام خبر گران بوده هر وقت محاربت یکیده باشند و بعد از این اهتمام کامل حسب رضای صاحب سجاد
 صاحب مروج بحضور پرورد طلاع و بهر حال درین باب خبر ده

رویکار

کچهر می صاحب پشته نط صنع جبریه بوسن هنری میس لائن صاحب و واقع کچهر می ۱۸۶۶

امروزه تقد خاص کرامت اختصاص حضور معالی محمد اکبر شاه بادشاه و اتم ابال بنام انجانب
 موقوف خط انگیزی صاحب حج و صلی درود یافت و بوضوح نخب امید که حضور معالی بیرون علی
 که بر عهده تولیت ننگا شریف مقرر بوده از عهده مذکور معزول کرده و به بعضی جرمها مورد تهنیت می آید
 برین عهده اکنون منظور مزاج معالی نیست و دیگر کس از پیشگاه حضور معالی بر این عهد پنجه
 شده خواهد آمد - از نخب که در تحوای متعلقه درگاه مداخلت به بالیان بهر کار منظور متعلق نیست و
 ظاهر از غزل و نصب این عهد که همیشه از حکم جنوم معالی شده است نظر برین اندرین باب اعتبار ارفض

نسخه خطی در وزارت دیانت مستند است

حکم شد

که از تاریخ چهارم عریض علی متولی از عمده تولیت درگاه دست بردار شود. در امری از امتحان درگاه
مخلت سازد و نقل رو بکار نهاده و طب لایع نزد دیوان مهمل علیخان و میر علی و علی لاسین درگاه و تحویلدار
درگاه متشدد شود و نقل شغل خط دیوانجی فرستاده می شود خط دیوانجی گردد اگر عبدالرحمن که هم عریض
و احد درگاه چوبی است خلعت نماید با نیابت طب لایع دهند که تجویز بصفه و جباری عنوان می دل حکمی عمل خواهد
و در ضد شست جواب بشفه حضور منشی آیتشی نوشته سازد *

تذکره

در باب تقریر مصحح الکی به شیخ مصحح الدین باز استقرار منصب به شیخ سراج الدین انتقال شیخ مصحح الدین

ذکر است بیان آنکه چون خیران بنا حضرت ظل سبحانی اراده است دانی خدمت سبحانی بدو اهلین
قدومه امسافین مقیم بارگاه جبروتی قطب الاقطاب سبحانق و سادات آگاه شیخ سراج الدین
از تغیر سید محمد الدین عطا فرموده و حضرت از تغیر حقائق و محارف آگاه میروم خدمت
مسطوره به سید مصحح الدین مقرر گردید حصول فصلیج ۱۹ الله فصلی موضع گیونته خواه مقرر می
سجاده نشین که حق سراج الدین بود با وجود یک جنس خود تصرف خود آورده سید مصحح الدین محمول آن
از شیخ سراج الدین استرداد کرد و جنس گندم و جو و غیر ذلک که در حسن بود تمامی منصرف شد و زیرا
بنده گان حضرت قد قدر است لیسان مرتبت حضرت انظار کم فضل من ابتداء تاریخ چهارم
ربیع الاول خدمت نمود و مبلغ سراج الدین حضرت رموده سیف الدین که از انتقال مصحح الدین
بر خدمت مسطوره در ایام جهالت قیام داشت بجز استماع این خبر تمام حصول فصلیج ۲۰ الله فصلی موضع قوم
که حاصل آن مبلغ یکصد و یک و پیم دو دوازده آنه لفت و موازی یکبار و دو صد دوازده من و بشت
آنانه فله بوزن اکبری پیداشده بود و تصرف خود آورده هر چند وزارت پناه خواججه مقیم دیوان

میر عبد اللہ نائب تعلیمت پانہ خوشانی متولی بموجب نایب شکران شیخ سراج الدین بپادشاہ
 تعیین کردند کہ محصول ضبط نمایند از نہ کہ در تمام محصول انجم الدین گرفتہ کر نیختہ زنت چنانچہ
 تصرف طومار او بدست خط قانو نگو سیرہ عملہ فوسلہ موضع مرقوم موجود است اگر اندرین باب جب سبکم
 بنامہ خط سبم صادر شود محصول فصلیج مسطورہ از تصرف استرداد نمودہ بشیخ سراج الدین
 رساند تا بجمعیت خاطر بدیلت دوام ابدت اشتغال نماید

تفصیل ہو سیر کر خواندہ شد

غلام حسین ابن سید ابوالوالی	مہر شکتہ	غلام علی	مہر عطار اللہ خادم درگاہ	شہرہ ایف اللہ غلام خواجہ حسین
سید قاسم ابن نور الدین	محمد باقر ابن سید مرقی بندہ درگاہ	محمد ظاہر خادم درگاہ	مہر نصیر اللہ خادم	غلام محمد بن جان محمد بندہ درگاہ
عاشق طالب اللہ صاحب محل	محمد مراد ابن سید ابوالمعالی	سید اللہ عزیز	عبد اللہ الرحیم	اشرف احمد
امیر مجاز خانہ	سید محمد دوست محمد	سید حفصہ	محمد فاروق	حیات اللہ
دایہ پانہ غلام خواجہ معین الدین	اشرف احمد	سیر محمد علی فدوی فرخ سیر شاہ	سید علی محمد خادم خواجہ معین الدین	عبد الوہاب ابن شہاب

دیگر ہو سیر کر اندراج آنہا خواندن نمے تو ہستم بحال خود بکندہ ہستم اصل تذکرہ دفتر

دیوان اوقات موجود است

تذکرہ

مدبخل شیخ فخر الدین نصیب شیخ سراج الدین شیخ بمصحب دگی بصدرت سید محمد بن
صدر الصمد و در دستقر انصب مذکور بہ شیخ منیر الدین صاحب طبعہ العالمی بعد وفات
شیخ سراج الدین حرم و مغفور +

ما یاسکہ جمیع پیر زادہ دارباب طائف اکابران و خادمان فطرا و صلحا متعلقان مرقومہ
زبدۃ الصالحین متوفیہ العانین ایم ہر گاہ حضرت بعد فتح کام بخش
باجیر تشریف آوردند و برائے زیارت قطب الاقطاب اندرون گنبد مبارک تشریف
فرمودند و آنوقت سید فخر الدین سجادہ نشین بودہ از زبان او سجناب کرامت مآب
الفاظا ماشائیتہ برآمد لغوذا باللہ منہا بہرہو آواز او گوش حضرت رسیدہ چون از
او داد و وظایف منہج شدہ بیرون گنبد مبارک تشریف نہ فرمودند بصدر الصمد و رسید
امجد خان حکم شد کہ فخر الدین لایق سجادگی این مکان تبرک نیست تغیر نہ فرمودیم شخصی کہ از
اولاد حضرت لیاقت قابلیت سجادہ نشینی داشته باشد فطر انور گردد و بعد از
حکم از اکابران و بزرگان جمعہ تحقیق نموده سید سراج الدین دلدیل الوفتح ابن سید علم الدین
عم فخر الدین معزول بوبصلا و تقویٰ آراستہ شب روز عبادت و ریاضت و تہجدات
قرآن مشغول بودند منظر مبارک گذر نہ چنانچہ حضرت ظل سبحانی از راہ تفضل سید سراج الدین
را منصبی بد نشینی مفوض نہ بود بعنائیت کثرت فاعصہ در خجریل و یکہ ہزار ارد و پیہ ہزار
فرمودند بعد وفات سید سراج الدین مرحوم سید منیر الدین لعل سید سراج الدین مرحوم کہ
قابل لایق سجادگی بود و در عہد مبارک از انتقال بدخود سفر از شد نہ چنانچہ سید الدین
مذکور سجادہ نشینی اہستہ سجادہ مآب پیشین مرغیام سید ہود لیل و نہاد عبادت ریاضت

حق اشتغال ارد و دمام بوقت سه کھڑی شب باقی مانده در شب مبارک حاضر می شود
 و با کسی از و یاد دولت ابد مدت خلیفه زمین و زمان باعث آرام عالم و عالمیان فاتح بخواند
 و در وقت تفرغ با صاحب او مردمان صادر و در حین صحت در درجای آرد یا مردم
 جمیع اکابران و خادمان و بزرگان و شیوخ و محسنین و مومنین الیه رضی و شاکر ایم +

مواهب پیشیا و حاشیه برین تذکره خواند آمد اوقات دایم است

تذکره

در باب باغچه واقع اندر کوٹ منجملات دارالخیر الجبیر
 عرش آشیانی بر خدایت سجادہ نشینی قطب الاقطاب دیوان احبہ حسین
 جو مقام سام دست یک باغچه واقع اندرون اندر کوٹ کہ بعض وقت دیوان
 مشغور بود و بعد از آن سجادہ گری به گری شدند و بر باغچه نیکو کورت البض متصرف
 میبودند و محض حضرت خلد منزل خدمت سجادہ نشینی جهت این محارفات آگاه

شیخ مسراج الدین گشت شیخ مومی الینیز بر باغیچ صاحب دایه پیشین بر باغیچ ندقوالین و
 استقرت بود و حالا هم صاحب باده بر باغیچ مطوره قاضی و متصرف اندیش کس
 بهیم و شریکین ان نمیت هر که باده میشود باغیچ مرقومه را به بعضی و تصرف خود می آرد و
 هر که باده است این معتال و نمین این حال آگاهی داشته باشد و حسن الله گواهی خود
 ثبت نماید یا اجازت دهد که عند الله ماجر و عند مناس مشکوکه و د.

مواهب

میرزا علی فدوی
 فرخ سیر بادشاه

عطای الله

قاضی عبداللطیف

شیخ احمد فدوی
 فرخ سیر بادشاه

باقر ابن سید مرتضی
 بنده درگاه

محمد نیر نیر سلطانی
 الدارین

قاسم بن نور الدین

مهر خادم درگاه

محمد امیراد

محمد افضل

اسد الله

غلام علی

عبدالله سراج الدین

محمد فاروق
 بنده درگاه

حیات الله

سید محمود

دولت محمد

سید الله بخش

عقل

دستخط قانون کو بخط هندی

نقل محضر

بر شهادت جمیع بیزاد و ارباب ظالیف و خدا باغیچ و بستگان درگاه شریف بوقت

سجاده نشینی سید امام الدین صاحب بده

قطب الاقطاب سر العزیز

مایه که جمیع پیرزاده با و ارباب طبافت خداوند و دستگان درگاه حضرت سلطان العزیز
زبدۃ الوصلین مقرب بارگاه جبروتی کاشف اسرار الهوتی حضرت
سکنه ملک و امیر انجیر ایم - اقرار معتبر لایسب نیست الیایا منیا نیم بدین وجو که چون آن
روز یک از منتقالت سید سراج الدین پیرزاده عباد نشین از روستا رت خدمت
منصب عبادگی روضه متبرکه به خالق مبرک آگاه سید الدین مقرر و غرض شده
در هر امور و بعد از مدتی غور و پرداخت و نزال توجهات من اوان میگردند و در حق
ما مردم بطریق استعداد و مراعات نیز میفرمودند چنانچه ما بنده ما در عهد من بوده از خالق
آگاه رضی و شاکر مانیم و بهنگام تشریف آوردن غلامکان در بلده جمیر کاکل حضرت
خدیو گیاره گیتی خدا سید سراج الدین والا خالق آگاه در روضه مقدسه از دست خود تراشیده
بودند و نیز الا معارف آگاه مذکور قبضه الهی و طبیعت حیات سپرده و سید امام الدین و
سید فیض الدین و رفته مانند سید امام الدین غفلت کلمان عباد نشین حرم کرب و فریضت
و تقوی است و پیش از شش ماه شار الیه موجب ایامی الدین بزرگوار خود در جمیر
رسیده و ترک محاملات خویش کرده و زاویة قناعت گزیده شب روز در خدمت الد حاضر
سے ماند و در خبر گفتگی احوال ما مردم یگان روزگار تصور می توان نمود و از مشار الیه
بسیار رضی ایم - چون جماعت کشیر و البسته همراه دارد و معیشت بیج نیست اگر خدمت
منصب عبادگی بر سبیل حقوق وراثت به سید امام الدین مقرر شده مقدم درگاه
رواقی خواهد یافت و ما مردم به آرامش خود می گویند بنابر این بین چنانچه به طریق رضی نامه
نوشته داریم - هم السبع الآخره

خاک پاستو شد عطار اللہ خواجہ معین الدین رسول اللہ

نکستہ فرید الدین زکریا معین الدین

جمال الدین از نسل خواجہ معین

ز اولاد علم آل پیر نسل معین الدین

مہر فرد
خواندہ

مہر فرد
خواندہ

کمال دین محمد
شہزادہ فیض الدین

دل بود کہ شیر با حق
رضا جوید

غیاث الدین

مہر لالی
محمد مسادات

جواج الدین
ابن نظر محمد

محمد خان

جنید رسول

مہر لالی
خواندہ

نور علی ازہمی

غلام غسانیت فیاض

علا الدین احمد

بن غلام محمد الدین
خادم

مہر
خواندہ

مہر گلان مارور برہنہ
خواندہ شد

عبدہ محمد حسن

نام خواندہ

نقول احکام ہائے اجیمیر

و بکاری کچہری اسٹنٹی ضلع اجیمیر باجلاس کپتان شکیب صاحب بدستور اسٹنٹ کنٹرک

حسب درخواست وکیل دیوانجی بموجب حکم کپتان دیو و سبھا بہادر اسٹنٹ کمنشنر خیر البر و خیر

واقع ۱- مارچ ۱۸۵۵ء

دستخط

محکمہ انگریزی

فصل طبع و تصانیف
دیوانجی

دیوانجی علی بن سیدان شہین کا غلام صاحب علی درخواست کی جانے شادیانہ کے درگاہ میں تفریق
محکمہ ریاض علی متولی درگاہ خواجہ صاحب علیہ ازیارت حاجت کے اڑوے گواہی گواہان سہم ندیم

پہلے ماہ جون ۱۸۵۴ء میں سوال کیل دیوانجی جو کابندہ درخواست میں سے بحالہ کے اس زمانہ
میں دیوانجی سے سفر سے آئے تھے گزر کر متولی کو نکاشیں اجراء رسم قدیم کے حضور
صاحب اسٹنٹ کمنشنر بہادر سے ہوئی تھی مگر متولی نے انکار لکھا تھا کہ یہ رسم
دیوانجی جاری کرنا چاہتے ہیں رسم قدیم نہیں ہو۔ اور پہلی جولائی ۱۸۵۴ء میں کپتان
مکنوس صاحب نے بعد دریافت اور تحقیق کے سبب عدم ثبوت قدامت کے
یہ درخواست دیوانجی کی منظور نہیں فرمائی تھی اس وقت صرف بہ فہمائش عمل در آمد قدیم
اکٹفا ہوا تھا اب عرصہ چھ سات برس ہو دیوانجی سمیت حیدر آباد دکن کے گئے تھے
ماہ جولائی ۱۸۵۴ء کو سوال کیل دیوانجی جو کابندہ مضمون پر کہ دیوانجی جو اجیر میں آئے وہاں
پہلے سے بندوبست و تجویز بجائے جانے شادیانہ درگاہ کی وقت زیارت درگاہ انجی
کے بتقریب حاجت سفر کے ہو جاوے محکمہ کمنشنر خیر میں گزر کر اس محکمہ میں آیا
اور متولی سے جواب طلب ہوا۔ وہ ہی جواب طلب ہوا۔ وہ ہی جواب نگاری اور تجویز
سابق کپتان مکنوس صاحب اور اسٹنٹ کمنشنر نے لکھا۔ مثل سابق کے درپے
کا حکم ہوا مطلق نہ ملی۔ باوجودیکہ متولی نے کتاب فرگاہ سے نقل درخواست تادی
منیر الدین بزد جو۔ و جواب اپنے وندام و انعامات لغت ارجیان وغیرہ میں بحکم آخر

اصل یا نقل اور اصل مثل بالکل دستیاب نہ ہوئی۔ من بعد۔ اکتوبر ۱۸۵۷ء کو دہلی دہانچہ انبیا
تہمت سے سم نواخت شادیاں نہ پرمادر ہوا۔ دہلی دیوان جہولے فہرست سبیل نگر گواہ کے
گذرانی۔ وزیر علی پیرزادہ و خدائش فرارش۔ و محمد علی سلامی خان دہگاہ۔ و امیر اللہ علی۔ و
داعہ علی خادم دہگاہ۔ و خدمت علی۔ حسین علی پیرزادہ۔ و قادر بیگ مندرش دہگاہ۔ و بہت علی
ملازم دہگاہ۔ و نواف گوان دیوان جہولے بالاتفاق تصدیق نظرہ دیوان جہولے کر ہی کہ
وقت اس لئے دیوانجی کے سفر سے پیشہ شادیاں نہ نواخت ہوتے ہیں۔ و امیر ابو جہنی
خادمان دہگاہ بہت اندیشہ تخریر متولی کے گزر کر بدریافت کمرز یادہ کے جاگیر داران
رئیسان شہر سے بھی یہ دستور پوچھا گیا۔ نام علی جاگیر دار دواڑہ و شیخ چشتی بخش ادبھی
و میرا شاد علی جاگیر دار۔ و قربان علی و اسد علی جاگیر داران و محمد بخش اندر کوٹی و
عبدالوہاب ولد حسین بخش و دہلی محمد ارکان سراب رکوٹی و محمد خان شکیہ و ذواب
عبد الکرم خان خلعت ذواب عنایت اللہ شاہ میر علی جاگیر داران ہاتھی کھڑہ و غنہ علی
جاگیر دار اکھرے۔ و عنایت اللہ شاہ جاگیر دار۔ و نثار بخش و جلالا ناٹھ و سوچند فیضان
قانونگوئے امیر نے برابر تصدیق..... تہمت رسم بجائے جانے شادیاں وقت
مراجعت سفر دیوانچہ کے کری۔ مگر حسین علی خادم جاگیر دار نصف نانہ و حسین بخش و
وزیر قطب بخش نقا چپان و سکندر خان و فتح محمد و سیا فراناوانے مطابقت بیان
متولی ہونا دستور نواخت شادیاں نہ کا تقریباً حاجت سفر دیوانچہ کے ظاہر کیا نقطہ راو
مثل سابق کے پھر بھی بہت تلاش کے نہ ملی۔ جو کہ از روئے تحقیق کے گواہی گمان
معتمد و جاگیر داران و رئیسان شہر کے برابر ثابت ہے کہ دستور قدیم ہے کہ جب دیوانجی
سفر سے آتے ہیں اور آتے ہی اول مرتبہ جب زیارت کو دہگاہ میں جاتے شادیاں
نواخت ہوتے ہیں اور بعد ازاں اسکے متولی نے کوئی وجہ ویدہ کامل نہیں گذرانی مثل
سابق جو متولی نے لکھی تھی۔ باوصف تلاش کے۔ علی نہیں اور خادم دہگاہ اور نقاجی

و غیر چہ نہ فرج تائید متولی کی کرتے ہیں وہ مجہول برعایت متولی کے خادم ہم قوم متولی اور
 نقاحی تاجدار متولی ہیں۔ بیان اُن کا قابل اعتبار نہیں اور قطع نظر اسکے روک نواخت
 شادیانہ کے جانب متولی سے محض براہِ صند و کدہ ہے ورنہ نواخت شادیانہ میں کچھ
 برج متولی یا درگاہ کا نہیں ہر دیوان جو اولاد خواجہ صاحب بن اگر انکی توفیر کے لئے
 بتقریب راجست سفر کے شادیانہ بجے تو کیا قباحت ہے بہر حال تاری لائے میں یہ
 درخواست دیوان جو کی حسب رسم قدیم ہے اور کچھ اسپن قباحت بھی نہیں لائے میں
 تحقیق کے دو میں روز سے دیوان صاحب سفر سے آکر بانٹھا رصد و اسی حکم
 باہر شہر کے قطب صاحب بن مقیم ہیں اور شہر میں نہیں گئے بجو ادینا شادیانہ کا
 ہر گونہ مناسب ہے اس واسطے

حکم ہوا

کہ دیوان جو شہر میں دیں اور زیارت درگاہ کو اولادین بوقت جانے دیوانجی کے زیارت کیے
 درگاہ میں شادیانہ معمولی نواخت ہو دیں اور یہی دستور آئندہ کو مرعی ہے +

تخط انگریزی

مقابلہ

بقراء

العبد

سوار دل نقلوں

نقل

تخط حاکم سخیہ انگریزی

نقل حکم دستخطی جناب کرنل چارلس جارج وکسن صاحب پر مشمولہ مثل مقدمہ بند و لبست

نقل حکم دستخطی جناب کرنل چارلس جارج وکسن صاحب پر مشمولہ مثل مقدمہ بند و لبست

نقل حکم دستخطی جناب کرنل چارلس جارج وکسن صاحب پر مشمولہ مثل مقدمہ بند و لبست

نقل حکم دستخطی جناب کرنل چارلس جارج وکسن صاحب پر مشمولہ مثل مقدمہ بند و لبست

دگر فساد وقت غل مزار خواجه صاحب باہن سید عرس شریف ہو جب کم نڈت سجا کر
صاحب اکشر اسٹنٹ کٹنر ہاؤس واقع محلہ لانی سٹریٹ ۱۸۷۱ء حسب خواہش محمد علی مختار عاظم دیوانجی صاحب
حکم ہوا

خط دیوانجی وجہ متولی درگاہ کا حضور نے سماعت فرمایا۔ تحریر متولی درگاہ کی بدالست حضور
ناوا جب ہے۔ کیونکہ متولی درگاہ نے درجہ اپنا برابر دیوان جو لکھا ہے سارہ بات نہیں
سکتی اور طرف متولی درگاہ سے پاس ادب دیوان جو رہنما ہر صورت کے واجب ہے کہ چونکہ
دیوان جو یو پتا خواجه صاحب ہے اور متولی درگاہ نکر سرکار اور توفیر اسکے تعلق دیوانجی
بہ نسبت دیگر ان زیادہ ہے۔ اس واسطے پر واز بنام متولی درگاہ لکھا جائے کہ حسب دستور
سابق پاس ادب دیوانجی کو کارتا ہے۔ اور آئندہ سے وقت تحریر جواب احکامات کے قضا
رکھے۔ یکم اپریل ۱۸۷۱ء۔ وخط بنام دیوانجی لکھا جائے کہ وہ بموجب دستور سابق کارنبہ
رہیں اور کوئی نئی بات نہیں کریں مرقوم صدر۔

مقابلہ نمودہ شد

بہاعت	بقرات
العبد	العبد
فتح حسین	علی محمد خان

نقل

نقل روکار ہذا مشمولہ مثل نمبری ۳۵۷۷ دستخطی جناب کرنیل چارلس کرسن صاحب برکٹ جی
حسب درخواست محمد علی مختار عاظم دیوانجی صاحب بموجب کم جناب جوڈیشل اسٹنٹ
بہادرموڑہ ۱۸۷۱ء ۱۸۷۱ء ۱۸۷۱ء

رو کا محکمہ نہ صرف جس طرح جمیرا جلاس میں چلا جا رہا ہے وہاں صاحب درگاہ کے شرعی حکم کے مطابق ۱۸۵۵ء

عرصہ خفیہ چھ ماہ کا رہا، تاہم ضالہ لایا کہ میں ایام عرس حضرت خواجہ صاحب میں باہم المیان گاہ
 دنگہ و فساد و زبوت و دھڑ ب کے پہنچنے بعد تیار می مثل عرس و حکم آخر کے کچھ ہی صاحب
 اسٹنٹ بہادر سے ایل اس کا حضور میں ہوا کہ اب تک مثل و پیش ہر ایک صاحب
 ایل شادیا نہ بھی جمع نہ ہو اور اسل منشاء اس فساد میں یہ پائی گئی کہ وقت آنے دیا انجی کے
 سفر سے شادیا نے بحکم عدالت بجائے گئے تھے۔ خادمان و متولی درگاہ کو ناکواریا
 اسی باعث سے جو دستور ایام عرس میں ہاتھ دیا انجی و متولی اور خادمان سے ہوتا تھا اس
 کمی و بیشی ہوئی۔ اور کراہ و فساد زیادہ بڑھ گیا۔ اور منظور حضور یہ ہے کہ جو طریق مذہب
 سلطنت ہے اسی موافق ہے طرفہ سرکار سے کچھ کمی و بیشی ضرور نہیں اور اسی لئے
 ہر سہ سہ رقیق و سخت از نامہ دستور العمل ایسی امورات کے طلب ہو کر ملاحظہ آئے تو جو
 کئی قسم کی جانگی دیوانجی نے طرف متولی لکھی ہے۔ جو سجاوہ نشین مندرس فتویٰ گنتی
 ہیں یہ بات تو باختیار بحکم سرکار ہے متولی کو کچھ اختیار نہیں الا اس کے آداب دیوانجی البتہ
 ہوتی۔ اور اگر خدام و متولی حسب دستور آداب دیوانجی رکھتے تو یہ ذبوت مندرس کے نہیں
 پہنچتے۔ اور پاس ادب دیوانجی کہ صاحب سب ادہ و ادوا جہ صاحب ہے بہر صورت
 واجب ہے کہ متولی اور خدام آداب دیوانجی کا رکھیں اور حضور نے کئی بار متولی کو کہلایا
 اور عام کچھری میں بھی حکم دیا کہ اگر متولی اپنی جگہ کو رکھتا پاتا ہوتا ہے تو ادب قواعد دیوانجی
 کا رکھے۔ الا باوجود اس قدر رہنمائی کے تا حال اطمینان حضور نہ ہوئی کہ خاطر خواہ تعمیل
 اسکی متولی نے کری ہوا اور حضور کو بہر حالت نہ نظام خاطر خواہ طرف نکران درگاہ سے
 مطلوب ہے کس لئے کہ جبکہ اسپین اہ نہو نظام آئندہ کا بھر و نہنیں سا اور اگر متولی درگاہ
 حویلی دیوانجی پر جاوے اور اطاعت اُن کی کرے اور غفلت و دشت و غارتی ہوتی ہو

یہ امر کچھ مشکل نہیں اس واسطے +

حکم ہوگا کہ

مضمون کو بکار نہ اسے جس میں بیٹہ متولی درگاہ کو طمع دیا جائے کہ اسے حکم حضور
تعمیل کر کے دربارہ ادب قباغ صاحب سجادہ کو شمش کرے اور متفق اصلاح
ورضا مند ہو کے سرکار میں طمع کر کے کہ بہت بہتر اور عین شی خاطر حضور و باعث نظم
کلی کارخانہ درگاہ شریف ہے۔ اور اگر تا حکم نامی یہ امر ظہور میں آدیکار اور جو کوئی شکایت
اور کسر آداب صاحب سجادہ کی ہے وہ رفع نہ ہوگی تو پھر حضور سے بدرجہ لاچار ہی اور حکم
ہوگا و بندہ سبب ثابت کامرین درگاہ کے کرنا پڑیگا۔ اور بابت خاندان بونجی کر پہلے
بارہ سال کے حضور میں لگا کر اور سنہال کر دیوانجی کر کے اور قرض چالیس تیرہ سو
قرض خواہان لے کر کو دیکر سب کو رضی کئے۔ اور ایسا بندہ سبب کیا تھا کہ بسین کچھ بین کس
میں سبب تہ ضعیف باق خلاص ہو جاتا۔ اور صاحب سجادہ کو کہ کار بند و سبب
تعلق ان کے سپہا بار رکھا الّا اب تک قے قلیل زرجع بچا ہے۔ اور جیسا بھر و سہ پہلے
وہ کچھ نہ رہا۔ اگر صاحب سجادہ اپنے قول و قرار پر چلتے تو تا حال قریب نصف تو ادا ہو جاتا
اور جو زر کہیر و خجالت میں ہاتھ لگے آیا اگر اس کو مدد کرتے قرض کو اتر جاتا۔ اور یہ بھی
ظاہر ہے کہ جیسا ہر ایک غرضت بگھ اپنی کے اٹھاتا ہے۔ اور آبرور کھتا ہے
ویسا ہی دنیا سے بھی بدلا پہنچتا ہے۔ اور افسوس ہو کہ دیوانجی صاحب اپنی جائداد کی جگہ
بہنو کو اور چھوڑ کر ایسے غافل بنے کہ کسی سال خبر نہ لی کہ صاحب سجادہ کہ پوتے حضرت
خواجہ کے بین۔ باوجود اسکے نیک اہل نہ چلتے اور پر واہ بگھ اپنی کی کہتے تو دوسرے
لوگ ایسے پروائی کم کرتے۔ اور اب بھی جو صاحب سجادہ پر وائے عزت اور جائداد
رجائے خود رکھینگے۔ تو پھر زمین ہم کو ضرورت تاکید و تنبیہ کے نسبت دیگر ان کے کہ ہوگی
بل جیسی قدر و عزت اولاد حضرت کو ہے۔ اس کو زیادہ نیک نامی دنیا و دین میں ہوگی

اور نظر آتا ہے کہ جو ویل دیونگی و متولی میں حکم عدالت سے خبر صحیح و راست ملے گا ان اپنے
کو نہیں پہنچا پاتے۔ اور اسی کو وہ ناراض و ناخوش ہوتے ہیں اور فساد زیادہ بڑھتا ہے
انکے دو وزن و کٹار کو چاہئے کہ جو حکم عدالت ہو۔ اسکی خبر راست و درست پہنچا یا
کرین۔ اور راہ غمازی کو حضور دین۔ اور اس پر سبھی کچھ عمل ہونگا تو نسبت دکانے
مذکورین حکم مناسب یافت نہ ہوگا سب معرفت ناظر کے ہر ایک کو طلاع دیجاوے
اور ایک ایک نقل بھی ناظر کو دیجاوے کہ اصل رو بکار پاس ہر ایک کے کھجکر رسید طلاع
یافت۔ دستخط خاص ان کے لکھا کر حضور میں پورٹ کرے +

الحمد للہ العبد العبد العبد
دیونگی صاحبہ، اہل و عیال و خاں صاحب
میر حفیظ علی متولی درگاہ شریف
رحمت اللہ وکیل
طلاع ہوئی
مضمون رو بکار ہذا سے اطلاع فی
درگاہ شریف میں رو بکار اطلاع فی

مستابلہ نمودہ شد

بقرات
عبد الی نقل نویس
بسماعت
نسبی ہر نائب محافظ و قرا مجید و بول

تذکرہ انساب اولاد

حضرت خواجہ بزرگ معین الدین لیا محین الحق و الدین قدس سرہ

خواجہ بزرگ یک و خرو سہ سپہ داشت خواجہ سید فخر الدین خواجہ سید ضیاء الدین ابوسعید
خواجہ سید حسام الدین - و حافظ بنی جمال *

خواجہ سید حسام الدین صحبت ابدال پیوست و از چشم مردم پنهان شد *
خواجہ سید ضیاء الدین ابوسعید دو سپہ داشت - خواجہ احمد و خواجہ وحید کہ ذکر ایشان
در نسخہ فرایہ الفوائد مذکور است اما پیش ازین سخن سکونت نیست *

خواجہ سید فخر الدین در زمان حضرت خواجہ بزرگ در موضع ناندن سکونت داشت
و بعد در کاشتکاسے ار ضی کہ حضرت خواجہ بزرگ بہمت آن پیش بادشاہ ملی رفته
فرمان آوردہ بود زندگی میگرد - و بعدہ در قصبہ سرواڑ کہ از اجیمیش نزد فرنگست
سکونت اختیار کرد - و ہمون جا بوصال حق پیوست - مرقد پاکش در آبا ئیے
قصبہ برب حوض بزرگ واقع است رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ *

و از جملہ سپہران اوسید حسام الدین سپہ بزرگ کہ احوال او در اکثر کتب مذکور است باقی حال
دیگر ان معلوم نشد سیال خان شمسۃ حجرت *

جنی بی جمال حافظ دختر خواجہ بزرگ - از مے دو سپہران بوجود آمدند - و بہر حمت
حق پیوست - قبر بنی بی جمال و منہ نشانش پائین روضہ مغربہ خواجہ بزرگ است و
حفت شہرعی بنی بی جمال شیخ رضی الدین بود کہ در قصبہ نگور بر کنار تالاب مندولا

آسودہ است *

خواجہ حسام الدین سوخته بن خواجہ سید فیض الدین بگزیده آفاق و جہم حبیب الشان
 خواجہ بطن المالدین اولیا بود و در جہت سوز و گداز عشق که داشت در اقصای عالم بقب
 سوخته مشہور گشت و مرثیہ کیش و ترصیب انہر باختر سوے بر سر راہ اجیمہ دار است و متحقق است
 کہ از زنی و پسران بوجود آمدند خواجہ معین الدین خورد و خواجہ سیام الدین بر بال خواجہ سوخته
 موصوف رسالہ مفصل و چل و یک جہت حق پرست +

خواجہ معین الدین خنرہ خواجہ حسام الدین سوخته غنیفہ غنیفہ خلیفہ نصیر الدین محمود فی الدین
 بود و مرثیہ کاش نامین از حضرت خواجہ بزرگ است و در حجر سنگ نفید از زنی یک پسر
 بود سید نظام الدین و از وسعہ فیض الدین و از وسعہ قطب الدین است کہ حبش خان بقب بود
 و سپہ سالاری افواج مالوہ داشت یکے از بنار خواجہ معین الدین خورد و سیدہ بود کہ از سلطان محمود
 خلیج خطاب سید الملک یافت دیگر حال مفصل اولاد خواجہ معین الدین خورد معلوم است و چونکہ
 از اولاد و اخلاص او کہ کسانے چند در نواح کرم مالوہ ہنوز سکونت دارند و حضرت خواجہ خورد
 در ۶۱۰ ھ رحلت فرمود +

خواجہ قیام الدین بابر بال بن خواجہ حسام الدین مریہ بود و با سیکرستان شیراز پسر
 ازین جہت او را مہیلا با کلمہ میگفتند از سیکر یک پسر بود و خواجہ سیام الدین نامین
 خواجہ بزرگ برابر مرثیہ بلوہ خواجہ معین الدین خورد واقع است و در حجر سنگ نفید از بال
 در ۶۱۰ ھ ازین دارنا پادرا از نہتال کرد +

خواجہ نجم الدین بن خواجہ سیام الدین است از زنی و پسران بوجود آمدند سید
 بن خواجہ نجم الدین خالد و پسر داشت خواجہ احمد و خواجہ حبیب پیش ازین حال ایشان
 معلوم نشد خواجہ خالد در ۶۱۰ ھ ہجری وفات یافت +

سید علی الدین حسن احمد پسر دوم خواجہ نجم الدین فالاست (و اورا بقول بعضے بر خواجہ
 سید نجم الدین خوانند) اند کہ خواجہ سید نجم الدین اورا بن سرنزدی ہم قبول کردہ بود مال فاش

۸۶ که هجری متدی است. و شهاب الدین فرزند خواجہ سید کمال الدین است از
بس متورع بود و از دست پیر پرستان اذیت مایه داشت و در سال ۸۰۰ فوت شد و او را سپر
بوسید تاج الدین بایزید بزرگ و شمس بزرگ و عالم متعجب بود که سبب علوم دینیه کرد
در آن مائے که از چو دست پیر پرستان بنای اسلام در دارالخیر اجیر قطع گردیده بود
بالآخر قسّ که سلطان حسن مجتبی را قتل کرد و قتل او را در سن ۸۰۰ در سن ۸۰۰
اسلام در اجیر مامور نمود و چنانکه در گلزار ابرار و خیرا را اخبار و غیره شرح و بسط
است در ۸۰۰ هـ ازین سلسله پیچ و زده رحلت نموده و در وجه او دختر مفتی محمود
و بلوخی شیخ الهند بود +

..... سید فی الدین طاهر پسر احمد بن شیخ تاج الدین است زوجه او دختر پاک حضرت
خواجہ محمد حسین ناگدی بود و چنانکه اخبار و اخبار مولانا طاهر ممبرین است او تائید
در از بر جاوه و ارشاد و مکمل است و در ۸۰۰ هـ هجری بن سحر طریقت تسلیم کرد +
سید فیض الدین بایزید خرد پور پسر فیروز الدین طریقتی است صاحب علم و عمل و
خوارق و کرامات بود و سالها در خدمت حضرت خواجہ محمد حسین الاولیا جذب بزرگان خوشی و
گفت و بیشتر گرامان بایزید کماله راه راست نمودند و جدا و از خواندگان خواجہ محمد حسین
صوفی السوانی است در باب حال آن بگوید آفاق نسخه گلزار ابرار نشانده است سال
وفات نهصد و سیست و دو و بیست و سی ۹۲۲ +

سید حسین الدین ثالث فرزند جگر پیر سید رفیع الدین بایزید خرد و متوسل که در اجیر
ظلم و تعدی را بجان سپردند و از هرگز نشد - او خور و سال بود - خادمان جان نشانده
از نیجا در ناگه رسا نیند که وطن با هر بگوشش بود - همه بجا اقامت مرنده و از خانوا
بزرگ خواجہ محمد حسین فی سوانی جفت عین پیداقت و همه بجا در سال نهصد و چهل
رحلت بر لبست - در جوار رحلت حضرت خواجہ محمد حسین فی سوانی مدفن یافت +

فاور اسم پسران خواجه حسن و خواجه حسین و خواجه ابوالخیر بود *

خواجه حسن - مجذوب بود و دختر داشت که بی بی سلطان خاتون که پسر سیدی محمد بن خواجه ابوالخیر منکوچه شد - و دوم ملکه جهان که عفت نکاح سید شاه محمد بن خواجه ابوالخیر در آمد *

دیوان خواجه حسین متاهل داشت *

خواجه ابوالخیر - دوازده پسر داشت پنج پیش از زمان آگهی مدعیات پدر فرستاده و هفت باقی ماندند سیدی محمد سید علم الدین سید شاه محمد سید عین الدین سید شهاب الدین سید محمود سید محمود و سیال و قاتش ^{۲۹} سید سحر بسیت *

سید ولی محمد بن خواجه ابوالخیر از طین زوجه خود سلطان خاتون یک پسر داشت و یک دختر *

سید عبدالستار بن این علی محمد مجذوب بود و ذکر فضایل او در این معین مذکور است گروه سوندها شاهی با و منسوب بود و سیدی محمد زاده زن دیگر بود که از طین آمد و سیر شدند و طفلی وفات یافتند *

بی بی هجی دختر سید ولی محمد بن ابوالخیر سید بایزید بن سید شاه محمد بن خواجه ابوالخیر منکوچه شد *

سید شاه محمد پسر سید خواجه ابوالخیر حسین الدین ثالث زوجه شریفه میرا ملکه جهان بنت خواجه حسن بود - از سه پسران موجود آمدند - اول سید ابوالحسن - دوم عبد الصمد - سید بایزید - از سید عبد الصمد - اولاد شد - آمانده نه ماندند - سید ابوالحسن - اولاد بود و آمدند - اول سید غیاث الدین که اولاد گرفت - دوم سید محمد طاهر که سمیت آرا که گرفته سکونت اختیار کرده - اولاد و احفاد او تا الان با ما نخب باقی است و بر اولاد سید محمد طاهر شش پسر است و سید بایزید را دوازده و یک پسر بود که بی بی هجی بنت سید ولی محمد - زن دیگر غیر کفر بود

آنا از وطن بی بی جهنمی یک خدمت سمرت بی بی راستی بود که اورا راج بی بی هم میگفتند - و او را
 شریک سید فخر الدین عرف سید نزاری بود - و دختران سید بایزید که از زن خانان بی بی
 نارزل بودند - اول بی بی نصرت که او خواجہ نعمت اللہ متولی منسوب گردید و دوم عزت بی بی
 که عجزه فوت شد +

سید محمّدی - و سید موی و د - سپران خواجہ ابو خیسر مجرب دانه زندگی کردند و اولاد آتشند
 مشہاب الدین - پسر سید خواجہ ابو الخیر دو لپہ داشت - اول سید محمّد الدین - دوم
 عاشق محمد عرف سید اچھا - از محمّد الدین یک پسر شد - سید فخر الدین عرف سید ماری
 و دو دختر بودند - اول جان بی بی که از سید شمس الدین منکوح شد - دوم فاطمہ که از سید
 عبدی بن سید ابو البرکات منسوب بود - و از سید فخر الدین عرف سید نزاری و دو دختر
 شدند - اول بزرگ ن - که از مفرح الدین بن ابی فخر الدین منکوح شد - دوم بی بی
 فرزانه که از سید مصباح الدین بن ابی فخر الدین منسوب گشت - و از سید عاشق محمد پسر
 دوم سید مشاب الدین یک پسر شد سید تقی و شش دختران شدند - یک بی بی حنیفہ
 که در خدمت نگاہ سید شرف الدین بن سیف نام و آمد حال نگاہ دختران نگاہ شد
 و از سید تقی بن سید عاشق محمد عرف سید اچھا یک پسر شد سید غلام حسین که پیش از
 تامل بہ فرزند و باز نہ آمد +

سید خواجہ علم الدین پسر سید خواجہ ابو الخیر هم گرامی زوجه سید فخر الدین + از
 اولاد صحیح خواجہ حمید الدین سلطان التارکین ناگوری بود - و از و سہ پسر موجودند
 اول سید علاء الدین - و دوم سید حسام الدین - سوم سید ابو الفتح +

بلکنکہ از سید علاء الدین سہ پسران و سہ دختران اولاد شد پسر اول -
 سید محمد - سجادہ شین بود اورا دو لپہ بودند یکجہ از خاندان پاک سلطان التارکین منکوح
 شد - زن و دوم سماء بلج لہنار از کفو غیر بودینے بنت شہ بنیاسا کن قصبہ از ارباب او

و از ارباب او یک دختر متولد شد - و از سید نام کہ با شریک عبد الرزاق نیز سلطان التارکین +

چهار سپهران شد نداول فخر الدین که بعد وفات سید محمد سجاده نشین بود - اما بجهت طلال
 که شاه عالم بهادر شاه بن اورنگ زیب بابا بود از منصب سبب او کمی معزول شد - رسید سرالچ الدین
 بن سید ابو الفتح سجاده سالو نمکن گردید تا الان منصب سبب او کمی در اولاد او برقرار است سید
 فخر الدین بن سید محمد سمن در داشت اول بی بی عینی نسبت از انبیا فیض الله خان از اولاد
 مخدوم سید جلال بخاری - اما از اولاد نشد - دوم بی بی عزیز بانو که از طبن او در پیشند
 اول سید مفرح الدین - دوم سید مصلح الدین - این سوم از غیر کفو بودند و از هر یک یک پسرند
 سید نجم الدین +

سید سیدیف الله پسر دوم سید محمد بعض نام او شرعیت الله بهم نوشته اند زن
 او بی بی صالح نسبت مقرب خان - از هر اولاد نشد - بالاخر سیدیف الله زنی بگری
 کرد - او از کفو غیر بود - از هر یک یک پسرند - سید حبیب الله - سید حبیب الله
 دوزن داشت - یک که غیر کفو بود از طبن او در دختر تولد شدند - یک پیش از زمان
 آگهی میسر در دوم در عفت نکاح سید حمزه بن عظیم الدین بن عظمت الله بن صبا الدین
 بن علم الدین در آمد - وزن دوم سید حبیب الله بی بی بصرتی نام داشت از طبن او
 یک پسرند سید فیض الله - و در وجه شرعی و بدیع النساء نام داشت +

سید عماد الدین پسر سوم سید محمد نام زوجه او وجه النساء نسبت شیخ نظام گری
 بنیر سلطان التارکین است از طبن او بسیار اولاد داشت - اما در هر سه در حیات نماند
 پایان کار از زن غیر کفو یک پسرند که غلام حشمتی نام داشت - و با دختر سید نجم الدین
 بن سید فخر الدین بن سید محمد بن علاء الدین بن علم الدین که خدا شد پیش ازین احوال
 او معلوم نیست +

سیدیل ماه الدین پسر چهارم سید محمد زنی از شیخ زادگان کرانه در عقد نکاح آورد
 بودند - اما اولاد نداشت +

مفرح الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه ابوبی بی بزرگ النساء بنت فخر الدین
عرفت سید نزاری بود از سید دو پسر شدند حمید الدین و حمید الدین - زوجه
دیگر بی بی عائشه هم سید صالح الدین بود - اما از او ولد نداشت +
سید حمید الدین از بی بی صاحب جمال بنت سید مصلح الدین بن سید فخر الدین یک
پسر شد که سید حقن نام داشت و زوجه او سادات بی بی زینا از اولاد قاضی حمید الدین
ناگوری بود +

سید مجید الدین بن مفرح الدین از بطیم سادات با نوبت ضعی ابو الفتح ساکن
سانجهر یک پسر شد که سید سلام محی الدین نام داشت - و او را هفت دختران بودند
اول کفایت نساء که از سید نجیب الدین بن سید سام الدین بن علم الدین منسکوه
شد - اما از او ولد نداشت - دوم نزهت نساء که از سید وارث علی بن سید صدر الدین
بن سید زین العابدین بن دیوان سید علاء الدین منسکوه شد - سوم شیده بان
که از امین الدین بن سید سام الدین بن سید علم الدین منسکوه گشت چهارم صاحب
دولت که دعوت کنج سید بول بن سید وارث محمد بن شروین محمد بود - پنجم عزت بی بی
از شیخ غلام محمد بن عزیز محمد بنیر سلطان التارکین منسکوه شد - ششم زیب بان
که از شیخ رضا محمد بن محمد تقی بنیر سلطان التارکین منسکوه بود و او یک دختر داشت
نام علی الفت و دعوت کنج سید تاج الدین بن وارث علی در آمده - اما از سید او ولد نداشت
و که دختر هفتم سید محی الدین در میان همین نوشته شاید که در کم سن فوت شده باشد +
سید مصلح الدین بن سید فخر الدین زوجه ابوبی بی نساء بنت سید فخر الدین عرف
سید نزاری بود از سید یک پسر و یک دختر شدند سید خرم نام که لا ولد برفت و نام دختر
بی بی صاحب جمال بود که از سید حمید الدین بن سید مفرح الدین منسکوه شد +
سید نجم الدین بن سید فخر الدین بن سید محمد زوجه خود از دلی آورده بود - از او

یک پسر شد و یک دختر کمال دولت نام پسر غلام محمّد الدین تا حال اولاد و اهل معلوم
 نشد و سادات کمال دولت سید غلام شش بن سید عطاء الدین بن دیوان سید محمد
 منکو چه شده بود +

سید یزید الدین پسر دوم دیوان عطاء الدین زواج بی بی حمت بنت سید علی
 بن دیوان عطاء الدین بود و سارو یک پسر شد سید عطاء الدین یک دختر بود و سارو
 که از شیخ عبدالقوی بنه خواهر سلطان است که این منکو چه شده و سید عطاء الدین
 زانو چه شده عی بی بی ماه بانو بنت دیوان سید سلج الدین بود و از سارو یک دختر
 داشت و حقیقه است که در شیر خاکی فوت شد و زن دیگر سید صدر الدین سادات
 محمّد ابی بی بی بنت شیخ جمال الدین بن شیخ کمال الدین پسر سلطان التارکین
 بود و از سارو پسران شدند سول سید عبد علی دوم سید حمت علی سوم سید وارث علی
 مخفی مباد که در آخر سید صدر الدین پسر خود سخی عبد علی بدیا شریعی رفته
 وفات یافت و پسر او سید عبد علی بی بی آمد و در نخل خود آورده و همو نجس
 سکونت اختیار کرد +

سید حمت علی - پسر دوم سید بن احمد بن از سلطان بی بی سیف است و بنت
 سید حمید الدین بن سید صالح الدین یک پسر بود سید علین و یک دختر بود سید
 که از سید حید الدین بن امین الدین منکو چه شده و سید علین را سید ناصر علی
 بن سید وارث علی بمقام شهر بوندی شهید کرده و سید علین را یک پسر بود و سارو
 که اولاد برفت +.....

سید وارث علی - بن سید بن احمد بن از راجه خود و از مادر بنت سید عبد الدین
 بن سید فرج الدین بن فخر الدین بن دیوان عطاء الدین شش پسر و یک دختر بود و
 دختر اول شمر النساء که از امین الدین بمیرة و ضعی حمید الدین ناگوری منکو چه بود و دختر

دوم لطیف النساء که از شیخ محمد علی بن غلام محمد بن عزیز محمد نبیره سلطان التارکین
مکتوحه گردید. دختر سوم سراج النساء که در عهد نخل سیده علقم بن سید بهت علی
بن سید صدرالدین بن سید زین العابدین در آمده بود +

سید ناصر علی بن سیده وارث علی از جمعیت بی بی یزید شیخ نورالدین مکتوح بود
اما اولد رفت +

سید تاج الدین پسر دوم سید وارث علی زوجه اولد النساء بنت شیخ رضا محمد نبیره
سلطان التارکین او هم لا ولد رفت +

سید تاج علی پسر سوم سید وارث علی در زمان طفلی فوت شد +
سید عزیز الدین پسر چهارم سید وارث علی زوجه اوسمه فرج النساء بنت شیخ غلام نبیره
خواججه سلطان التارکین بود. اما از بطن او اولاد نشد. سگرتسه پسران از بطن
کینیز بوجود آمدند. او از بطن علی دوم محمد حسین سوم امیر او علی +

سید شرف علی پسر پنجم سید وارث علی زوجه او امانت النساء بنت سید علی کهن
ماد و هو پوره بود لا ولد رفت +

سید لطیف علی پسر ششم سید وارث علی زوجه او امیر النساء بنت شیخ غلام نبیره
نبیره سلطان التارکین بود. از کس سده پسران و دو دختران تولد شد. ...
و دختر اول از النساء و دختر دوم پنجم النساء که یکجمله دیگر سید پسران زوجه شیخ
امیر علی بن محمد علی بن غلام محمد نبیره سلطان التارکین پیوست. و ازین بر دو
اولاد شانه +

سید یحیی علی پسر اول سید لطیف علی زوجه او فهم النساء بنت شیخ الهی بخش
بن شیخ شریف الله ساکن قصبه جهور مجنون بود از و دو پسران موجود اند و که یکی
ایشان و قصبه جهور مجنون شده است +

سید الاحد - پسر سوم حمید الدین بن سید علم الدین و جو عزت الهاء از سید پسران خود
آمدند - خیر الله و نجیب الله و عظیم الله و زوجه سید عبدالله حذرة النساء من الام ازال
اولاد و یوان سید علماء الدین بود و من الاب از نسل خواجہ سلطان التاکین گری بود و
سید عظیم الله از ازطن کنیز یک پسر بود سید حمزه و حال توالد و تامل سید خیر الله و نجیب الله
معلوم نشد +

سید نجم الدین چکش پسر چهارم سید حمزه حال او معلوم نشد - چنان شهرت دارد که
بسی فرزند و ستان رفته بود و باز نه آمد - و عمر او به دہلی در جوار آستانہ عالیخراچ نظام الدین
نظام اولیا است +

ضیاء الدین پسر دوم حمید الدین بن سید علم الدین بن سید انجیر اور از ازطن و فرزند
که از نسل سادات نواح پشاور بود و پسر دیک ختر به وجود آمد - پسر اول را نام نوشتند
سید پشوری نوشته است - اور از ازطن عن شیر کفویک پسر شد شیر علی نام داشت
ولادہ فوت شد - پسر دوم ضیاء الدین - سید حمید الدین بود که زوجه او دختر حسین
بنت سید نعمت الله بود - اما ازو ہم اولاد نشد - و نیز حال دو دومان زوجه او محبت
کر سید +

سید لال الدین پسر سوم حمید الدین بن سید علم الدین و جہاد از نواح افغانستان بود
از یک دختر بونسیص النساء و پسران سید شهاب الدین و سید جمال الدین و سید غلام محمد
اما ذکر سید غلام محمد نوشتند در زمان صغر سن وفات یافتہ باشد +

سید شهاب الدین بن سید جمال الدین اور از زوجه خود که بنت سید و الدین
بن سید نظام الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود و محبت دولت نام داشت
یک پسر شد سید نصیر الدین و اور از زوجه خود محبت النساء نام که بنت سید نجم الدین بن
نظر محمد بن نجم الدین بن دیوان شاہ بود و یک پسر شد سید عزیز الدین از اولاد باقی ماند +

سید جمال الدین بن سید ابوالدین او را دختر بود لطیفه بانکه در عتکاخ ضیاء الدین
وامت الله بن عطاء الله بن سید ابوالفتح در آمد *

تمام شد کلام لادسیام الدین بن علم الدین

سید ابوالفتح سوم خواجہ سید عظیم الدین بن خواجہ ابونبیر زوجہ او عصمت النساء بنت شیخ
شهاب الدین بنیرہ حضرت اجہ برہیم اہم بخئی در شہ ۸۰۰ وفات یافت و چهار پسر گذشت *
سید سلج الدین پسر اول سید ابوالفتح سجادہ نشین بود زوجہ شہ عیدہ ابوبی بی حمیدہ بود از
سہ پسران و دو دختر بوجود آمدند - پسر اول سید نیر الدین - پسر دوم سید ظہیر الدین - سیم
سید سعد الدین و دختر اول ہ بانکہ از سید سعد الدین بن بنیالین بن بنیالین بن بنیالین بن بنیالین
صاحب دلت کہ از سید خضر محمد بن سید نظام الدین بن سید دیوان شاہ منکوحہ بود سال
وفات ۳۲۰ھ *

سید الدین بن دیوان سلج الدین بن طغیانی فوت شد *

سید ظہیر الدین - بن دیوان سلج الدین زوجہ او صاحبہ بنات سید اسعد الدین
عطاء الله بن سید ابوالفتح بود - از سہ و دو پسر و یک دختر بوجود آمد ہ بان طغیانی وفات یافتند
و اولاد گرفت *

دیوان سید نیر الدین بن دیوان سید سلج الدین زوجہ ابوبی بی صاحبہ بن سید نیر الدین
بن سید نظام الدین بن سید مبارک عرف دیوان شاہ بود - از سہ و دو پسران و دو
دختران شدند - دختر اول فخر النساء از سید عتہ الله بن اسد الله بن ابوالفتح منکوحہ
و دختر دوم سیف النساء از سید محسن بن سید خضر محمد بن نظام الدین منکوحہ شد
در سال یکویار و یک صد و پنجاه و ہشت ہجری وفات یافت *

سید نیر الدین بن دیوان سید نیر الدین و خضر سن بن حبیکی فوت شد *

سید فیض الدین بن یحییٰ سید میرالدین جو حجاب و سعیدہ بی بی بنت شیخ جمال الدین بن شیخ نطنام الدین نبیرہ سلطان بہت ارکین بود از کے یک پسر و یک دختر وجود آمد پسر خواہ بجا رتہ در وہ پلو فوت شد و دختر بہت سنا نام و عصمت سیدہ علی بن یحییٰ سید امام الدین درآمد +

دیوان سید امام الدین بن یحییٰ سید میرالدین زوجہ عتیقہ بی بی زینت النساء بنت سید قمر الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح بود کہ از کے پنج پسران و دو دختران وجود آمدند و دختر اول بی بی عصمت کہ در حالت صغرت فوت شد و دختر دوم بی بی ولی النساء کہ بہ سید رفیع الدین بن غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح منکوحہ شد۔ انما از پسران کے سہ پسر سید کبر علی و سید رضی الدین و سید کلن و سید اطم طفلی فوت شد نہ سال و فالش ۱۹۹ھ است +

حدیث علی بن یحییٰ سید امام الدین و حجاب و بی بی بسالت سناء بنت سید غیاث الدین بن یحییٰ سید میرالدین بود از کے یک پسر شد سید ارشاد علی و عورت سیدہ نقص۔ و دو دختران شدند میر النساء و وجہ النساء +

سید ارشاد علی عورت سیدہ نقص بن سید حید علی زوجہ ابی بی بی عصمت بنت سیدہ حبیبہ جی عورت امام بخش بود از کے یک پسر تولد شد سید اشرف علی انما دختر کے اولاد ہم شد و سہ دختران بودند بی بی بدرن۔ بی بی مینا۔ بی بی حصہ۔ و بی بی مینا و عقد نکاح سید مظہر عرف میاں مینہ و بن سید رنج الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین درآمد و اولاد رفت و سماء بی بی بدرن زوجہ منکوحہ سید نظر علی بن سید فلاح علی بن سید شاہ علی بن سید سج اللہ بن سید حفیظ اللہ بن سید ہدایت اللہ بن سید عطاء اللہ بن سید ابوالفتح بود بی بی حبیہ زوجہ سید امام علی بن سید محترم علی مجاہد نشین بود +

سید اشرف علی بن سید ارشاد علی معروف سید نقص زوجہ ابی بی بی چھوٹی بنت یحییٰ عتشم علی

سجاده نشین بود - اما از مکه اولاد نشد و لا ولد برقت *

سید اصغر علی بن یوان امام الدین سجاده نشین بود و زوجه او دختر سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح بود و نام آن بی بی نجمه بانو از نسبی و پسران یک نفر شید سید ذوالفقار علی - سید محمّد ششم علی و نام دختر هدایت النساء و زوج شرعی بی بی هدایت سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بود - در ۲۱ ساله از میان منافی رخت حلت بر بست *

سید الفیقلو علی بن یوان اصغر علی سجاده نشین بود - زوجه او بی بی امیر النساء بنت سید حبیب علی بن یوان سید امام الدین سجاده نشین بود از مکه پسر نشد اما دختران شدند - دهمین بی بی سکینه بی بی نوع شرعی و دهمین بی بی سید لعل بی سجاده نشین بود - زوج شرعی بی بی سکینه - سید نصیر الدین بن قطب الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح بود *

دیوان سید محمّد ششم علی بن یوان سید اصغر علی - زوجه او بی بی وجهه النساء بنت سید حبیب علی بن دیوان سید اصغر علی بود - دو پسر سید مهد علی و سید امام علی و دختر بوجود آمدند بی بی عمده بی بی زینب بی بی جھوٹی زوج شرعی بی بی عمه سید نوازش علی بن شیده علی بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابوالفتح و شوهر بی بی زینب قاضی سید قمر علی بن سید عصمت الله حبیبی عرف الماکم بن سید عزت الله بن سید سید الله بن سید ابوالفتح بود - و شوهر بی بی جھوٹی سید شرف علی بن سید ارشد علی بن سید علی بن یوان سید امام الدین بود و سال وفات ۲۳۳ هجری

سید مهد علی بن یوان محمّد ششم علی سجاده نشین و صاحب عجب و هفتم بود و زوجه او بی بی دهمین بنت دیوان سید ذوالفقار علی بود اما از مکه اولاد نشد و از زن دیگر که داشت اولاد نشد - دو پسر و چهار دختر این بوجود آمدند نام پسران سید مادی علی و سید اسد علی *

و در سنه یک هزار و صد پنجاه و پنج فوت شد

سید امام علی بن این سید مجتبیٰ علی نو جاول بی بی حبیب زنت سید ارشاد علی بن سید
حید علی بن سید لیوان امام الدین سجاد نشین بود از وی یک پسر سید میراج الدین زوجه
دوم بی بی ولی اله اسم از دودمان پاک و همه برنت شیخ شکر الله نبیر خواجه و هم بخج بود از وی
چهار پسران و چهار دختران بوجود آمد نام پسران قاضی سید نیر الدین سید شفیع حسین
سید اشرف علی و سید چهارم شش ماه فوت شد نام دختران جواهر النساء سید فدا حسین
بن سید نازمش علی بن سید شاه علی بن سید سج الله بن سید عیسیٰ بن سید هادی
بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح بود و شوهر از جواهر النساء سید قدرت علی بن سید الدین
سید قطب الدین بن سید سیم الدین بن نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح در صد چهل
است و دختر سوم امام اله اسم از وی نبود و در آغاز عمر وفات یافت و دیوان موصوف در
۵۶۲ هـ ازین دار فانی رخت فرمود

سید راج الدین بن سید امام علی دیوان و صاحب ده بود و زوجه اول مسماة لاوی بی بی
بنت ثانی سید علی بن سید عصمت الله حبیبی عرف المم کنش بن سید عصمت الله
بن سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابو الفتح اما از وی اولاد نشد زوجه دوم بی بی
خیر النساء بنت شیخ عنایت الله بن شیخ شکر الله ادبی فارقیست از وی یک پسر بوجود
بوجود آمد و دیوان سید غیاث الدین علی خان شتی سنجری جمیری که بحال سجاد نشین
و صاحب تمام حضرت خواجه بزرگ معین الحق معین الاولیاء است طال الله عمره زوجه
اولی بی بی فیس اله اسم زنت قاضی سید نیر الدین بن سید امام علی بن این مجتبیٰ علی سجاد نشین
تا آن از وی اولاد نشد و صاحبش فرزندش به بخشا میکانم و نشان اولاد و خفا و حضرت
خواجه بزرگ معین الاولیاء برادر و بر جافا نم بماند اما از دیوان سید میراج الدین از نظر نشان بزرگ
اولاد هم است یک پسر سید نظام الدین و دو دختر جهانگیر و چون بی بی که فرزند این

در تاریخ النساء و امام النساء در زمان حضرت امام محمد تقی علیه السلام

شفیق حسین عم حقیقی ایشان و عمت منکحت آمده اند از سید نبط نام الدین اولاد است
 پس رشید الدین نام دارد و یک دختر که بشارت النساء نام اوست سیال وفات ۸۲۵ هـ +
 و سید منیر الدین بن سید امام علی نوحه اونی بی بی بنت سید فیح علی بن سید
 غلام حسین الدین بن سید غنیل الله بن سید الله بن سید ابو الفتح از وے دولیر و
 پنج دختران بوجود آمد سید امام الدین سید فیض الدین - عمره النساء در زمان صغر سن
 بمردود دختر دوم شیر خواره بمردود دختر سوم منیر النساء در عقد کالج سید رضا حسین بن سید
 خد حسین بن سید نواز سن علی بن سید شاه علی بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید
 هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح در آمده بود اما از لطن و اولاد نشد و در عمر
 نوزدانی بر حمت حق پیوست - دختر چهارم صغیرا النساء در حبه شرعی سید شرف الدین بن سید
 قدرت علی بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح است از وے یک پسر و یک دختر
 و دختر شده بود - اما طهر علی وفات یافتند خدا سے عز وجل طفیل حبیب پاک رسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم فرزندش یحیی در از تو بهال و سعادت آنا نصیب ماند آئین
 رئیس النساء دختر پنجم زوجه پاک شیخ المشائخ دیوان سید غیاث الدین علینان بجا نشین
 است حق سبحانه تعالی اولاد دهد و در حفظ و حمایت ارد قاضی سید منیر الدین را موجه دیگر
 هم بود - علیم النساء بنت سید عبداللہ بن سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن سید نجم الدین
 بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح آنا از وے اولاد نشد و او در زمان صغر پیش از زمان
 آگهی وفات یافت - زن سوم از قوم مرہٹہ است که شرف اسلام شرف گشت بزوجتی نجی
 سید منیر الدین در آنا - از لطن او دولیر و دو دختر شدند پس سید شهاب الدین و سید ظفر الدین
 نام دختران سکینه بی بی و الله رکھی سکینه بی بی به سید اولاد حسین بن سید شفیق حسین
 بن سید امام علی بن دیوان مختتم علی منکوح شد و الله رکھی پس سید رشید الدین بن سید
 نظام الدین بن دیوان سلج الدین منسوب است سیال وفات ۸۲۵ هـ +

سید فضل الدین پیر قاضی سید نیر الدین حیف که بها گلشن سباک هم ندید و دواع حست
بر جان الدین نهاده و صخر سن بر حست حق پیوست +

قاضی سید امام الدین بن قاضی سید نیر الدین جامع اوراق معین الاولیاء است
و بنصب اکبر استثنای شتری بشماره چهار صدر و پیا موراست زوجه شرعی بی بی گنجی
زنت سید قدرت علی بن سید بل الدین بن سید قطب الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین
بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح است هنوز اولاد ندارد حق سبحانه لقا لے بقصد
رسول و مہبت رسالت حضرت صوت و طریقت اولادش بدید و بسیار مزد و از بلا
به حوادث روزگار مصدق و محفوظ دارد که میں بحق سوره و الہ واصحابہ اجمعین بر حمتہ
یا ارحم الراحمین +

شفیع حسین بن سید امام علی بن ابی مخنف علی زوجه شرعی بی بی چھٹی زنت سید فتح علی
بن سید غلام حسین بن سید خلیل القدر بن سید اسد الدین سید ابو الفتح بود از لطن او
یک پسر شد و شیر خوار برد و مادرش ہم بقدر ہمدان نان وفات یافت و ایشان را از
زن دیگر اولاد است سید احمد حسین و سید لطاف حسین و سید اولاد حسین و سید صفیر حسین
و سید ابرحیم و سید فتح حسین +

سید اصغر علی بن سید امام علی بن ابی مخنف علی زوجه اولیاء زنت سید بل الدین بن قطب بن میر
شمس الدین بن سید ابو الفتح بود از سید یک پسر شد سید حیدر علی اما در زمان طفولیت فوت شد
و مادرش ہم از پنجہاں نے بنیادنا شادفت بحال سید انور علی بن دیگر دارد و اولاد نیست الحمد للہ
تمام شد ذکر اولاد سید الحاج الدین بن سید ابو الفتح

شمس الدین پسر دوم سید ابو الفتح کہ پسر سوم خواجہ سید علم الدین است زوجه او
خورشید بانو زنت سید احمد بن سید حسام الدین بن سید علم الدین از سید سہ پسران و سہ
دختران بودند سید نمر الدین سید نجم الدین سید مجتہب الدین و دختران لطیفہ بانو و

فضیاء النساء که در زمان صغر فوت شدند و خرسودم حفظه بالا از سیدمه است الله رب العالمین
بن سید ابوالفتح منکوحه سید

سید فخرالدین - بن شمس الدین و جواد بی بی خیر النساء بنت سید ابوالفتح عطاء الله بن سید الفتح
بود و پسرو سه و دختر داشت نام پسران بدرالدین و سعدالدین نام اول رفیع النساء و دوم فاطمه
که چهل و زیان خوردی فوت شدند و سوم زینب النساء که از سید امام الدین بن یوان منیر الدین
بن یوان سراج الدین بن سید ابوالفتح منکوحه و سه و دو پسران بدرالدین و سعدالدین
لطیفه لیست فوت شدند

سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح و جواد زینب النساء بنت سید عطاء الله
بن سید ابوالفتح بود - چهار پسر و دو دختر داشت نام پسران سید غیاث الدین - سید
عظیم الدین - سید نظام الدین - سید قوام الدین نام دختران جمیل النساء و عزیز النساء
هر دو در حال غیر آگاهی و صغر وفات یافتند

غسان الدین بن سید نجم الدین و جواد زینب النساء بنت سید محمد بن سید احمد بود و از دو
دو پسران شدند و یک دختر شد نام پسران سید رفیع الدین و سید قوی الدین - اما سید قوی بن
و یک دختر که نام معلوم نیست و طفلی فوت شد

سید رفیع الدین بن سید غیاث الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن ابوالفتح و جواد اولی
بنت دیوان سید امام الدین سجاد نشین بود و از وی یک پسر سید نظر علی عرف میر معین و کالسفر
رفت و دو خواهر اش باز آمد مفقود انچه است

سید عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح و جواد اولی بی بی
شائسته بانو بنت سید عزت الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح از لطن او یک پسر
شده بود و اما در طفلی فوت شد و مادرش هم بجا زینب ق وفات یافت و جودم بی بی
رحمت النساء بنت حافظ شهاب الدین بن میره قاضی حمید الدین ناگوری بود و از وی دو پسر شدند

سید قطب الدین و فرید الدین *

سید الدین بن عظیم الدین زوجه ابوبی بی فمده بنت سید حفیظ الدین سید
 هدایت الدین سید عطاء الدین سید ابوالفتح از لطن او سید بید الدین و سید نصیر الدین و پسر
 بودند - دختر نبود *

سید نصیر الدین بن سید قطب الدین زوجه ابوبی بی سکینه بنت دیوان سید الفقار علی
 بن دیوان سید صخر علی - اما اولد رفت *

سید عبدالدین بن سید قطب الدین زوجه عظیم النساء بنت سید نوازش علی بن سید علی
 بن سید مسیح الدین بن سید حفیظ الدین سید هدایت الدین سید عطاء الدین بن سید
 ابوالفتح بود از و یک پسر شد سید قدرت علی و دو دختران علیم النساء نصیب النساء
 و مسماة علیم النساء زوجه اول قاضی سید نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی
 بود لیکن در عین شباب بر حست حق پیوست و مسماة نصیب النساء و عفت و صلاح اصغر علی
 بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی داده بود *

سید محشم علی بن سید عبدالدین زوجه او مزاج النساء بنت سید امام علی بن دیوان محشم علی
 بود از و سه پسران و سه دختران بود آمدند - اما دو پسر و دو دختر لعالم صخر بن قاضی
 یافتند - و یک پسر و یک دختر باقی ماند - پسر شرف الدین که زوجه او صغیر النساء بنت
 سید قاضی نصیر الدین بن سید امام علی بن دیوان سید محشم علی است و نام دختر بی بی
 گھیبی که در عفت و مناعت قاضی سید امام الدین بن قاضی سید نصیر الدین بن سید
 امام علی بن دیوان سید محشم علی سجاوه نشین است *

سید فرید الدین بن عظیم الدین بن سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید شمس الدین
 بن سید ابوالفتح - زوجه او لطیف النساء بنت غلام محیل الدین بن سید غلیل الدین
 بن سید اسد الدین بن سید ابوالفتح بود از لطن او یک پسر بود و یک دختر - نام پسر محمدرالدین

که زوجه اش النساء بنت سید فتح علی بن غلام حسین الدین بن سید خلیل الله بن سید
اسد الله بن ابوالفتح بود اما اولاد فوت سید و یک دختر بود بی فرزند او هم فوت شده و از
لطن اولاد نشد *

سید مجید الدین پسر سوم شمس الدین بن سید ابوالفتح از زوجه ابوا که صحیح النسب بود یک
پسر شد سید بیج الدین که به فرزند بود و مفقود و انحراف است *

سید عطاء الله بن سید ابوالفتح بن سید حسام الدین از چهار پسر شد و دو دختر پسر
شدند و دو دختر پسر اول هدایت الله پسر دوم اسمعيل الله و پسر سوم و چهارم در طفلی فوت شدند
و نام دختران خیر النساء و زینت النساء زوج بی بی خیر النساء سید قمر الدین بن شمس الدین
بن ابوالفتح بود و شوهر زیب النساء عرفت جمعی بی بی سید نجم الدین بن شمس الدین بن
ابوالفتح بود *

سید هدایت الله پسر سید عطاء الله بن سید ابوالفتح از هجده نیت سید
شمس الدین بن سید ابوالفتح بود و سه پسر شد و سه دختر در اول ظفر النساء که از سید
خلیل الله بن سید اسد الله بن سید ابوالفتح منکوحه شد و مهر النساء و لطیف النساء
در زمان خردی فوت شدند *

سید حفیظ الله بن هدایت الله بن عطاء الله بن سید ابوالفتح از هجده نیت شمس بن سید
نیره شاه حمزه و هر سوی بود او یک پسر شد سید مسیح الله و یک دختر فمید النساء که به سید
قطب الدین بن عظیم الدین بن نجم الدین بن شمس الدین بن ابوالفتح منکوحه شد *

سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید هدایت الله بن سید عطاء الله بن سید
ابوالفتح زوجه هدایت النساء بنت دیوان سید صخر علی سجاده نشین بود از او یک
پسر شد سید شاه علی و یک دختر شد فمید النساء که به سید قطب الدین بن سید عظیم الدین بن
سید نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابوالفتح منکوحه شد *

بن سید خواجه عطاء الدین - زوجه اش خیر النساء بن سید اسد الله

مشایخ علی بن سید مسیح الله زوجه او بی بی کن بنت سید غلام الدین بن سید

خلیل الله بن سید الله بن سید ابو الفتح از وی یک پسر شد +

سید قاضی علی بن سید شاه علی زوجه او بی بی عمده بنت دیوان سید محتشم علی سجاد بن

بود از وی یک پسر شد و سید خیر نام پسران سید نظر علی و سید حسنین و نام دختران

عظیم النساء که زوجه سید الدین بن قطب الدین بن عظیم الدین بن نجم الدین بن شمس الدین

بن سید ابو الفتح بود و دختر دوم سحری بی بی که زوجه سید حسین علی بن کریم علی بن

سید سیاه الله بن سید بهایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح بود و سوم دختر

بهایت النساء که ناکتخداخت شد +

سید نظر علی بن سید قاضی علی زوجه او بی بی بدر النساء بنت سید ارشاد علی

عرف شیخ بن سید علی بن دیوان امام الدین سجاد بن نشین بود از وی اولاد نشد

لاولدرفت +

مشایخ حسین بن سید قاضی علی زوجه او بهر النساء بنت سید یحیی بن دیوان سید

محتشم سجاد بن نشین است از وی یک پسر و چند دختران شدند اما پسر باقیست و دختران

بزرگان صغرو فات یافتند +

مشایخ حسین بن سید فدا حسین زوجه او سماء بنیر النساء بنت قاضی سید بنیر الدین بن سید

امام علی بن دیوان سید محتشم علی سجاد بن نشین بود که بعد از او بی بی ازین دار فانی بر رفت

و سید رضا حسین را هنوز زوجه دیگر بهم نرسیده +

واضح باد که زانیکه سید مسیح الله بعد وفات زوجه خود ترک حجیر کرده به دلی رفت زوجه دیگر

خواست و آن سید کریم علی و سید فضل علی بوجود آمدند که اولاد ایشان در موضع جهنم ط شمع

گزارگانه موجود است +

مشایخ الله پسر دوم سید بهایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح زوجه بطیفه نو

سنت سید جمال الدین بن جمال الدین بن حسام الدین بن خواجہ سید علم الدین نور ازاد و یک دختر
نام پسر مکرّم علی دنام دختر شغیر بانو عرت بی بی که کھولا که زواج اول سید فتح علی بن سید
غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ بن سید ابو الفتح بود +

سید مکرّم حلّی بن سید ضیاء اللہ زوجہ اوفیم لہنساء عرت بی بی مد و بنت سید
غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ بن ابو الفتح بود و انست یک
پسر بود سید حسین علی کہ بسفر رفت و مفقود بچہ شد و یک دختر بود صاحبہ کرب
شیخ نظام الدین نمیرہ خواجہ سلطان التارکین منکوحہ شد +

سید کلید اللہ پسر سوم سید دلایت اللہ در زمان صفری فوت گردید +
سید لطیف اللہ پسر دوم سید عطاء اللہ بن سید ابو الفتح زوجہ اوعشیفہ بانو بنت
قاضی محمد مقیم ناگوری بود از و یک رزق اللہ پسر بود و یک پسر زبان خردی فوت شد و نام
دختر بی بی صاحبہ کرب سید ظہیر الدین بن دیوان سید سراج الدین سجاده نشین
شد تا انست اولاد نشد +

سید نذیر اللہ بن سید سیح اللہ زوجہ اول لطیفہ بانو بنت شیخ جمال الدین بن شیخ
نظام الدین نمیرہ خواجہ سلطان التارکین ناگوری بود از و سه دختر ان شدند و دختر اول
لطیفہ بانو عرت زمر و نساء بہ سید نظام الدین بن نجم الدین منکوح شد و اولاد رفت
و دختر دوم رحمت بی بی کہ بہ سید غلام معین الدین بن سید خلیل اللہ بن سید اسد اللہ
بن سید ابو الفتح منکوحہ شد و دختر سوم زلفت بی بی کہ بہ سید عصمت اللہ عرف اکرم بن
منکوحہ شد و از سید رزق اللہ اولاد پسر نہ بود +

تمام شد ذکر اولاد سید عطاء اللہ بن ابو الفتح

اللہ سید ابی سید ابو الفتح بن خواجہ علم الدین - زوجه او خواجہ مبارک خاتون بنت شیخ
محمد فرید بن شیخ عبد المؤمن نمیرہ خواجہ سلطان التارکین بود از و پنج پسر شدند

چهار دختر نام سپران سید عصمت الله که بزبان طغیانی نوشته دوم سید محمد حسن بن سید
 خلیل الله - چهارم سید عزت الله پنجم سید عبد الحلیل که در زمان طفولیت وفات
 یافت - نام دختران مهر النساء و نام سید دختران در میان یمن نوشته اند احتمال گشت
 که در هجری سن فات نیتند اما مشهور بنی بی مهر النساء شیخ جمال الدین بن شیخ
 نظام الدین بن میره خواججه سلطان اکبرین بود *

سید حسن محمد بن سید اسد الله قاضی شهر جمیزه و جاولش خدیجه بالا بن
 سید نجم الدین بن سید بابک عرف یوان شاه بود - از یک پسر وجود آمد و به دختر نام
 فخر سید - زوجه دوم او بمقامه محمد وانه خاتم بنت مرزا گدا بیگ دهلوی بود - از او یک دختر
 و دو پسر وجود آمدند نام دختر نجابت بی بی که به سید قوام الدین بن امین الدین بن سید عبد
 منکوجی شش نام سپران اول رضی الله عنه که در طغیانی نوشته شد - دوم سید حسن علی
 که او را از زوجه خود یک پسر کرم علی و یک دختر شد که نام او بی بی نریت و به سید قاسم علی
 بن سید قوام الدین بن سید امین الدین سید محمد منکوجی شده بود - اما بی بی نجابت و
 مسمی کرم علی هر دو لا ولد فرستند *

سید خلیل الله بن سید اسد الله بن سید ابو الفتح - از زوجه او بی بی ظفر النساء بنت
 سید بهایت الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح یک پسر شد و چهار دختر - آهر چار
 دختر بنی طغیانی نوشته شدند *

سید غلام معین الدین بن خلیل الله از زوجه او بی بی رحمت بنت سید نریت الله
 بن سید اسد الله بن سید عطاء الله بن سید ابو الفتح بود - از او یک پسر شد سید
 فتح علی و چهار دختر کریم النساء و لطف النساء - نهیم النساء شوهر کریم النساء سید شاه علی
 بن سید مسیح الله بن سید حفیظ الله بن سید ولایت الله بن سید عطاء الله بن سید
 ابو الفتح بود - دوم لطف النساء زوج او سید امین الدین بن سید غلام الدین بن سید

نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح بود سوّم نیم النساء عرف و بی بی شومبر او
 سید کرم علی بن سید ضیاء الله بن سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح
 دختر چهارم بی بی فاخته عرف بی بی محمد قبل از شباب فوت شد و نسبت نکاحت از سید +
 سید فتح علی بن غلام محین الدین - زوجه اول شریفی بی بی عرف بی بی کبک حلا بنت
 سید ضیاء الدین بن سید هدایت الله بن سید عطا الله بن سید ابو الفتح بود از ویکی
 دختر شد شرف النساء و غیر او سید فخر الدین بن فرید الدین بن سید عظیم الدین بن سید
 نجم الدین بن سید شمس الدین بن سید ابو الفتح - اما سید فتح علی را زوجه دوم بود بی بی
 فضیلت النساء بنت شیخ لعل محمد نمبره خواجه ادهم بنی از دود و پسر و دو دختر بود آمدند
 نام پسران سید احسان علی و سید گوهر علی که هر دو در زمان طفولیت در گذشتند - نام
 دختران بی بی ننی و بی بی چھوٹی که بہت ماضی سید میر الدین و سید شفیع حسین پسران
 سید امام علی بن دیوان سید محتشم علی سجاده نشین منکوحه بودند +

مولف - سید خلیل الله بن سید سید الله بن سید ابو الفتح را دو زوجه دیگر بودند
 زن اول ثانی بی بی سکندری که از دود پسر یک پسر شد سید نجم الفتح و چهار دختران نور النساء
 و حرمت النساء و نام دو دختران بقیه معلوم نیست - زن دوم نجیب الطرفین ادا نسل مغل بود
 از دود و پسران شدند و سید عبدالوهاب و سید میرزا میمن ازین احوال ایشان
 معلوم شد +

سید عزت الله بن سید سید الله بن سید ابو الفتح زوجه او فخر النساء بنت دیوان سید
 میر الدین سجاده نشین بود از دود و پسر و سه دختران بودند - اول دختر جمیعت النساء
 که در زمان صغر فوت شد دوم شائسته بانکه بہت عظیم الدین بن سید نجم الدین بن
 سید شمس الدین بن سید ابو الفتح منکوح بود سوم نجیبہ بانکه بہت از دود و پسران سید صغر علی سجاده
 نشین - نام پسران سید نصر الله که در طفلی فوت شد +

عصمت الله عرف سید امام بخش بن سعیدت الله زوجه اول بی بی زلفت بنت
 رزق الله بن طحیح الله بن عطاء الله بن سید ابو الفتح از یک دختر شد بی بی
 عصمت نام - و دوم او که چون بی بی بنت سعید بن بن سعید محمد بن سید احمد
 بن سید حسام الدین بن خواجہ عیسیٰ بن سید اسماعیل بن سید فخر علی
 سید محمد علی بن سید عصمت الله بن سید عزت الله - زوجه زینت النساء بنت
 دیوان سید محمد شمس علی سجاده نشین از یطین او یک دختر تولد شد لاڈلی بی بی شوبر او دیوان
 سید راج الدین سجاده نشین بود - و شوبر بی بی عصمت سید ارشاد علی عرف سید حق بن
 سید حیدر علی بن دیوان سید امام الدین سجاده نشین بود +

ذکر اولاد

سید عین الدین ابی الباع بن خواجہ ابو بخسیر بن خواجہ عین الدین ثالث از یک پسر شد سید
 مبارک عرف دیوان شاه - و از یک پسران بوجود آمدند و یک دختر نام پسران سید
 نظام الدین - سید نجم الدین - سید احمد - و نام دختر بی بی عصمت +
 سید نظام الدین - نام مادر او بی بی انسب یا خواجہ محبت و مام لهند و نام زوجه او جان بی
 بنت شیخ محمد فضل بن شاه حمزه و هر سوزا یطین - و پسر و چهار دختر آمدند - نام
 پسران شرف الدین عرف شرف محمد - دوم محمد سوم شمس الدین که در طفولیت فوت
 شد - نام دختران بی بی فاطمه و بی بی آمنه و بی بی گلاب - بی بی هدیه +
 شرف محمد پسر اول سید پسر و دو دختر داشت سید خیر محمد - سید وارث محمد - سید محمد +
 سید خیر محمد یک پسر داشت که لا ولد رفت و یک دختر داشت سماه بولن که از یک
 پسر شد شرف الدین و لا ولد رفت +
 سید وارث محمد - پسر دوم - و پسر شست - خواجہ بخش و عین الدین بخش - خواجہ بخش

لا ولد رفت و از سعید الدین بخش چهار پسران شدند محمد بخش خد بخش منی بخش هر سه
 لا ولد رفتند اما آلهی بخش را یک پسر شد حسین بخش و او دهم لا ولد گذشت
 بسید - دو پسر سوم - دو پسر داشت محمد علی و سید علی - که هر دو لا ولد گذشتند
 بی بی حیات دولت بنت سید شمس محمد زوجه دیوان سید میر الدین سجادین بود
 و بی بی محبت دولت دختر دوم در حیات سید شهاب الدین بن سید جلال الدین آمد
 سید خضر محمد - پسر دوم سید نظام الدین بن سید ارک دیوان شاه از محله سید
 یک دختر شد نام دختر دولت بی بی که لا ولد فوت شد و نام پسران سید محسن سید محمد تقیم
 سید علی اکبر سید محمد تقیم لا ولد رفت

سید محسن بن خضر محمد - دو پسر داشت شمس الدین و سید نظام الدین
 پسران شدند میر قمر علی و میر نجف علی اما میر نجف علی لا ولد رفت و از میر قمر علی سید علی
 دو دختر داشت صاحب بیگم و ذری بیگم - و صاحب بیگم زوجه سید احمد علی بود که از
 یک پسر موجود است و ذری بیگم از زوج شریعی سید احسان علی جاگیر وار موضع کاغی کھیره بود
 که از دست سید پسران یک دختر بوجود آمدند

سید شمس الدین بن سید محمد محسن دو پسر داشت سید بنده علی و سید سعد الدین از
 سید بنده علی دو پسر و دو دختر بوجود آمدند سید میر علی و سید خدمت علی از سید میر علی
 یک پسر برسد سید غفور علی که لا ولد فوت شد و از سید میر علی دو پسران شدند و دو دختر
 پسر اول سید ارجلی که در حد ر حیات و پسر دوم سید ارشاد علی
 بود که لا ولد رفت اما سید سعد الدین پسر دوم شمس الدین دو پسر داشت حسین علی
 و سید واحد علی - از سید حسین علی و سید واحد علی - از سید حسین علی دو پسر موجودند سید
 عبد علی و سید عبد بکیم - و از سید واحد علی یک پسر در حد ر حیات است و سید نجف حسین
 سید علی اکبر بن خضر محمد بن سید نظام الدین دو پسر و دو دختر داشت - نام پسران فتح علی

وامیرالدین - اما از امیرالدین اولاد دلیسر نشد و از فتحعلی یک پسر دهنه دختر وجود آمد - نام
 پسر سید محمد علی که از اولاد دلیسر نشد و یک دختر شد که او هم لا ولد رفت .
 سیدالدین بن سید مبارک دیوان شاه بن سید معین الدین الرابع - دو پسر و چهار دختر داشت
 نام پسران سید سلطان محمد و سید نظر محمد - اما سید سلطان محمد لا ولد داشت و سید نظر محمد
 دو پسر وجود آمدند و یک دختر نام پسران سید سلج الدین و سید سلج الدین لا ولد داشت و از سید معین الدین دو پسر وجود
 آمدند و دو دختر - نام پسران سید عثمان ملام و سید محمد تقی - اما از سید محمد تقی اولاد دلیسر نشد
 و چهار دختران وجود آمدند که از لطن ایشان ذوالدین اسل عاریت لاسید ملام نام یک پسر داشت
 نام سید علی او - یک پسر شد و سه دختر نام پسر سید چهار علی که اولاد دلیسر نشد و از لطن
 دختر او که زوجه سید خدمت علی بن سید بنده علی بود اولاد باقیست .

سید ابی جاحد پسر شیخ سید مبارک دیوان شاه بن سید معین الدین الرابع - او را پسر نبود - چهار
 دختر داشت - سحیده بی بی - عالیش بی بی - بزرگ بی بی - عابد بی بی - اما سحیده بی بی زوجه سید
 بران و بی بی عالیش زوجه سید سبحان نازولی بود که از لطن ایشان اولاد کثیر باقیست و
 بی بی بزرگ به شاخسیر بن شیخ صادق محمد اولاد شیخ لطف نام نازول منکو حیدر شد و بی بی
 عابد هم با هم بود و عبادت ریاضت در گذشت و شوهر نخواست .

هولت - برضمانه باب و دانش و بصیرت مورد تحجب نامند که از پستان بنجار روزگار این
 منزل بوده است که فرمانروایان کشور دولت و نیاز - با تاجران مملکت فقر و فنا منازعت
 و خصوصت پدید آید چنانچه در هر زمان و مکان صاحبان آرب و دستگاه و غلظندگان
 حق آگاه را آفتی عظیم و عالتی تقسیم می داده است - جانیک حسین علیه السلام بود -

بر بنی عین را هم وجود آوردند و استحکام آزار و محنت زینیا و خلوص و محبت قرار دادند و لاجرم
 زحمت کشیدن و بجز غلت آمدن طریق زندگانین بوده است و ازینها - هر یک را
 دشمنی صعب رسیده است حضرت خواجگان و شهبان خواجگان مارا که در مندگان

مرد در طلب لج و مانند بیشتر انجمنین حادثات و نجات و پیش آمدن تک تفصیلش از هزار یک و از
 بسیار اندک بربیل بیان آوردن دلیل منشاء و منشاءات خواهد بود کما قال فی سیر الاقطان
 قاضی صادق و قاضی عماد و دشمنان دلی به آنحضرت مخالف گشتند و سبط گفتند
 که خواجه قطب الدین و قاضی حمید الدین شب و روز سماع می شنوند با آنکه در شیخ مقدس است
 و خواجه قطب الدین هنوز ریش بنهمی آورده است بعد ازین قاضی صادق و عماد بخانه
 حضرت آمدند اتفاقاً مجلس سماع بود و قاضی حمید الدین متوجه بود و حضرت خواجه دست
 ارشاد بودند قاضی عماد به سماع حضرت خواجه اشارت کرد و گفت که امر در راه نشاید که در
 مجلس سماع حاضر باشد آنحضرت فی الفور هر دو دست مبارک خود بر روی سماع خود را از زمین
 گرفته فرو آورد و فرمود آه امر و انشای که در مجلس سماع حاضر گردید یا اهل سماع ایم سماع را
 صباح میگوئیم خلق چون چنان بدید متعجب و متعجب گشتند و آن نا اهلان سیاه دل و دشت
 خروند پیش آمدن متعجب گشتند و پس رفتند و مصاحت کردند که اگر این فتنه فرو نهد شست
 قیامت خواهد ماند چنانچه هر دو مجبوران نا حق شناس حضرت خواجه قاضی حمید الدین گفتند و شست
 که قاضی حمید جهانیم شما آمده بدالرحمالت حاضر شوید عذر آنکه خلافت شیعی میکنند
 باز گوئید یا نائب شوید و مجبور استماع این پیام از زبان معجز نشان حضرت خواجه برآمد که
 همانان می مانند یاریز زمین خستن میخواستند قاضی حمید الدین بن آنحضرت را گرفت
 خواجه خسته بود و قاضی بهر طرف اجابت رسید پس فرود گشته فرمودند که فرادعس پیر است
 مملکت میدتا سماع بشنوم پس فرود همه کما را حاضر آریه اگر سماع در دست خواهد بود خواهیم شنید
 و گریه تو به خواهم کرد قاضی و صد جهاج این این جواب شنیدند قبول کردند بشرط اینکه
 غیر ازین دو شخص خواجه قطب الدین و قاضی حمید الدین دیگر سماع نشنوند و در آن
 هنگام سماع دلی دو دروازه داشت شرقی و جنوبی در خانه و خانقاه هر دو بزرگوار در میان
 بود قاضی صادق و عماد بر سر دروازه صد صد نفر نشانند تا کسی را راه ندهند مبارک نام

خادم حضرت آنحضرت عرض نمود که برادر شهر دهم شایسته نام کسی نه آید طعام بپزیم یا نه چینی
 حمیدالدین گفت در چنین طعام بختی یکبار از بهر دست که خلق را مجلس منع کند حضرت نخواهد
 فرمود که قاضی عماد و صادق از جان خود سیر آمده اند بخوبی است که زود از چین آن سفر کنند پس مبارک
 خادم برفت و دستداد طعام کرد و قاضی حمیدالدین دو گانه داد و نمود و گفت برادر من شیخ الاسلام
 حضرت شیخ بهار الدین زکریا صاحب است ما اینک از ملتان میرسد و برین اثنا آن بزرگوار
 از راه در مشرق آمد و در بانان که شدند پس حضرت خواجہ بنمود که برادر من جمال الدین نیری
 نیز می آید و دو روز و از راه جنوبی رسید در بانان که شدند پس سماع در دارنده چنان
 غلغلہ شد که صاحب آن بگوش قاضی صادق و عماد افتاد و حیران شدند و گفتند که بار بار در
 خانقاه خواجہ قطب الدین و قاضی حمید الدین سماع شده لیکن اینقدر غلغلہ بپز نشنیده ام کس
 فرستادند که خبر بسیار آنکس برفت و و دیده آمده و گفت مردمان آنفت در جمع شده اند که
 جمال مژدن از بجوم تنگ گردید و محفل سماع گرم است قاضی صادق و عماد چون اجل
 فرا گرفته بود و خود را ضبط کردن نتوانستند و حیران شدند گفتند که حالا ایشان را فرصت ندان
 خوب نیست برویم و بحضور سلاطین ایشان را از سماع باز داریم پس آن برادر و جالبان بے کمال با حیا
 بسیار آمدند حضرت خواجہ در سماع بود و قاضی حمید الدین دست بسته ایستاده و جمعی کثیر در گریه
 درین اثنا نظر حضرت قاضی بر آن افتاد و فرمود بهما بخوابید اسبک لالان هر دو با شما
 استاد ماندند هر چند در غضب گشتند و خواستند نزد یک شوند پائے آنها چون متونی که نه
 زمین نصب کنند محکم شدند تا آنکه حضرت قطب الاقطاب در سماع بود و همچنان ایستاده بود
 و بعدا قاضی نظر حضرت خواجہ بر آنها افتاد و فرمود که بسیار سید لیس برادران و داع شویید مالک
 سماع هم باره بخشید تا در ول شام حشرت ما قیام بعد از آن سفر کنید سخن آن حضرت به هر دو افتاد
 و در گریه شدند و در تواجدا آمدند و بعد از دیر بهوش آمده سر در پای حضرت خواجہ گنجد و گفتند
 جل و علی که ما از سماع آگاه نبودیم این خود نمستی است از افشارت این دو جلاله حضرت خواجہ فرمود

که اقرار حالاً چه سود دارد چون کار اندست یافت پس آن برادر کسب خیالان نزد سلطان رفت تا
ماجرای عرض نمودند و همان روز بمردند *

منقولست

از اخبار الاخبار مولفه حضرت شیخ عبدالحق محدث دهلوی القجری رحمه الله تعالى علیه که سلطان
قطب الدین مرید و متفقد شیخ ضیاء الدین دمی بود روز سوم از نقل شیخ مذکور چون حضرت
سلطان المشایخ خواجہ نظام الدین باؤنی قدس سره - بر سمت اخبرفت سلطان
قطب الدین آنجا حاضر بود اما تعظیم حضرت سلطان المشایخ بخود جواب المم هم نداد آمد
که وقتیکه حضرت خواجہ فرید محمد رحمه الله علیه در اجمود صحن کوسید قاضی شهاب الدین
که در آنجا بود و فرباط طلبی میکرد از در و در حضرت خواجہ که سوار بازی خویشی تصور دیده خلقت
و ندیده - و به حاکم ملت آن حکایت ماسانید که صلی بنی میفتند و بزور و قور میخواست که بنایا
حضرت خواجہ را از آنجا بکنند چون حاکم ملت آن به تحریر و تقدیر قاضی مذکور التفاتی نظر نمود
و انجام کار غیر از خجالت و ندامت به دستش نیامد بهشتن حضرت خواجہ علیه الرحمته سحر مفرور
بکار برده قلندے را بطمع زرمایور کرد - روزی که حضرت وقت دریافت قلندے از در آمد
حضرت خواجہ علیه الرحمته بنور باطن بر پشته شتر مرقدش کشف فرموده به خاتمه که حاضر شد
بود امر فرمودند که تا او را برانند - آورده اند که با حضرت سلطان المشایخ سلطان قطب الدین را
خصوصیت بود و دام بآزار ایشان نظر میداشت روزی سلطان المشایخ حکم فرستاد که
کم از کم بخدمت بادشاه بنه عرجه ماه باید رسید اگر چه بستم سلطان المشایخ بر این حکم
بیج التفات نیست بود - اما دیگران که در کمین گاه فساد و عناد بودند خاطر بادشاه را
مسلطن ساخت غایت آنکه اگر بوقت مقرر حضرت سلطان المشایخ بخدمت بادشاه نخواست
رفت غیرت او را می بادشاه تا بنیاده در آزار حضرت سلطان المشایخ و تفتیخواه گذشت

لہذا ان کو کہہ بنا حق و سادہ مردان غی کو کشید و چشم زد و دو دست ہمارا پائیل میکند با شہ
را اگر معلق در گرفت و ہر ذرہ ماہ با شہارت خورشید خان ہندست کے کشتہ شد و دولت دنیا و حیات
عقبہ مردم ناکام برفت ۴

صاحب پار الاخیار مے و سید سلطان محمد تعلق شیخ نصیر الدین چراغ دہلی را با بر کمال ثبت کرد و
ایندہ کر دی و ہر سفر با ہمراہ خود کر و انیبے گویند کہ اور وقتے جامہ دار خود کر دانیدہ بود و این
بہرہ با موجب ہیبت پیغ و تحمل کرد و دم تزد رحمتہ اللہ علیہ و وقتے سلطان محمد تعلق سبے
نصیر الدین محمد خوان طعم فرستاد و آوندہ کے زرد نقرہ و باعث فرستادن این جز
ایندہ بود۔ یعنی اگر آبا آورد و طعم من نعمہ ہمین را مادہ اینا سازم اگر بخورد گویم کہ در کاسہ
زیرین خوردی و نامہ شمع کر دی خدمت شیخ پیغ گفت سخنے از کاسہ زیرین کہ در آن بود بر آورد
و بر دست نہاد و خورد۔ بداندیش خانہ و خاصراندہ شاہ جہاں گجراتی کہ صاحب کشف
کلمات بود و در ظاہر و باطن مرتبہ عظیم ہشتم نے رفیع داشت میگوند کہ اصل سے از ولایت
گجرات است و در کور و بنگالہ بر تخت نشستہ حکم کرے چنانکہ بادیستان میں نشینہ و حکم کنند
بادشاہ کہ را اور استہد کہ و از جہت توہم و وعدہ کہ قول غرض گویان سجاظر اورا فتنہ پافل است
کہ چون متلمان خانقاہ اودر آمدند و دنیا و فرزندگی کہ شمشیر نہند۔ شیخ منیر مودیا فتنہ
یا قہار۔ چون تیغ ہر فتنے زدند گفت یا زخمی و برہمین کلمہ جان بحق تسلیم کر دیگویند کہ او
بر زمین افتادہ بود و اللہ۔ اللہ میگفت رحمتہ اللہ علیہ ۴

منہ

شیخ شہاب الدین حق گو سے سپر شیخ نصیر الدین بابہ بیت اورا حق گئے نمانان لقب است کہ
سلطان محمد تعلق حکم کر کہ مرا محمد عادل گویند۔ اور ہنوعنی بحضور و ابا کہ و کمالا مانرا
عامل تو نیم گفت سلطان محمد تعلق اہل از قلعہ دہلی رزیر انداخت قبر آدم و مرز قلعہ است ۴

از صاحب منتخب التواريخ ملا عبد الوهاب الیونی

واقعات زمان اکبر شاه بادشاه که با بزرگان و شائخان بطور پیوسته این است و در آن ایام
شیخ قطب علی سیری را که عجب دینی خراباتی بود از دست شیخ جمال بختیار طلبیده با اخبار فرمگینان
در بحث افتخاستند و در باب عقل و جهل و زمان را حاضر ساختند - شیخ گفت آتش بلند افروزند
تا من با محاض خود آرام و هر که بیدار است برای حق است بچنان کردند و او دست در کمر زنی
زده گفت هان بسم الله و هیچ که اهل فزنگیان مجرات نکردند و او را از غیرت همراه فقیر چند
دیگر فرستادند تا بهمانجا میگذشتند و همچنین خیل از شایخ و فقرا را بجا فرستادند و
همچنین شریعت دین اسلام و روزه و احکام و احادیث را نام نهاده بودند و نیز به شیخ او سر را
او کب و شایخ جوهر با اهل عیال طلبیده با جمیع فرستاده و طایفه مقرر ساختند و یک دو کت و پنج
نگه داشتند و بعضی تا حال صحبت میگردانند - همچنین شیخ حسین بنیر حضرت جمال جمیل الدین
قدس سره را که تسلیم خاطر خواند و در و بعد از آن لاج بمکه معظمه آمدن او و فتحجو و جهان و ستو
گویش با ستغنا نمودن و او را به حلالی او و فهمیدن و دیگر فرستادند تا در سال هزار و دو
نظام الدین احمد بن قریب التماس طلب قاضی فتحپوری از کرد و شیخ کمال سیابانی نام او را بخدمت
ساخت و بهر را طلبیده از آنرو که زمین بوسن بجا آوردند و حاضر زمان طلبیده آشتی حکم
خلاص فرزند آنکمال سیابانی که کتله بای او را در حسن فایز کز نسبت با خان خانان برآوردند و در حضور فرستادند و شیخ حسین را با آنکمال

در معاش و بکس موهه نامزد و با خجاساقتند چنانچه ازین شیتیز که شود انشاء الله تعالی

وله منہ ۴

شیخ عبدی صدر مدو له شیخ احمد بن شیخ عبدیست دوس گنگوی است چنانچه مرتبه مدو له
مدینه طبعیه زنته علم حدیث اخوانه و بعد از آن که با گذشت آمد از روش آبا و اجداد کلام عام و غنا
منکر بود و بروش محدثین سلوک نموده و بر تقوی و بر طهارت و عزت است و عبادت ظاهری
اشتغال داشت چون منصب سدرت رسید جهان جهان بنین و در معاش و وظائف اوقات
بجلائق بنشیند چنانچه در زمان بیج بادشاهه یمنین صکد استقلال نگذشته و عشر شیر
این که او داده نه داده و بادشاهه را چنگا نسبت بر او آنچنان اعتقاد پیدا شده بود که کفش
پیش پائی می نهادند آخر بجهت مخالف محمد دم الملک و ساز علماء نفس حیل که که شعری
جانبانست در همه جا طلب خویش تن را علم کرده لقب

و عظم اسباب سبوط او این بود که زمانیکه بادشاهه از سفر بانس والہ بقیع بواقامت نمود
قاضی عبدالرحیم قاضی فہرستخانہ نزد شیخ بروکر بر منہ منبلی متمدی از ان قصہ مصلح
عمارت مسجدی را که تعمیر آن میخواست کم مہدہ بخانہ بنا کرده و چون محارض و متراض اندم
بروش اشتها و که خاک در دہانش با زبان و نسبت نبی علیہ السلام کشاده و امانت گردان
بابل اسلام رسانیدہ چون طلبیدند آن بہر طبع لب شیخ نیامدہ بر روش ابو الفضل را فرستاد
داور آوردند و شیخ ابو الفضل آنچہ از مردم شنیدہ بود و عرض رسانیدہ و گفت کہ سب تحقیق از
توقیع پیوستہ و علماء بعض قبیل بعض بہ تشہیر و صادمادہ اوقال شدہ و فرقی گشتند
درین باب گفت کہ سب بودم چند شیخ او بادشاهه شخصت قتل او گرفت بصیرت نمیدانم
و در پردہ کیفیت ندانم سیاست شعری تلقین بہ شما دارد از ما چہ پرسی و بر من مے باین
تقریب مدبند مانده اہل حرم شہنشاہی بشفاعت بہت تخلص او بر خاستند و خاطر شیخ
در میان بود چو در باب الفخر شیخ از حد گذشت جواب فرمودند کہ سخن را مانست کہ گفت ایم شیخ

بمحور در سیدین بنزول حکم قتل اگر دو چون ان معنی لبر عرض رسانید و فیصله در هم و بر هم شدند و اهل حرم
 از درون و ساز و متر بان چه سازد و بر دهن گفتند که این ملایان را فلما از از شش دست فرمودند و کار نشین
 حالا بجای می رسید که ملاحظه خاطر شما بنیم کنیم و در نه حکم بر اے اظهار حکومت جاه خویش مردم
 را قتل می رسانند و بچندان مقدمات گوش پادشاهی هر ساز خفتند که دیگر تاب نداشتند و آمد
 ماده که از مدتی پاره غلیظ شده بود و یکبارگی سر کرد و بر دهن سخت شیب و در حوض انوب تلاء
 آمده این ماجرا را باز نموده از منتقدان متحرک و مقتضیان احداث تحقیق این سلسله نمودند و یکی
 سیفت که گواهی می گذارند که در حوض و قتل کرده باشد و دیگر سیفت که عجب از شیخ
 عبده ای آنکه او خود از اولاد امام عظیم سم حتمه الله علیه میگردد حال آنکه سب نبی از کفار مطیع الله
 موجب نقض عهد ایراد نموده می شود و پنا آنکه در کتاب نقد حنفی مبطوط است پس شیخ فاضل
 جعفر خویش چگونگی نمود و یکبارگی نظر از دور بر جامع این غیب انداخته است متوجه با خیال باشد
 ناسر بره پیش طلبیدند و فرمودند پس بسیار رفتم پرسیدند که تو هم شنیده که اگر زودتر روایت کنند
 قتل باشد و یک روایت موجب حنا صفتیان را بایده که روایت اخیر را ترجیح دهند
 عرض کردم که چنین است که حضرت میفرمایند سلسله انیت ان یکس درود و العقوبات
 بند که بالشبات و محنی آزمایند و اسی او از دم بطریق تاسف پرسیدند که شیخ عبده ای
 بر این سلسله مطلع بود که آن بر همین عیب پاره را کشت و این خود چگونه باشد عرض نمودم که ایست
 شیخ عالم است باز در این روایت که دیده و در نه حکم کرده ظاهر از بر لای مصاحف بوده باشد
 فرمودند مصاحف چیست و بعد اشتهم که سدا فیتند و قلع ماده دلیر می خوانم و روایت
 شفاء قاضی عباس که درین باب بنظر آمده بود و گذرانیم بعضی خبایث گفتند که قاضی
 عیاض میگوید است سخن اردو دیا و حنفی سفلیت با و شاه از من پرسیدند که چگونگی گفتیم
 اگر چه ایست است اما اگر معنی محقق اگر بجهت میاست عمل بر فترائے او کند شرعاً جائز است
 مدین باب سخن بسیار گذشت و در نهایت شاهنشاهی را در آنوقت مردم می دیدند که چنان

مے شیر بر خاستہ بودند و از عجب ہر امر مانع از صحبت آمدند۔ یکبارگی اعراض شدہ فرمودند کہ این نامعقول است کہ میگوئی در حال تسلیم کردہ و باز پس آیم و حجر کہ ایستادم از آن روز باز ترک لوبیہی مجلس مباحثہ گوشہ انزوا گزیدہ گاہ گاہ بہ از دور کنش میگردم و کار شیخ عبدی بر روز بروز منزل پیدا کرد۔ نسبت بحجاب و اعراض و تفاسل و سلب جدیدت یک کشید و ملا بہر بار میرفت در میان ایام شیخ مبارک از اگرہ فتنہ بخت تہنیت امرے آمد و باطلین ماجر از میان نہادند از شاہ نمود کہ شما امام زمان خودو مجتہداید و در حجب احکام شرعی نیکی چہ استیلاج باین جماعہ دارید کہ شیخ بہرہ از علم بجز شہرت کاذب ندانید گفتند ہر گاہ شما استاد ماباشید و سبق پیش شما خواندہ باشیم چہ امارا از منت این ملاتیان جن مخلص نمے سازند او کہ جہد اجتہاد بر میان عقد و عناد و متبعہ گفت و معالجتہا و فرمایند و از ایشان محضر طلبید آن برد محضر در باب اجتہاد و بادشاہ و فضیلت ایشان بر جمیع مجتہدان نوشت و شیخ عبدی و دو عالمک را چون احادیث اس در آن مجلس پاجیان بزور گرفتہ آوردند و ہیکس تعلیم این نمکود و در صفت نعال نداشتند۔ و خواہی شغواہی بہ جہر کردہ بر این داشتند۔ تا گواہی خود نوشتند چنانچہ در ضمن دت النع سنوات مشوچ گذشت و عاقبت الامہر دور اسفہر حجاز رخصت دادند۔ وفات شیخ۔ در سن نہصد و نو دو یک بود کہ منہ۔ در سن جلس از تعین و تسعہا میزرا بہندال شیخ بہلول برادر بزرگ شیخ محمد غوث گوالیاری را کہ از کار اہل دعوت اسماہ تسخیر نمود و بادشاہ با اعتقاد و حلاص تمام داشت با غولے مضقیان اقعہ طلب بکشت و سال آن اقعہ نقداً شہید یافتند و میرزا بہندال درین سال خطبہ بنام خود خواند +

و نیز نک جنانگیری

بادشاہ مے نویسد شنیدم کہ شیخ خاں بہیم بابا خانلے دکان پیری و مریدی جلے من مضائقا لاہور آہستہ کردہ و بسیاری از افغانہ غیر ہم را و جمع مے آیند و با عقدا و نفیس مے گرانند

حکم دادم که اگر حاضر آمده سلطان پر ویز حواله نمایند که در تلمه چهار گله و او انکام دارند
تا آنکه تلمه را طهرت بر جوع ضلالت بر تفریط گیرد

آخر مقاله ششم در ذکر فتح قلعه آسیر از تاریخ خروشه

نزد و ن آن عمارت رنج و خوش طرح و باغهای شکلی و حوضهای مطبوع که مثل آن مسجد
جامع در شهرهای معظم کمتر نظر در آمد گویند و شکی که بکبریا و شاه فتح آن تلمه کرده بگره
معاودت کرد و او انجابر اعتقاد تمام با طوار کفر داشت فریاد نداشت تا مسجد را شکست
بجای آن بنیانه بسازند *

از خرمیته الاصفیا

مولوی مکرم خلیفه مولانا فخر الدین فخر جهان مولوی روزی تقریب ملاقات سید محمد خان با روفه
الله آباد رفت بود در آنجا مجلس سماع گرم شد و مولوی در دو صد آهنگا قاضی الله آبادی را در آنجا
گزارفت و مولوی مکرم را بدان حال دیده از راه متغیر گفت که مولوی مکرم را چه شد که این چنین
سریعاً جنبانید بهائیت قاضی در آنکه خود خوابیده بود که صورت مثل حضرت
مولانا فخر الدین در آنجا رسیده و قاضی را از زمین برداشته بر زمین زد و علی الصبح
چون قاضی برخاست و بلبه سخت بر سرین قاضی پید شد و شب روز و سرین
جنبانید آخر بخیر دست مولوی مکرم آمده حضرت کرد و شفا یافت *

من مولانا فخر الدین فخر جهان اوائل سلطنت سلطان ابوالفتح جلال الدین اکبر شاه تبریز
بوده با حضرت خواجہ حسین نبیر حضرت خواجہ بزرگ معین الاوقاف و فقه و فساد ایجاد
نمودند بگفته آن بزرگواران باب غرض و اینهاست حسین معین است چنانکه صاحب التواریخ
شیخ و سبط ارقام سرود و شیخ ابوالفضل جامع اوراق اکبرنامه که از وجود او و حضرت خواجہ

انکار می کنند الحق بر خطا نهاده است این خط از دو حال خالی نیست - اول بود چون الفت
 مذرب و شریک را در بابا علما - عین وفقه باشد محسین بود جمعی از اکابران زمان در باب
 تردید و محامد پیر نامبارکش که علم مهدویت و نفس منقولات بر افرشته بود اول شاهدی که
 از حضرت بادشاه بکشتن او استخانت خود ننهد و صفحه ناصفار که مقام سلطان اختر تماش
 بود با صفحه زمین هموار کردند و از نجهت میرا انواع صحبت و شاد و روع و ادب چنانکه تفصیل
 این اجمال شرح و بسط نموده جزو اثبیین کبری کرده اند که خلاصه تالیفات شیخ ابو الفضل است
 القصه شیخ مبارک با عیال و اطفال از آگره گریخته به نواح بادونی تبریقت و جان خود را
 به سلامت بر دست نهی و ان دیار به هزار سختی و صحبت صدها روز زندگانی کرد - و بعد از
 سرکشگی و دست کشیدن بسیار در آن زمانیکه بادشاه را با شیخ سلیم چیتی سیکری ال محبت
 صحبت و ترقی شد و از خانزاده شیخ بسیاران به پای سرودی و منصب پیری رسیدند و نظر
 بادشاه در ظاهر و باطن شیخ مرغی بود شیخ مبارک را از آنه سلاح و سلاح در پیش آمد و شفاعت
 شیخ سلیم از نواح بادونی مساعدت کرده باز به دیار آگره سکونت و ندید و مکان استانی و
 لایه گری و ان نموده خاطر بادشاه را از مرکز رستی بگردانید و سپهر بزرگ آن شیخ ابو الفضل ملین
 صحبت و آس غلظت بادشاه گشته و شیخ ابو الفضل - پسر یانه او بنمره مقربان دولت پادشاهی
 اختصاص یافته منتظر وقت بودند تا آنکه هر یکی را از ان جماعت کرامت منزلت که بر حمایت
 حق مکر بسته بودند بهر از محبت و خواجی سوا ساخت - از اینها یکی شیخ حسین جمیری هم بود دیگران
 فاضل شیخ ابو الفضل حسن چهارم اکبری و محمد عظیمی و عی فرزند خواجه حسین در نشاندن تالیفات خود را که جزو اثبیین اکبر
 نه دست خط و بنویسند که در سال نگار و از قریب حضور بادشاه در دیار و دیار خود در محض تفرقه و شایسته فاده و در اجی و ادنی به
 و از اینجا است که شیخ ابو الفضل از اصل حال خبر داشت و از آنکه در اجرام طالعیه او را با یونی و مایه ای شیخ عوفی بخاری کرده
 و از احوال و از احوال سلطنت و احوال باز نگاهی آگاهی داشتند بهر حال قول ایشان مباد بود و در حضرت توجیه
 بنیک معین و اوله گناه عمل است -

هم بسیار بودند مثل منوچهر زاده شیخ عبدالعزیز و شمس الدین قصبه پور و طباطبائی - وزیر ماستی شیخ حسن
 جوهری و محمد و ملک و نظام الدین و میر حبیب و غیر هم رحمته الله علیهم جمیعین - اما شیخ ابو الفضل
 که علامه وقت بود و دشمن سازای حویه گری زمین رسا داشت - هر آنکس که با قدر و عتاب باشای
 خطاب کرد و بیشتر حکایات نامنزه و روایات خلاف واقع و تفصیل اعمالش مستزاد کرده و جزو ادب
 اکبر نام کرد و امید با چشم ظاهر مگر حقیقت را مخفی و پست تر ماند - اما اثرات نگهبانان مکتب شناس که
 او کید و شبدر باب نیا غافل نبوده اند بر طبق کلام و طرز بیان - می پندارند که این همه جوهر و شوی و گنج نامی
 بتقاضای نفس گذار و خود ستائی پندار است القصه هر آنچه که باب شیخ حسین به پیرایه تمام شریکی
 فقر و نقصان و جز و اولاد حضرت خواجہ بزرگ حکایت آورده این همه اقوال بیسار با ثبات عدول
 آن زمان که ساقط العدل عدول التفات بوده باشند و حواله نمایند غایتش اینیکه خواجہ را حضور
 میگویند - و از خجست و دعوی غرض زنده خواجہ حسین را به تندی و لطیفال میرسانند - تا عیال و اقارب
 بدانند که صوفی مشرب و حنفی المذهب بود و بحضرت بادشاه در سفر و حضر زندگی میکرد و وزیر وقت
 کتابت واقعات و غیر آن باز موقوف بود تفصیل احوال و شیخ انیقال را در مکتب تواریخ شیخ بسط
 ضبط نموده و نقاب حمل و احتمال از پیکر نفس الامر برداشته شاید سخن را بکثرت و صراحت بیان فرمود
 است پس در بیعت حیرت منمیز گزارد - و بوالعجب می نماید که شیخ ابو الفضل با آنکه از علوم غنی بهره دانی
 داشت و عیال تواریخ و ملاطین شپین - و ملفوظات اولیاد کالین بر وایت اینچنین حرف و حکایت باطله
 چگونه بادت کرد و دست بهات ارباب عرض و انبائے جنس کرد پس عمر و شخیصال بودند مرکز انبائ
 له به شیخ حیرت و شگوهی می در ویش فتنه برده احداثت با و شاه و شیخ مبارک و ایست گفت که در حین شیخ مبارک
 سه خنده میخورد شیخ مبارک گفت که این خنده بود شیخ نظام الدین تھامسری بود صاحب چشتی که جلال الدین اکبر شاه
 اجمعت آنکه حقایق با و رجوع زیاد داشتند فطانت شیخ مبارک بود - حکم اخراج او به که منظره داد و بچه بین نورالدین
 جهانگیر بادشاه شیخ محمد و گند گری صاحب چشتی را بوجس و حیا و خوف او بداند و شیخ در مس فرستاده بود -
 به شیخ مبارک خلاف طاقت داشت -

قرار داده اهل قضیه را منعکس ساخت و بساحت و شکایت خدمت شناس صوفی پش بر سعادت
 و طاعت فرومایگان خلاف اموش جدید بلیغ و رسع موفور بکار آورد و در برعم خود نقش مراد را بر بدعا نشاند
 اما در نظر الوالا باب این همه کارنامه ریو و ریای همچو نقش بر آب است - و خط عاده سراب - زیرا که هرگز
 که منقولات و ملفوظات حضرت خواجہ سلطان التائکین - شیخ حمید الدین صوفی السوالی و حضرت
 خواجہ فرید الدین گنج شکر گنج رحمتہ اللہ علیہم را کہ ایشان بہرمان و ہنشین حضرت خواجہ بزرگ
 بود ہمچشم شوق و ارادت دین بہ شدت یقین سے پندارند کہ ہر آنچہ کہ عہد علم حضرات ایشان
 عین یقین بود برائے ماویاران طریق ماحکم حق یقین دارد - و بعد از آنکہ حضرت سلطان الشائخ
 محبوب آلہی در فوائد الفوائد نقل فرمود تصدیق بر تصدیق بالائے تحقیق است در مقام
 شیخ ابو الفضل و ثقات و عدول او کیانند و کیستند کہ تجاذب و مقابل نخبین اثبات عظیم حجت
 و گویا زبان آورند - حضرت خواجہ را حضور پداشته و خود اولاد و تودہ ہزار دل بے صل و
 مقصود قرار دھند - اَعْلَنَ اللّٰهُ عَلٰی اَنْكَادِيْن - دوم آنکہ حضرت شیخ بسیار اولاد العزم و
 صاحب حال بود و بادشاہانہ زندگی میکرد - و خلایق بشمار با و رجوع داشتند و نذر و فتوح
 بنیادت میرسد و قوتیکہ بادشاہ را حضرت اولاد قاتلست و ادحضتہ شیخ کہ سخن دنیا
 نمیدانست و از آداب خدمت شاہان غیر مانوس بود بطیب خاطر متوجہ شد - و ہمچنین ابدائے
 زمین بوس کہ توبہ بھبان دولت سلطانی و منزل ستائش و لا بگرستے تسلیمش نام کردہ ہوزند
 اقتیاد خلوص و محبت و امتحان یگانہ و بیگانہ ہمہ ان ادائے نامشروع منحصر بود نہ پرداخت
 بادشاہ را از بمعنی خیل و اہمہ در شد - و نیز دیگران کہ منظر و تمثیل مرام بودند با ظہار این
 خاطر بادشاہ را متعظ کردہ بہ پیرائے شکایت فقر و مساکین و طبیب علم و تعہد غنی خواجہ شیخ
 انہما ساختند و تبرغیب ز کہ تیر قریب نذر و فتوح حضرت شیخ حسین از ہر اطراف
 و اکناف میرسد خبر داد و اعراج شیخ مضر اللہ از مجہولان تنگ نظرون کسانے چند را بہ داد
 خواہی سپرد - بالویان بادشاہ رسانیدند - بادشاہ کہ از حقیقت راز آگمی نہ داشت دہم دارا

و فقر و اوصاف و اکابران محترم و روضه حضرت خواجہ بزرگ لقب کتابت آورده اند۔ و دیگر
 فرامین و اسناد شان ملی و بالخصوص سبب مطالبات کہ بطور مستور اہل نظم اقامت
 روضہ منورہ ابو البرکات معین الدین اکبر ثانی بادشاہ دہلی بحوالہ آئین مستوم و تصدیق فقرتہای
 ترتیب تکمیل فرمودہ بہ حکام دولت نگاشت فرستاد و حکام عالمیت ام باتباع آن بالاحکام حکام
 نافذ فرمودند۔ و حوالہ سرمد و درون نظر حضرت خواجہ سلطان بہتسا کہین و قواعد الفوائد و
 حضرت سلطان الشلخ نظام الاولیاء و سیر الاولیاء مولفہ سید محمد کرمانی خلیفہ حضرت سلطان
 المشائخ و سیر العارفین مولفہ ملا درویش عالی و گلزار الابرار مولفہ شیخ محمد غوث بن جن بن محسن
 شطاری و اخبار الاخیار مولفہ حضرت شیخ عبدالحق محدث دہلوی منتخب التواریخ مولفہ ملا عبد
 مومن عہد اکبری تواریخ فرشتہ مولفہ ملا محمد قاسم و سیر الاقطاب مولفہ شیخ الہ دیا حشتی و مرآت الابرار
 مولفہ شاہ عبد الرحمن چشتی و غرینۃ الاصفیاء مولفہ مفتی غلام سرور لاہوری و مناقب الحبیب
 مولفہ مولوی نجم الدین جھونجھوٹوی و مخبر الاولیاء مولفہ شاہ رشید الحق نسیرہ حضرت شیخ سخیل
 مدنی احمد آبادی و رسالہ دہمی مولفہ ملا عبد الباری بخاری الاجمیری و تہت یاس الانوار۔
 و جوامع الکلم و شجر الاحمال و رسالہ البرہمہ بلفظ حضرت شاہ ابراہیم چشتی و مائتین لیسین مولفہ
 مولانا شیخ رحمت اللہ دہلوی کہ در عہد حضرت محمد شاہ بادشاہ تالیف یافت و باب تامل
 حضرت خواجہ بزرگ معین الحق معین الاولیاء قدس سرہ و نیز تولد و تناسل و بقائے
 اولاد پاک و رونق و زینت منصب سبب دانشی بوجود ایشان در دہن مسکران اطلال و مجاہد
 خاک سے اندازد۔ مولف سہجیان اکثر از کتب و تذکرہ و فرامین مسند جہا سبق و غیر آن
 سواد گزافہ جز و رسالہ ہذا گردنیدہ است کہ مقام تشکیک و اقتبایہ را در دخل نباشد و علما
 آن کہ بالامر قوم گشت جامعہ از اکابران و بزرگان دارالخیرا جمیعہ ساختہ دیگر بزبان وارندہ و آن نسبت
 کہ در ان زبان کہ شیخ مبارک و منصبہ ناگور سکونت داشت بارے از خیل کنیزان حضرت صاحب
 سجادہ خواجہ سلطان التا کہین شیخ حمید الدین فی سوا لی متاہل شدہ۔ و از لطن او بران و

یک دختر بجو آمده اند۔ شیخ ابوالفضل فیضی در شیخ ابوالفضل مرغیره چون شیخ ابوالفضل را دولت
 کارانی دست داد۔ و بسبب خدمت ملازمانش ای سربندی یافت بمعاصلان واحد برنده
 و ارستی نسب او بمن های زشت و زبون تابا باوشاه رسانیده۔ از کنیزک زادگی او حکایت
 آوردند۔ چون باوشاه را بر تمنجینی آگهی شد۔ و از شیخ ابوالفضل استفسار کرد۔ و او جواب داد که
 مادر من از دودمان حضرت خواجه تارکین شیخ حمیدالدین صوفی ناگهی صحیح انساب است و نسبت
 خالہ زادگی با حضرت شیخ حسین اجمیری دارم که او هم من بلام نبت حضرت خواجه تارکین است بران
 طفلی من و حضرت شیخ حسین در قصبہ ناگور محب بودیم۔ زیرا که پدر بزرگوار حضرت شیخ حسین خواجه
 مسین الدین ثالث بزمان غلبہ کفر و تاخت آوردن سپیکر پستان ترک اجمیر کرده بن ناگور طرح
 اقامت می داشت و مویشا دختر جمیلہ و عقیقہ از بنیگان حضرت خواجه تارکین قدس سره
 که نسبت بعید خواهر مادر من باشد در عقد نکاح آورده بود۔ باستملع تمنجینی باوشاه تصفیہ
 قضیہ را برستفسار حضرت خواجه حسین اجمیری محمول کرده و مستیکه حضرت شیخ مغرانشاه از سفر
 حجاز باز آمده عبتام فخر پور به باوشاه ملاقی شد پس سید که آیا شیخ ابوالفضل را با حضرت شیخ
 نسبت خالہ زادگی صادق است۔ چون حضرت خواجه حسین این سخن بشنید و غضب شد۔ اما بنظر
 مصالحت وقت هیچ نفرموده و سخنهای دیگر برداشت۔ بالاخر چون باوشاه بر یافت خیال
 استبداد کرد حضرت شیخ طومار کراست۔ برود کل مومن ناخوہ۔ ازان روز شیخ ابوالفضل با حضرت
 شیخ کینه در دل گرفت و دمام متعدی وقت بوده بتناشد و تقلید شیخ فخری از شفاعت ایشان
 رونے فلاح دیده بود حکایت و نکایت حضرت شیخ از سر بن بنیا داده و نیز سخنهای دیگر ساخته
 خاطر باوشاه را کدر و منغص کرد و بوردن او در تلحہ بجز و تویسے خواستہ است۔ القصد کہ سید که در کلا
 ضامہ مول خدا تحریف تجدد یعیل آرنده و ناسک دین و سلام و مسائل فقه و اصول را غیر از تنبی
 و عقول قرار داده بدلائل عقلی و براین ہی آئین نو بنیا کنند۔ و در کلمہ طبعی بصرن نموده بنیا
 باوشاه احصا نمایند و برستیدن آتش و آفتاب صلاح دنیا و فلاح عتیبه پنداشته اند و

واهی شش علیه خلایق در میان آن زند - و به استیصال مسجد که حکم خانه خدا دارد - امر فرموده است باین
 و بنا صنم خانه سواد الوصیه فی الدارین گشتند - و اوست و آزار باب حق و تالیف و توفیق
 محمدان و کائنات این مطلق پنجار و شمار کردند - و این همه بنظر حصول جاه و خاطر و پاسداری را بجانان
 باطنه بود حیف است و هزار حیف که در دوزخ نماند دنیا طلبی جنبیاد الوان بین و سلام بود دادند
 و با حکام آمین و آرایش پیکر و صنام بر چهره شدند - اگر بمقتضای طینت و عادت با حضرت
 خواجه حسین انکار اولاد کرده بر تعصب و تشدد آوراند و به استیصال و تخریب او نظر بگمانند
 بر العجب نیست - بهر حال از بیایه قال و مقال در کشیدن و مهر خیشی بر لب دن بهتر
 از گفتن و بسیار گفتن است - فریاد قیامت قریب - و دیوان محشر و دادگری داور محشر موعود
 و متیقن است اینک زمان جزا و نرا بر هر قوفی ستم و داد رسانی نبی او و جفا مقرر - نه انداز
 شکایت زمانه و ارباب زمانه در گذشته نظر بر جدت و تنفست منقح تحقیق بر گماشته فاعل باشیم

باب سوم

در تذکره اولاد حانی حضرت خواجه ابوالفتح محمد بن علی است و اصل او در

اصل اول

آنحضرت خواجه قطب الدین بختیار کاکلی او شمس سهروردی

آن واقف اسرار حقیقت آن بانی کائنات عرفان معرفت آن خازن خیمه صمد و مستطیع کلکاتین عالم و بیابان
 قطب الاقطاب خواجه قطب الدین بختیار قدس سره اصل او از خاک پاک او شمس است

همیزدیم از علوم صوفی و معنوی بهره کامل بدست آورده دولت اختصاص ارادت تشریف خلافت
 از خدمت شیخ الاسلام معین الاولیاء حضرت خواجہ بزرگ دریافت اقلیمیہ الرحمن بود و نیز آنکه
 چشم را بجزوت کشانند کلام الهی تا بہ پارہ چہار دہم محفوظ دل و محفوظ بزرگان مہم داشت شرف سعیت
 در سال نچہد و نوزد و ہفت و فضیلت خلافت در سخن سخن صد و ہشت منقول است زانیکہ خواجہ بختیار
 قطب الاولیاء در مصراحت ملت ان درود فرمود و جزو جنگیزی بر نوازے نجیب انجام آورده
 باناصر الدین قباچہ در آدینخت و باز از حب دال و قتال را بانائیرہ افنگ و ببارق تیغ گرمی ہنگام
 دروا و ناصر الدین قباچہ از بچین دارگیر ستوہ آمدہ استمداد ہمت از خواجہ بختیار قطب الاولیاء
 درخواست کرد و خواجہ بختیار یک ذک تیر با و مرحمت فرمود تا فتح گرفتند ناصر الدین قباچہ این عطیہ
 گرامی و بشارت بزرگ را فال فتح و ظفر پنداشتہ حملہ لیرانہ و جرات مردانہ بکار آورد و در کان
 جنگیزی تاب مقام دست بحال انتقام و زخوہ ندیدن آیین ضمطراسو مسک فرار اختیار کردند
 آمدہ اند کہ خواجہ بختیار از ملتان ملی آمد و موضع کیلو کہری کہ بحال در آنجا مقبرہ ہالوشت
 مقیم شد محمد عطا قاضی حمید الدین ناگوری و دیگر ہا از ارباب یقین سعادت دریافتند و سلاطین
 وقت ہم بطریق ارادت و تقیاد جبین نیاز بر سنگ استاد مے فرسود و شرف حضوری ہمت
 را بہود و صوری و معنوی پنداشتہ توسل عقیدت و ارادت مے افزود و نقل است کہ خواجہ بختیار
 قطب الاولیاء را در پنج ساگی خضر علیہ السلام بہ بلا ابو حفص نام سپرد کردہ و در تعالیم و تعلیم
 قدغن مبلغ فرمودہ بود تا آنکہ خواجہ قطب الاولیاء اکتساب علوم عقلیہ و نقلیہ فرمودہ از خدمت
 ملا ابو حفص رخصت شد و قبعت آباد بغداد رسید و با شیخ شہاب الدین سروردی شیخ ابو الدین
 کرمانی رحمۃ اللہ علیہ مراسم صوری و وظائف معنوی افزودہ بجزم منہکستان با شیخ جلال الدین
 تبریزی تا ببلت ان رسیدند و صحبت شیخ بہاء الدین زکریا رحمۃ اللہ علیہ یک چند توقف مزید
 بہ دار سلطنت نزول کرمت فرمود و زانجا بہ ایریہ عزلتیدہ و باجازت حضوری ملازمت از حضرت
 معین الاولیاء خواجہ بزرگ درخواست کردہ از حضرت خواجہ بزرگ ارشاد رفت کہ کجہ مکان ہا

قرب جان نیست بهو بخا مشغول بودن شاید. و ما هم بحال هم اسباب به شما هم رسید. آورده اند که
 حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء البزازین عزیمت ملی فرمود و با مالی موالی آن میافرین و تمام
 علیقدر ارم بخشید. و شیخ فریدالدین سحر گنج شکر نهد آن زمان حاضر خدمت خواجه قطب الاولیاء
 بود. و در گوشه تنهایی و گنج بیوائی اعطاف داشت. چون بملازمت لازم الاطاعه حضرت
 خواجه بزرگ معین الاولیاء مشرف گردید. فرمودند با بختیار شاهبازی بدست آورده که غمراز
 سدره المنتهی بجای دیگر آتش یاز نبندد. و بهید مجمل با تفنق هر دو خدمت بزرگ الهام تمام
 و معرفت حضرت خواجه سحر گنج مفوض شد و پس از ایام چند خواجه بزرگ معین الاولیاء
 بصوب دارالخیرا جمیر معادلت فرمود. و حضرت خواجه بختیار هم تاب بخارفت نه آورده فائیه
 اطاعت سفر بردوش بهت برداشت هنوز دور از نظر زمره بودند که جماعه کثیر بادل ملے در میمند
 و جانها کے ستمند و در تعاقب رسیدند. و بهزار شوق و خضوع سکون خواجه بختیار قطب الاولیاء
 درو ملی التجا کرد. حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء بر حسب حال نظر فرموده خواجه قطب الاولیاء
 را و دل کرده و قیام ملی دستور داد. و خواجه بختیار قطب الاولیاء بادل اندو گمین و دیده
 اشکبار بر پشتند و در تعین و تدلیس ارباب لک و سیر اشتغال فرمود. روزی خواجه را برین بیت
 وقت خوش بود شعر

کشتگان نخر تسلیم را هر زمان از غیب جان میگیر است

و مدت چاد و زود حالت کس و استغراق و دگر داشت. ناگاه سر مبارک در آغوش شیخ محمد عطا
 قاضی حمید الدین ناگه میفرز کرده قدم پاک برزانوئے مولانا شیخ بهر الدین غزنوی دراز
 فرمودند. قاضی محمد عطا از جمال بانکال بشارت قرب و اشارت وصال دریافتند. استغنا
 کرد که در باب حفاظت امانت داشت. و ارشاد و در مقدمه استقرار آیین جاوه خلافت ترصدیت
 فرمودند که غرقه و عصا و نعلین و مصلی که بواسطه حضرت خواجه بزرگ معین الاولیاء بار رسیده
 به شیخ فرید الدین سحر گنج بایه سپرد و بعد ازین بهیج گفت و محمل زندگانی از امانت و وفائی بر بست

تفصیل خلفاء بزرگش اینست

خواجه فرید محمد بدرالدین غزنوی - شیخ برهان الدین بنجی سلطان شمس الدین التمش - مولانا فخر الدین حلینی
 شیخ احمد - شیخ حسین - شیخ فیروز - شیخ بدرالدین مومناشاه خضر قلندر - شیخ نجم الدین قلندر
 شیخ سعد الدین - شیخ محمود - مولانا محمد - مولانا سید - شیخ صفی مدنی - شیخ ابوبکر اسم - شیخ
 نظام الدین ابوالموید - شیخ تاج الدین منور رحمت الله علیه اجمعین *

ذکر خواجہ سیر الحق والدین مسعود شکر گنج قدس در حقه

سالك مسالك تقصیرید و حمید مریبانان توکل و تجرید بدر السالكین شمس المجاہدین
 قدوة السافین - برهان الاولیاء تاج الاصفیاء حضرت خواجہ فرید الحق والدین مسعود شکر گنج
 قدس در حقه کہ پدربزرگوارش بزبان سلطنت شہاب الدین غوری از کابل ببلامحمد آمدہ باو خرملا
 وجہ الدین نجف بنہ متاہل شدہ نسب پکش مضبوط و ہبط سلطان ابراہیم بن ادھم میرسد و لاو
 باسعادت حضرت خواجہ فرید در سال پنجصد و ہشتاد و چہار بوقوع آمدہ فتیکہ خواجہ جناب قطب الاولیاء
 بہستان آمدہ خواجہ نسیمہ دیرادر مسجد مشغول بکتابہ چہرہ سپید چرخانی عرض کردہ ہست فی موانع خواہد شد بکدام
 خواجہ نسیمہ بدو درویشی نیاز بر قدم پاک نہادہ بہت کردہ - پس از چہ سالانہ ملی آمدہ بخدمت کشیدن بیت
 و اکسایات بہ صفوت از ملازمت حضرت خواجہ قطب الاولیاء خرقہ خلافت دریافت - چون مظننہ
 کرامت و شہرت و ولایت او و اقصائے عالم مشہور است - جو جوق اہل محبت جمع مے آمدند خجہ
 خواجہ فرید سوار از حرم و کثرت منزل و حدت عزت گرفتہ بہت مانسی آمدہ و آغبا با جوہن کلبہ اقا
 وزید - بانیمہ ارباب فقر و فقر عقب نسیمہ گدا افتند و آن بان تاقی شہاب الدین در احوال جوہن بود
 دنیا پرستی میکرد - بر حال احوال خواجہ نسیمہ بدوقوف یافتہ در نانہ حکم مسخرت - واعیان و اشرف
 جوہن بابر بگنجتہ تکلیف خواجہ فرید مشہور غیب دادہ و از حاکم لٹان با ظہار مقدمات خلفانہ افع

برائے اعراج و اسببصال خواجہ فرید خود درخواست کرد اما حاکم ملت ان کا انخضیت حال کما ہی گئی دست
قاضی نکر دراعتوب و مقهور نہمود۔ اصحاب چون متاضی نکر در اغیر از خجلت و تشویر چیرے برشت آید
قبول صلہ مشغول قلند کے رابہ آزار خواجہ فرید مامور کرد۔ روز کے کہ خواجہ فرید امن رودا بروئے خدا
کشیدہ مشغول حتی بود قلند سے از در۔ درون حجرہ درآمد و درخواست کہ خواجہ آزار رساند۔ خواجہ بصر فہلن
آگاہ شد۔ بنجائے امر فرمود کہ قلند رگجوئید کہ از بخار بود۔ و گرنہ رسولے جہان خواہد شد قلند چون
این سخن بشنید بجال خود نماند و درو بہ فرار نہاد۔ فرمود صاحب اخبار الاخیار کہ خواجہ فرید را در آغاز مجاہدہ
بمزدہ طے لفت ابق افتاد و روزے کسے بوقت فط اطعام آورد۔ خواجہ فرید مسجد خوز تمام بخوردہ بود
کہ استغفار شد۔ چون ہمداد سلازمت خواجہ قطب الاولیاء منصرف شد فرمود با با فطعام شدہ از
مال حلال فرمود بحمد اللہ کہ ازان محفوظ داشتند۔ صاحب تذکرۃ العاشقین آورده است کہ تاجربے چند
عہدہ شتر کہ معمول نہست و شکر بود نہ بلی میرفت۔ چون براجوہن رسید خواجہ فرید رسید کہ پشت
شتران چہ بار آورده گفت نمک است۔ فرمود نمک خواہد شد۔ چون بلی رسید بار بار بکشاد ہمت نک بود
از راحت بہستوب مولفہ خواجہ فطن ام الدین نظام الاولیاء منقول است کہ روزے محمد یار نام کہ زبان
خدمت بود۔ از بس سہیمہ مضطر خدمت آمد۔ چون حضرت خواجہ فرید خود وجہ مال بود صاحب جمال
پرسید التماس کرد کہ برادر من بجال زار باشد ادمرض گزفت راست اورا سکنان نزع گزاشتہ بخد مت سلیم
فرمود نظر بخت ما باید داشت۔ انیک رو چہ پرو۔ و نیک بہین کہ برادرت از قضاے معلق رہد گاہی
یافت ہامدم محمد یار شادان و فرحان بجائے خود آمد و برادر مالوسل سحیات را مضطر صلوات
مکرمیت ۴

واز مشاہر خلفائش تفصیل انیست

خواجہ نظام الاولیاء۔ شیخ جمال الدین ہانسوی۔ شیخ علی احمد صابر۔ بہ الدین لیمان۔ شیخ
نظام الدین شہیم۔ بہ الدین اسحاق۔ شیخ زین الدین۔ شیخ نجیب الدین۔ متوکل۔ شیخ داؤد باہی
شیخ جمال الدین۔ شیخ رکن الدین۔ سید محمد کرمانی۔ شیخ مفتی الدین۔ شیخ تبرہان الدین۔ غریب

شیخ یوسف - شیخ برهان الدین صوفی - شیخ محمد مکانی - شیخ شکر ریزه غیره رحمته الله علیهم اجمعین - و
تاریخ وفات خواجه جعفر در سن ششصد و شصت و چهارم قوم است +

شیخ بدر الدین سنزکوی حشمتی

خلیفه حضرت قطب الاولیا خواجه مجتبیار است به سماع رغبت تمام داشت بهر مکان بمحضر
عظمت شریخت او متفق بودند و او به صحبت خضر علیه السلام بود مقدس او پائین از قطب الاولیا
خواجه مجتبیار است و در سال ششصد و پنجاه و هفت تاریخ وفات او منقول است +

شیخ قطب الدین الزموی

مرید شیخ عبدالواحد غزنوی است چون بدلی آمد به شرف ملازمت خواجه قطب الاولیا کار خود بجا
رسانید و غرقه خلافت پرستید - شیخ جمال الدین کولوی از اولاد او است تاریخ وفات او در سال
ششصد و هشتاد و دو رقم نموده اند +

قاضی حمید الدین گوری

نام او محمد بن عطف است مولد او بخارا و نشاء او ناگور و در فن او در طری است در آغا قاضی ناگور بود
بالاخر در تجرید و تفرید پرداخت و در حب و در فتنه از شیخ شهاب الدین سهروردی مرید شد - او را مجتبی
خواجه مجتبیار قطب الاولیا ارادت و ائق و محبت صادق بود و تا به م و سپهرین در ارادت و محبت
و قیقه فرونگذاشت و به نبیض صحبت و نسبت خواجه قطب الاولیا را و در سماع علوه تمام بود
دوست می داشت تا آنکه علماء وقت و نبالش گرفتند و محضر ساختند و باز از کمر می بستند -
قاضی حمید الدین را تصنیفات بسیار است از جمله کتاب طالع شمس شهرت تمام دارد تاریخ
وفات او در سال ششصد و هشتاد و هشت مذکور است +

شاه خضر رومی

مشرقی قلبندید داشت صاحب کرامت عظمی و خوارق کبریه بود چون پیرستان آمد بکلامت
خواجہ طحطاوی قطب الاولیاء مشرف شد۔ و گاه و خرقه دریافت و بلاست معاودت فرمود
سلسله او قلندر حقیقتیه مشهور است ۴

شیخ جمال الدین خطیب مانسوی قدس سرہ العزیز

شاه با اعرصه الهوت شیر دل پریشه پیشه جبروت فرید العصر فرید الاقطاب جمال الاولیاء شیخ جمال الدین
خطیب مانسوی قدس سرہ کہ سلسلہ نسب او بہ امام ابوحنیفہ میرسد و خلافت از حضرت خواجہ
فرید ستودہ جامع کمالات بود خواجہ فرید بقاضائے محبت او در وازہ سال در مانسی سکونت
داشت۔ و میفرمود جمال۔ جمال ما است۔ و گاہ میفرمود جمال میخوام کہ بگر دسرت بگردم۔ و بہر گرا
خواجہ شیخ فرید خلافت میباید او با و میفرستاد اگر او قبول میکرد درست مے بود۔ اگر او رد میکرد
باز خواجہ فرید قبول نمیفرمود۔ روزی شخصی بخدمت خواجہ فرید آمد۔ از دیر پسیدر جمال ما چال دارد
جواب داد کہ ازان روز کہ بشما نسبت درست کردہ است اسباب دنیا و شغل خطابت ترک داد
و محبت تقیم و بلائے عظیم میکند ہستم ای شیخ خواجہ فرید سرور شد۔ و فرمود۔ احمد للہ کہ خوش میباش
و یہاں بعد وفات در واقعہ دیدند و حال پرسیدہ گفت چون مراد گرد کہ نہ فرمان رسید کہ بصلوات
صلوات البرج متصل نماز شام بخشدیم۔ آورده اند کہ بعد چند گاہ بنظر بنیاد قبة بالائے قبر آن کاویں
آغا زکروند۔ چون بہ نزدیک محسوس شدند بہمت قبلہ غرق فرمودار شد و بوبے لطیف در آنکہ بہشت
یافتند۔ ہاں عمت از پنج اندیشند و باز پوشیدند۔ رحمتہ اللہ علیہ ۴

شیخ نجیب الدین متوکل

برادر حقیقی و طایفه شیخ الکبیر خواجه فرید شوهر است صاحب حال و کمال بود صاحب انجیل الاخیار منیر ما
که بر دوز عید و در ایشان جمیع آمدند و حاضر فرمودند و خانه شیخ پیرایه نبود کوزه آب پیش درویشان
آورد و گفت که حاضر چمن است درویشان روغن ضمیر بطیب خاطر کوزه آب گرفتند و آب نوشیدند
وفات شیخ در سال ششصد و هفتاد و یک هجری مکرور است +

شیخ بدر الدین بن علی بن سحاق بخاری

از اعاظم خلفائے خواجه فرید است عالم علوم صوری و معنوی بود در آغا زاده بادرویشان انکار داشت
اما بتصرف باطن حضرت خواجه فرید متوجه شد و خرقه و خلافت یافت و بر توبه کمال سید تاج وفات
ششصد و نود و منقول است +

شیخ منتخب الدین شیبی

ارادت و خلافت از حضرت خواجه فرید داشت متفعل است که از عالم غیب و تا خلعت زنگار باد
میر سید و اواز قیمت آن به مایحتلج درویشان مسپر داخت و در سن ششصد و نود
پنج وفات یافت +

سید محمد بن سید محمود کرمانی

از علمای اجاب و اعیان اصحاب خواجه فرید شوهر است اول تقریب تجارت لایه بر آمد و از انجا بجهن
به پانوس حضرت خواجه فرید شرف شد در سال ستمصد و یازده فوت شد +

خواجہ سماء الدین بن خواجہ بدر الدین سلیمان

نیزه وصاحب کلاه جو دست تلمذت نجیب پناه چار سال بر مشیخت ارشاد نمکن بود و نیزه در شیخی
میکرد با سبب ارباب نیاسر و کارنداشت تاریخ وفات در سال مفسد و لبست قوم است +

مولانا داؤد دہلوی

در نزاع رودی سکونت داشت و ارادت و محبت او با حضرت خواجہ فرید سود صادق است
خواجہ نظام الدین بن محبوب الاولیا ذکر او بسیار میگرد و میفرمود که صاحب کمال و محبت بود و حرمت^{علیه}

فرع اول

از حضرت سلطان المشائخ صدر آراء بنم عرفان معرفت هر سر فیض اعلی عظمت تاجدار کشفیت
لایع مراحل موت ازل سمیت والاسبیت شامه المشوین منظور است نظری نظام العرفان نظام الدین
سلطان المشائخ خواجہ نظام الدین بن محبوب الهی قدس الله سره العزیز - خلیفه برحق خواجہ
فرید سود است از سر آراء گوی آتش عشق در دل و سوداے محبت در سر داشت - تا آنکه معجز
و توسل شیخ نجیب الدین متوکل - بسلامت خواجہ فرید مشو مشرف شد و انگاه که دولت پائوس داشت
و نظر متناقض بر جمال سبیل شیخ کبیر خواجہ فرید مشو داشت و اما در خلیفتن بر رفت و عمر عزیز و وجه بلوغ
که در کتاب عسل و عقل و نقلی صرف نموده بود و اثره آن در طرقتہ العین جلوه مشهود وجود
مگر نسبت و ذوق تازه حلاوت لای اندازہ دریافت - و از سر حصول منصب قصبه کشفیت^{علیه}
ظاهر و نشانوار نشندی بود و گذشته تردد بود که بخدمت حضرت خواجہ فرید سود از حال و احوال خود
چیز عرضد که بیک ناگاه خواجہ فرید با و متوجه شد - و سخن نخست که بر زبان حقان بیان

حضرت خواجہ فرید رفت اینست +

اسے آتشِ نفاق و لہا کباب کردہ سیلابِ تمیقات جانها خراب کردہ
چون حضرت سلطان المشائخ خرقہ خلافت و برسات کردہ دروہی آمد و بقام غیث پوشکونت
اختیار کرد۔ از هجوم سنا لایق که بزار در بزار جمع سے بزند۔ اندیشہ نقل مکان کنون خاطر میداشت
نیز که انجمن عام الغلوت خاص بود۔ ناگاه جانے از مردمان غیب پید آمد و سلطان المشائخ
خطاب کرد +

انگشت سناے عامے خواہی شد
وزیر ارشاد فرمود کہ متقضاے مرد و مرغی نیست کہ انجمن در خلوت و خلوت در انجمن
سلطان المشائخ میفرماید کہ از آفرین اندیشہ نقل مکان از خاطر مرفت و ہمبختی بحدایت خلق و
عمادت حق مشغول شدم۔ صاحب اخبار الانبیاء میفرماید کہ چون علامہ الدین نجفی از دارقما بمنزل بقا
سفر اختیار کرد و تحت دہلی تبصر حضرت سلطان قطب الدین درآمد۔ و خضر خان را کہ مرید و متفقد
سلطان المشائخ بود بقتل رسانید و ہم چپے آزار سلطان المشائخ سے موزر بکار آورد۔
روزے از قاضی محمد غزنوی کہ از ارباب تشاہد بود پرسید کہ انجمنین زر کہ کثیر و سرمایہ خطیر بر سر
از کجا میرسد۔ قاضی مذکور کہ فضیلت جاوید بنا مشرقم زده بودند۔ جواب داد کہ ہر یک از قسطنطنیہ
بادشاہ و متوکلان حسد آگاہ علی مستدررات ب مناسب اند و در فتوح میرسانند۔ باطلاع این معنی
سلطان قطب الدین از خود برفت و در آتش رشک سوخته عملان داد کہ ہر آنکہ با اطلاع
و تحائف با سلطان المشائخ ہمت خواہد کرد و از دولت بادشاہی محروم و موقوف خواہد شد
اما چون این واقعہ را گوش حق نبیوش سلطان المشائخ رسانیدند خواجہ قبیل خادم را کہ
متولی اوقاف و ادارہ بود امر فرمودند کہ از امر و صورت مطبوع المضاعف کر دیم۔ عند الاحتیاج
احکامات سبزبان آوردہ۔ و دست طلب در گوشہ طاق بزرگہ۔ بقدر ضرورت میگردانند
خواجہ قبیل همچنان عمل کرد سلطان باطلاع این معنی۔ بجا بابت محبوب و منفعل شدہ۔ کہے را

بخد مت حضرت سلطان المشايخ فرستاد و بمقدم پاكش تعجب كرد سلطان المشايخ در جواب
 فرمود كه خدمت ايوان شايان شايان درويشان نيميت - آورده اند كه بادشاه را كينه و عناد از اين
 جواب در دل جا كرد و بطلب سلطان المشايخ اصرار و استبداد فرمود و فرمود جميع مشايخ و اكابر
 دهلې بر بيم فاخته در مقبره شيخ ضياء الدين عجمي جمع آمده بودند سلطان قطب الدين هم بجاي
 خود نشسته تلاوت قرآن ميكرد - آنكه كه حضرت سلطان المشايخ تشریف آورد - و غير از سلطان
 كه او قرآن مخواند جمعه مراسم تجليل و تعظيم بمقدم رسانيد سلطان امشاهه پنجين عظمت
 و الوهيت اندر شيه ناحق در دل پيدا شد - و بواسطه جمعه كه از اكابر دولت دنيا بودند بخدمت
 سلطان المشايخ درخواست كرد كه بديدن بادشاه هر روز و الا نه نماز هر ماه يكبار تكليف
 مينوده باشند - هر چند كه سلطان المشايخ بپايان جواب بافتنات تكرد و چي گفت
 اما منتظران وقت كه در كمين گاه شمه و فساد بودند تفسيه احكوس كردند - و خاطر بادشاه
 را از مقدم شيخ مطمئن كرده غره موعود كرد - بادر اك شهرت اينمعي فاجبه و حيد قشري و اعزاز الدين
 شرف حضور بخد مت حضرت شيخ دريافته در باب فتن نزود بادشاه استفسار كرد - فرمود كه
 هرگز خلاف طريقي پيران ما نخواهد شد و سلطان باراده خود نكاهم خواهد ماند - بعد از اين فرمود كه
 شبي در واقعه ديده بودم كه بر فراصقه نشسته ام و گاهي باشلخ دراز قصد من ميكند ناگزير از جا
 برخاستم و هر دو شلخ بدست گرفته بزوكان دادم بهمين كه گادبر و زمين فستاد و ملاك شد
 آمده اند كه چون مخره ماه واقع شد سلطان المشايخ بديدن بادشاه تكليف تكرد و بموشتب شخصه
 از نسل مغل باشارت خسرو خان سلطان قطب الدين را قبتل رسانيد ميگوييند كه
 سلطان المشايخ متاثر نبود چون عمر فرقيش بنمود و يك سال رسيد - بعوارض صبر بل عايطه
 و جزو هشتم از آغاز مرض بعد نماز پيشين يك دستار خاص و پيراهن و مصلوا و مثال خلافت
 بمولانا بركان الدين غريب و يك دستار و پيراهن مبارك بمولانا شمس الدين مكرم فرموده
 بهر يك بندگان خدمت انجام فرمود و تسبيح و مصلوا و غرقه و كاسه و عصا هر آنچه كه از خوابه فرمود

یا قده بود به شیخ نصیر الدین محمود سرده رشاد که در دلی باید بود و جفاست و نگار باید کشید پس آن بنام
مشغول شد و کتاب الدبایم میرفت آن صد نشین صاحب صدق و صفاد جوار رحمت حضرت
کبریا پیوست - فهرست گرامی اصحاب که به فخر خلافت ممتاز بوده اند است *

فهرست خلفا

خواجہ نصیر الدین شیخ نصیر الدین - شیخ انجی سراج - شیخ قطب الدین - شیخ حسام الدین قلی -
مولانا جمال الدین - مولانا فخر الدین - خواجہ حسام الدین سوخته نبره معین الاولیا حضرت خواجہ بزرگ
مولانا ابوبکر - مولانا فخر الدین فیروزی - مولانا عسکرم الدین بلی - شیخ برهان الدین غریب مولانا دجیل الدین
مولانا غنیاب الدین امام - مولانا شیخ محسن الدین کاشانی - مولانا دجیل الدین بلی - مولانا نصیب الدین
مولانا شمس الدین یحیی - خواجہ کریم الدین سمرقندی - شیخ جلال الدین اودهی قاضی الدین
مولانا کمال الدین یعقوب - مولانا بهار الدین شیخ مبارک - خواجہ مغیر الدین - خواجہ ضیا الدین
شیخ تاج الدین دودی - مولانا مویب الدین نصاری - خواجہ شمس الدین خواهرزاده میر خسرو - شیخ
نظام الدین شیرازی - خواجہ بهار الدین شیخ فخر الدین میر طعی - شیخ علاء الدین - شیخ شهاب الدین کنه دوی
مولانا حجت الدین بیستانی - شیخ بدر الدین - شیخ رکن الدین چنبری - شیخ عبد الرحمن سارنگپوری
حاجی احمد بدائی - شیخ لطیف الدین - شیخ نجم الدین محبوب - شیخ شمس الدین دهمری - خواجہ یوسف
بدائی - شیخ سراج الدین حافظ - قاضی شاد علی - مولانا قوام الدین یکانه - مولانا برهان الدین
سادری - شیخ نظام الدین مولی - قاضی عبد البکریم قدوائی - قاضی قوام الدین قدوسی مولانا
علی شاه جاندار - خواجہ نقی الدین خواهرزاده خواجہ لطیف ام الاولیا - سید محمد کرمانی - سید یوسف حسنی -
حمید شاعر قلندر - امیر خسرو دهلوی - امیر حسن علانی سحرزی - شیخ برهان الدین بالنوی - تنہی
فخر الدین یحیی بلوری - رحمۃ اللہ علیہم اجمعین *

شیخ نظام الدین شیرازی حشتی

مفروضت حضرت خواجہ نظام الاولیا وارو بصفا علیہ آراستہ بود و بشیوہ درویشی
پیراستہ و برتبہ کمال شیفگی درماع داشت سال ہفتصد و ہشتزدہ تالیخ وفات او ہست
رحمتہ اللہ علیہ *

قاضی محی الدین کاشانی حشتی

فضیلت یافت از خواجہ نظام الاولیا دریافت ہو فورزہ و تقویٰ ممتاز بود و معلوم تفسیر
یگانہ آفاق در سال ہفتصد و نوزدہ ہجری وفات یافت *

خواجہ شمس الدین خواہر زادہ میخسرو

برگریہ روزگار بود و شیفہ مجستہ خواجہ نظام الاولیا وقت تحریر یہ ستن جمال شیخ ندیدے
تحریر نہ بستے۔ چون او را مرض موت درگرفتہ بود و خواجہ نظام الاولیا بہ عیادت میرفت باشند
راہ خبر آورد کہ او فوت شد و خواجہ محمد اللہ دوست برپایہ ہفتصد و دو سال وفات او است
رحمتہ اللہ علیہ *

خواجہ میخسرو دہلوی حشتی

سلطان الشعرا برہان الفصحا بود و حضرت خواجہ نظام الاولیا عقیدت ارادت تمام داشت
و حضرت خواجہ ہم اورا محرم ہر امر بشیر نہ خلوتے انگاشت و برک اللہ لقب کردہ بود و در
بہ عطائے خلعت حنہ داشت مشرف فرمود نقل است کہ او شرب بہ نماز تہجد ہفت پانہ قرآن
خواند و ہر شب بخیرت حضرت خواجہ نظام الاولیا منہ و بہ شدہ و ہر باب سخن گفتے و در آستان

شوق و محبت خواجہ سوختہ و برشتہ بود کہ پیر بہن مبارک بالائے قلب آتش خوردہ میماند۔ اور گمانکہ
ہنگام اترحال حضرت خواجہ نظام الاولیا اور دہلی نبود و معیت بادشاہ بصوبہ بنگالہ قیام داشت
چون خبر وفات حضرت شیخ بشنیدہ مراجعت بہ دہلی کرد و دروئے گرد آورده و یہ نم آورد و خیرہ
بالید و کسوت سیاہ و بر کشید۔ بالآخر بفروردین پنج در ہفتہ قصد ولست و پنج رطلت فرمود و رحمت اللہ علیہ

شیخ وجیہ الدین یوسف ہشتی

از مقرر بان خدمت نظام الاولیا بود و بعد شرفیہ حلافت بصوبہ خیرہ رفتہ بہدایت
تلقین حلافت بسر بود و در سال ہفتصد و بہشت و نہ ازین کہ نہ رابط۔ بسبب طحیات بہشت
مہقام خیرہ مدفون شد۔ رحمت اللہ علیہ +

شیخ حسام الدین ملتانی

از خلفائے نامدار و صحابہ یاورت حضرت خواجہ نظام الاولیا است بزم و وسیع و ریایان جلسہ
بود۔ و اکثر اوقات حضرت شیخ انجمن فرزند شہر دہلی۔ سایہ عاطفت و نخل حمایت است کہ در حاکمہ اولیہ جائزیت شیخ
بزیارت شیخ بنشینند چون باز آمد حضرت شیخ فرمود کہ اگر کسی خواہد کہ بزیارت حتم رسالت و صد نبوت شرف
شود باید کہ نیت علیحہ کند۔ اگر چندیل حج کعبہ بزمینہ منورہ شرفتم موجود است۔ اما شرف زیارت حاصل
نمیشود چون این سخن بشنید باز بزیارت مدینۃ الرسول راہی شد وفات او در سال ہفتصد و سی و پنج
مذکور است۔ رحمتہ اللہ علیہ +

شیخ فخر الدین مروزی

از مروان باخدا و اسودہ اصفیاء و صاحب خواجہ نظام الاولیا بود و در خدمت خواجہ التماس کرد
کہ تفسیر تراشگی غلبہ کرد و کوزہ پر آب از غیب نمود و اسفند شکستم و غمخو دم خواجہ فرمود کہ بالست خورد۔

هر چه از غیب میرسد عیب باشد - آورده اند که او کتابت قرآن مجید و غیر ذلک شریف از چهار آئین محقق
و انکار سیر و زنا تا آن جامع الکامالات در سال هفتصد و سی و شش منقوش است - رحمتہ اللہ

میر حسن علمائی سنجری حشمتی

سرآمد فصحاء روزگار و خلیل شاعران بزرگ خیال بود و بحضرت خواجه نظام الاولیا محبت
محبت و عقیدت بمرتبه کمال داشت و خرقه خلافت دریافت و کلمات فائدہ القواد از ملفوظات
حضرت خواجه مجتمع ساخت و در سال هفتصد و سی و شش در شهر دیوگیر وفات یافت رحمتہ اللہ علیہ

مولانا ضیاء الدین برنی

از مقرب مومنین خلفائے حضرت خواجه نظام الاولیا است و از بس مورد اکرام و مصلحت تمام بود و مست
حضرت شیخ اکثر کلمات بدیع گفته و بخواجہ محمد و میر حسن علمائی سنجری مودت و تود و تمام داشت
بسیار تالیف و تصنیف از یادگار اوست سال ۸۰۰ فائش هفتصد و سی و شست رقم زده اند رحمتہ اللہ علیہ

شیخ برهان الدین غریب

برگزیده روزگار و معونی بادت از صاحب فائق و سماع در جد و حال بود و از بحضرت خواجه نظام الاولیا
محنت بسیار و خصوصیت بی شمار بود و بجهتیکه در مدت العمر خود بصوب غیاث بود که مسکن می شد بر حق بود
گاه به پشت نداده خرقه خلافت از خواجه نظام الاولیا و در بار دریافت چون باتباع ارشاد حضرت خواجه
نظام الاولیا بر ولایت دیوگیر یا مویش - در آنجا قبولی عظیم یافت - آورده اند که شیخ زین الدین غریب است
و مطنطنه کرامت فضائل او شنیده از شیراز به دیوگیر آمد - و چون شیخ را در سماع متوجه دید متردد گشت
شیخ بر خطر او و خوف آورده گفت که چندین مسافت بنظر ملاقات درویش اختیار کردن باز بنظر
مقصد رسید و حصول کار توقف در زمین دلیل دانش و آگاهی نیست - اگر خطر یا دستورانم کار است

هر چه از غیب میرسد عیب باشد آورده اند که کتابت قرآن بود و غیر ذلک شریف از جهات دیگر
انکار میکرد و فائز آن جامع الکامالات در سال هفتصد و سی و شش متوفی است رحمه الله

میر حسن علمانی بخاری خشتی

سر آینه صحاح روزگار و خیریل شاعران آنکه فی سال بود و بجهت خواجہ نظام الاولیا محبت
محبت و عقیدت بمرتبه کمال داشت و خرقه شرافت دریافت و کتابت فرائد و از ملفوظات
حضرت خواجہ جمع ساخت و در سال هفتصد و سی و شش در شهر دیوگیر وفات یافت رحمه الله علیه

مولانا ضیاء الدین برنی

از مقرب مومنان و خلفای حضرت خواجہ نظام الاولیا است و از سیر مور و اکرم و مصلح و مصلحان بود و بجهت
حضرت شیخ اکثر کلمات بلیغ گفته و خواجہ خسرو و حسن علمانی بخاری مودت و تود و تمام داشت
بسیار تالیف و تصنیف از یادگار است سال دانش هفتصد و سی و شش متوفی است رحمه الله علیه

شیخ برهان الدین غریب

برگزیده روزگار و صوفی بادت صاحب تقی و سماع در وجه و حال بود و از حضرت خواجہ نظام الاولیا
محبت بسیار مخصوصیت و شمار بود و یکی که در وقت عمر خود بصورت غایت بود که مسکن بر سر برق بود
گاه به پشت نه او خرقه شرافت از خواجہ نظام الاولیا و بار دریافت چون باتباع ارشاد حضرت خواجہ
نظام الاولیا ببولایت دیوگیر یا مویش و در آنجا قبولی عظیم یافت آورده اند که شیخ زین الدین غریب است
و لفظ که است او سال او شنیده از شیراز به دیوگیر آمد و چون شیخ را در سماع متوجه دید و در گذشت
شیخ بر خطر او و خوف آورده گفت که چنان مسافت بنظر ملاقات درویش اختیار کردی باز بنظر
مقصود رسید و حصول کار خوف در زمین دلیل دانش و آگاهی نیست اگر خطریه و ستمانه کار است

دبشیر بر حال و احوال او پرداخته نقل است که روزی خواجه حسام الدین با وقت نشین بود چون بر مرشد پاک خواجه حسین الاولیا جدا محبت خود حاضر شد و بنزد و شوق تمام در پائین مرقد پاک بوسه دادن و چشم مالیدن آغاز کرد و در آن حال از درون مزار فالض الاوارند ابراهیم فرزند این همه سوز و گداز و محبت و محنت که بر خود می پندنی موجب تفریح و تفتیح مشام و باعث تسکین و انبساط ارواح جد و پدر گشت پیشین ازین رحمت و محنت بر خود و امار که کار تو با انجام رسید و خدا تو را تو انعام فرمود و بیامیزید چون از خدمت مزار رخصت شد بهجت چهره دینی سپید پرستان که مقصود بودند تا بهجت اوست و مجال اقامت اجمیر و غوغا به قصد بصره بصره آمد و بعد از چند ایام ازین کنه رباط زندگانی تعب الم قدس شادی و کامرانی رخصت سفر برداشت و بصورت بانقرس بر سر راه اجمیر و غوغا شش سال منافع مقتصد و چهل و یک تم نموده اند تا الان مرقد پاک او مرجع انعام و مطاف عوام است و از سرگزین فیض مزار برکات آثار نیست که گاهی به اراض دایم دوران می یابند و نمی شود +

شیخ عزیز الدین صوفی

او خلفای عظم و مقربان معظم حضرت خواجه بنظام الاولیا است مادرش دختر خواجه فرید شهود بود کتاب تحفته الارباب از ملفوظات خواجه بنظام الاولیا جمع کرده است روزی که او بخدمت خواجه بنظام الاولیا حاضر شد حضرت خواجه در حالت استغراق بود چون کمال با آواز پرسید کیستی التماس کرد عزیز فرمود عزیز خواهی شد انشاء الله تعالی وفات او در سال مقصد و چهل و یک هجری مرقوم است رحمت الله علیه +

شیخ عثمان انجی سراج

او محبوب ترین دوستان و خلفای خواجه بنظام الاولیا است آورده اند که او بار بار در بیعت

سلطان المشائخ آمدہ بود۔ اما از علوم بمعینہ نداشت حضرت شیخ مولانا فخر الدین زلوسی فرمود کہ اینچنین صورت خوب و شامل مرغوب ارد۔ لیکن بوجہت منہ بہرگی علم حیف است کہ از دولت معرفت محروم است۔ مولانا فخر الدین عرض کرد کہ باندک اہتمام حضرت شیخ و شہادت بعد مرد ایام حیات از علوم معرفت منہ بہرہ خواہد ماند چنانچہ مولانا مذکور تائیم قدس سرہ انعامی جمید کرد و اوراد و شش منہ ماہ بترتیب کمال رسانیدہ بخدمت حاج نظام الاولیاء حاضر آمد و حضرت خواہ نظام الاولیاء از بس خوشوقت و مسرور شد بہ شرف معیت اورا مشرف کرد۔ و در اندک زمان خرقہ ظنات دریافتہ بولایت بنگالہ ماور شد۔ بارہا حضرت خواجہ نظام الاولیاء میفرمود کہ انھی سراج آئینہ بہشتان است۔ وفات او در سال ہفتص ۵۰۰ و چہاہ و ہشت مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ ۵

مولانا وجہ الدین بانی

دہشمند متبحر بود۔ و استاد وقت و در ریاضت عبادت زہد و وقتایگانہ روزگار۔ در آخر مرید خواجہ نظام الاولیاء گردید و کمال نصیت بحضرت او داشت۔ او میگفت کہ وقتے بانی پت میرفتم در اثنائے سہاہ شخصے را دیدم کہ او صوفی بود و دل من نفع انکار آمد۔ او گفت یا مولانا چیزے مشکل داری و مراد علم مشکلات مانده بود۔ ہر یکے را با او میگوئیم و او جواب ہامہ عجبت تا آنکہ سئلہ قضا و قدر بہ ادب خوب گفت ہر اطمینان کرد۔ و بعد از اتمام بحث پرسید تو مرید کستی۔ گفتم از سلطان المشائخ خواجہ نظام الاولیاء۔ گفت شیخ نظام الدین قطب است قبر مولانا مذکور بہرہ عرض شمس در خطبہ قاضی کمال الدین است رحمۃ اللہ علیہ ۵

خواجہ تقی الدین نوح

پسر خواہر زادہ خواجہ نظام الاولیاء است حافظ قرآن بود و خواجہ نظام الدین و اولیاء در مقام مرض پیش خود طلبیدہ خرقہ و خلافت مرحمت فرمود۔ و وصیت کرد کہ ہر چہ توبہ سہ گاہ داری

اگر چیز سبزه تو نباشد بر آن بجان نباشی که خدا ترا خواهد داد - و هیچ یک را به نخواهی و بخارا
بسطا بهل کنی و ادا را زبستانی که درویش او را بخوار نباشد و در حالت حیات خواجه نظام الاولیا
و عین شهاب حکمت حق پرست - رحمۃ اللہ علیہ ۴

خواجه برهان الدین مانسوی

مستحق است که خواجه جمال الاولیا شیخ جمال الدین مانسوی اورا در فضلگی گذارند چمت حق پرست
بود - حضرت خواجه فرید شو و اورا پیش خود طلبید و بسیار لطف و عنایت کرد و خلافت نامه و
مصلحا و عصا باقی گذاشت که به شیخ جمال الدین روان کرده بود به شیخ برهان الدین عطا فرمود و بخت
خواجه نظام الاولیا وصیت فرمود - خواجه برهان الدین هر سال بخدمت خواجه نظام الاولیا
آمد و تربیت یافت و تا زمان حیات خواجه نظام الاولیا کس را به بیعت قبول نفرمود
رحمۃ اللہ علیہ ۴

شیخ قطب الدین منور

خلف الرشید خواجه برهان الدین مانسویت و خلیفه اعظم حضرت خواجه نظام الاولیا است
جامع کمالات و مظهر کرامات بود - معروف غایب خلق نداشت و در مدت اعمار حیره با اختیار
خود بیرون نه آمد - و خانه امر از رفت و برگشت و قناعت گزینید نقل است که وقتی سلطان
به مانسی رفته بود - نظام الدین که یکی از عمائد خدمت بادشاه بود از نزدیک خانه حضرت شیخ
بگذشت پرسید که خانه از کدام است گفت منم - شیخ قطب الدین منور خلیفه خواجه نظام الاولیا را
گفت که عجب است که بادشاه به مانسی بیاید - و او بدین بادشاه نه آید - چون بخدمت سلطان
رسید - گفت که اینجا شیخی است از خلفای شیخ نظام الحق الدین که بدین بادشاه نه آمده
سلطان در غضب شد - و شیخ حسن برهنه را طلب شیخ قطب الدین منور فرستاد - شیخ حسن آمد و

در ملائیکه شصت و نه شیخ زاده از الدین بیرون آمد و گفت که بنده کی شیخ شما را میطلبم - شیخ حسن پیش
 پیش آمد و گفت شما را سلطان طلبیده است فرمود که درین باب بخت بسیار بدست من بدست یانه
 گفت خیر مرا فرمان است که شما را برهم - فرمود و الحمد للہ با اختیار خود نمیروم - بعدہ روزی سوار اہلخانہ
 کرد و فرمود بخدا سپردم و صاحب را بگفت عصارہ دست گرفته را ہی شد - شیخ حسن بر بنہ یوای
 اسپاشت کرد - فرمود وقت پیاودہ فتن ارم - چون متصل خطیرہ جد بزرگوار رسید پایان قبر
 جہود پدیدفت - و بعد زیارت عرض داشت کرد که بخت یا عزو از کلبہ عزلت بیرون نہ آمدہ ام - مرائے غنی
 مے برند - چون از خطیرہ پاک بیرون آمد - شخصہ حضرت زرنشین ادا آورد مشبول کرد و با اہلخانہ فرشتا
 چون بدانہ سلطان رسید سلطان اعماض کردہ بدو ملی روان شد - و آنجا حضرت شیخ را
 پیش خود طلبید - و چون سلطان والنت کر شیخ - آید بایستاد و کمان در دست - و بگفت
 بگرداند فتن و بدت زدن مشغول شد - اما چون شیخ را دید طاعت نہ آورد و بتعلیم پیش آید بصفا
 کرد حضرت شیخ چنان دست او شکم گرفت کہ آنچنان بادشاہ ستلم کردن پین علماء
 مراخ را تہ تیغ ستم آورده بود معتقد گشت و گفت کہادشہ شمار سیدیم و التفات نفرمودید
 حضرت شیخ فرمود کہ فقیر لائق ملاقات بادشاہان نیست و اگر شدہ بگاوشی و غیر طلبی کا دہل سدا
 مشغول مے باشد مخدور مے باید داشت سلطان از تقریر شیخ نرمل شد - و حکم داد کہ آنچنان
 بایکزد کہ مقصود شیخ است فرمود و مقصود من فقر است و کنج جہود پیر بعدہ بادشاہ دید - و تات
 فرستاد قبول نکرد و فرمود فقیر را نان جوین باید - زرد و جاہ و بچہ کار آید - بالآخر ز قلیل قبول فرمود
 و دو مقام پیران خود صرف نمود و نیز فقر ان داد - مرقد او در قبه جد پاک او است - رحمۃ اللہ
 تعالیٰ علیہ

شیخ نور الدین پیر شیخ قطب الدین منور

از تیس طرح و تروع و صاحب حال قال بود - و خرقة خلافت از پدر عالی تہ رہ پسنیدہ و دام

که استغراق و عزالت و حدیث گزینید رحمتہ اللہ علیہ مرقدہ و در خیرہ پاک جدا و است +

مولانا علیشاہ جاندار

از مریدان خواجہ نظام الاولیا است۔ اور اکثا بعیت موسوم بخلاصتہ اللطائف و اولیاء صادقین
و اثنای العقیدہ بود و کار خود بوجہ احسن بحالے خود رسانید۔ رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

مولانا فخر الدین اوی

خلیفہ ارجمند خواجہ نظام الاولیا است۔ حافظ کلام ربانی بود۔ بحال تقویٰ و توسع آراستہ
گویند اور ابا مولانا فخر الدین بالنوی صحبت بود۔ جامع علم عقلی و نقلی و در امر دین صلاحت
داشت عاقبت کادرید خواجہ نظام الاولیا شد و محسوس گشت و از میان متعلکان برآمد و در
نمرہ دیویشان قرار گرفت و بعد وفات مرشد برحق برکنار آجمن و آن معیت اکمال
فیروز آباد ملی است متخول شد و ہم بزیارت خواجہ بزرگ شیخ الاسلام معین الاولیا باجمیر
خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا فرمود کہ آنچہ ما در یک ماہ فتح شدے مولانا فخر الدین را
مدیک ساعت بدست آیدے و در آن زمان کہ مردم شہر را بدیوگیر بودند او ہم ہرقت و ہنگام
با گذشت و رشتی کہ نشست ہو غرق شد۔ و مولا بہ تربیت ہما دتہ سید رحمتہ اللہ علیہ +

سید محمد بن محمود کرمانی

اول بکار تجارت اذکرمان بلا ہوا آمدہ چون خواجہ فرید مسعود ملاقی شد راہ و ہم محبت در میان
آمدہ و در قصبہ جوہن قیام کرد و در میرشد و بعد از ولایت حضرت خواجہ فرید بن محمد بن نظام الاولیا
ترسبت کلی یافت و فیج خلعت مشہور و مذکور گشتہ بصوب کشمیر روانہ شد و بہر انجا وفات یافت
و مدفون شد۔ رحمتہ اللہ علیہ +

سید محمد بن مبارک کرمانی

جامع کتاب سیر الاولیا است و آن کتابیست تلخیص احوال مشایخ چشتیہ اور از زمان مبارک شریف بہیت خواجہ نظام الاولیا بہت آمد و حاضر مجالسہا بودہ فیض بہار بود۔ و بعدہ از حضرت خواجہ نصیر الاولیا تربیت یافت۔ پیر و اعام و اجل و ارباب و بزرگوار خواجہ نصیر الاولیا بودہ اند و اکثر از انچہ در آن کتاب نقل کردہ تصدیق آبا ئے کرام خود کردہ۔ رحمۃ اللہ علیہ +

خواجہ نصیر الدین قدس

قدرة الاولیا۔ اسوة الاصفیا۔ نصیر الاولیا۔ خواجہ نصیر الدین قدس سہام العزیز خلیفہ حضرت خواجہ نظام الاولیا است منظر انوار الہی و مہبط کرامتہا ہی بود و زیہ و دوع و فضائل و تقویٰ موصوف مرجع کافہ اہل اسلام و مجاہدانام در بابیت الحقین و اصحاب طریقت و صوت مدام منتہال داشت خبر حکم شرع بسیار صلابت بجائے صبر و سماع بردستگاری شہید روز سہاروان طریقت مجلس سماع بزم امین برپا کردند۔ و از انمیان برخاست۔ گفتند سنت پیران تنگ میسہی فرمود۔ برائے ما چشتیت۔ آوردہ اند کہ قلند سہ تبر کار و عین قہ درون حجرہ مد آمد و باز دہ ضرب کار و جرم پاکش نبرد۔ اما با انہم شہید و جراحیت و عاتق و استغراق خواجہ شہید واقع شد۔ و جمال خود مشغول ماند۔ چون از سوراخ حجرہ تنگ خون بیرون تراوید۔ خدام استانہ درون آمدند۔ و خواجہ نصیر الاولیا را بجرم دیدہ در حالت اضطراب و مضطرب تجسس بسیار کردہ قلندر را پانہ بجز نمودہ حاضر آوردند۔ اما حضرت نظام الاولیا بقضائے خلق حسن از تردد جزا و مزا دگدغه بہت تنگ سرخ با و لہام فرمود۔ و بہ شیخ بہ الدین و شیخ دین الدین مست غم بخش کرد کہ بعد ازین آئین قلندہ اندازند کہ درہ اند۔ کہ سلطان محمد تغلق با حضرت خواجہ بہر تہ نہایت خصوصیت کرد۔ و با این ہمہ علو رتبہ اندازسانچہ تہ

و در سفر با همراه خود گردانید که گویند که وقتے اورا جامه دار خود گردانیده بود۔ روزے سلطان
محمد تغلق طعام فرستاد و آذند لیسے روز فقرہ۔ و باعث فرستادن طعام جز اینا نبود۔
یعنی اگر اہا کرد و طعام بخورد پس بخن رانادہ اینا سازد۔ و اگر بخورد الزام نامشروع کردن درین
آورد۔ حضرت خواجہ نصیر الدینا سیح گفت و سختے طعام از کاسہ زرین در دست خود گرفتہ خورد
بنازدیش ان فائب و خامر ماند تفصیل اسماء خلفاء بزرگ کہ معلوم شد انیت +

تفصیل خلفاء

خواجہ کمال الدین عسکرمیر خواجہ سید محمد کیسودر از سیر سید محمد جعفر الملکی الحسنی۔ مولانا
مولانا محین الدین۔ خواجہ محین الدین غزنویہ خواجہ بزرگ محین الاولیاء سید علاء الدین
شیخ یوسف۔ محمد جواد سید علاء الدین کشوری۔ قاضی محمد ساوی شیخ سلیمان
روانی۔ شیخ محمد متوکل کشوری۔ شیخ دانیال۔ شیخ قوام الدین۔ قاضی عبدالمقندر مولانا
خواجگی۔ مولانا احمد تھانیسری۔ شیخ زین الدین۔ شیخ صدر الدین۔ شیخ سعد اللہ +

خواجہ کمال الدین عسکرمیر

صاحب سلم و اہل کمال بود و بخت و قدر عسکرمیر لقب عسکرمیر شد و گشت۔ دام عبادت حق
ہدایت حق مشغول۔ جمیع اعمال ان بنیاد بر تقویٰ استقامت میکرد و فیہ ہدایت بود و عسکرمیر
خواجہ بزرگ الدین متحقق است بعد از شرفی علیہ السلام احمد باد رجوع کرد۔ و بہ فوائد عظیم و ارشاد سلیم گم گشتگان
منزل فقر و فتنہ را از ہمنوی فرمود و بعد از دیر بہ ملی تشریف آورد۔ و بہ ہدایت و ارشاد توجہ
فرمود و سال آن برگزیدہ از متوسل در سال مفتضہ و پنجہ و شمش مذکور است رحمۃ اللہ علیہ +

خواجہ میر سید محمد گیسو دراز

خلیفہ مستمند خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا است۔ خلیل عاشقان باسوز و گداز و ارباب از دنیا باز
بود۔ و در ریاضت و مجاہدت عسکریہ تمام داشت و بسیار طالبان حق را بمقام و مرام خود رسانید۔
شان شیع و مرتبہ و متبع داشت۔ بعد وفات خواجہ نصیر الاولیا۔ بہ دیار دکن رفت۔ و قبولی عظیم یافت
و سلسلہٴ دے در تمام دیار دکن شائع شد۔ و شہرت آن برگزیدہ آفریدگار بہ لقب گیسو دراز این جہت
کہ مریدان خواجہ نصیر الاولیا۔ چو ڈول دے بردوش دے بردند۔ میر سید محمد گیسو دراز ہم ہنر
و جہ گیسو دے اوسبب طالت و دیار چو ڈول در آوختند۔ امام میر سید محمد بیاس اوسبب کوت
و چل کر دو بہان اوسبت راہ دراز طے کر دے تا آنکہ مو دے شکر گشت خوردند۔ و انواع عقوبت
رو دے کشاد۔ اما چون خواجہ نصیر الاولیا بر این حال مطلع شد۔ تا سفت خورد۔ و جہنم عقبت
میر سید محمد تحسین آفرین فرمود و گفت۔ ہر کومرید گیسو دراز شد و اللہ خلاف نیست کہ
او عشق باز شد و شیخ محمد چشتی از ملفوظات دے جمع کر دہ جو امع الکلم موسوم کردہ است تالیف و تالیف
در سال شہتہ تصد و ثبت و بیخ منقول است۔ خطیرہ پاکش و قصبہ گلبرگہ نواح دکن مرجع
مستندان است۔ و تا الآن از اولاد پاک نہاد اذ نصبت شجعت و ارادت و برقرار است۔ حجتہ

خواجہ سعید الدین مخرو

نیرہ بر حق خواجہ بزرگ خواجہ سعید الدین است۔ دے اخرو دے بت خواجہ بزرگ میگفتند و این
منقبت پس است۔ از پس عابد و عباد صاحب مقامات علمیہ و کرامات زکیہ بود۔ دے واسطہ
کسے از روحانیت حضرت خواجہ بزرگ سعید الدین الاولیا استفادہ میکرد۔ بالآخر باشارت جد
بشرف بیت خواجہ نصیر الدین نصیر الاولیا مشرف گشت و غرق خلافت ہم دریافت۔ تالیف
وصال آن صدر لصد و رصفت اصحاب غرب۔ در سال مہتہ تصد و ثبت و یک منقول است

رحمۃ اللہ علیہ مرقہ مطر او پامین روضہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاء دہلی بکھری سنگ سفید واقع است

شیخ صد الدین حکیم

خلیفہ خواجہ نصیر الاولیاء است۔ خواجہ سلطان الشیخ اور ابہ خواجہ نصیر الاولیاء سپردہ بودہ آقا ان تصانیف خوب یادگار است۔ نویسنہ زرا از زمین ترا و پیدا شدہ بودہ۔ ہمہ را بہرہ خدا و مردان خدا صرف نمود۔ در رسال مہ قصہ و نہا بہ و نہ ہجری وفات یافت +

سید محمد بن سید مبارک کرمانی

خلیفہ و مقرر شعبہ مت خواجہ نصیر الاولیاء است۔ و بار و حایت حضرت نظام الاولیاء۔ رابطہ قوی داشت۔ کتابی در باب احوال مشائخ چشتیہ جمع نمودہ است موسوم سیر الاولیاء۔ در سال مہ قصہ و نہا بہ ہجری سفر آخرت ختم پا کرد۔ مولف ذکر شریف سید محمد بن سید مبارک بنظر احتیاط دوزمرہ مریدان حضرت خواجہ نظام الاولیاء ہم مرقوم کرد +

شیخ یوسف چشتی

خلیفہ اعظم خواجہ نصیر الاولیاء است یا بہ علوم حدیث و تفسیر و کلام و فتنہ است موسوم تحفۃ النعمان از بس نافع و بہتر است۔ در سال مہ قصہ و نہا بہ و چار وفات یافت +

شیخ عبدالمقتدر

از اشدہ خاندانے خواجہ نصیر الاولیاء است و شہد بزرگ بودہ و درویش صاحب باطن و کامل و اکمل و اوائل اور ابا فقر و طریقہ فقر۔ انکار بودہ و در وسط صحبت خواجہ نصیر الاولیاء در فنا و در آخر از بزرگ زیدکان طریقہ عالیہ چشتیہ گردید۔ قاضی شہاب الدین کہ عالم متحیہ بودہ از

خوشه پینان من اوست هشتم محرم در سال نه بقصد و نزد یک بحری فرستاد +

قاضی سادحی شتی

عالم فقیه و درویش کامل بود. تقویٰ نوع بسیار داشت. و خلیفه خواجه نصیر الاولیا است که در خلافت در سایه توجا و بنجار رسید. چنانچه شیخ اختیارالدین خلیفه اوست. تاریخ وفات او در سال ۷۹۹ هجری و نهشتاد و نه منقول است +

شیخ سعد الله کیسه دار

خلیفه بزرگ خواجه نصیر الاولیا است. و از شیخ متوکل اجازت حلافت داشت. صاحب راج الاولیا است. آورده که خضر علیه السلام کیسه با و داده بود و هر آنچه که میخواست از کیسه بیافت از نیجهت بعرفت کویار معروف گشت و نیز خرقه خلافت از شیخ جهانگیر سمنایافته بود. و در سال نه بقصد و شش بحری فوت شد +

شیخ دانیال حشتی

از خلفای حضرت خواجه نصیر الاولیا است. نسب شریفینا و بحضرت عباس بن علی المرتضیٰ می شود. و موجب شرم او هندوستان نیست که پدر بزرگوارش بوجه منازعت برادران ترک وطن اختیار کرده بود. ولادت شیخ دانیال در مزبورم هند واقع شد. و بخدمت قاضی عبدالحکیم تعلیم یافت و بدقت قاضی مذکور تعقد شد. و از استیجاب دلی رسیده شرف بعیت. و تشریف خلافت حاصل کرد. و باین صور میگویند که او در بعد از آنکه از حضرت خواجه نصیر الاولیا رخصت و وطن یافت و از مزاج لکهنوبه دیار شرقی رفت قطب الطریق از کینگیگاه پیدا شدند. و همراهِ مال مستال که قاضی بکیم هنگام رخصت دختر خود داده بود مبعوض نسب تاراج آوردند. و شیخ دانیال را شهید ساخته

در آنرا اہل عیال شیخ تہیہ کردہ بودند کہ بیک ناگاہند اے مہیب از پس یک شیخ پیدا شدہ
راہزنان محمد دوم البصر شد از رفتن و گرختن بستہ آمدند تا آنکہ جماعت لشکر بیان در رسید
و ہمہ را در بند گرفتہ بکلم رسانید و خادمان شیخ جنازہ او بردوش ہر دہ موضع ستر گہ دفون کردند
سال شہادت او ہفتصد و چہل و ہشت بود +

مولانا خواجگی خشتی

از یاران خاص خلفائے عظم خواجہ نصیر الاولیا است۔ صاحب اخبار الانبیاء آورده کہ در آن زمانیکہ
مولانا خواجگی بخدمت مولانا معین الدین اکتساب علوم ظاہر میکرد و با استفادہ فیض باطن حضرت
خواجہ نصیر الاولیا حاضر میشد۔ مولانا معین الدین عمرانی از صحبت خواجہ نصیر الاولیا باطن بالغ
مستادم۔ باتفاق وقت مولانا معین را سر فرودستق بنفس عارض شد و نوبت بانجا رسید
کہ چارہ گر آن مایوس گشتہ دست کشیدند۔ و مولانا معین از حیات خود لامیدہی داشت روز
مولانا خواجگی گفت کہ ہنگام دو اماندہ در باب استمداد و عالم مردان حق باید کوشید
و فی زمانہ حضرت خواجہ نصیر الاولیا برگزیدہ ہار گاہ قاضی الحاجات و عجیب الدعوات است
اگر در خدمت مے حاضر شدہ عذر و تعجب و میان آرند۔ شاید کہ نفس مراد بر مدعا نشیند۔
باستماع ایجنی مولانا معین الدین بخدمت حضرت خواجہ نصیر الاولیا را ہی شد و خواجہ نصیر الاولیا
باطلاع مقدم مے تا بدر خانقاہ برسم استقبال تکلیف فرمودہ دون خانقاہ بجائے برتر نشاند
و طبق برنج و جزرات کہ بعد الم سبب منافی امراض او بود پیش نہلادہ۔ بخوردنش تکلیف داد
مولانا ہا کرادہ شدت تمام لغتہ چند خورد۔ و ساعتی نگذشتہ بود کہ نوبت بہ اخراج رسید و تمام
مواد و مادہ ردیہ خارج شدہ مولانا معین الدین خوشحال گردید و صحت کلی یافت در سال
ہشتصد و نوزدہ وفات او منقول است +

شیخ احمد تھائیسری

خلیفہ خواجہ نصیر اللہ اولیا است نہایت شکر و تیر سیر پہلی رسیدہ آنحضرت گشتہ بود چون نقتہ
فرزشت دادہ از دام سیری رستگاری یافت و مجلس بادشاہ جانہ شد۔ در میان او
و بنیرہ مولانا برہان الدین صاحب ہادیہ باباقت یم و تاخیر مجلس گفتگوئے و رشتہ وقوع رسید
شیخ احمد بن خضاع صاحب ایفستہ آغاز کرد و تبلیغ دان خود را شاہ کرد تا از محل خطا و
مقام غلط نشان دہند۔ اما بادشاہ مصاحت وقت دیدہ ہر یک را از طول سخن بازداشت و
مباحثہ ختم شد۔ بعد ازین مولانا شیخ احمد بہ کالپی رفت و در سال ہشتصد و سبت ہجرام کالپی
فوت شد۔ مرقہ نہایت عجیب عوام بہ مقام برکت و انوار است +

شیخ احمد کنٹورشی پتی

خلیفہ اعظم حضرت خواجہ نصیر اللہ اولیا است۔ وقتہ و بطریق اعتکاف و دن حجہ رشتہ بود
بیدار شخصے لبس و صورت جو گیس خانک آلودہ و موئے زولیدہ و گونہ حجہ رشتہ است
جوگی سلام گفت۔ و شیخ جواب سلام داد چون باہم مصافحہ کردند۔ جوگی سخن گفتن آغاز
کرد۔ و دیدہ شیخ ہمہ دیوار و در حجرہ اگر سیم و فرمودار شد۔ اما شیخ التفات نفرمود۔ و مشاہدہ نمونی
جوگی مذکور بہ استفانے شیخ اعتراف کردہ سردردم نہاد۔ و مرید شدہ وفات او در سال
ہشتصد و سبت و نہایت منقول است +

شیخ قوام الدین شیش پتی شہوری

مشہور خلیفہ حضرت خواجہ نصیر اللہ اولیا است۔ صاحب تقویٰ و حال اہل دل و شیخ وقت بود
و بعد وفات خواجہ نصیر اللہ اولیا بخدمت سید جمال الدین محمد و جہانیاں حاضر شدہ

سید محمد بن جعفر کی حاشی

اشہر و اعظم خلیفہ حضرت شیخ اجد نصیر الاولیاء است۔ در توحیدیت نام بزرگ و مرتبہ بزرگ و شہرت
سخن یا انکسرتنازی میگفت۔ انا خوب گفتم۔ تصنیف ہم وار و موسوم بہ بحر المعانی و رہا
در بیان اسرار و آثار روح و بحر الانساب کہ در نسب پاک الہیت تذکرہ کردہ و نسبت آبا و اجداد
خوہم ثبت نمودہ۔ سن شریف مے قریب صد سال منقول است از آغاز حکومت
تعلق تا بعد دولت سلطان بہلول در صدہ حیات بود۔ آبا بے کرام او شرفا کے مظہر
بودند۔ و بعد از ان بہ دہلی آمدہ و بہر بہت قیام کرد۔ در کتاب بحر المعانی میفرماید کہ مدت شصت سال
در علم ظاہر بودم و در کسب کمال کو شدیم۔ اما از محبوب ازل و مقصود ابد غافل بودم۔ حالائے نیم
آنچہ پیش نظر مے آمد۔ بسیار حالات و محبتات ثبت نمودہ کہ فہرست آن موجب طہالت
مقصود است۔ وفات او در سال شصت و صد و نو و یک مذکور است +

شیخ علاء الدین عسکری

خلیفہ اعظم شیخ عثمان انجی سراج است در آغاز دولت عسکری ظاہر و سر مایہ دنیا فراوان داشت
و فقر و سلوک متہم نہاد و سفیر رفیع او حضرت خالد بن ولید میرسد نہ بد و ریاضت او و
عبادت تقویٰ بدرجہ کمال بود۔ و از جملہ مال مومنال دنیا ترک اختیار کردہ کہ محبت و خدمت
مرشد برحق چیست محکم است۔ و چون شیخ عثمان انجی سراج بسیار سبقتی ماند و طہام
پختہ ہمراہ مے بردند۔ و دیگر طہام بر سر شیخ علاء الحق مے نہادند۔ و او پابہ بنہ ہمراہ
سوار کی شہریت برادران بی ادراکہ مرآت عظیم عثمان بن دینظر اکراہ حال مے نگاہ میکرد و اما از عثمان
نیکو۔ روز چند کہ در خانقاہ شیخ علاء الحق فرود آمدند یک گریہ بر نشان نگمشدند و ان شیخ علاء الحق گریہ کرد

گفت اگر بہ شہما از کج آرم کسے باشند و گفت ماند ہم کہ از کج پد کئی از شاخ آہو پیدا کن شیخ
و غصہ شد و فرمود بزد و سزای خود از شاخ آہو خواہی یافت۔ و ہمچنان کہ چون از خانقاہ بہر
رفت گامے پیدا شد۔ و اور اہلک ساخت۔ و در مطبخ شیخ علاء الحق چوخ بسیار بود و مساکین
از خون انعام او بہرہ یافتند۔ و بہر اہل حاجت کہ مے آمد محروم نہ رفت و ہر آنچہ کہ از انج
و اہلک و غیر آن بہر شہ خود داشت بہ فقر و محنت جان ایتار کرد و وفات او در سال شصت
مرفوم است۔ رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ تاج الدین شیر سوار

خلیفہ نامہ از شیخ قطب الدین منور۔ ہانسوی است۔ زام در زہد و ریاضت و محنت بسر مے
آخر۔ کارش بجای رسید کہ وحوش و دود و دام مرام آو گشتند۔ و اکثر بہداری شیر تاب ہانسی
میرفت و مار و خوار بجائے تازیانہ در دست میگرفت۔ و مے کہ از بہداری شیر بہ ہانسی آمد
پیر شوخ نصیر مے بر فراز دیوار نشستہ بود و فرمود حیوانات کہ دمی روح باشند در سلاک آوردن مجھے
نیست مردان خدا اگر سخو اہنہ سنگ دشت در رفتار و آید مگویند کہ ہمہ وقت دیوار حرکت
کرد و بہ رفت آرد۔ قبر او بیرون نازول نزدیک شہر است و از مرتد پاکش تا آلاں آثار
مہارت و خیرات ظاہر و باہر است۔ رحمۃ اللہ علیہ۔ و۔ اوراپسر مے بود کہ اور شیرین اہل میگفتند
تارک دنیہ بود۔ و از اسباب دنیا قدر ضرورت اختیار کردہ۔ و دائم بہ یاد حق اشتغال
بر۔ و در خانہ او سنگ افتادہ بود کہ ہنوز بیرون بلین خانہ موجود ہست۔ کاسہ چہین بالائے آن سنگ
مے نہاد۔ مردمان آیندہ و روزندہ چیز مے اندختند۔ و میان شہن اہل وقت شام آنقدر
کہ در کاسہ مے یافت در جہش قبول کردہ۔ صرف مے نمود۔ و ان آیام کہ نگاہ کران بود
فتوح بسیار آئے۔ و اگر بہ پنج ارزان بودے کمتر آئے۔ گویند کہ شہن اہل مرید و خلیفہ بہر خود
بود و در ستر احوال خود بسیار مے کشید۔ و از نیجت کہ بہ ذکر خفی جہتر اشتغال میداشت قہر

مشتغولی و حیرت محکم میکشود صحبت اہل دنیا گاہے نہشت لگا از فقر کسی بردار و میفت لب
برسم خلق و تواضع نان خشک کوزه آبے آورد و عند نقص میرخواست رحمۃ اللہ علیہ ۛ

شیخ سراج الدین سراج الاولیاء

پسر بزرگ و خلیفہ حضرت خواجہ کمال الدین علامہ است صاحب کتابت علیہ و کرامات علیہ و صاحب
ورد و محبت و اہل شوق و ذوق بود و در ستورے خرق و کرامت و ربوبیت و الوہیت بسیار
میکوشیدہ پیر بزرگوار ہنگام رحلت او را در خلوت طلبہ ہشتہ از انجام اولین آخرین نوازش فرمود
بود از ان روز ہر کسے کہ او را میدیدست با تہنجانہ وحدت میگردد و ہر سال آن برگزیدہ ایزد
متعال در سال ہفتصد و شصت و دو ہجری منقول است رحمۃ اللہ علیہ ۛ

میر سید اللہ

فیرہ و خلیفہ حضرت خواجہ میر سید محمد گیسو دراز است زبان غیر آگہی منصب ارشاد و خلالت یا
صاحب سراج الولاہیت آورده است کہ روزی خواجہ محمد گیسو دراز بہام وضو میفرمود و بطور دست
مسح علامہ از سر مبارک برآوردہ ہر زانو ہا و عیدید اللہ کہ ہنوز فرود سال بود علامہ میر سید از
زبان برداشتہ بر سر خود نہادہ حضرت میر سید گیسو دراز مسرور شدہ فرمود لائق است مبارکباد
مازان روز ہر آنکس را کہ بیعت معینہ فرمود میر سید اللہ قرار دادہ تربیتش سے مافزود
صاحب اخبار الاخیار میفرماید کہ سید اللہ بانے جمیلہ و عجزہ محبت در سر داشت و
دارفتہ جمال و شیفہ حسن ہمیشہ بالادب و بالآخر سلسلہ کمال خود را آورد و بحین بامداد
کہ بقیانے رسم ہندیان قطع مرصع از رخ زیبای عروس بر انداختہ جلوہ دادند نیز مکی عشق
جلوہ دیگر نمود و بیک ناگاہ حالت عجیب و کیفیت غریب پیدا شد کہ میر سید اللہ آہستہ
سر و از دل پرورد کشیدہ جان عزیز بہ شہادت حقیقی سپرد و عروس ہمیت او را در بر کشیدہ نیال

اوسفر کرد۔ وہم دور اور پہلو سے یکدیگر مرفون ساختند +

شیخ علماء الدین قریشی

مرید و خلیفہ فرید گیسو دراز است جامع علوم صوری و معنوی بود۔ دو گوشہ قناعت و گنج خانہ عبادت
بمہ عمر بسر برد۔ غیر حق پر چیز سے کلمہ نہ داشت۔ حال خود ستور داشت از صحبت لائق و جہم و دوام
نفس بود و تجربہ تقریبہ قدم ستور داشت نہ فائز اور سال ہشتصد و پنجاہ و سہ ہذا گذشت +

شیخ ابو الفتح علمای قریشی کالپوی

اندر میان نامہ از خلیفہ باو تاریر سیمہ گیسو دراز است جامع علم شریعت و ماہر بزر خفیت
بود و بیاریت محرم و محترم شرف گشتہ صاحب تصانیف عالی است نسخہ عوارف المعارف از اشہر
تصنیفات اوست۔ وفات اور سال ہشتصد و دو ہجری منقول است۔
رحمۃ اللہ علیہ +

شیخ شاہ میا انجمی خشتی

بیک فاسطہ سر سید محمد گیسو دراز است۔ درویش کامل بود و صاحب تقویٰ و در عزم و ہمت و یاضت و محبت
و محنت و در عصمت و ولایت کالپی حکیم از بزرگ تر نبود۔ اور شیخ الالامیت کی نسبت نہ سنجائی
السن بود و ولایت سال عمر داشت صاحب خب را لا خیار سے فرمایکہ از آغاز ماہ ربیع الحجب
تا بروز عاشورہ در اعتکاف سے نشست۔ و در حجہ محکم سے بہت و در نیم صورت شیش روزے اکل
غیر بزند گانی یکدو چون چین بران اواز حجہ سے آمد۔ نہ لہے و اندک ہمہ مردمان از در سے حجہ
دو تہر بر فند۔ چون فرصت سے می یافت۔ قدم از حجہ بیرون سے نہاد و احیاناً اگر کسی نزدیک سے
بود سے و نظر شیخ بر او بغیر سے نہت اتلا و در روزہ حالت بیہوشی و حیرت فحشی میماند اور اندک

قاضی شہر۔ باوے عہدے حساب کیا۔ روزے کے شیخ اور درون حجرہ بیرون آمد۔ قاضی شہر تری
استادہ بود۔ چون نظر شیخ خبر ہوئے فہستہ اذ بحال خود نامہ دے دادو۔ روزہ عالم بخودی و ہوشی مبتلا
ماندہ آئندہ اندک روزہ عہدے متقاضی شہر تقریب حساب کر شیخ آمد۔ چون شیخ آگاہ شد و بسوئے
قاضی نظر کرو۔ حمالان کہ کفیل چو ڈول قاضی ہوئے تا بڑا غرق زمین گشتند و ضبیدن نہ آہستہ
انسانی نہ کہو کہ در تبعیت شیخ قدم محکم داشت۔ از چو ڈول مفارقت کردہ۔ ڈرہ در دست
گرفت و بالائے بام کہ منزل شیخ بود قصد کرد۔ درین اثنا شیخ از در خانہ بیرون آمد و دست
قاضی گرفتہ درون خانہ بڑو۔ ناگاہ نظرت ضعی بر مینارے رسید۔ پرسید کہ چیست شیخ صراحی
در دست گرفتہ در پیالہ انداخت۔ دید کہ کثرت ناب از قند و نبات است۔ ہمین سل حضرت
شیخ۔ بیت ضعی موصوف ہشارت کردہ فرمود کہ بسم اللہ بوشیدہ اما قاضی مبارکت نوشیدن
نکرو و بیرون خانہ رفت۔ وفات آن جامع الکمال در سال ہشتصد و ہشتاد و نہ ہجری
مذکور است +

مخدوم حسام الدین فتحپوری

از محبوب ترین خلفائے شیخ علیہ السلام است بہ جامع معرفت شہور۔ و خیر و کر است مذکور۔ حساب
معالجہ الولایت آئندہ است کہ او از اولیائے بزرگ و مشائخ با کمال است جمعی فریضہ ارشاد
الوفاء رسید۔ و شیخ بدین چہتی از بزرگوں گان خدمت اوست بقول است کہ پیش شیخ بدین اورا و عمر
شش سال بندگی محنت و کم آوردہ و بزرگ عمر و علم صوری و مثنوی استمداد بہت خواست بخیر
و در حق مے عاف فرمود کہ صل شیخ بدین عمر طویل یافت ہا کہ سل اولیا۔ و شہر علم اگر ذیہ و فنا
مخدوم حسام الدین در سال ہشتصد مذکور است +

شیخ ابو الفتح جوہری

مرید خلیفہ ہوتا گردید خود۔ شیخ عبدالمقتدر است۔ دہشتند کامل و برگزیدہ روزگار بود و فرمود ریاضت
مثالی داشت صاحب راج الولائی است آورد کہ شیخ ابو الفتح در بطن المہاجرہ خود تائمت
چہار ماہ محمول بود۔ از محبت شیخ عبدالمقتدر در حدائق خاظر داشت و شبکہ کہ شیخ
رکن الدین ابو الفتح شہروردی در عالم خواب بتبارت داد و شیخ ابو الفتح متولد شد۔ چون شیخ
جمال الدین مرید شیخ عثمان سیاح برز و ولادت شیخ ابو الفتح وار و شد۔ و شیخ ابو الفتح را با نمونہ
فرمود کہ خانہ شیخ عبدالمقتدر را از الوار و تجلیات بولوی خود منور و محروم خواہد شد۔ اجماع شیخ
عبدالمحسوسات شیخ عبدالمقتدر پر ز خود فوت شد و شیخ ابو الفتح از انعام و جلالت
گلزار چشت گل مرعہ بست آورد۔ و صبح و ستار و اوار باب گردید۔ فات او در شہتہ پیمانہ
نکر است

شیخ نور الدین مرغیہ بن قطب المہمالی

فرزند رشید و خلیفہ عظیم شیخ علاء الدین عسکری بنکالی است از مشاہیر شایخ ہند و صاحب
ذوق و محبت جلالت بود۔ آثار علیہ کرامات جلیہ داشت۔ در صحت پیر خود۔ کار خود
کار عبادت ریاضت مجاہدہ و معرفت بمنزل ناشناختی رسانیدہ فائز مرتبہ الوہیت و مدارج
تطبیت گردید۔ صاحب حبس الارواح و غیرہ یک خدمت دریشان خانقاہ۔ درون محبت
و غلاظت با مفرض بود۔ روزی در پیشہ را در شکم گرفت۔ و او بہ قضائے حاجت برنگلا
رفت۔ و شیخ نور الدین کہ بہر محبت و شہت در و بہ بیت محنت مصر و بل و بل و
غایت درویش در رسیدہ۔ براندیشش افتاد جامہ جسم او بہر غلیظ گشت و در نجاست آلود گردید
چون حضرت شیخ علاء الحق فرزند لوبسند را با این حال بگریست بسیار خوش دل و شگفت

فرمود که حالا بخیرت میگردم شوق بایستد منقول است که شیخ نورالدین بارهزم بر میگردد شیخ
اعظم خان که از علماء دینان بادشاه بود بدید و گفت که تا چند روز بیرون نمی روم خدمت گزاری فخر
بسرخواهی بر دوس که منصب بزرگ برسانم - شیخ نورالدین جواب داد که دولت و ثروت دنیا
ناپایدار است و مرا نشاند و خدمت فخر بهتر از دولت و ثروت دنیا ناپایدار است و مرا نشاند
و خدمت فخر بهتر از دولت و ثروت فخرم شمارم وفات آن برگزیده صفات در سال شصت و پنجاه
منقول است - و از حضرت او - دو پسران بودند - شیخ نعمت الدین و شیخ انور که بعد وفات او
بر مذهب شیعت وارد شدند و اجاسه یافتند *

سید اشرف جهانگیر سمنانی

فضل و اشهر عهده خود در شان سیدستان است شصت و سه خلافت از حضرت شیخ علاء الحق سبگالی
در یافت و از دیگر پیران طایفه هم فضیله را برده بود - پدر بزرگوار او با وسفاه سمنان بود - چون فوت
بادشاهی باور رسید - بچند بسیر برده تا که شد صاحب راج جلالت از اطائف اشرفی
حکایت آورده که سید اشرف جهانگیر - ولی مادر او بود در عمر هفت سالگی قرآن مجید را به
قرأت حفظ نمود و در چهارده سالگی از علوم علمی و نقلی مانع گردید - بصحبت خضر علیا سلام
مستفیف گشته و به پیش از عیسی سفر به هندوستان اختیار کرد و بخیرت حضرت شیخ علاء الحق مشرف
شده دولت خلافت حاصل نمود - و از وصال آن حق گردید و بیار چون غرضت یافت وفات
در سال شصت و سه بهشت هجری مرقوم است - رحمت الله تعالی علیه *

قاضی شهاب الدین دولت آبادی

خلیفه مولانا حاجی است از سیدان جهانگیری نیز استفاده کرده - در علوم ظاهر و باطن - و در علوم
باطن معظم بود تصانیف نامی داشت و از جمله تصنیفات خود یک سال و دو روز و یک شب و یک ساعت

که در آن کر عقیقت و محبت ببت طهیت ثبوت باسن الوجه بیان کرده و باعث تصنیف را
این است که بسبیل مباحثه و من اظه وقت متضمن تحبیل و تعظیم علما بجهت فضايل علوم و
ماج سادات بنظر فقه ان اثبات بدیده و غیر آن تصنیف کرده بود شب و رواقه دید که بجهت تصنیف
نذکر حضرت خواجه کائنات سرور عالم نبی اکرم صلی الله علیه و سلم بجانب اذ نظر تهر و عتاب فرمود
چون از خواب بیدار شد بر کردار خود موجب گشته تصنیف جدید در مناقب سادات تیب را
تصنیف سابق در دیار انداخت و فاته او در سال شصت و چهل و شست هجری مرقوم است *

شیخ فخر الدین اریجی

از خلفا نامی مریدان گرامی - فاضلی خشتی است جدید او - از ناموران شهر اریج بودند اما او عیب
محبت و تجربه به دولت و سیار بار داده تارک گردید و تحصیل علوم ظاهر تحمیل ظاهر کرده بنظر کثرت
اجتهاد بقیقت بخدمت فاضلی محمد سادسی حاضر شد و توجو باطن مرشد بر حق بر تبه بحال رسید
خروقه خلافت ایشاد حاصل کرد - سال وفات شصت و نه رقم نموده اند

شیخ فتح الله اودهی

خلیفه معظم و محترم شیخ صدر الدین حکیم است او اهل حال در سب و بی درس سگینه چمن بدشد
در ریاضت عبادت تغییر حساب ندیده پیش شیخ صدر الدین شکایت آورد و فرمودند پس ترک
کن و کتب درس و دیار مینا از چنانچه ترک تدیس کرده کتب و سید رویا انداخت و بالاخر از علوم
حقیقت و معرفت کامیاب گشته بکل صغیر از زمانه گردید و بسیار طالبان حق را بمقام حق رسانید
چنانچه شیخ قاسم دهلوی - شیخ محمد عینی از خلفا سید بودند - وفات او در سال شصت و
ست و یک هجری مرقوم است *

شیخ عین الدین قاتل

مرید و خلیفه پدر خود شیخ سعد الله کبیر است و نیز از سید میر ماه استفاده کرد و او ان شیخ را بل غیر شراب بود و از هر چاه و دریا که بر آید آب طلب می نمودند و غیره از شراب بدست آمد چون وقت از حال پدر بزرگوارش نزدیک تر شد را در آنجا انداختند و در سجده افتاد و در وقت و در حین آن یافتند پیام طلب شیخ بر زبان آورد و میخواست شیخ عین الدین از جای خود برخاست و جام شراب که دست داشت نوشید و بزرگوارش بزرگوارست و در نهایت در حاضر شد و در حق خلافت و سر مایه نیست و خلافت بچشت حاصل کرد و از آنجا که در بزرگواران و نگاه رب العزیز گردید و بقیه ائمه و زهد و تقوی بسیر بر دل و فائز شست و دست و دو مرقوم است +

شیخ سازنگ شتی مهرودی

صاحب لیت عزت از قوم مهرود بود چون اسلام شریف شد و پیشرو او بقدر کمال سلطان محمد بن یسیر در شاه درآمد - بده سازنگ پور بنام خود آباد کرد و بعد از آن مرید شیخ قوام الدین گردید و به طاعت و اسباب دینا تر گشت و بنوعی از رفت - چون با آنکه صحبت یوسف به بهایر می مصاحبت ختم یار کرد و در حق خلافت هم پوشید و فائز او در سال شست و صد و چهل و هفت و شصت و شصت

شیخ علم الحق الدین شتی

خلیفه اعظم و فرزند بسند شیخ سراج الدین سراج الاولیا است صاحب ثبات بزرگ و کمال است و در باب صنعت و مجاهده علوم تمام داشت جمیع کثیر از ارباب این هنرمندی او از ظلمت و تاریکی اسباب بنیزل انوار تجلیات حق فائز گشتند رحمت الله علیه و فائز آن طایفه بحالات در سال شست و صد و نه و در قول دیگر نصد و یک شتول است و قول آخر شهر در شتی شتول است +

شیخ محمد عیسیٰ جوہری

خلیفہ شیخ فتح اللہ اودھے است۔ پدش شیخ احمد عیسیٰ از علم دہلی بود و زبان ابی ہرکام تخت
ایہ تہویر ترک دہلی آفتہ سکونت جن پورخت یار و صاحب بابا لاناخدا اور دہک شیخ محمد عیسیٰ جوہری
بسیار غلو داشت۔ و سر نیز انوسے بود از حال احوال خود هیچ خبر داشت و سخنان مہر و پشت او
دو تا گردیدہ و فرغ پیرینہ پیوستہ وفات او در سال ہشتاد و یازدہ ہجری مرقوم است +

شیخ شمس الدین طاہر

خلیفہ عظیم شیخ نور الدین قطرب عالم است۔ و شیخ بزرگ و کبیر السن بود و فیہ بن طہر استغفادہ
کامل اندر روحانیت خواجہ بزرگ معین الاولیاء دریافت و خرقہ خلافت از حضرت خواجہ بابا زید
نیرہ حضرت خواجہ بزرگ رحمۃ اللہ علیہم پوشید۔ چنانچہ در سیر العارفین مذکور است صاحب الفرائین
محقق و کامل بمعصہ شیخ شمس الدین طاہر بود و شرف ملازمت حضرت خواجہ بابا زید و مقام علم
اجیر شرف گشتہ۔ وفات او در سال ہشتاد و یک ہجری مرقوم است۔ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ حسام الدین مانچوی

خلیفہ عظیم شیخ نور قطرب عالم است۔ و از عیساں اشانخ عهد خود است جامع بود در میان علوم شریع
و طریق و عارف۔ بود صاحب کشف تحقیق۔ او خدایہ تصنیفات بود و سبقت العارفین از لطافت
او است حیضیام بسیار مائل بود۔ و توکل مرغوب اکثر نسبت فیلسا و جبر و آداب سے میاں دزد
کہ چون لجزم ملازمت شیخ از وطن بیرون آمد۔ بہ منزل دہکالم واقعہ شیخ خود را امیدید کہ دو برابر
من سے بود۔ و دہکے در کشتی سوار شد۔ در ویشتہ صوف پوش ہمراہ من بود۔ چون بر ساحل
میاں رسیدیم۔ بہمن دہکے در کشتی سوار شد۔ و رفت۔ از چشم نہان خدا انکھ کہ پائے پوس شیخ

مشرف مہ نیک دیدم کہ حال جان دوش کر باب گفت اوہ بود۔ با منظر و سپیکر شیخ یکسان بود
و در خط و خال و چہرہ و مہرہ شیخ تجاوز و تفاوت نیافت و فات و رسالہ شہتہ و شہتہ و دو
مردم است +

شاه کاگوشتی

خلیفہ نامی گرامی شیخ نور الدین قطب الم است و نسب فہ بچہ واسطہ با حضرت فخر العابدین
فرید الدلیہ سے ہوئے۔ و از شیخ پیر محمد حشتی لاہوری فیض لایا فتنہ بود۔ و بہتین و تعلیم خان سے
موجود کرد۔ و در لاہور سکونت نہید و کشف و غرق بسیار از مے بوقوع آمد۔ و فات او در سال
وہشتاد و دو مرقوم است۔ رحمتہ اللہ علیہ +

شیخ یوسف ایرچیشتی

آبائے او از خوارزم بایرج آمدند۔ و شیخ یوسف اگرچہ خلیفہ شیخ فخر الدین ہوئے است۔ اما از خدمت
سید جلال بخاری و شیخ راجہ قتال فیض ہا بلوہ صاحب تالیفات است صاحب تاریخ مخدومی
از مریدان و متقدمان او است و آوردہ اند کہ روز سے شیخ یوسف در خانقاہ ہنگامہ سماع کرم و آ
و ہمدان بکل جان دلو۔ و فات او در سال شہتہ و سی و چار مرقوم است +

شیخ پیار اچشتی

از مریدان سید الدنبرہ سید محمد گیسو دراز است و ترتیب و سبیل بندت خواجہ گیسو و از یافتہ بود
آوردہ اند کہ چون اورا ملازم سے شیخ دست او فرمود کہ اگر پیش ازین با کسی تعلق محبت داشتہ باشی
در عرض من باری۔ التماس کرد کہ نظر آموختن طریق عشق حاضر آمد مہیج ندانہ کہ عشق چیست
و او کہجائے آید فرمود در اظہار واقعات سابق اغراض نہ باید کرد۔ انہیہ بغرض یہ یافتہ است

التماس کرد که در او اهل بزرگ منبت و در نفیقه بودم و دولت یار و سنیف داد با آن عزیزان اگر قسم
 و قسم خایه شستم که او را به بنیم باستماع تمنی خواج گیسو و از او را در برگرفت و فرمود که البته در
 منزل عشق مقام عالی داری میگو استم که چو تو عشق طلب محبت است بست آید یا بمنزل عشق
 شاه حقیقی رسیده ای کنم - چنانچه او را در جباله سمیت کشید و در اندک زمان به بنیمیل رسانید
 وفات او در سال شصت و هفت و پنج مرقوم است *

شیخ محمد مستوفی به شیخ مینا چشتی مهروردی

صاحب لایت دیا را که هنوز بود و از زمان شیرازی طویل حمایت و ساریا لطفت شیخ قوام الدین
 تربیت یافته پس به شرف حجت و تشریف حلافت شریف گردید - و جهت موسوم گشتن لقب مینا
 اینست که شیخ قوام الدین را پس از بود موسوم به شیخ نظام الدین مینا و او به واسطه جوس - و
 تقاضای نفس در زمره ملازمان سلطان محمد بن فیروز شاه بادشاه دلی منسلک گردید -
 و بنوعیه شیخ قوام الدین از وسع نفرت تمام داشت - چون شیخ نظام الدین به قصد حدیث
 و الیف پدر خود وطن رسید و در محن خالقه براسپا گشت شیخ قوام الدین این را گستاخ
 بر آشت و در حق او عاصی بد کرد و همین که گمان چند نه پیوه بود از پشت فرس بسته زمین
 آمد و هلاک شد در آنوقت شیخ قطب الدین که از مریان خاص شیخ قوام الدین حاضر بود با فرمود
 که حق سبحان الله است از این سر خواهد داد موسوم به محمد مینا گشته بجای فرزند من معرفت و مشهور خواهد
 شد - حاصل بهرکت و تصرف طایفه شیخ همچنان وقوع آمد و منظور نظر شیخ قوام الدین گردید و نظر
 خلافت از شیخ سازگاری حجتی هم می یافت و جانشین - و صد را اسباب و محبت و ارشاد گشت
 صاحب اخبار الانبیا آموه که شیخ محمد مینا دلی را در او بود - چون به بنیمیل امداد - و بستان
 بنشانند و بستان گفتن بسم الله شارت کرد و بفرمود بنزد - چون گفتند که بگو الف گفت که الف
 باز گفتند که بگو - و در جواب گفت که چون الف گفتیم به گفتن ب - حاجت بدادیم و این محل

چند مانی حقائق بر زبان آورد منقول است که او بترک و تجرد غلو بسیار داشت اهل عیال نخواست
شب را بر سر دیوار نشسته عبادت میکرد تا از غلبه نوم محفوظ ماند و بر سطح فرش خار و خشک تره
منظر نمی نشست و در موسم زمستان بر پهن تن در آب سردتر کرده و صبح بخانه نایب و سیاه
و معتق باقب مشغول میگشت انقدر در موسم دور و طلب بود که بجا بخت و مهربان
نیاموده فاقات او در سال مشقت و محنت منقول است رحمت الله علیه +

شیخ رفعت الدین

پسر بزرگ شیخ نور قطب عالم بنگالی است از بس مرگ صاحب حال بود او میگفت که والله من
از گدازار کمتر مدام تبوکل و عسرت زندگی میکرد و از اهل دنیا نفرت گلی داشت
رحمت الله علیه +

شیخ النور

پسر خود شیخ نور قطب عالم بنگالی است در حالت گدایانه بجاوت شهرت تمام داشت که مضائق
می پرورد و بزبان فریبی فح کرد و بدل فقر ایکه در دنیا گوشت آن چیز نمی خورد و فری شیخ
حسام الدین از مفسدیکه مخدوم زاده و عشق چه باشد فرمود مردان حق چشم فراز کرده
نه بیند که دوست معتمد یا پیام دوست دیگر نه کشید و چشم چه حاجت است +

شیخ محمد راجح بن سر الله

خلیفه پیر بزرگوار و نجیبی خواجہ سلم حق والدین است صاحب سلسله سهروردیه شطار بود
نیز بیک سلسله خلافت و بحضرت خواجہ گیسو داز میسر و نیز از جالایضها دریافت
ساحب تمام عالی بود بر بایضت و رع فقہ اشغال و فقر و فاقه را بسیار دوست داشت صحبت

امراد انصیا نفور بود شبها بعبادت مشغولی بس برود و از غایت جداری و مشغولی چنان
غیرت گشت که سار بودند و از جلال اسم المستی مینامی و حدت حقیقت ظاهر و باهر بود چنانکه
دین صحابیین بنیل مقین و ارشاد او بتمام حق رسید و وفات او در سال نه صد و هشت

راحمی حید شاه چشتی

خلیفه شیخ حسام الدین یانکچوری است بزرگ و صاحب بیت دست بود در زمان سلطان
شمس الدین اشش جد بزرگوارش سید شهاب الدین از کرونیه آمده سکونت دلی
اختیار کرد و آورده اند که راحمی حید در اول وضع سپاهیان داشت و آخر بصحبت شیخ
حسام الدین یانکچوری پیوست و از جمله مصفیاء زمانه گردید و به علم ظاهر بقدر ماکتاج فرست
داشت اما عالمان دین و ارباب یقین و داوره ارادت و حلقه اطاعت او بودند و وفات او
در سال نه صد و یک مرقوم است رحمه الله علیه +

راحمی سید نور

فرزند رشید حید شاه راحمی است بسیار بزرگ و صاحب مال و کرم نفس بود و مدت العمر بعبادت
دریافت شایسته گزینید رحمه الله علیه +

شاه سید

خلیفه شیخ حسام الدین یانکچوری است بزرگ و صاحب ثروت بود و آخرت بزرگوار
و مثال پر خیرت در خدمت شیخ پیوست و بتکمیل خرقه حسن یافت آورده اند که او
باز به تعلیق محبت بود و او هم ترک بهوس دنیا کرده به فقر و توکل فتاعت کرده وفات او
در سال نه صد و سی و سه مرقوم است +

شیخ بہاء الدین چنبوری

از مشائیر شیخ آرنج یار است خلیفہ شیخ عیسیٰ است در منزل تجرد پائے ستوداشت و عبادت
در ریاضت گزرنید و خلافت او از حضرت احمیٰ حامد ششم متیقن و معتبر است۔ وفات او در
سال نصد و چهل و ہفت مرقوم است ۴

شیخ دینال خشتی

مرید و خلیفہ احمیٰ حامد شدہ بود و صحبت از حضرت خضر علیہ السلام۔ و فیض باطن از او حانیت
خواجہ بزرگ معین الحق والاؤلیا حاصل میکرد۔ و ثبوت پیوستہ کہ حضرت خواجہ بزرگ اود را
باشارہ باطن بخضر علیہ السلام حوالہ کرد و این روایات بہت ہی در معارج الالایہ شمس و چاند
العالیات از او مذکور است ۵

جب جبکہ عمر جو حضرت خواجہ حضرت نبی رسول نواسجے
دینال جو پرگشت کنیان حضرت خواجہ حضرت بہت دنیا
معنی مسبا کہ شاہزادہ دینال بن اکبر شاہ بادشاہ در خانہ بہین شیخ دینال متولد شدہ
و بادشاہ بہین نامی شیخ پسہ خود را معینہ کرد۔ و شیخ دینال در سال ہفتم جلوس اکبر شاہ
کہ زمانہ تولد شاہزادہ دینال است در جمیر سکونت داشت۔ و بعد تولد شاہزادہ سالہا
در حد جریات بود۔ و آخر بسال نصد و نو و نہ و وفات یافت۔ شیخ دینال از اجمیر نمود
اما بسبب غلبہ محبت و حانیت خواجہ بزرگ بیشتر در جمیر قیام و در زیہ۔ و در جوار آستانہ عالیہ
حضرت خواجہ بزرگ بیشتر در جمیر قیام و در زیہ۔ و در جوار آستانہ عالیہ حضرت خواجہ بزرگ با خیر
سے محل سکونت داشت۔ و در زمانیکہ حرم محترم بادشاہ را بہ بہت مصائب سفر ناگو
و نظیر آنحو زمانہ وضع محل قریب تر بود بحکم بادشاہ قیام اجمیر نگریز افتاد۔ و تفریع کان وسیع

بار حجه شیخ بنیاد کرد و نظیر مسایحی شیخ که خالص از غیر و برکت تصور نبود - برای مولود خود
مخصوص ساختند بنور ازان تعمیر شیخ نشان باقیست و مجامدان روضه حضرت اجید بزرگ
معین الاولیا که بحجت جهالت و ناقصیت حال شیخ و بیال را از احباده خود قرار داده و حجه
دلاوت سفینه ازده و منزل شیخ موجب بار و اعزاز خود را برگزاند غلط فاش و تقصیر
است - هلاف طکات ایشان گوش نباید داد و سلسله پیران طریقت شیخ و انیال که از
کتاب طایفه بوضوح پیوست نیست شیخ و بیال مرید راجی حاشه شاه خلیفه شیخ مسالمت
ناچودری خلیفه شیخ و قطب عالم بنگالی خلیفه شیخ علاء الحق بنگالی خلیفه شیخ عثمان افغانی
سراج خلیفه حضرت شیخ نظام الدین سلطان المشائخ قدس اسرار هم *

شیخ حسن طاهر

خلیفه راجی حاشه شمس از خدمت سید نور بن جاهد فیضها در بر بود - و از او اهل درویشی و طلبی
شمار کرد و بمشائخ و فقرا صحبت گرم داشت علی بن حسد و شهرت شجاعت راجی حاشه شمس
حاضر خدمت شد و بسلا دلاوت پیوست و بطلب سلطان کند راز جو پور و بی آمد بکوت
اختیار کرد و در عبادت شایسته بمرده کافه آنام را رهنمونی منزل حق فرمود و قایل
در سال ۹۶۵ و نه مرقوم است *

مولانا اله داد شتی چنپوری

عالم با عمل و تقیه بمیشیل بود و کافیه و مدارک را شیخ فرمود - و شرف جمعیت و خلافت راجی حاشه
دریافت بمنقول است که مولانا شیخ طاهر با و سلسله محبت مستحکم داشت و ایشان را
همدم بودند - روزه مولانا الله داد بطریق طنیز و باب جمعیت نسبت راجی حاشه شمس سخن با گفت
شیخ حسن گفت که در محبت حضرت راجی حاشه افتاده بسلامت بدر آید البته سخن شما

لاک فتن و شمشق من مقصور است الصل مولانا والد المجمعیت مولانا حسن نجف دست لاجی حادثه شریعه
مسائل چیست که حل آن مشکل بود پیش آورد - و لاجی حادثه از مقصود مولانا حکایت آورده
تفصیل اجمال تشبیل الخکال بوجا حسن فرمود - هماندم مولانا داد سر قدم آورد و جمعیت کرد و
بریاضت مجاهده اشتعال دزدید - وفات او در سال نصد و بیست و سه مرقوم است رحمت الله
تعالی علیه +

شیخ محمد حسن پسر شیخ حسن طاهر

جامع بود میان علوم حل قال و آیت بود در مثل شیخ نسبت جمال چون از حیره خلوت برتوها
مشغف جلوه میکرد - هر آنکس که نظری می انداخت یکمیر میگفت - و در محیط حیرت و محبت
غرق میگردد سلسله قافیه هم توسط داشت - سالها در مجاورت مدینه نبوی بسر بردم
افشا و شام رحمت کشید و بعد نماز شام درون حجره زنده بیدار بود حتی کارها کرتی فانی
هم سال نصد و چهل چهار مرقوم است +

شیخ عبدالرزاق جھنجھانه

مرید و صلیف شیخ محمد حسن طاهر است صاحب کلمات کشف خداوند خوارق عادات بود - و به اهل بیت
نبت و انمولیالت اتفاقا و نام داشت و او را با شیخ امان بانی پی مباحثه و مناظره بسیار بود و فانی
در سال نصد و چهل نه مرقوم است +

شیخ امان بانی پی چشتی

اسم گرامی عبدالملک و لقب امان الله مرید و صلیف شیخ محمد حسن طاهر چشتی نبیره لاجی حادثه شاه است
در شهر تپان در ریشه شاه نعمت الله ولی واسطه دارد - و باب سکه تقریر بیغ و بیان و سبع دست

و قصوت توحید از سبک کتب و رسال چند یادگار است با خصوص سالی اثبات الاعدیت
از او است نیز سرلوحی مولانا جسام شرح دارد و میفرمود اگر پایه نصرت در میان باشد سلسله توحید بر
منبر و دنیا را بگیرد و فرمود که در او اهل حال بر اثبات توحید و وسیله و اتم اکنون شانزده دارم و میگویم
در پیش ما بر دو حال منی است - تهذیب حسن افاق و محبت اهل بیت رسول صلی الله علیه و آله و امان
آن جامع صفات و رسال نهصد و پنجاه و هفت مرقوم است - رحمت الله علیه +

مولانا احمد شوربانی

از اولاد پیر کبار است و جلمو ظاهر باطن مود و شاکر شیخ اسحاق برین هاکو چشتی است و از
دیگر بزرگان طریقه چشتیه نیز نعمت و منیض صحبت حاصل کرده و بهر مدیاضت عبد المظفر
مشغولی بسیار داشت و وفات او در سال یک هزار و سی مرقوم است +

سید علی قوام

از اهل کمال بود و اصل و سادات آن و مرید و لیقه شیخ بهاء الدین جوهری است قبول و فتوح
بسیار داشت و به هیچ خادم خدمت نگرفت و رحمت کشید و وفات او در سال نهصد و پنجاه
هجری مرقوم است +

شیخ ابو جعفر نجم پوری

پیش شیخ بهاء الدین نجم پوری بود که از سن ضعف بغایت داشت که در تنبلیاری کس قوام نداشت
و او در حالت حسیه و پنهان نفس سیر کرد و جوانان منحل و قدام او نمی توانستند نگاه
در سال نهصد و هشتاد و شش مرقوم است +

شیخ جمال الدین جمن شتی

مرید و خلیفه پدر عالم قدس حضرت شیخ محمود ابن است و فی حیات خود از آن مغربین شیخ کهنه
 و از صاحب جمال اهل فضل و کمال بود۔ دریا حق غلو بسیار داشت۔ و بکل حیرت
 سر و کار۔ جامع شریعت و طریقت بود و حاوی محبت و محبت دل انعام داشت و مدح و تحسین
 معین و معادن شکسته دلائل در دو محبت۔ در اتمائے بر و ان منزل هدایت بود و سودا
 عشق در سر جلوه شاه حقیقی در برداشت۔ سالها در کعبه اعتکاف و شبست و حصا
 قلعه پندار و نفس بنیروئے ریاضت و محنت بشکست قبول عام و تالیف تمام
 داشت۔ جمیع ارباب دل با دامل بود و صف مشایخ و یار یار و تلمیذ و تالیف و تالیف و تالیف
 تا پیرایه و قرب اتصال سانی۔ مدام جویای رضای الهی و تقلید ارشاد و تالیف و تالیف
 بود و جمیع الله علیه۔ زمان جوانی سال نهصد و نهشتاد و دو مرقوم است و بعضی احتساب و احتساب

شیخ حسن محمد حشتی

خلیفه عظم حضرت شیخ جمال الدین جمن است و علوم ظاهر کمال زمانه۔ و در امور تریقت و
 معرفت سکیت و یگانه۔ آیت بود از جمال شایسته ازل۔ و در آیت بود از مدائن علم و عمل۔
 و در پیرایه و شرب حیات۔ جو در نشین و جمن بهشت بود۔ صاحب مقامات علیه و کرامات
 جلوه و آثار و کیمیه شتاق حال بتجلی نظر حال مجلس سماع دوست تر و داشت۔ و در مند بود
 و باحوال ستمندان طلبی پرداخت زمان جوانی که در سال نهصد و نهشتاد و دو مرقوم است

حضرت شیخ محمد حشتی

مرید و خلیفه پدر خود حاج شیخ حسن محمد است امین امانت نامه و اولین و آخرین وصامت

اموال خزانین مصفوت یقین صاحب بود و مع خلاصه آفرینش آرایش اصل فرع برگزیده هوس
 باگاه الهی میسر بطوار و مهر ارادتنا صهی صاحب جمال جمیل الشیم - کریم النفس کریم مجسم بود شنبه دان
 داشت به ام و حالت سکر و ذوق زندگی میسر کرد دوست محبت و عدد و راحت بود صاحب
 ضیای آورده است که چون غلبه محبت و ارادت نظر زیارت ثبات عالمات در مصر دلی
 فائز شد و بر مرقع مبارک حضرت خواجہ نصیر الدین محمود نصیر الاولیا رسید و دولت پانز
 دست و امصلائے سنگ مرقع شگاف پیدما کرد حضرت شیخ محمود و درون هزار و فصل شد
 چون کنان آمدن و حلوا و دست بود و تسکین و عصا و خرقة و مصلی که در پهلوی خواجہ نصیر
 پیوند زمین کرده بودید - با و غرض گشت - از آن روز هر آنکس که بر دے امید یارفته حال
 و پیرانه جمال میگردد - مولد او احمد آباد گجرات است و زمان جمال یک در سال نهصد و پنجاه
 و شش مکرر حتمه الله علیه +

شیخ علاء الدین بن شیخ نور الدین ابو حنی

از اولاد حضرت خواجہ فرید الدین گنجه شاهی است صاحب سلاطین حمیده و ادعای پند
 جامع علم و سلم و با اهل دنیا سرکار نظامت و از جمله کالانی خط النفس آسایش چیزه بخود
 راه داد - او را فریادانی میگفتند و بار و جانیت حضرت خواجہ قطب الاولیا توسط
 داشت در سال نهصد و هفتاد و دو فوت شد +

شیخ جمال الدین قریشی

تجربیت نزدیک و بعیت کدام شیخ وقت بود اما شریعتیه داشت مباحث سلوک و
 ظاهر جذب بیشتر و در بیان سیرت مجرود و از لباس بقدرت سحر کفایت کرده بود - علوم
 معقول و مقول و سمعی و بصری همه بر لک زبان داشت - میفرمود یک مهربان نام دارم

دسته حبیب الله میزنند و اکثر میخوانند

خام بدم بختی شدم سوختم

صاحب الاخبار الانحیاز نم بود که در او اهل اورا عشق مجاز و سر بود و در اندک زمان عشق حقیقی
عزیز قرار آمد و فات او در سال نهصد و چهل و هشت منقوست +

سید سلطان بھڑاچی

دو ویش صفاکیش مرد با همت و مروت بود و در پیش خج علاء الدین احمد دھنی است او خاندان
شطار دینیز تعلق داشت پیر بن قصیر و در خدمت در سگیر بود و گویند سهند در سنه در سواد
لئے اسلام آمده بود و سبیل و پیش با دشا فریاد بر و سباد شاه با و گفته فرستاد از سنه
مکرمه فراق ختم تیا کند او بیغ و در کربست و از خانه بیرون آمد و جواب داد که زن مذکور
مسلمان شده است باز بمصوف کافران چون جانز مبلت سپیادگان ہی بستماع پنبی
رم و زخو کشیدند و گویند سچ نگفتند وفات او در سال چهل و نهصد و نه مرقوم است +

شیخ یوسف معترف شاه جسی

بھڑا خج فرید الدین فرید الدین انبیت آبائی دارد غرقه و کرامت در ورثه داشت با شاه
نیشی عازم بیت الله شد و در نجاب بدین نبوی صفر و بعد حصول شرف زیارت به گام
سعادت و آسیر آمد و اهل عیال را از وطن طلبه آشتی سکونت برمانیز ختمی کرد
وفات او در سال نهصد و پنج با مذکور است +

شیخ نظام الدین شتی

پیر شاه یوسف جسی است گویند که او در ده سال و شکم با و شکف ماند و او بفر حجاز

هم زنده بود و نیز بیست و نیت بی شرف گردید و صاحب بنق و کلمات بود و آثار طریقه
از منظر بطور آماند و فوات او در سال نه صد و هشتاد و پنج مکرر است +

شیخ حمزه بن سهروردی قریشی

از اولاد شیخ الاسلام شیخ بهاء الدین زکریا استانی است و سلسله پیران او و خواجه محمد مجاهد گیسوکار
می پیوندد و صاحب کشف و کرامت و اهل عشق و محبت بود و در احوال و خدمت ملوک و بزرگان
بود با احترام بار آمده سی بی ترک گفت و زیارت حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا در نیشابور
اجمیر آمد و در اینجا به شیخ حمزه بن سهروردی که به نام او بود و طریقچه مجتهد و با نداشت ملاقاتی شد
و انعام باطن یافت و از آن بعد از شیخ احمد مجتهد شیبانی التساب کرد و در قصبه سهروردی کار
نار تول قریب سی سال فرنگ است طرح اقامت اخلاص و سادات سهروردی که از علوم می بهره
و از پاسداری وضع آورده بودند تربیت فرمود و از کشف و خوارق و حکایت با دارنده دین
مختصر کتب انش ندارند و فوات او در سال نه صد و پنجاه و هفت مقرر است و در نیشابور

میر سید غیب الداود

میر داود خواجه بنده و از گیسوکاران است از علوم سهروردی وافی داشت و تصانیف نیز دارد
و بر شیخ بخاری شرح و حاشیه نوشته اکثر به نواح و کن و کجرات رفت و زیارت می نمود و نور
و که معظمه شرف گردید و فوات او در سال نه صد و هشت و هشت مقرر است +

شیخ مهنا گلرونی

در دیشته کمال و صاحب حال بود و تربیت اند و حانیت خواجه بزرگ معین الاولیا حاصل
کرد و آو و اند که او تادرت است سال خدمت گزار کرد و بار و بکشی اختیار نمود و بعد آن

باشا در حایرت حضرت خواجہ بزرگ فرخس گشتہ قیصر بیکار و ن فست و کونست و ندید
وفات و در سال یکیزار و سہ ہجری قمری آمد +

مولانا عبد اللہ سلطانپوری

اناکابر علماء و اعظم فقر الودود و شریع و عارف و متبحر و در سہ سال ہجری و بعدت بسیار کوشیدہ
در آواز اہل زمان بطلب بخیر و ملامت است از بود۔ تا چون آکر بادشاہ دین الہی احداث نمود۔ و
شمس پرستی اختیار کرد۔ شیخ با او در جہاد سرگرم شد۔ و از نجہت بحق او حکم اخراج از دیار ہند عطا
گشت جہاں ہند جہاں اختیار کرد۔ چون باز آمد ہند سوم کرد۔ و در سال یکیزار و شش وفات یافت
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ جمال کلی

در عہد شیر شاہ بادشاہ بہار متبع بود و نامہ دولت و خبر سالہا از گشتہ بدست داشت و حدیث و تصنیف
حضرت شاہ محمد چشتی مشہور گردید و بجا مانے و بگزینہ رفت و فیض ہمار بود۔ وفات او
در سال یکیزار و سیزدہ مرقوم است +

شیخ ذبیحی ظفر آبادی

مرید سلیمہ شیخ حسن بہرست نیامد است طاعت و کرامت و فیض و کتابہ عالی با نوباک دیدم
بادشاہ ہند نے بیات باو سید و ملا قبول کرد و جو کل سیر کرد و در حیرت شیخ عبد اللہ سید و فرمان بطریق
مفکش فرستاد و ہم انکار کرد و پیوستہ محفوت بنی خان سال ہند و فیض و نقل است
رحمتہ اللہ تعالیٰ علیہ +

شیخ عبدالعزیز بن شیخ سبطی همر

خلیفه اعظم حنفی ثانی است از مشاهیر شیوخ بوده است و تقلید طریقتی و تعلیم شریعت یگانه روزگار
و شهره آفاق بود و در حلق خدا شفقت بسیار کرد و در پای علم و بربطند پای بود خلق کثیر بنیض
صحبت او بجزر اسید و جمیع و ذیل حمایتش بر خصم پند از نظر و مقصد گردید و وفات او در سال
نصف دوم هفتاد و پنج نکر است رحمت الله علیه +

شیخ سعد الدین خیر آبادی

مرید و خلیفه شاه محمد مینا است و از ادب اعیان و طریقت حجت بسیار ادنام و در سنگاه عظیم است
و صاحب تصنیف و تعلق المطن بود و بعلی بسیار غلو داشت و در علم نحو و فقه و اصول صاحب
تصنیفات عالی است - او را مریدان و مبتعان بسیار بودند از جمله ایشان شیخ صفی
صاحب بدو حال و اهل فضل و کمال بود و شیخ مبارک سندیلیه جامع شریعت و طریقت و
مستعد و محقق بود - وفات محنت دوم شیخ سعد در سال هشتصد و هفتاد و
و نکر است +

میر سید محمد کاپلی

و او اهل از میر ابوالاعلی نقشبندی، صحبت بود چون بهندوستان آمد و زیارت مرقد مطهر
حضرت خواجہ بزرگ معین الدین ابوالاعلی و مقام اہمیر شریف است با شاد و عنایت حضرت خواجہ
طریقہ چشتیہ اختیار کرد و بنیضہا دریافت و براتبا علی رسید و در و جامع شریعت و طریقت
عنایت داشت ہر سال زیارت مراد فیض آتار حضرت خواجہ آمد و خدمت کے کرد و وفات
او در سال یکزار و سی و یک مرقوم است +

سید عبد الحلیل حشتی

بگزیده آفاق بود و بطن اسیر دست بحیث بتکسنداد اما از روحانیت حضرت خواجہ بزرگ
معین الاولیاء تربیت یافته در شعبہ کبریا این خودی را دایما واسطہ کسب حضرت خواجہ
سلسلہ خود پیوند میکرد و وفات او در سال یکمیز از پنجاه و سصد و شصت و یک است *

شیخ محمد عبدالرشید جوپوری

سلسلہ امداد است و چون واسطہ بہ شیخ حسام الدین بانچہونی تہی میشود و از دیگر حضرات طریقت
نیز انعام و اکرام یافت - از اہل مشائخ عند خود بود - در آغاز تدریس میکرد - در آخر از ہر گزشت
صاحب تقصایف بود - ذکر جہر دوست داشت - شیفتہ محبت و وارفتہ سماع بود - اشعار ہم
میداد و تخلص شمس میکرد - وفات او در سال یکمیز از پنجاه و پنج مرقوم است *

شیخ احمد گیسو دراز

صاحب اسرار و وجد و سماع بود و بہا حشہ و مناظرہ اکثر مہمداخت و مسائل علانیہ میگفت
پیر و طریقہ چشتیہ بود و با خواجہ سید محمد گیسو دراز نسبتہ خاص داشت از بیعت بہر ازانہ
جود و گیسو مائل بود - وفات او در سال یکمیز از پنجاه و شصت مرقوم است *

پیر محمد سلون

جامع علوم صوری و عتوی بود و سلسلہ بواسطہ شیخ عبد الکیمیم بہ شیخ حسام الدین بانچہونی رسید
مردیان او صاحب کمال بود و در حلقہ با وجہ بود و قبول عام داشت و در دیار کھنؤ - شیخ
عہد خود بود و وفات او در سال یکمیز از پنجاه و چار مرقوم است *

شیخ پیر محمد الکنوی

در شین کمال و متوکل و شرف نیرت عین شرفین مشرف اصل او از جنوهر است کتسب
موم دین از علماء دیار دلی و کنو بعد غایت رسانیده در حیات شیخ عبداللہ سیاح خشتی
سز نور کم شد و بخش کامل ربو وفات او در سال کبیر از روشتا و سحری بوضع آمد +

حضرت شیخ یحییٰ فی خشتی

خلیفہ اعظم حضرت شیخ محمد خشتی است تکمیل علوم دنیویہ و دینیہ مندرجہ بہر رسانیده -
صاحب وجد و حال و عارفی فضل و کمال مرجع ادوالا رباب و مرجع اصحاب اقت
تاب بود صاحب تالیف تصنیف است آیہ نور و صد نشین بزم قرب و حضور بود ویدہ
بینہ گوش شنوا کہ کمال مرتبہ عارفی است او را حاصل بود شکر راحت و شکایت رحمت
پیش او هموزن بود - ہر آنچہ میسر گشت بران قانع بود - در یاد حق از خود فراموش - دور
سکر بادہ وحدت بخود و ہوش سالہا بر یافت و مجاہدہ کار فرمائے میکرد و مدتی
در گوشہ تنہائی و زایہ اطاعت بنشست جمیع غفیر - خلق کثیر - الخام و اکرام ازادہ فیش
مد بود - و بیاران از کلبہ تیرہ و تار جہل انکار - بر ہنرمندی او تا بمنزل عرفان و اترافان
گردیدند - مریدان مہربان او از پس صاحب غرق و کمال بودند - و در دیار کجرات علم
صفوت و طریقت برافراشتہ - و در دیار ہند شیخ ایمان و ہیتان را فروغ دادہ و آوردہ
کہ از ہر کہ و مہمہ شتاق او بودند - و خدمت و صحبت او را بر جا و بر حق منیشت - و وفات
آن جامع کمالات و منہاجہ موجودات و سال کبیر از روشتا و سحری بوضع آمد و چہل و یک ہجری
منقول و مذکور بہرت - رحمۃ اللہ علیہ -

حضرت شیخ کلیم اللہ جہان آبادی

بن جاجی لار اللہ بن شیخ احمد بن شیخ حامد از اولاد حضرت میرا السلام بخینا ابی کبر صدیق
 رضو اللہ تعالیٰ عنہ۔ اصل آبا سے از ترکستان است۔ پدر بزرگوار او بزمان دولت
 شاہ جہان بادشاہ در دہلی فائز شد۔ حضرت شیخ کلیم اللہ شریف جیت پور ہند حضرت
 شیخ بیچھے مدنی است در علوم دینی شہرہ آفاق و در ریاضت عبادت طاق بود اور وہ
 کہ با حضرت شیخ ابوالفستاح قادری ہم نسبت داشت و بچند صحبت اولیاء ربود و نیز فر
 نقشبندیہ از خدمت امیر محترم لاہوری در بر راست کرد۔ و مجلس سماع بسیار خرم و ضیاء
 میفرمود۔ و اصد از سلسلہ غیر اندر آن وقت باریا بنی شد۔ و در خانقاہ مسد و دیگر
 جمعی گشت تگدان راہ و متفحصان غیر آگاہ را چراغ ہدایت بنمود۔ و از تاریکی گم گشتی
 و غیر آگاہی بر آوردہ و طلعت جاوید کامرانی فائز گردانید۔ آثار عالی و اطوار متعالی داشت
 چلقین و ارشاد اہل اللہ بسیار میکوشید۔ گرمی صحبت او احراق عشق و التهاب
 محبتیان جان پیدا سے کرد۔ دل مشغوف و بر دو قاف کشوف پیش نظر داشت
 از راحت و تراحت نیز ارادہ و محنت محبت و کار۔ امام الطریق۔ بر شاربادہ
 حقیق و جام ریت بود۔ بر فافاہ۔ استکراہ خصوصیت و منازعت با جمعیست جاہل
 زمان و سال اور سال پانزدہ صد و چہل و دو مرقوم است۔ بر قد پاکش در شاہ جہان آباد
 و ہنسائے بازار خانم متصل چہار سنگ بنیخ است۔ بزبان شورش دہلی محجر حاظر نہند
 عند قبر باقیست۔ فرست اسماء خلفایش نیست +

فہرست خلفاء

شیخ نظام الدین لونگ آبادی۔ سید بھمن۔ حافظ محمود۔ شیخ جمال الدین۔ شیخ حامد

قاضی شیخ عبد الولی - شاه ضیاء الدین - شاه اسد اللہ شاه جلال الدین شاه ماری
 ناگوری - محمد ہاشم - آورده اند کہ حضرت شیخ تصانیف بسیار بود - تفسیر قرآن القرآن
 سواد سبیل عشر کلام الشکول واقعات کلیمی الہامات کلیمی وغیرہ - از حضرت شیخ چارہ پیر
 پر یخ دختر بودند - حافظ حائمیہ - حافظ فضل اللہ - احسان اللہ خواجہ محمد - نام
 دختران بی بی رابعہ کہ محمد ہاشم خلیفہ حضرت شیخ کو حشد - بی بی فخر النساء کہ شیخ عبد الہیم
 منسوب بود - بی بی زینب کہ حجاب عقدہ شاہ میر در آمد - وزیر دختر چہارم بعد فوت دختر
 بسلسلہ زوجیت محمد ہاشم پیوستہ بود - و حال دختر پنجم از نظر نگار شد ۲ اینہم فرزندان
 و دختران از بطریق غایتون دوم و معرض وجود آمدہ بودند قطعات و ابیات در تاریخ دفاتر
 حضرت شیخ رحمۃ اللہ علیہ

موسے اے کلیم اللہ عصر
 سال صلش باقی از کلک جلی
 بجز قبول دو عالم از قبول
 زور قمر شہر باال رسول

ایضاً

فضل و کما شش بیش بودہ
 سال صوبالش گفت باقت
 مریم قلب ریش بودہ
 قطب زمانہ خویش بودہ

ایضاً

چرا زویا بفردوسین رفت
 دو تا سخت بہر سال وصلش
 پے گلگشت حسد جاودانی
 بر آید عداوت چو خوانی
 یکے موسی ثانی کاغذ دین
 در عرفان دین موسی ثانی

حضرت شیخ نظام الدین بگ آبادی

جامع علوم شیخ وطریق جلی اسرار عرفان تحقیق - مرجع الفقر - بحار العرفان - د -

و بعد و جماع را دوست داشت. و در مسیط حیرت و هیبت متفرق بسلسله نسب پاک او
حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه منتهی میشود. و از غیر سکنان شیخ الشیخ شهاب الدین
نهر دروی است. آورده اند که الطیلسی علم نجدت حضرت شیخ کلیم الله حاضر شده
بعد از فراغ علوم ظاهر تحصیل امور باطن الکتاب کرد و محنت و ریاضت شاکسته
در کمال کمیل رسانید و به آثار رفیع و اطوار مشیّع و مقامات بلند نشان از جند فرق
میخت برافراشت قبول عظیم و دست گاه کلیم داشت. و در دیار و کنز دل بکرمت فرمود
در بلده او رنگ آباد و کن سکونت خست یاز فرمود. و طالبان راه یقین و عیان الطرا
دین را به رهبری یقین و ارشاد و منزل مقصود رسانید. صاحب تصانیف بود
اشهر تصانیف او رساله نظام است. فهرست نام نامی خلفائے گرامی نیست

فهرست خلفا

خواجہ کامگار خان - محمد علی - خواجہ نور الدین - مولانا فخر الدین - شیخ شایه شریف - شاه
عشق الله عظام قاد خان - محمد یار بیگ - محمد جعفر - شیر محمد - کرم علی شاه و نحو اینها که
فهرست ایشان معلوم نشد زمان حوالی پاک در سال یا دهه و چهل و دوم و سوم
مطهر در بلده او رنگ آباد ملک و کن سجود نام و مبحث اعوام است. آورده اند که حضرت
اورا با حضرت شیخ کلیم الله محبت و موافقت بر تبه عشق بود. چنانچه بعد وفات شیخ
در گوشه خمول و عسرت و محنت و در گنج تنهایی و منہ ارق چند - به سرور و برد و کثرت
طلب او بر طوبی بقی در - مید و مزید بر آن زحمات و امت مہاجر است پسند لاجرم
بجست اتمام محبت ظاهر اراضی معتمد حاضر حال شدند و قریب تر از زمان جلالت شیخ
محل زندگی ازین سلسلہ فانی بعالق قدس و دانی بر بستند و به الله تعالی و حساب
مناقب فخر پیاده شده است که در آن زمان که شیخ لطف اسم الدین نجدت شیخ کلیم الله
الکتاب علوم میکرد و در حضرت شیخ از مجلس تذکیر بر نهاده و در آن مجلس

میخواست که شیخ نظام الدین از جانب خود بر حاکم سلطنتین قدم حضرت شیخ نبیاد و در پیش
 سپرد و بتو مایه خوشی را تو دانی حساب کم و بیش را
 حضرت شیخ فرمود که حضرت شیخ بخین مدنی یاد آمد که بوقت عزیمت سفر حجاز
 فرموده بود که جلسی زبیا بمنظر نظام الدین پیش شهادت مجلس تدبیر خواہ آمد و شہزادہ
 بر زبان حال غلام آورد و شہزادہ کہ او را بہ تشریف حسالت و شرف محبت شرف
 بکنید و اینہم نعمت و کرامت نسبت کہ بظہار سیدہ است حق او است و از ان روز حضرت
 شیخ بدرجہ غایت متوجہ گردیدہ در اندک زمان شیخ نظام الدین را بہر جنبہ کمال رسانید +

خواجہ خیر الدین فخر جہان چنی دہلوی

سند لا صفیا - قدوة الاولیاء امام المتقین صدر الاولیاء - محبوب العباد المومنین
 صاحب اہی خواجہ فخر الدین فخر جہان چنی دہلوی قدس سرہ اللہ سلا العزیز فرزند ارجمند و نایاب
 خواجہ نظام الدین اورنگ آبادی است - عالم علوم صوری و ماہر رمز منوی بود - ہنگام
 ولادتش خواجہ کلچیسیم اللہ خرقہ دکلاہ خود باہ از رانی داشتہ بود و در سن شانزہ سالگی
 از علوم عقلی و نقلی بہرہ یاب شد کہ کسب یا ضمت عبادت افتعال فرمود - و
 بہ ہمنوی کافی نام سے معروف مرعی داشت و نیز لیل علم فاش جہان جہان ہرکات جہان
 ہر جہان و جہانیاں نزول منہمودہ خلایق از خوان نعمتش بہرہ یاب شدہ ناصیہ را دہ
 برنگ آستان پاکش سے شود و ہر ان زمانیکہ زیارت روضہ حضرت فخر اجہد بزرگ ہمیر
 فائز شدہ بعد از دہائے غرض خدمت مزار بسوئے خالقہ شریفین کہ جانب کن از مسجد
 بزرگ کہ شہر ہی واقع است توجہ فرمودہ با حضرت صاحب سبب مادہ کہ او اولاد پاک حضرت
 خواجہ بزرگ بودند تا دیر پایہ دوستی و قدم بچہتی بر خجا داشت و ہمہ رین اثنا فضائل و حقیقت
 آگاہ شہر رشید الدین کہ از نسا پاک حاجی عزمین شریفین حضرت خواجہ یحییٰ فی نجومیت

رحمتہ اللہ علیہ پانچ فرمود و با خواجہ فخر جہان پیرزادہ بر جادہ صاف فہم و مخالفہ کردہ پنچا ہشتند
 دران زمان و مکان از سنیض کلام و اثر کمال و بیار و در محو جمال و متوجہ مقال بودند۔ و از
 بندگان خدمت سہیکے را کسوت عبادت و برد آئینہ صفا و صفوت پیش نظر بود و ہمہ
 صحبت حضرت پیرزادہ بر جادہ شیخ المشائخ سعید علی احمد چشتی اجمیری لسنہ شرح تلمذ
 حضرت خواجہ فخر جہان گزرا نیدہ بود۔ الحیث قال فی مخرجہ الادلایہ۔ میریان معتقدان خواجہ
 فخر جہان را پایمان نیست۔ وصال پاکش بہ سنہ یازدہ صد و نود و نہ ہجری
 بوقوع آمد و در دہلی کہنہ بخوار و زاری فی النض الا انوار حضرت خواجہ بختیار یا یافت رحمۃ اللہ علیہ

آفتاب ملک ایت نیر عظم برج ولایت شیا خدشہ کشور غوثیت و طبیت فخر العارفین منظر
 الازار الصمد حضرت خواجہ بن محمد مہاروی قدس سرہ +

اسم گرامی پہل بود و لقب پاک نور محمد کہ از حضرت خواجہ فخر جہان یافتہ بودند نقل است کہ گوشت
 چشم بخت حضرت خواجہ فخر جہان بخت ایشان روز افزون بود۔ چون تمنعی مشہر و مشہور
 زنی از مریدان خدمت خواجہ فخر جہان میخواست کہ بجال جیل خواجہ نور محمد تسکین بدید علی
 طلب یافتہ تا بحیلہ دعوت خواجہ فخر جہان و کمین گاہ مدعا بخت۔ و تنیکہ ما حاضر آوردند
 و ہر یکے شہنشاہ خودان اتعلا کہ چون نہ کر از حجاب غرضہ بدید۔ چون نظر شن کمال
 حضرت خواجہ مہاروی فرستاد و چشم ظاہر از حسن صورت مترا دیدہ۔ در ملانیشہ
 کرد کہ میدان خاطر خواجہ باین منظور پیکر۔۔۔ از چہیت بقوآن حضرت خواجہ
 مہاروی بکشف باطن آگاہ شدہ فرمود۔ ما عیصا صاحبہ۔ خواجہ فخر جہان کہ بر شن صورت
 فریفتگی و شیفنگی دارند۔ چشم ناتصن بدید معذور است۔ لیسے را بچشم محنون بدید
 نقل است کہ وقتہ حضرت خواجہ مہاروی عریضہ طلب اوراد کہ خواندن آن از لب بانی

محبت سائل کرم صلی اللہ علیہ وسلم۔ روزے کا بندھن جس سے حضرت خواجہ فرجہاں سال ششم
بود باطنش ہوا چمکا حضرت ایشان کتابت رسیدہ بود نسبت لیسۃ الرحمن الرحیم
بافصیل یاران و سلوک یاران قریب قلم خواهند آورد و محبت ایشان است از محبت
خشب مزاجان منفرد و بہت بود۔ مے باید کہ صحبت شمار حق ایشان اثر کند۔ و از وطر
غفلت بد تائید یک آدم کار شمار خود آموزد۔ بہ از عبادت لازمی شمار است۔ بیچارہ
محمّد کبیرہ تخلص شدہ تا اینجا آمد۔ و در بار کمر سلا شمار آن صاحب کلمات رسانید
حق تعالیٰ جسے خیرش در درون و عمت بنہ۔ و ما در آگاہی سامعے شنوند۔ بآگاہی
قطع کردہ اید گاہ گاہ شنیدہ باشند۔ مے ساز و عمل تو جہ را کرم کنی یعنی مراقبہ را
یاران مے کردہ باشند۔ بنیت اینکہ گرمی ایشان و جلسہ اش کند۔ تبصیرت کرم میکنند
شمار نویسند۔ عادت اللہ بہین تیرہ جاری شدہ است۔ پس بہین تیرہ باید رفت کیفیت
خود چہ نویسند۔ قال ہم ضعیف چہ جائے حال۔ مگر از عا۔ صاحب حال تبارم و ع
ہو ائے وصل تو دارم اگر خدا خواہد + در و دے کہ محبت بہرے رویت
جناب نبوی صلی اللہ علیہ وسلم است۔ نوشتہ میشود و طین خواندن این است تا فجر
بوقت اول بخواند۔ و بعد آن در و را خواند۔ بآئین عدد و تارق یک جلسہ کند۔ آ
دوم و سوم ہوالہ و خود بہتہ خواہند گفت در و نصیحت اینست۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَلٰی الْاٰخِرِ عَلٰی الْاَوَّلِ صَلِّ عَلٰی اٰهْلِ بَيْتِهِ كَلِمَةً بَارِكَةً
وَسَلِّمْ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَیْہِ یعنی غیبی را بخواند و بارک و سلم بخواند محارای ایام محبت
خیر الانام صلوٰۃ اللہ علیہ موجب شکر شمار است کہ حق تعالیٰ آن محبت حق را بہیضا
فراقی استفیہ ساختہ۔ اتبل حقیقت خویش بہرہ و ہر اعنایت فرماید و بدتر تحصیل سنا
ایمان بے ترقی بہرہ رفتہ لحد ابلئے استرضای غریف در سلم قضیہ میسار و
حالا این قدر جرات نیست کہ دم بسم اللہ الرحمن الرحیم ماول سالک بجانب بہرہ بنویسد۔ شرفیہ

نمودا اللہ شرفاً و تعظیماً متوجہا بالقلب و الوجه نشیند و از سایر اطراف شعور خود را بکشاید و بجا
 می‌گیرد و محبت خود متراکم نماید۔ و از مدینه منوره و بروجنه عتبت که عبارت است از شرف
 و عبادت است و از ان بهم می‌صنوع می‌شود که و از ان بهم حدیث شریف متوجہ باشد و این درود بخواند
 اللهم صل علی سیدنا محمد النبی الامح و آله واصحابه و اهل بیتہ و باریک وسلم
 و صل و سلم علیہ و علیہم۔ در الفس خود را حبس کنند و در یک حبس بست و یکبار
 ادا کنند۔ همچنین تمانه نفس و طریقی خواندن به پنج و گنج نیست که استقبال قبله نشیند جسم نور
 از خود جدا ساخته و جسم فیزی شیخ خود فانی کنند و صلوٰۃ مذکور که مرتبه بخواند شغل مفید
 امر شریف با حمدر البطون است گنجید۔ یا حمدر البطون چپ در دل ضرب یا رسول اللہ
 زنده و ضرب را بطور اسم ذات زنده و سلام الکرام میان محمد اکبر و غریب و محض صابقی است
 اعانت در حق ایشان خواهند کرد و چند در خدمت خود دارند۔ و مزاج ایشان دریابند
 مگر توجه فی الجمله حاصل اعتقاد در خدمت شما بسیار دارد پس همه دارند۔ و درین هر دو عمل
 مذکور شما محنت زنده هر که از خود بند تسلیم کنند فقط

حضرت خواجه بهار و این و هر که بسیار میفرمود.

دو مہر

صلی ہوئی ہر میری ستر ملی بلے جیسے تھی ویسی جسے کچھ کہا جائے
 و این بیت ہم بسا اوقات زبان معجز بیان مینماید

بیت

گو کہ پیر شدی ذوق عاشقیت نماند شراب گیسو ناستی دگر دارد

و لہ

تو شگر و می کشی با عینم عشق آری شربت کشد با گیسو
 میفرمودند کہ انسان کامل جان عالم است۔ و فوت شدن او ذائقه تمام عالم فرمود

معصیت منافی و حدت نیست هر کس را که اعتراف حدت بزربان صداقت آن
در دل باشد دیگر سبب نیست که موجب زوال حدت نگردد. روزی کسی این بیت
در خدمت التماس کرده شعر حافظ ۵

نقار پرده ندارد نگار و کاشش ما تو خود چو سیاه نجیب و سی حافظ از میان خبر
فرموده اگر پرده باشد پرده بدار و غیر بستی مرموزم پرده گنج نیست فرمود جسد انجام بلیان
است شفاعت خواجہ فصیح الانبیاء هم موقوف برست شامت ایان باشد شخصی پرسید که
جدا ولیا در چه حالت دارد فرمود جسد الیسا حکم بر روح دارد و جسد ایشان را
بمجاورت روح نگاه دارند چنانچه عالم ابدال آنکه طیار باشد چو جسد پرواز کنند و دلیل
اینست که قوت روح ایشان اگرانی جسد غلبه دارد ازین مگر الیسا محض از چشم ظاهر پوشیدن است نه اول شود
آنکه بجز وجود نگار دارند از مقام شو منزل عبودیت جا دارند و الا اگر چه مقام ننمود خود بودی از وجود هم نگارند کرد
در آنوقت خلیفه اعظم حضرت شیخ محمد ناز و والد زمین خدمت بوسیده التماس نمود
که کسانیکه مسلوب باشند از انکار وجود هم خبر ندارند فرمود این هم درست باشد اما
مشابه ایشان مظنه است که آنرا مشاهده پیدا کنند و اگر نه اینجی از دانه کسان عقل
خارج است که سیکه ملتان و لاهور دیده و شنیده ازان تجدد انکار گرایند شخصی پرسید
که در و فلسفایت را هم دو عالم هست فرمود آری اگر کسی بکند اما در فیض پنجم
که طایع علاج کند باز عرض کرد که من خود مرخصم لیکن نمیتوانم استعلاج کنم فرمود
این هم غم نیست است یکیکه خود را مرخص میداند نگاه بیگاه درمان پذیر باشد فرمود که
شغل این نفس افساس را باین ترتیب باید کرد که ضمیر الله را با شمع بجواند تا حرف او
پیدا آید در وقت مد نفس الله به دم گویند یعنی دم سالن باشد و در وقت جذب
نفس به دم گویند بجان یعنی و ترتیب یعنی بوقت جذب نفس الله و بوقت دم بالان
هم گویند که مرغوب و مطرب نیست حکمت اوصاف زبان با تغافل کام بن کام ذکر

پاس انفا من محسن توجیه است منیر و خواجه کلیم اللہ جہان آبادی فرزند ان مجتہد و سلسلہ
 شرف حجت بخشید۔ میفرمودند کہ طریقہ چشتیہ بنی بر شققت ریاضت است و امن
 حضرت شیخ الا عظم و وسیع و فراخ است کہ ہمہ را می پوشد فرمود سوره المومن شفاء و مختص
 بر مومنان است بکجہ بحق عوام و نجاشین دارد اما امتیاز نیست کہ علی تدایمان شفا میرسد
 تیرہ کہ از ایمان بچکیں کلبہ بمانے نیست مخصوص رسید کہ علما تعلیم کفار میکنند اما اہل اللہ کہ تحصیل کافروں
 میکنند حالانکہ در طریقہ و رعیت مخالفت نیست فرمود آری در رعیت طریقت و شباہ اما اختلاف
 فہمیدن است صفت لہا و طاف اہل اللہ ہر یک را بر دینی بید و انتہا ناخود غفلت کفار میکنند نظر
 کفر کو در ایشان میکنند کہ چشم عالمان فی غیرہ باب ہر چیز فی بدعت اند و اہل اللہ تعلیم حقیقت
 روا دارند زیرا کہ در نظر اہل اللہ حقیقت ایشان نیست مانند نقل است وقتہ حضرت حاجہ مہاروی کوئی شخص
 تشریف یوہی احمدیہ کہ حال علم ایشان بد حاضر شد کہ ایشان کہ حضرت شیخ علی الدین شیخ علی الدین
 قدس اللہ سرہ آورده است کہ طعام المیزہ ترا علی شینج۔ پس حضرت شمار ایکہ ام جہ
 دعوت مریدان جلال باشد فرمود کہ از صفت مریدان عالم مثل حضرات اصحاب
 رسول کہسے کمتر باشد و از جملہ شاخ پرستہ کائنات صلی اللہ علیہ وسلم بچکیں میرسد
 و از ان رو کہ حضرت سید البشر علیہ الصلوٰۃ والسلام دعوت اصحاب بطیب خاطر
 قبول میفرمودند۔ بناء علیہ بآء ما دیا ران طریق ماہمین حجت بر تہ سنت است۔
 شہیقن جواب مولوی احمدی لب حشرت گزید۔ و بحال خود سکوت و زبرد

مولانا سید شاہ نیاز احمد چشتی

خلیفہ معظم و محبوب محترم خواجه فخر جہان است صاحب بانو نیاز۔ و خدیوہ و زوگہ از در علوم
 ظاہر و بکثرت زمانہ و در باب کشف و کرامت فقید المثال و یگانہ۔ بہ سماع بسیار غلو شد
 و بوجد و استغراق بہ مرتبہ غایت مافوق بود۔ جمع کثیر از بلاد و امصار دور و دراز در بندہ ارادت

قید بست اگر گرفت از برفد و بسیار طالبان جلوه شاه حقیقی انبزل حق رسانیده آورده اند و یک
 پدر بزرگوارش ازین کسب طر را به دار السور بخت محفل زندگانی بر بست حضرت شاه دوزان
 غیر آگاهی و غوری بود و وزیر دین پاک والد صاحب خود که راجع حضور بود تربیت و پرورش یافت
 و چون زمان آگاهی مستدام در سن نوزده سال بخت حضرت عواج فرخ جهان فیت
 حاصل کرد و بالتفات و توجه خواجه در اندک زمان تکمیل کرده بتشریف خلافت و حال اجاز
 دارشاد مامور گردید و دولتی مشیخت و عظمت و فصاحتی عالم با فراشت وزیر حضرت شاه
 واسطه ارادت بجناب شاه عبداللہ بغدادی تقادری متحقق و متیقن است حضرت شاه
 نظم بسیار است کلام دل گذار و مضرب توحید و ربان عشق و محبت و سلوک معرفت و تنظیم
 دارد و پینانچو یوان بنیاز که در زمان پند و جرم معروف است از حضرت او مرغوب نام
 و طبع تمام است و در بس صوفیان حق آگاه اکثر نخلبانی یوان و زبان می آید و خط
 وافی و حلاوت کافی می یابند و ذات آری جامع کمالات و سال چهار و دو صد و پنجاه
 مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ غنائی حضرت شاه بشمار او دزد و هر یک عاشق مولی و مویح
 و توسع و تاج و تاجان صاحب مقام حضرت شاه پیرنگ او حضرت شاه نظام الدین می است که با و متعلق
 و دلا می رب و منین یگانہ آفاق و عوالم ظاہر باطنی یافت محنت و ذوق و حلاوت سر آمد
 روزگار است و نام نامی سلسله گرامی حضرت شاه بوجود و با وجود و بر جاد و برقرار است و به
 هدایت و ارشاد و تهنیتی و تربیت مستدیان سلسله طریقت و ماسی جمیل و تردوات
 جزو میر می وارد سلسله اند تقالے بجا و خرد و حضرت شاه نصیر الدین که تربیت و تکمیل و
 حسین پدر عالیقدر و ریافته و کتساب عباد و محنت اقصی الغایت کوشیده بود
 و جمال پاک و جلوه بیشال داشت صاحب حال و اهل کمال بود و بسبب بعضی حوادث
 از خدمت بجا و بزرگ من عارقت اختیار کرده بودند و تصبیه و اخوان پسند فرمود و مدتی در
 زمین و زمین فی مشناتان جلوه حقیقت و دارندگان بادی فقر و معرفت و کار فرمائی کرد

و بالاخر قیام دار فانی غیر مطیع شمرده سفر آخرت اختیار نمود و در قصبه بادون فوش حق تعالی علیه
 و از خلفای حضرت شاه نیا از احمد یک میان سکین شاه بود نام اصل غلام محمد و در اوایل
 انا غنیا بود بالاخر ترک اسباب دنیا کرد و در طریقه قادریه اشتیا کرد و بعد از ان با شارت حاج
 خواجہ بزرگ معین اللہ اولیا و خدمت حضرت فائز گردیده بشرح خلافت سرفراز و نامور شد
 و بتدریج بودن صیور مامور گردید و در انجا فتوح عظیم و قبول عام حاصل کرد و ہما نجا وفات یافت
 خواجہ محمد سلیمان قونی قدس اللہ سرہ العزیز

سلطان الزاہر بن بان العارفین کنز الکلیں بہر تاج چو سلطان حبیب جہان کن نامی
 و اہم گرامی محمد سلیمان بن زکریا بن عبد الوہاب است آوردہ اند کہ روزی اللہ پاش
 مشکیزہ آب بکنانہ خود می برد و درویشی کہ لباس زبان بہندیان معرفت داشت
 در سرباہ او را بدید و گفت سبحانہ اللہ تعالی شانہ کہ از وطن پاکت سلطان مشارق منار
 بمنصہ شہود خواہ آمد و سلیمان زمان خواہ شد کہ گویند کہ پدر بزرگوارش وقتیکہ ازین
 دارنا پائیدار اقرار رحلت نمود عمر شریفش بیش از چہار سال نبود چون بسن آگاہی رسید
 از عدم و ینیسر غم نام حاصل کرد و بہرین زمان غلغلہ تشریف آوری حضرت اجہا و
 و کثرت شہنشاہین چنانچہ بحیثیتان حکمرانی مملکت از حق تعالی بہر تاج چو سلطان
 بیخبر خواجہ سلیمان جہان در اوزم ملوک عقیقہ تمام و مملکتی کہ خواجہ فخر جہان خواجہ مہاروی اشارہ فرمودہ
 کہ شاہبازی آنکہ بہستان مغرب پریر و از خواہد شد و باید کہ او را از وام علق خود وارتش
 زیر انعام اولین و آخرین بنام نامیش رقم زدہ اند منقول است کہ خواجہ سلیمان جہان
 بعد حصول تشریف بہجیت با یا مہر شہر حق قصد دلی فرزد و اما قصبہ بلوچی رسیدہ
 ہمد کہ خبر سال خواجہ فخر جہان جاگزین گوش ہوش گردید بہ استماع سخن خیر و شہر
 رستہ دادہ آوردہ اند کہ بعد اتمام سفر بصوب مہار شریف توجہ فرمودہ تا چند سال در ریاست

و مجاہدات گورانیید اکثر فکر چرخش اس پشیمان و توفیق لبی شتعال فرزند و پیرین
 زمان کتب صوفیہ مثل ادب لطیف البین و لواحقہ و عشرہ کاملہ و فنووس الحکم و غیرہ مست
 حضرت نقیہ صوری و جنوی خواجہ مہاروی گورانییدند۔ روزیکہ در شب خدا بخش مہاروی
 پانہوس بست آمد۔ خواجہ سلیمان راویان حافظہ درست بود۔ حضرت خواجہ کمال لطف
 بخواند نش ایما فرمودند۔ خواجہ سلیمان جان بے بیت آغاز کرد۔

کمال صنعت مشاطہ نماید کہ روسے زشت از بیبا نماید
 با تملع این بیت خواجہ مہاروی از لب خوشدل و سرگشتہ از راہ و فرغ بحث شوق فرمودند۔
 گو کہ پیشانی فوق عاشقیت نماید شراب کبندہ مستی دگر دارد
 نفل است کہ روزے بر مکان نواب غازی الدین خان مجلس سماع برپا بود و خالان غزل مولانا
 جام نبیا ذکر دہ بود۔

از مدرسہ بہ کعبہ روم پایہ میکند اسے پیرہ گو کہ طریقی صواب حبیب
 خواجہ سلیمان جان را ذوق غالب آمد و وجود آمدند۔ تا آنکہ دست از کار باز داشتند
 برفت و بہان عالم حیرت و پیچیدی گرد ذات پاک حضرت خواجہ مہاروی میگردد و شکر
 خوان آلودہ از دیدہ غم دیدہ می تراویدند۔ و تا دیر بہر حال و احوال در گزشت۔ آورده اند
 کہ چون حضرت خواجہ مہاروی را زمان آخر فراپیش آمد۔ خواجہ سلیمان جان جہاں حاضر
 خدمت نمودند۔ خواجہ مہاروی از یاران جلسہ آنہ سا فرمود کہ از رو بہلیہ کسی خبر دار عرض
 کردند۔ سچ آگاہ ہے نازیم فرمود۔ غیر۔ ماشاء اللہ بخود خواجہ آمد۔

کشتہ کہ عشق دارد نگذاردت بدنیسان بجزا زہر نیائے ہزار خواہی آمد
 میگویند کہ در ان ایام خواجہ سلیمان جان بوطن مالو قیام داشت۔ شبہ در حاکم
 مراقبہ بہ نظر اب و رخا طر و اشتیاق در دل جانے کہ در ولہ حصول ملائمت و دولت
 و دیدار زماخت بسیار بدست افتد۔ و خواجہ سلیمان جان باز بالائے تفتنا

خوشنشین را بر پشت زمین بینداخت و همان شب تیره و تاریک شد و کاش حدیث کے امام خان
 مہر نگار کو درجہ دے یار و مددگار اپنے اشتیاق و منزل طلب بہادور اثنائے رات نے
 ملائی شد و گفت خود پروردگار تیار است اللہ بر روز ششم بحال بقرا در قرنیہ مہارنگر
 شریف رسید و بہمت پائین خواجہ مہاروی زانوئے دست فرمود۔
 انکاد خواجہ مہاروی سے سب سے حاضران جلسہ کو ذکرہ ارشاد فرمود کہ من ابین دو مہیلہ
 راز و دارم۔ ساعے چند خلوت مقصود است باستماعی یا مان جلسہ از ہم جدا شد۔
 و بزم صحبت و انجمن جنس ملت گرم باز رہی یافت۔ خواجہ سلیمان خان جہان از دولت وصال
 سرمایہ کمال بالا مال شدہ عرضت خوشتر و دواع دریافتند بعد ازین خواجہ مہاروی سفر
 قسہ وصال ایندو سال اختیار فرمود۔ و در تاج سرودہ دفون شد۔ رحمۃ اللہ علیہ منقول است
 کہ سنے و مخالفہ شریف پاک پٹن بس سماع بر پا بود۔ بیک ناگاہ خواہ سلیمان خان بزم فرمود
 مولوی نذر احمد صاحب اقسام استفسار کرد و فرمود کہ زہر شانہ نیا کان و خواجہ بنگان باکر اینہم
 علوہ پا پخت علیہ السلام را درین بزم عالی یارے دم زدن و مجال پندان نیست
 حتے کہ از مصائبت یاران جلسہ جائے فراز میگردد۔ اما شرف حضوری بزم گرامی از دست
 نمیدہد بشارت معنی خندہ و خمت یارے آید۔ نقل است کہ سید احمد مدنی حاجب محترم
 رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم باباء حضرت ختمی پنا ہے و تونندہ شریف آید۔ و سلسلہ
 بیعت معزز و مہربان ہی شد۔ خواجہ سلیمان خان جہان اور اہل بیت خلافت مشرف کردہ
 دواع فرمود نقل است کہ لعل خان بلوچ والی سند و وزیران حکومت خود عجزہ از قوم بلوچ
 ہمہ پیدا و ترقیہ فرمود و بادلے نامشروع صاحبت کرد و مگر مہاراجہ قوم بلوچ باو خواہی پیدا و ترقیہ جست
 خواجہ یگانہ جان جمع آمد و حضرت علیہ جلال احوال اہل طاعن یا ترقیہ جست از بنگان مت خان کو پیام فرستاد
 تقدی و علم اجتناب کرد و نصیحت فرمود۔ او عرضہ طویل بیک و تزییر تحریر کردہ فرستاد
 چون اشرف مطالعہ و آندہ نشان گین خان مذکور کہ بر پختہ عینہ منقوش بود بہت کجا

مایه دور انداختند و در همان حالت قصه زبان آوردند که ملک بخت و خوش است هر که را
 خواهم بدید نه خطی آن خبر آورد که قریب به چهار هزار سوار اوست خراسان تا خت آمد
 و مال و مال عجب و سخت لعل خان و در عرض نسیب و تاراج رسید و او خود هم بدست غنیمت بود
 و تنگتر شد نقل است که اسد خان حاکم ملک سنگه در چهار نشه غرور و کبر آنار بنده گان حصار داشت
 منظومان چند بنده دست چست فریاد رسانیدند روزیکه خان بنده دست حاضر بود بنظر انتباه
 و تهدید بنه بایست چست باو گفته فرمود که اگر از انرا و تم دست باز نداری فرماندهی ملک تویم
 سکھ خواهد رسید بخان که از دولت و کرامت اولیا منکر مطلق بود برگشته حضر
 گوش نهاده تا آنکه بعد از مرور ایام چند جنود کھان با من شریف و وزیر دلیزانه و دست خیر
 مروانه بکار آورده اسیر کردند و حکومت ملک با آنها قرار گرفت نقل است فرمود خواجه سلیمان
 جهان که دعوی مرشدی و مولائی کسے را من زبید که در دود و حضور از خبر داری بنده گان خود
 غافل نباشد و بر حال احوال ایشان توجه فرماید و به اعانت و حمایت پر واز و درین
 عمل مولوی سلطان محمود که صاحب ارشاد و دولت است کرد که آنکه بنده را با بجا زست و جیت
 گوشتن با خود فرمود اندر آما خیر صفت تو تا بخور منم نیم چال و آل من گویند خواهد شد ما را و فرمود جلالت
 بیعت فتنه خیز دست بهت ختم و شسته اند و حضرت خواجه سلیمان جان واقع وید که بران آید و انداز خیر و خیر
 از مولانا محمد عابد پزید که تعبیر تو چست من و کبر بران جهان با من برین بود است حضرت سلیمان با بر حق مقدم است
 خواجه سلیمان جهان بسیار پندیده و کرامت حضرت العلیات بجا آورده اند که چون آل ما حضور فرمود حضرت خیر
 سلیمان جان فرمود خدا خیر کند از ان وقت مرض که ما عارض شد و روزی در متقی گفت یا اینهمه اوقات
 خلل واقع شد تا آنکه شدت مرض تقاضا کرد و ناتوانی و مخافت بجهت غایت رسید
 و متقی که زمان حوال قریب تر بود حضرت خواجه سلیمان که تکرار سلام میکرد و دست
 حق پیوست بر سر نهانند اما از کسے نشانی پیدانید و که شایان خجین حرمت و سلام
 باشد چون وقت تعجب فرارسید با اشارت در اول نماز مشغول گشتند و او را و بمول غایت

بہذا ان کے توجہ سے حضرت خجیا متوبہ فرمودہ استفسار فرما کر فرمایا کہ کیا میں اس شخص کو
 کہ حاضر بنے ہو وہ التماس کر دیکھا کہ بخش صاحبزادہ شہاست۔ انکے حضرت خواجہ بابا دل
 در رسیدہ عرض کرنا کہ ہنگامِ محرمت میں اس بندہ را قبول فرمائیں کہ در خدمتِ قہر
 و مجاہدت ملا۔ سعادتِ سرور و دولتِ پادشہی دریا۔ بہت سی خجیا متوبہ خواجہ سلیمان جان بسیار
 خوشدل و از بس مسرور گشتند۔ حضرت خواجہ بابا کو کمالِ لطیف و عالمیتِ تنگ تر
 گرفتہ و غمتہا۔ ایلین و آخرین تفویض منہ مودہ لب پاک برہن مبارک حضرت
 خواجہ مانہادہ و نقیشت فیہ منہ منہ جی زبان حال ادا فرمودہ و بعد ازین قاسم پاکہ است
 کردہ۔ پائے مبارک دراز کردند و جان خود را بجا بنان سپردند انا للہ وانا الیہ راجعون
 فہرست خلفائے حضرت خواجہ سلیمان بسیار است۔ انا اشہر ترین خلفائے سید شہت
 حقیقی علم شہت بلاورش تندر چار یار بودند۔

اول محمد یاران کہ صاحبِ جد و حال و خدو کمال بود۔ درفشہ بادہ حقیقِ محبت شہ
 در مقدمہ خرق و کرامت نامور و نامدار۔

دویم مولوی محمد علی بکشدوی کہ دل انداز محبت و جگر حراست سیدہ پیکان و شہت
 ولادہ و جد و سماع جان باختہ معارف حقیقت شماع طبع سلیمان جان۔ و جہان طبع
 مستغرق قلم تفرید و تجرید شہت نامور دریاے معرفت و توحید۔

سوم حافظ محمد علی شاہ خیر آبادی جامع محبت و عشق۔ عواص دریاے فنا فی اللہ و یار و ج
 بقا باللہ صوفی صفا کیش۔ درویش سینه کشیں۔ بہ فقر و سادگی و محبت و بخرق عادت
 مشہور۔

چہارم مولانا احمد۔ حادثی شمع و طریق خازنِ خزینہ کشف و تحقیق مخمور حکمہ عرفان و
 سرست کیف حدت و ہیبت ان رحمۃ اللہ تعالیٰ اجمعین۔

مولانا نور محمد ناز و والہ

خلیفہ اعظم و محب محترم حضرت خواجہ نور محمد مہارویؒ است۔ ہم از دساز و یار غار شیخ خود
عالم عالم علی ماہر رموز رسمی حقیقی آورده اند کہ او را غار عریضہ منبسط شایق و نور غلبہ
ارادت محبت خواجہ نور محمد جهان فرستاد۔ جو ایش و اند کہ اگر تمنائے شے بہ معیت است
بہ میان صاحب نور محمد مہاروی در خواست باید کرد۔ بوصول جواب باقتضای امر مقتضی
مہار خود۔ و شمس پائوسی حضرت شیخ دریافت و تشریف بہیت حاصل کرد۔ و بہ اندک
زمان الکتاب کمال و استفادہ کردہ کار خود تکمیل رسانید۔ نقل است کہ ایشان قبل
مرگ بسیاران خدمت فرمودہ بودند کہ دم آخر اول قولان بختن اشعار عاشقانہ سگر مہار
و دم گنبد پدید فج گنبد۔ سوم و دو چار تن ذکر اسم ذات بطریق جہ جاری دارند چون
ہنگام رسید۔ و آن عاشق پلک باز جان حجابانان بشیرد۔ تا دم دین لفظ ہو ہو از قلب پاپ
جاری بود۔ و مردمان کہ جمع بودند صاف می شنیدند۔ تا یح ذفات آن برگزیدہ آفاق
ششم جادی الاول و سال دوازده صد و چہارم رقم است۔ و از حضرت مریدان و پیروان
بسیار بودند و سلسلہ پاک این نور بقرار است رحمۃ اللہ علیہ +

قاضی عامل محمد بن قاضی محمد شریف

خلیفہ سرتین محبوب نشین خواجہ نور محمد مہارویؒ است۔ صاحب علم صوری و معنوی کا
رموز باطنی و ظاہری و مائل و شیفہ و جد و سماع بود۔ انکا با و احدا و اشیت خانقاہ داری
ستمرہ جاریست۔ آورده اند کہ او بعد تشریف بہیت دانکہ ایام بہیت ام عالی و مضجع گرامی
ناز گردیدہ بقدر تکمیل رسید جمعی طالبان را در سایہ تربیت نمود و بہت مہربانی
رسانید۔ خلفائے بسیار بودند کہ از ملقین و ارشاد اولائے زیر دوع برازش تہند

نفات صاحب کمال در سال دوازدهم سلطنت وند و علم است و بعد وفات ایشان
 خلیفه و فرزند و بلند مقامی احمد علی سرباده شیخ و ارشاد و تکلیف فرمود و به هدایت ایشان
 خلق خدا را تهنیتی کرده و زیور حضرت شیخ غلام فرید که صاحب نبل و ایشاد و اهل درد
 و مضطرب است بر جاده شیخ قیام دارد و واسطه اجداد کرام بار و نفع تازه و زینت و انوار
 سلمه الله تعالی

حافظ مولانا محمد جمال

از اعاظم خلفه خواجہ نور محمد مہارویت عازم کابل صاحب جد و حال و خدیو کمال
 مقال بود و نامت در ازور خدمت شیخ لبر و وسعت ادب و اشارہ روحانیت شیخ ابو الفتح
 رکن الدین نمیرہ شیخ الاسلام شیخ بہاء الدین بلتانی رقم نموده اند منقول کہ حضرت شیخ
 نعمت جامعہ فغان با و مفوض بود احوال برکت اشمال اولیاء است کہ دین مختصر
 گنجایش ندارد و سال آن برگزیدہ از نور و تعال و سال دوازدهم سلطنت و
 منقول است و مشال خلافت او بہ شیخ خدا بخش شد رسیدہ بود کہ بعد سال شیخ و
 اولیٰ حق تلقین و ہدایت جمیل بجائے رسانید و در سالہ اسلام کمالیہ کہ احوال حافظ
 مولانا محمد جمال از نظر مولف گذشت بطریق قصار نمیت فرمود و در ضوابط و جوانان
 زودی بایک کرد و در نماز و محو ضعیفان و عجز و کم سار و روزگاری میر شاہ نماز با مدلو
 بہ عجلت او اسیر کرد و آداب قیام و قیود ملحوظ نہ داشتند فرمود و بر خوردار تو در مدت قلیل
 نماز را ضبط آوری من جیہا از صد سال سخنم و بزودی ضبط آوری و در وقت
 میفرمود الوضوء علی الوضوء و لوق علی لوق است و میفرمود کہ شیخ رکن عالم را در سالہ ہشتیہ
 از حضرت سلطان المشائخ نظام الاولیاء اعازت است و میفرمود کہ از جملہ یارین حق سبحا
 تعالیٰ بحضرت تو زودی فضیلت تو کل داد است

حضرت حاجی بخش خشتی تونوسی باریک الله تعالی

گوهرش از لؤلؤ قلم نیست بر سر آرائی و بیم اسرار حقیقت اسوه اصحاب قدوه و سیاه مدین
اصحاب تبیر و حضور شمع شبستان انجمن لور و رشیدان و امانا حضرت حاجی بخش خشتی تونوسی
بارک الله تعالی بقائم نبیره و صاحب مہم حضرت خواجہ علیان جہان است آیتیت از
الوارا آبی و سارا نامنا ہی بر جادہ شہیت قدم استوار و سجادہ شہیت و طاعت اقتدار از
و گرمی بزم اوس و دہری نفس و زہری زہاد و مہم را مہم و مہم ساخت و آئینہ خود بینی پندار از
حرقت جلال امکھا غت حادہ تو حید و تفریق پیکر موزون ایچہ کم و کاست چہ شہیت عرفان و مہم
بر قامت نیچہ اصلاست آمد خلق حسن دارد و خوان پیرن کسوت صوف اور اطلس و سیا
شالان حرف نیز مذہب و کستاری مایہ توکل و پاداری مایہ استغناء سہمند بادشاہ میکن
الحق ذات پاک اوست جمع صفات و مظهر کمالات است از جمال و کمال اولیا و صوف پرش
و غرق و عادات اصحاب حق مین حق نبوش یاد میدہد

لے چہرہ زیبے تو رشکشان آفری
ہر چند وصف میکنم در حسن ان بالاتری
آفا تھا گردید ہم صہیتان مزید ہم
بسیار خوبان دیدہ ام لیکن تو چیز مجے گری
ہرگز نہ آمد و لطف چیز نے رویتے تر
شمسی ندانم یا ترم یا نہ رو یا شتری
فقیہ مولف بغیرت بہت فخر ادا دارد ہر چہ کہ ہوس نیلے غرارہ و از نہیں خدمت
صہیت آن جن لاصد آفرینش و سرمایہ دانش باز میدارد و با وجود ہمہ کجاستمندی و سرمایہ اندر
جذب نام نام و سہ ناکام باغیلم نمی رسد بہت کہ بہت مسامت کنند توفیق حق رفاقت تا
ازین فائدہ گیر خودی و خود آرائی و دگرگوشہ شہیت استخوان اہل رگمان کوئے تونند نامہ
کف خاک راغبان و در حسن ان حق آگاہ کنم اما سرعجبام اینہم برگزینہ چشم رعایت و
دخواست خداوند گاہ ہم حضور و حروف است بتل حافظ شیرازہ

توسبت گئی چو گدایان بشر طر مذکن
 که خواجه خود و پیش بسنده پردی داند
 در آن زمان که خواجه ما بتقریب زیارات تسببات عالیات زمین دار اخیر اجمیر السیراب
 و شادان گردانیده بود بنده نادوم فرخیده در خلوت و جلوت مشغول حضوری داشت اللہ اللہ
 نیسے زمان بود و فیحے مکان که غیر از انوار تجلیات برکات حسنات چیزے دیگر بد نظر
 و بنور اکرام و بزم نام بنده پردی و بنده نواز سی آن محسن دوم نام و خود حشیت لایذ کا سبالی جادید
 مقرون حال داشتیم آن ایام صبر خیر سام کلبه احزانم بود گوشت کلاه من با فرشته انجم سپاه مری
 میکرد ساز آغاز باده تا بصف شب آنوقت در بجوم و اثر نام عام از کثرت حیران خدمت میشد
 که یکے بر دیگرے موفقت او و بعضی طغفان و در مان ضعیف اسحال پانال میشد
 در محل تماشای قدرت خدا و تصف قبول خواجه ما یحیی بر بدین داشت و شنیدن و
 بعد آنکه از خدمت مزار حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا خلعت نصبت حاصل شد بنظر
 زیارت حضرت خواجه سراج الاولیا عزم مجرای منمود و فقیر بمرکاب بود چون بته قصد ممانه
 رسیدند و داده پاک پلین کردند ظاهر شد که راه آهن غرات است و جبے کالکد بخار در معرض
 توقف بارک تمنینی خیلے تحسریاس عاید حال سمر اهیان خدمت گردید و فقیر سبادت
 عرض حال نمود فرمودند که رجوع ما بحضرت پیران ما است نه بر کالکد بخار شام القصد بعد نماز
 مغرب شخصی از قوم منود که نادر نام دارد و اتمام تعمیرات راه آهن با و مفوض است بر ملاتی
 شد و از ان رو که پیشانی من با و شناسا بودم خیلے زحمت کشید و در تواضع باز کرد و گفت که یک
 کالکد دستے دارم اگر بر شاپن فرماید چهار تن را براحت تمام تا به پاک پلین منبرم و باز نام
 با شماع بینی مسرحتدم و بدل آوردیم آخر حضرت خواجه ما ده ما جزا ده محمود بن سراج علی تابیر
 مقصود آمد و رفت خواهند فرمود و درین دیار غربت و مسافرت این هم غنیمت است
 چون مشغول حضور بی باقم در عرض داشت کردم تبسم فرمودند که اهل معرکه را از شرف زیارت
 غرور و دشمنی و تنها رفتن خوش نیست آید به خیر رعایت فرم و بجای خود شستم تا آنکه توبه

بیک ربع شب نگزشتہ بود کہ ہمالہ رام برسیدہ بالغیم رسیدہ گفت کہ بہشت نزل کا سکہ دستے
غیر طلب بہ بواغث ضروریہ از چوکیات قرب جوار در رسیدہ و برائے سفر بہشت
بہشت تن کفایت میکنند یہین کہ او سخن تمام کرد و بخدمت فتم و عرض کردم مسرور
شدند و ہمہ روانِ محرکہ قریب بہ بہشت و چہارتن بودند امر فرمود کہ بعد از فریضہ باد و سامان
سفر بہشت کنند القصہ علی الصباح بر کافض انساب تا بہ پین رفتیم و دولت
زیادت ہر ارات پیران سلسلہ نصیب ما گردیدہ و از انجا عزم احمد آباد فرمودند۔ و بعد از
عقبات عالیات عثمان عزیمت بصوب اوٹنگ آباد معطوف فرمودند۔ و فقیر و دیگر و بڑا
طریقیت محمد یعقوب خان کہ از علماء و اعیان اجمیر است عز رخصت دریافتیم۔ درین
چند روزہ سفر حضرت خواجہ ماجن چندان نوازش و اکرام فرمود کہ گفتن سے آید آئے خواجہ

را شاید کہ بہشت دگان خیشایہ

خوش آنکہ تو بار آشی من پائے تو بوسم
آنجا کہ تو رفتی نفسی جائے گ رفتی
و بجز ہفتہ خاک مت دم مائے تو بوسم
آنجا روم و گریکستان جائے تو بوسم

فرع ثانی اصل دوم باب سوم

خواجہ سلا الدین احمد صابر

ہر پہر توحید و استغراق سرخیل برگزیدگان آفاق واقعہ علوم باطن و ظاہر علامہ الدین احمد
خلیفہ اعظم و امام حضرت خواجہ فرید الدین فرید الدین است و آواہل حال نہایت
قسمت لنگر با و فحوش شدہ۔ اما تا مدت دوازده سال از طعام طبع یکے نہ دور و نہ نیندا
برادر اکرمی حضرت خواجہ فرید الدین سمر و گشتہ بہت صابر بہت است و یہ بشریف
خلافت مفتخر و در حکومت دہلی مشال نوش شدہ با و فحوش کردہ گفت کہ اول بخدمت شیخ

جمال الدین بانوی رفته نقش نگین شیخ بر مثال مذکور گرفت تصدیق می کند آمده اند که
چون خواجہ صابر به بانسی رسید در حالت نگر و ذوق که دام مزین حال او بود به سواری
چو مول اندرون خالفتاه برفت و از چو مول فریب آمد هر چند که ازین ادافه غیر مول
خواجہ جمال مکرست تا تا و خالفتاه است قبال کرد و پس در جلای داد و با هم گریه نماز
اذا کرد بعد شروع از نماز خواجہ صابر بر مثال حکمت از کیسه برآورده به خواجہ جمال منبوه تزیین
نقش نگین معنوارست کرده تا وقت یک گاه با قندینید و چنان گلی شد خواجہ صابر بنویس بر روی چرخ دم کرد و چرخ
بلورفت خواجہ جمال بشاهده پنهان چال شیش از دست آید بر گرفت پاره کرد و فرمود کیچاله بی تاب تم تشین چن چنان
شمارد خواجہ صابر بشنیدن این سخن و غضب آمد و فرمود که تو مثال این پایه پاره کردی و من سلسله ترا
پایه پاره کردم پس سید ناز اول با آخر گرفت از اول لغزین خواجہ صابر از انجام خص گردید
ربا جو دین رسید به حال در خدمت خواجہ شیدا الاولیا عرض داشت کرد و بعد از در آیام
چند خواجہ صابر به اجازت خواجہ فرید الاولیا است کثیر توجه کرده بود بخاکونت و زمین
در است خلق خدا سعی موفقی باشد رسانیده کار نه نمایان کرد و سال وفات آن
صاحب کمال است تصدیق و توفیق است رحمة الله تعالی علیه ۴

شیخ شمس الدین ترک پانی پتی

مرید و خلیفه بزرگ خواجہ علی احمد صابر است صاحب مائت عالی بود و بر همین توفیق داشت و
صاحب سیر الاقطاب میفرماید که او را نسبت حلافت به خواجہ شیدا الاولیا هم صادق است
چون خواجہ علی احمد صابر خدمت یافت در تصدیق کلیه رتبه شیخ شمس الدین هم معیت اختیار کرد
و بیشتر در خدمت خواجہ علی احمد صابر بسرور و چنانچه وفات خواجہ علی احمد صابر به
بنام او قطب نام یافت سلسله نسب او به امام خلیفه بن علی مرتضی کرم الله وجهه منتهی میشود و
آورده اند که از خط کثیر فرستاده که به نصیب پانی پتی است سکونت اختیار کرد و در

شاه شمس بعلی کلس در هنگام محبت کرم داشت ۷۰ فات او در سال منقصد و پانزده و
 بهادیت منقصد و پانزده مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ +

شاه سربانی لاهوری

از اعظم علما و خلفا شیخ شمس الدین کلس است بمرتبه غایت شغلی و استغراق داشت در محبت
 و بیانی محبت و بادیه پیمای مسافران فناء فی اللہ بود وفات او در سال منقصد و چهل و نه
 مرقوم است +

شیخ جلال الدین بانی پتی

عنا حسب حال خود یو کمال بود خلیفه شیخ شمس الدین کلس است بیست و نوری قلم فی اللہ و میر
 نبوت بقا باللہ است - اصل نام محمد بن محمود است و از حضرت شیخ خود جلال الدین خطاب یافت
 سلسله نسب او حضرت امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی اللہ تعالیٰ عنہ می شود و سماع بسیار
 و دست داشت سیف نمان بود - دام براقبه و اعتکاف می ماند و کتاب زاد الابرار از
 تصنیفات او است - و در کتب ثبت در حرمین و قم و شریف شد بود و خوان کرم او این
 و وسیع بود - و بسیار فقر و مساکین بهر کسی یافتند - وفات او در سال منقصد و شصت و نه
 شیخ مرقوم است رحمتہ اللہ علیہ +

شیخ احمد عبدالحق رودلی

خلیفه متقدم شیخ محمد عرف شیخ جلال الدین بانی پتی است ضیاحب کشف کرامت و عرق
 و عادت بود و در مقام طریقت تمام عالمی و منصب گرامی داشت از ارباب ادوار و عتبات
 و مکرر ترحیم بود - و در مقام طریقت تمام عالمی و منصب گرامی داشت از ارباب ادوار و عتبات
 و مکرر ترحیم بود - و در مقام طریقت تمام عالمی و منصب گرامی داشت از ارباب ادوار و عتبات
 و مکرر ترحیم بود - و در مقام طریقت تمام عالمی و منصب گرامی داشت از ارباب ادوار و عتبات

از غیب بین ندای آمد وفات او در سال شصت و سی و هفت قمر است رحمة الله تعالی
خلف نامدار و زلفیت *

فهرست

شیخ محمد عارف فرزند لبند حضرت شیخ و شیخ محمد زبیر حضرت شیخ و شیخ عبد الستار
و شیخ جمال الدین تھانی سیری و شیخ عبد الغفور عظیم نوری و شیخ جان جنپوری و غیره
رحمة الله علیهم اجمعین *

شیخ شمس الدین بن شیخ جمال الدین بانی تپتی

خلیفه مقبره پیر زنگوار خود مست جامع علوم شریعت و طریقت و شرب فقر اشان علی دشت
و به تجرود و تفرید و یگانگی و شریعت و محبت یکسان زمانه بود و به دیوانه و بی ادب و بی
سبک بود و آواز غریبه و سحر و جادو و عیس که هیچ آسیب برپایه او موثر نمی بود و نفس پاک
روزی و در خیالت عم زنگوار او شیخ ادیس در سید فرمود که با شبلی از بهستان تو
در سلاق شور و میخیز و در میگویند که شبلی گراست خود آشکار می کند با شمع اخلاقی شیخ
شبلی بنیست و تا آنکه در حدیث و احادیث بود گاهی در عالم تواضع و قیام فقر مود و بسیدان
تشنه باده حقیق را سیراب و گم کرده زبان مناسزل تحقیق را بمقام حق فائز کرده و بهایت یقین
او عام بود که کسی محروم نمی رفت وفات او در سال شصت و پنجاه و دو قمر است رحمة الله علی

شیخ بهرام شتی

خلیفه شیخ جمال الدین بانی تپتی است بکمال سکونت و پناوه اختیار کرده و با بحکم شیخ
در سید ولی اقامت فرمود صاحب الایقاع آب آورده است که حکم تصبیه در تقدیری
مجاوران پرواخته بر سر زمین کرده و به ساقش ایشان بود و بار باره ضبط کردن زمین مذکور و در

نجاوران فریاد و آه آغاز کردند - بیک ناگاه حاکم مذکور از پشت فرس بالا شد - و در موهلقت استقامت
و بعد ساعتی بنی زمین فشتاد و قریب پلاک رسید - اما بالا آخر شفاعت دعای مجاوران
صحیح گشت و از اراده ناصوات خود با آده - در خدمت مجاوران سجده و سوره بجا آید -
سال وفات از شصت و پنجاه و چهار هجری مرقوم است +

شیخ عارشی پتی

خلف الشیخ خلیفه اعظم شیخ احمد عبد الحق است بعد وفات حضرت شیخ بر سر شرف
جلوه فرموده طالبان حق را از دست ام مقصد رسانید صاحب راج الولائی آورده است که شیخ
عبد الحق را چند پسران بوجود آورده - اما در حد رحیات نماند بالاخر شیخ عارف متولد شد و عمر طفلی
و شیخ عارف صاحب حال و خدو کمال عابد و موع بود از فیه پسر بوجود آمد - شیخ محمد که در حجر و قفله
مثال خود داشت - با مخصوص شیخ عبد القدوس گنجوی از مریدان او است وفات او در سال
هشتصد و پنجاه و نه هجری مرقوم است رحمه الله علیه +

شیخ بختیار حشتی

از مرقبان یاران شیخ احمد عبد الحق است آورده اند که در آغاز حال نامدیش شش ماه بختیار
شام و سحر خدمت حضرت شیخ عبد الحق حاضر میشد - اما هیچ التفات نکردند - پایا کل
در فیه نظر لطف بسوی او کرد - و برقرار بر سطح زمین بنیداخت و چند حالت در محراب
بسر برد - بعد از این حضرت شیخ یک جوعه آب و کام و دهن او تراوید که بغور از حال شورش
و بیخودی در گذشت به مقام امتیاز و وقوف فائز گردید - و تکمیل قریبیت شرف شد وفات
در سال نهصد و ده مرقوم است +

شیخ عبد الباقی دکنی گنگوہی حشتی

مرید و شایفہ شیخ محمد بن شیخ عارف بن شیخ احمد عبد الحق است صاحب علم و عمل جامع اصول شرع و طریق سہرشار باوہ تحقیق بود۔ اگرچہ نسبت ارادت ظاہر بہ شیخ محمد دشت اتار بیت تکمیل باطن از حضرت شیخ احمد عبد الحق متحقق است بہ روحانیت حضرت شیخ پیرستہ بود صاحب انصاف بیاف است۔ آورده اند کہ زمین مے کاوید و جعاش میکرد و اگر چیسے رائد مے بود بذل فقر آیس کرد صاحب اخبار الاخیار یفرماید کہ اور امیران و بندگان بسیار بودند از انجملہ شیخ ہوو و بود کہ در او اعلیٰ حقیقت رنجیزی سرور کار داشت باآخر فیض و لغتات شیخ تکمیل یافته بہ تربت اعلیٰ فائز شد و یکے از مردیان او شیخ عمر نام داشت کہ بسیار صاحب بیت و محبت بود۔ در وقت طاعون کا فرما مے نیکر دے۔ حضرت شیخ را اولاد بسیار است وفات در سال ۹۲۵ھ چیل و پنج مرقوم است رحمۃ اللہ علیہ ۴

شیخ عبد الباقی دکنی گنگوہی حشتی

فرزند ارجمند و شایفہ حضرت شیخ عبد الباقی دکنی گنگوہی است صاحب بذل و کرم خود کمال فقیر محمد شمس شہناو محیط فنا فی اللہ و خواص شلزم بقا باللہ بود۔ آورده اند کہ سلطان سکند بن بہلول بادوشن ندیمان خود بقصد آسودن در خانقاہ شیخ وارد شد۔ حضرت شیخ تکرہ گوشت آہو پیش سلطان و نان و بخنی و سلواشی رطب پیش در راے سلطان بنہا و کہ سلطان فدیمان او بہین منیت کردہ بارادہ ہنجان آدہ بودند۔ بتوہن ہنسی سلطان متعجب شد۔ حضرت شیخ فرمود۔ بابا جانے عجب حیرت منیت حق سبحانہ تعالیٰ دوستان خود را در حرکت ارباب دنیا شمر مے پسند دے وفات او در سال ۹۲۵ھ چیل و پنج مرقوم است ۴

شیخ جمال الدین غنیری

خلیفہ نامہ حضرت شیخ عبدت دوس گنگوہی است۔ اس میں بیان ہے کہ یہ شیخ
 ہو کر حفظ قرآن بہم رسانید و در بعض سالہا کی از علوم بہرہ مند شد۔ پس میگفت ہالانکہ
 از خدمت حضرت شیخ فیوض ظاہر و باطن در یو بود۔ و بہت نام بزرگ و منصب بزرگ تر
 گردید۔ آمدہ اند کہ امرا و پادشاهان غلو بسیار بود۔ روزی غزنوی بہ بحران خورشید خورشید
 از فراہام بہ سطح زمین بہیستاد و ہج گزند رسید از وجودش بسیار خوار و کسب نطو
 آمد۔ وفات او در سال نہصد و ہشتاد و سہ مرقوم است +

شیخ عثمان بن ابییر

خلیفہ سعادت پویند و فرزند ارجمند شیخ عبد البکیر است۔ و در باب منصب و کی بابر اورانج
 اور امناعت و مقامش روئے داد۔ اما آخر کار منصب مذکور بر ذلت او قرار گرفت و وفات
 در سال نہصد و نواد ہجری مرقوم است +

شیخ محمد صدیق لاہوری

صاحب علم و کمال بود و مشائخ عظیم داشت و در تدوین تالیفات و علوم ظاہر و باطن
 میکوشید۔ و خلق بسیار از نو احی نجیب از خدمت او فیضیاب بودند۔ و بہت پیران
 بہ چند واسطہ بہ شیخ شمس الدین ترک پانی پتی سے پویند وفات او در سال نہصد و نواد ہجری
 منقول است +

شیخ نظام الدین بن شیخ عثمان بنده پیریانی پتی

مرید و خلیفه پدر بزرگوار خود است صیفت یا صفت عنایت و بفضائل خرق و کرامت مشهور بود. سبب آیه نیاسر و کانداز داشت و عیسرت توکل معمول ساخت و این هر دو برادران صاحب کمال و عمل بودند. شیخ کمال الدین اسم گرامی برادر اوست که مدام در حالت کسوت مشغول داشت وفات او در سال یک هزار و شصت و هجری مرقوم است +

شیخ نظام الدین تھانیسری

مرید و خلیفه شیخ جمال الدین تھانیسری بود نام پدر بزرگوارش شیخ عبدشکوک است جامع علوم ظاهر و باطن - مستجمع کمالات صوفی و صوفی حادی و موزع شرع و طریق و ماهر اسرار عرفان و تحقیق صاحب صبر و وضل و مامن فقر و تسلیم بود. وفاتش غیب پیش نظر داشت و از آنجا که صوف کثیر و بذل و افروختن آگاه کرده بود. مادرش شاه وقت جلال اکبر را که حسد برد و به ناحق در حق او حکم اخراج از دیار است صادر کرد. اول بجانب حرمین شریفین رفت و بعد از زیارت چون باز آمد - در مجربان پور رسید و به هدایت خلق خدا مشغول شد اما مادرش به تبرئه ثانی و دست قطعت نام متعدی دراز کرد و شیخ مغرالله ناچار به مادر الهز رفت تا دلفرا بخوابد و دینه نموده جوع نمود - آورده اند که او صاحب بقصایف است شرح سوانح انعام الی شرح لمعالم است قدیم و جدید تفصیل نظامی ساله حقیقت ساله بلخیه از اشهر تصانیف اوست و او را در سده هجرت شریف خاص است که در ضمن تصوف معقله کنیت بکه از کثوفات و لطافت خود در تسلیم آورد - و در سال یک هزار و شصت و چهار هجری مرقوم است +

شیخ سلیم حشمتی صابری لاهیوی

خلیفه کامل شیخ محمد مصدق لاهیوی است جامع بود میان عشق و محبت سماع و سرود و به در
مقام تمام بلند و پایا رحمت داشت و در حالت سماع بسیار مشغول بود و چنانکه از نوبت نماز
بروح میرسید و تا دوسه روز بحال خود نمی آمد و یا زمان جلسه در اتن بچیان می نشستند و
تکفین و دفین این همه پر خمتند صاحب لقب ساینف هم هست و کلام او از لبش
لطیف و شیرین است و نیز اشعار دارد و وفات او در سال یک هزار و سی و یکم رقم نموده اند *

شاه اعلی حشمتی مانی پتی

صاحب تبحر شیع و مباح منبع و در بدو خلیفه شیخ نظام الدین پدر خود است و یک طریقه
خلافت از حضرت نظام نارنولی که سلسله او حضرت شیخ حمید الدین فی السوالی ملان گوی
منتهی میشود پرشیده بود چنانچه این بیت گواه عدل است

نظامش پیر و هم پدرش نظام است نظام و دجھان بر قوس تمام است
و شیخ الدیامرید و معفوظ او موسوم به بحر احوال هر ترتیب نموده است و اصل نام شیخ عبد السلام
است و از خدمت مرشد کامل حضرت شیخ نظام نارنولی مخاطب به شاه اعلی گردید
آورده اند که در او اعلی شاه حشمتی بقید سپاهگری بود و در سلک ملازمان امیر خاغان
تعلق داشت بعد از یک چندی به نجات سید اریاوری کرد و ترک عساکر ملازمت گفت
بوطن مالوت آمد و ما شاریت پدر عایت مدینه راویه عبادت و گنج وقتاعت ششست روز
با آنکه در حجره محکم بود صورت مرشد شیخ نظام نارنول درون حجره پدیدار آمد
و گفت که قسمت شما نزد ما محفوظ است - بآنکه که خوشترین را در نارنول برسانی - از آن ناخجل
مستی و بخود در حال شیخ شاه اعلی ستولی گشت و بعد از آن حالت فائز نارنول گردیده

به سعادت شوم بلازست حضرت شیخ معز و مشرف شده در اندک اوقات پس ظاهر و بان
 بهره در کام یاب گردید نقل است که در مخالفت اه شیخ اعلیٰ جنتی چایه بود که آب قند شربت
 و نامی داشت در آن حضرت شیخ چند کال که موت تبرک استمانه حضرت حاجه قطب الدلیا
 است - درون چاه نینداخت و فاتحه گفت بعد ازین که آب از چاه برآمد - از بس لطیف
 و خوشگوار بود وفات آن مایه برکات در سال ^{۱۰۲۲} کبیر از وی و منتهی قول است - آورده اند که بعد وفات
 منی در آن متعلقان سلطان وقت تعمیر روند و بنمایا و - در شبی متعم تعمیر در واقع و دید شیخ
 میفرماند که اگر آن منگ چو تره مزاحمت تابوت نکست خورده و پاره خشت بر پائین رسیده
 باشد متهم تعمیر بتعمیر و اقدیر پراخت حین ناخبر بواجب اکابر و انالی شهر تخته تابوت برداشته
 پاره خشت که در واقع تابوت آنوست شیخ رسیده بود - در آنوقت که نیکو بخش حضرت
 شیخ را بچشم حال میبرد بودند به تمسک کیفیت ند که هیچ آسب نب رسیده - و جلوه جمال وجود مظل
 بصورت اصلی برقرار است - رحمة الله تعالی علیه

شیخ صادق گویشتی

خلیفه عظمی شیخ نظام الدین تھانیری بنی است در زهد و روح عظیم النظم و محسوس و محاصر بود
 افغانان را عزیز تر داشت و میفرمود که استحكام و اعتبار ایشان در مقدمه دین بسیار است
 مریدان او اکثر صاحب سلیم و رضا بودند - چنانچه شیخ و او در نزد بندگان و ابا محال چند دون
 نشان جنبش باطن جهانگیر پادشاه و ملی در حبس شدید نگاهداشت و از غایت صبر تحمل
 کرد و نامت دراز داشتند پس وفات حضرت شیخ صادق در سال ^{۱۰۲۲} کبیر از وی و منتهی
 مرقوم است - و تفصیل حاشای نامدارک نیست - شیخ امیر آسیم - شیخ عبدالهادی که در شاه
 آباد است و از سیاه او آثار و ازار و تحلیات طالع و ساطع بودند - و گاهی تبرکات و
 بهت مدعا خط آنکه در شیخ عبدالسبحان که در سمانپور بود - و در عظمت و خرق و شربت داشت

از حضرت شیخ صادق یک رساله دیباچه کلید کلاسیک نافع و کارآمد است

سید علی غواص حشتی

مرید و خلیفه شیخ لطف‌نام الدیجانی نیری بعد از مرشدان با کمال مشایخ صاحب حال و قال و در صفت نام بلغ بشریت بعیت و حرمت حلافت شریف شده بود و بعد از تکمیل مکتب افغانستان اقامت نموده و قوم افغانه یوسف مرید می‌تفتد و بسیار بودند و تشریف بکن می‌برد چنانچه مملکت در و زنه و پسر محشی شیخ عبدالکریم دیباچه فضل و کمال شهرت گلی دارند و وفات او در سال یک هزار و چهل و نهم است +

حاجی عبدالکبیر حشتی

پدرش شیخ محمود الملک عبداللہ انصاری و طریق حشتیه سابر مرید و خلیفه پدر خود است چون پدر عاقل و بزرگوار را اکبر شاه بادشاه و علی از دیار هند خارج کرد و او به بحرین شریفین سفر نخست می‌افزود - شیخ عبدالکریم هم همراه او بود و مناسک حج بجا آورد و چون به دیار معاودت فرمود - پدر عاقل و بزرگوار امقربان سلطنت مسوم کردند - او در لاهور سکونت اختیار کرد و بعد از شوق یاد خالق کبریا غفلت کرد و به تدریس و تفسیر و تکریم روانه سفر حج رفت بعد از زیارت قبایع عالیات باز به تاتاری حقایق و اوضاع کثرت مشیو می‌گفت که بعضی از ایشان به شیخ ملاقی شدند و گفت که از نزد حج است و به تحقیق کسانیکه و طواف و اداء فریضه حج چهار بار کردند - شیخ فرمود میخوای که همچنان بشی عرض کرد که خیر ما اگر است ملایم و همه اهل است - شیخ فرمود چشم پوشش بهین که او چشم پوششید خوشتر در معیت شیخ در صفت تمام عمر فایده بدید و بفرای تمام مناسک حج بجا آورد - به نبوت پیوسته که از حضرت چهار پسران بودند - اول شیخ یحیی - دوم شیخ الودود - سوم شیخ عبدالحق - چهارم شیخ اعلیٰ حضور از ایشان شیخ یحیی از پس مولع و تفرع صاحب حال و خدیو قال بود

و جمیع کثیر بنیض ارشاد و بر تبار علی فائز شد چنانچه شهرت مآرد که سنی خیر کرد و فرزند وی
 در اهلی بی طوئی داشت به اتمام کار خود و راهور آمد و بسیار پیروی کرد اما کثود کار و در
 آخر شب به خافتاه شیخ پیچیده جرات کرد و نقب زد و دور اس گاو و زباز راه نقب بکن
 چو و آنا چون از نقب بدر آمد قوت بصرا مساعدت کرد و با زرقتن راه عاجز و شمر یافت
 بهر زشتن بلزید و از پنهان راه نقب هر دو گاو و زرو پس کرده در گوشه خانقاه مایوس ایست
 بنشست چون صبح میسر و روز روشن شد خادمان درگاه او را دستگیر کرده بخت
 فسخ حاضر آوردند و او همه احوال بے کم و کاست طنب ابر کرد و حضرت شیخ بنظر ترم
 که مقتضای صفت صاحبی است دست حق پرست جیشم ادا مالیه بفرموده
 کامل الحیا گردید و دیدن بنیایانست و در سلک مریدان شیخ متعلق گردید و مانتاب که
 شد و وفات شیخ عبد الحکیم در ال پنهان و چهل و پنج مرقوم است *

مولانا درویره پشاور حشیتی

مرید و لیف میرید علی خواص است جامع علوم ظاهری و باطن بود و بیگم و لایست نیست و لقا
 تدریس و تسلیم متور داشت و در استیصال رافض و ملا صد بیا رتیکو شید و بلا کثر
 روافض و ملا صد با حقه کرده الزام داد و چنانچه تفصیل این اجمال در کتاب غنی الاسلام
 بشرح و بسط مرقوم است و صاحب راجع الولاية تا بر کتاب نکور حاشیه نوشته است و
 بشرح کلمات الوافیات موسوم ساخت و وفات مولانا درویره پشاور در سال ۱۲۰۴
 چهل و هشت مرقوم است راحة الله تعالى علیه

مولانا عبد الحکیم حشیتی

فرزند مولانا درویره پشاور سی و هجده خلیفه میرید علی خواص است و در ترمست و کمال

از پدر خود یافت - و او را آخذ کریم داد نیز گویند - و او هم این نام نخست یار کرده بود در کار شریعت بسیار
 استحکام داشت و از رجال و کتو که کتاب مغزون الاسلام شیخ است علویان و ظاهر و باهر و در کتاب خلاصه جلد دوم صفحہ ۱۸۱
 نوشته اند منقول است که بعد از وفات شخصی تصدیق تاجان پرنش او آمد - چون بر پیش نظر کردیم فرموده این علم
 قطبیت رقم نموده اند - وفات او در سال ۱۰۲۰ هجری از وفات او در و جری مرقوم است رحمة الله تعالی علیه

شیخ پنجو حشتی

از مشایخ کاملین وقت بود - و در عبارت محبت گرم و شاد و بطریق مولانا درویره
 پشاور شیخار داشت - تعجیلیم بقلم سرکار - و اشعار هم میگفت - و شیخ چالاک و شیخ شاه چهار
 و غیره اکثر از خدمت او است فدا کرده و فیض یادریافت وفات او در سال ۱۰۲۰ هجری از وفات او در و جری مرقوم است

شیخ ابوالحسن القحشتی

از کارکردگار مشایخ باوقار است ارادت و محبت او به شیخ سلیم صابری حشتی متیقن و حسنا
 زبده و کمال اهل نوع بود - تمام عمر در ریاضت و ارشاد و هدایت بسربرد وفات او در سال ۱۰۲۰ هجری
 یکصد و هشت مرقوم است +

میران شاه بیک حشتی صابری

از مشایخ پایه بلیست مقام مجتهد بود - و سلسله عالییه به پیوند واسطه - به شیخ احمد عبدالحق
 ردولی منتهی میشود صاحب ضبط و جد و سماع و عشق و محبت - و با اصحاب نیامر و کار داشت
 و اشعار بربان متیقن به حقائق و محارف بسیار گفت و میزدان و مبتغان صاحب
 حال و قال بسیار بودند - شیخ اعلم الدین جالندهری از اشهر خلفائے اوست - و نواب
 بکهار خان از مردیان اوست و مشهور است که نواب مذکور در احوال حال خلص محتاج بود -

بالآخر به برکت دعای شیخ شاهی که بکنار عروسی است کاروانی گردید و باین شهر آمد
 و در سال یک هزار و یکصد و بیست و پنج مرقوم است رحمة الله تعالی علیه *

شیخ محمد سعید شیخی صابری

سرت خندان و شفیق و متین بود و در قزوین حسنه ذات الیه و سکونت داشت احوال او
 مست و محساش میگردید و در بعضی بار غله بر پشت کاه میبرد و اتفاقاً بایش بغیر و در یک
 غله که بر پشت کاه و بار کرده بود نصیب او و حالا در سیاهان که میپار شور و غوغا بود و در مجال
 آمدن داشت نه یاساے رفتن چون آن شب به کمر رسید به یک ناگاه در آنجا که تفریح
 از پنجهای مرغزار نمودار شد و او در غلطی افتاد و در دست که تخته قصه سعید و
 تالرج میآید چون سوار نزدیک تر شد به نوک نیزه که در دست داشت بر جرات پستی
 گاه اشارت کرد پائے گاه در دست گردید و نیزه اشاره نوک نیزه باز بین اندام و بر پشت
 نوک و محکم نهاد و در روان شد بشتاب و به این شیخ محمد سعید و احوال خود پند وید و دست مار
 در رکاب سوار و ده چشم و رو بر پائے او مالیدن آغاز کرد و به برانقش و احساس بد ریافت
 نام نامی و اسم گرامی التماس کرد و فرمودند که نام من علی ابن طالب است و الله الغالب است این
 بغیر و دوازده چشم مردم پنهان گردید و از آن روز شیخ محمد سعید هر چه داشت در راه حق ایتا کرد و
 و لعبادت ریاضت و محنت و محبت شیخ و وزیر و بناسد حشمت صابریه ارادت آورده
 و در اندک زمان از مقبلان دو مسلمان الهی شد و خرق و کرامت او بسیار و شهر و شهر و دیار است
 و سلسله عالیه او بچند واسطه به شیخ جلال الدین قنایسری منتهی میشود و وفات و سال
 یک هزار و دویست و چهار و ده مرقوم است *

مولوی غلام مصطفیٰ چشتی صابری

در طریقہ چشتیہ بزرگ صاحب دل و متجالب العوائد و عیلم نظامی و باطن رفیع الدرجات ^{سلسلہ}
ارادت او بچند واسطہ شیخ شمس الدین ترک پانی تی ہے پیوند و وفات سے در سال ۱۰۸۱
و در صمدی شصت و ہفت مرقوم است۔ و سید شاہ چراغ سبزواری از خلفائے سے در لاہور
بود۔ و مریدان نبرد محنت و خوش حال و صاحب کمال است +

شاہ بہلول چشتی صابری

خلیفہ بزرگ حضرت شاہ بھیکہ چشتی صابریست صاحب علم و فراست و فہم و کیا است
بود۔ و از معقول و منقول ہر دہ وافی داشت صاحب تصنیف است صحبت مناظرہ و
مباحثہ او بہ مولوی جان محمد ترک اکثر احیان بر پامے بود و وفات او در سال ۱۰۸۵ و زده صد و
ہفتاد و منقول است +

شاہ لطف اللہ صابری

از مریدان و ملتزمان میران شاہ بھیکہ چشتی صابریست مسکن آوانا بالسن بمضافات پنجاب
بود۔ از زمان طفولیت تربیت تکمیل بخندمت پیر و شفیق ہر سانیہ و کتب بہ تنظیم
احوال شیخ موسوم بہ ثرہ الغواد ترتیب داد۔ وفات او در سال ۱۰۸۵ و زده صد و ہشتاد و مذکور است +

علیم اللہ بن سعید عتیق اللہ

زاوہوم و قصد جلندھم از تالیف پنج باب است۔ و سید شاہ ابوالعالی و خلیفہ میران شاہ بھیکہ
صابریست۔ سے راقصین بسیار بود۔ و تنظیم کلام ہم بہارت تمام داشت۔ خلیفہ او

شیخ عبداللہ۔ در احوال شیخ کنائے موسوم بہ سلار اعلیٰ جمیع نمودار است وفات در سال
دوازده صد و دو مکر است *

علی شاہ خشتی صابری

خلیفہ عظیم اللہ بود و بعد وفات بر سید شیعہ تکمیل یافت و عمر گران بایہ در تقصین بہشت
ارباب امانت بسر برد۔ وفات او در سال دوازده صد و بیست و منقول است *

شیخ خیر الدین مشہور بوشاہ

خلیفہ شیخ سلیم خشتی لاہوری است۔ و آخر عمر خود لوئے سفیخت برافراشت سباع و وجہ
در اقصیٰ الغایت غلو داشت۔ و مہمانی فقر بسیار بہ تمام سیکر و مریدان بسیار بود و وفات
او در سال دوازده صد و بیست و ہشت منقول است۔ و در لاہور مدفون دارد *

حافظ موسیٰ خشتی مانکپوری

از ملتان سلسلہ میران شاہ بسکک و خلیفہ ارجمند شیخ اعظم خشتی است و دولہ سودا گری
و خمار بادہ حقیقت ترک عساق عالم اسباب گفتہ و ز راویہ عدالت و کعب عبادت شہادت
و تکمیل کمال و تربیت حال تو سبقت بودہ و جذب و تخریب پایہ عالی داشت و عالم تقیر
و تاجہ برہر کسی کہ نظر می انداخت بسوی خود یک شہید از جا سہر بود۔ وفات او در سال
دوازده صد و چهل و ہفت مذکور است *

غلام محین الدین عرف شاہ خاموش

مرید خلیفہ حافظ موسیٰ مانکپوریست بسیار عبادت ریاضت لعل آورد۔ و عمر گرانمایہ در

در روز پنجشنبه بمشهوره امراء اعیان آن دیار و میرا از سر عزیز و محترم داشتند بخیرات و
 عزت که تل و حضرت او به کامرانی و شادمانی همقرین می نمودند بعد وفات او تقبره عالی
 بر سر راه بنامزده اند و در روز هجرتی از پاک چین آورده در حلقه مزار انصاف نهاده و الحال بهر حال
 شایسته است سید محمد باقیم چشتی اصا بری که بشرف از دلاگری هم امتیاز دارد در صاحب نام اوست
 مرد پاک و بیست و نه ساله است به صفت جنات که صوف اکثر خدمت در ویشان
 میگذرانند و یکم سبابه بنیانیا در غمت ندارد *

اصل و مراتب از سلطان الناکین و ناگور چشتی

سلطان ملک تفرید و توحید عارف توکل و تجرید شمع سبستان حقیق تقیین شیخ المیزین
 قدس سره که از نسب پاکش حضرت حمید بن زید میرسد و از عشیره بنشره بوده روز
 حضرت خواجه بزرگ را در قلمه خوش بود به مالی و مالی خدمت ارشاد فرمود که امروز
 دست و عا دراز و در اجابت باز است بهر یک که از دنیا و دین چیزی بطلب دارد
 بزرگان آمد و یکدیگر را طلبید و دیگری بطلب خواست و آنکه که حضرت خواجه
 بزرگ بسوی خواجه تارکین توجه نمود التماس نمود که غیر از رضای حضرت خواجه
 در نیست به استماع تمنی حضرت خواجه بزرگ از پس خوشدل و سرگشته فرمود
 التارک الدنیا الفارغ البصر از ان روز خواجه حمید الدین به سلطان الناکین ملقب شد
 خواجه تارکین در دست سوال مضاف ناگور داشت روزی خواجه بزرگ معین الدولیا
 فرمودند که اولاد محین الدین و حمید الدین کیست و این فرمان قبل از پیوند خوشی بود
 و همچنین بظهور آمد تفصیل این جمال در ذکر اولاد حضرت خواجه بزرگ معروض
 مقال خواهد آمد ان شاء الله تعالی خواجه تارکین را تصنیف بسیار بود و میفرمود
 سلوک را مرتبه اول انبیه است که از هر دو جهان فارغ باشد و مقصود انبیه است که خود نماند به

و پیش است از پس تاریک - اما از طلوع وحدت ماه غیر طلوع کرده اند - پنجم در دولت عباد
 دریا سپید است - استراحت بگذارد - اعطای محبت که این بود که موسی بل و شمع را بخواب
 آشنا کنند - پس بیدار که در طریقت و شریعت است - بسیار است - هر دو شریعت غیر طریقت
 و طریقت غیر شریعت - تن حسیان است - اصل هر دو یک است - و آنچه را که این را با شیخ
 بهاء الدین ذکر کیا ملتانی از باب لوک و فقر مراد است - و کلمات بسیار بودند - و
 شیخ بهاء الدین هر چند به تخریج بابات فیه پرداخت - اما از عهد جواب آن بگریز
 و بالاخر بجزو اعتراف گرایید - و از قصاید بسیار است - و اشعار نیز دارد - و اشهر تصنیفات
 او - اصول الطریقه است - آورده اند که او را در موضع سوال قریب بطناب مین بود که بزرگ
 پرداخته و جمیع شریعت می کرد - کلمات اندک عیال بسیار داشت - او صاحب کلمات
 علمیه و کلمات حلیه و همین آیه بود - و تخرید و تفریق است - ثم حکم داشت همه شریعت
 از دنیا و عقیده منسحب تر بود - و در اقصای شریعت است - و توحید مکان منسحب است
 و از متقدمین شایخ دیار هند بود - در طول یافت و بعد از آن بعد از فتح و ملی ولادت اول
 که بنامه ساسانان بوقوع آمد - ششم از زمان حضرت شاه جبریک تا او اهل سلطان الشایخ
 شیخ نظام الدین محبوب الاولیاء اند - و سید رحیات بود - و سلطان الشایخ
 کلمات او از تصنیفات او انتخاب شده بدست خود نوشته - از این صاحب سیر الاولیا
 نقل کرده است - و آن نیست اول مرتبه از مراتب راه علم است - علم باید که به علم
 عمل بدست نه آید - دوم مرتبه از مراتب طریقت عمل است که به عمل نیست را وجود
 نباشد - سوم مرتبه از مراتب درگاه نیست است که به نیست صحیح عمل خبر باطل آید چنان
 مرتبه صدق است - اگر صدق نباشد - عشق روئے ننماید - پنجم مرتبه عشق است
 اگر عشق نباشد توحید در دست نه آید - ششم مرتبه توحید است - اگر توحید نباشد سلوک آید
 پنجم مرتبه سلوک است - اگر سلوک نباشد در پیشگاه کشاید - هشتم و بیشگاه کشاده باید

جامع علوم منقول و معقول حاوی آئین فقه و اصول صاحب تصنیف کتاب ضویر صباح
 کافنام از فیض بخشش کامیاب گشت بمقام اعلیٰ رسید و آئین هدایت ارشاد
 از وجود با وجودش آرایش و التزام زیبا یافت بالاخر بجهت تفرقه که از دست ببرد کفار
 و ملوچ ناگردد و داد و در جبر و اهل اسلام استاد و بیداد غلبه کرد و ترک سکونت نکرد
 و زبیده به هجرات رفت و بمویش بتایخ پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و شهادت
 جهان بهیار به القرار حلت فرمود - رحمه الله علیه

مخدوم خواجہ حسین ناگوری حشتی

بسیار بزرگ بود - مبین شیخ و طریق و کشف و تحقیق جمعیت تمام داشت همه بخلایق
 بر ولایت عظمت او اتفاق است گنجینه اسرار الهی و خزائن انوار رسالت پسائی
 در نهانخانه دانش ممکن و ناموس بود و موصوف و مشهور است بزهد و ریاضت و اتقا - و
 از اولاد شیخ فرید الدین نیریزه خواجہ تارکین است و بعد مدت حضرت شیخ کبیر و ولایت
 گنجرات سالها بسر برد - و بعد از اکتساب علوم و حصول خلافت بوطن الوطن سعادت
 فرمود - و دو آن ایام که از چهره دستی پیکر پستان حوالی دار انجیر سکن و دوام
 گشته بود - و از آثار اسلام و اهل اسلام علامتی پیدا نمود - بدین مجاورت روضه
 منیفه خواجہ بزرگ معین الدین حشتی ختم میا کرد - و عبادت و مجاہدت مشغول شد و
 من بعد با اشارت روحانیت حضرت خواجہ بزرگ باز به ناگور آمد و تعلیم علوم دین و تقنین
 اسباب یقین سع موفوره بجای آورد - از تصنیفات او یادگار بسیار است تفسیر نورانی
 در سائل و مکتوبات و غیره و نیز سوانح شیخ احمد غزالی را شرح نموده است - و بعد از حضرت
 صدر النبوت سید کائنات علیه السلام سلوة و سلام بدرجه غایت محبت بود و هر چه
 داشت از خانه و بلوغ و چاه همه را در تمین نسبت حضرت صلی الله علیه و آله وقف نمود

نقل است که اور فرستاده محرس جبرگوار خود و ترتیب داده طعام بر دم قسمت کرده
بود و حصه خود منتظر ارا فطارنگا داشت نگاه چهارتن از عالم غیب که سحر کس
ایشان را داشت داشت و مانند هر یک به مرض خدام مبتلایان حدیث بریم و خون
از این بگشتان بچسبید و طعام طلب کردند و محمد و محمد و محمد حسین قسمت خود را بیل فرمود
و آن به چهارتن باقی نماند و طبع خوردن آغاز کرد و تقبیل آنحضرت نمود و دم شرو کرد
و او که غلبه حال طلب کمال داشت بلا اکره بلحین طر متوجه وائل شده بود و در کشید
آورده اند که از همان روز حضرت رحمت و دم فتح لباب گردید نقل است که محمد و محمد حسین
جابر کهن و شوقی و شوقی شعیب و تبرک و فخریه زندگی میکرد و پیش از دو جریب قطعه از منی
نبود که به ترووش از یادداشت و در خج عیشت میگردید کفایت اندک عیال بسیار داشت
آنرا به نذر و فقیع مائل نمیشد و از اسباب دنیا نفرت و با توکل و عسرت رغبت
میکرد و روزی در حالت سماع او را تواجد و تحیر در گرفت و بخواند و سبب صبح را
نمود و قالان هم و عقابش میرفتند چون برکت اروض که بیرون ناگوار واقع است
فائز شد بر صورت حال نیندیشیده بالا میصفحه آب روان گردید و آن اثری
از نماوت آب بر قدم پاکش پدید انگشت صاحب خبار الاخیار می آید که سطلان
ماند و را با حضرت شیخ عقیدت داراوت بسیار بود حتی که نادیده جمال و آتش
منشائی و سال کی سوخت و میخواست که حضرت او را مهمان کنند و اما حصول
این موهبت گرامی موقوف دقت بود و روزی یکی از باریابان انجمن سلطنت و
ارکان دولت بعرض سلطان رسانید که محمد و محمد حسین را با حضرت صاحب البیت
علیه التحیه و السلام محبت و تولا بمرتبه کمال است اگر به پیرایه زیارت می مبارک
پیغام طلب بجنبش شیر شج فرستاده شود البتہ حصول مد عاقرین قیاس است
سلطان کرد و دست پانوس و متمنه مقدم حضرت محمد بود همچنان کرد و

بشارت زیارت من مبارک بشارت من است دم خیر حضرت محمد و من سانیذ محمد
 و وصول دادا که تمنی حضرت محمد و من بهایت شوق پائے طلب در وادی
 صحریت و مغرورها و راحت دست راحت را ترک داده همه تن اشتیاق و حمیم نظام
 تابه ماند و رسید و با آنکه از مصاحبت سلطان مدام با و انکار میکرد و مضطر بانه با و ان
 بادشاه درآمد و جانیکه محم مبارک نگاه داشته بودند بر بنوفی جذب کمال و اراده صاد
 خود را رسانید و تحیم و سلام گفتن آغاز کرد و همین که لفظ تحیمت و سلام از لب معجز
 نظام برآمد محم مبارک از خود پرید و بر کف دست حق پرست حضرت محمد و من
 نزول کرست نموده آورده اند که سلطان ماند و من آنچه که بطریق مذکور توج بکشت
 محمد و من گزرا نیاید بود و همه را در تعمیر قبه شریف حضرت خواجه بزرگ شرف نمود و از بقیه
 آن دروازه بلب در استثناء جدا علی حضرت خواجه تارکین بن کرد و صاحب
 سیر العارفین و خبایا اختیار و گزرا را برادر و سیر الاقطاب و مراة الاسرار و
 مولس الارواح و اکثر اقلان آثار و خبایا چشتیه نقل کرده است که قستیکه انبا
 عنا و فساد نسبت حضرت خواجه تاج الدین بایزید بزرگ از اولاد حضرت خواجه بزرگ
 از اولاد حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا بزمان سلطان محمود خلج انکار کرده بودند
 و سلطان خلج درباره قضیتش اچینی در پیش باز کرده بهین محمد و من خاج حسین
 ناگوریت که بالقفا شایتم حمیری و دیگر اکابران ستوده حال و بزرگان سبقت
 بدیوان سلطان ادای شهادت کرده بود که حضرت خواجه تاج الدین بایزید بزرگ
 لا ریت فیه از نبایر پاک خواجه فیام الدین بن خواجه رام الدین سوخته بن خواجه
 فخر الدین بن شیخ الاسلام خواجه عین الحق والدین حسنی احمد بن شینی شریف است قدس سره
 اسرار هم چنانچه تفصیل ابن اجمال در ذکر اولاد و خانواده حضرت خواجه بزرگ
 رحمة الله علیه در گذارش و نگار بر آید است تالیف و تالیف محمد و من در سال

راه بخیرید پاک بازان کوی لغزید بچاه خیزان بساز نماز از شک ریزان با سحر
 گداز — لاله لوزدان شکسته قدم راز کشایان غروب ستیج
 معتکفان سه م کبریا شسته ز دل صورت کبریا در قبح بخودی افتاده است
 باد پرستان شرب است دیده نه کون و مکان نظر بال نه هر دو جهان زیر پر
 ملک نه و نوبت شاهای زود تحت در ایوان الهی نه باستی هر لغیم باد و ست آفتاب
 جبریل را خبر نیست از عالمی کهیم از این آن گسته پیر سلیم باخوشین شسته لیکن خود صدایم
 هیچم و کمر از بیج در کارگاه حق مهنگام لی مع الله مطمح باخون را چون اندنیم و مرتیم
 دیوان خان شایم رشک بر زمین العرض حضرت عبدالعزیز علی عب الله علم به دار قلندر
 عمری طویل یافتند دست و مجذوب بودند و حالت استغراق چنان میداشتند
 که روزی در سفری همراه پیغمبر علیه الصلوة والسلام بودند و راه استغراق چنان
 طاری شد که بخیر شدند و در مکانی تا سی سال یا زیاده ماندند اصلا افاق
 روندا تا وقتیکه لشکر امیر المومنین امام المقتدین ابن عم جناب معطفی علیه السلام
 و آله و سلم حضرت علی مرتضی کرم الله وجهه را محراب علی بن عقیل ساخته شد و آواز
 طبل و پای اسپان گجوش ایشان رسید پس با افاق آمدند و متوجه لشکر
 شدند آن وقت در تمامی مکان نوری پیدا شد و از حضرت علی مرتضی کرم الله
 وجهه پرسیدند که این شخص کیست که می آید فرمود که شیخ عبدالعزیز علی بن عقیل
 و علم برادر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم است چون بخدمت جناب الخلفاء
 حضرت امیر المومنین علی مرتضی رسیدند و لشکر تبارک شدند و با نخواست
 بیعت کردند و باز در حالت سکر رفتند سال ایشان همین بود که علی سال در غلبه
 لشکر بران رسیدند و بخیر می ماندند و باز جوش می آمدند و سیر می نمودند
 و در میان عشیره نکرست قال الراوی کان له اخی الشیخ عبدالعزیز المکی
 اربعة قبیله و فی کل قبه منکث اربعین سنه قال الناس یمکون الله توبی
 اهلکم یذبحون و یخیرهم من قبری و ینزلون علی وجه الارض لکننا فعلنا

صَدِّقَاتٍ وَالْقَابِلَةُ الرَّابِعَةُ هَذَا الْقَبْرُ الَّذِي كَانَ عِنْدَهُ قَبْرُ شَيْخِ الْإِسْلَامِ
 فَرِيدِ الدِّينِ شَكَاكَ كَفَرٍ مِنْ هَذَا لَمْ يَخْرُجْ وَابْنُهَا وَمُنَّةٌ عَمَّتُ سِتْرَ
 مَائِدَةِ سِتْرٍ كَانَ بَيْنَهُ وَالْأَوَّلِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَقَبْرُ شَيْخِ الْإِسْلَامِ
 خَزَائِدِ الدِّينِ عِنْدَهُ وَبَيْنَ قُبُورِ النَّاسِ وَيَقْضُونَ حُلُومَهُمْ لِعَقْدِ نَيْتِهِمْ

مولانا عبد القادر جوهری در سالہ منظومہ نوشتہ ۵

آن علم دار مصطفیٰ ز سپاہ	بابی بود در سفر بوفات	خواجہ عبد العزیز عبد
تاز مانیکہ حیدر صفدر	سویہ صفین را ند بالشکر	در مکانی گرفتش تفرق
با فاقہ در آمد و بدوید	گفت کو مصطفیٰ و لشکر او	شعب لشکرش کو پیش رسید
تو گفتی رفت از دنیا	وز پس او سد مروا خلفا	سن فدا سے غلام و چاکر او
این علی مرتضیٰ امیر ہوا	تا بدولت با پنجاب رہا	این وصی و بیست شیر خدا
ہر کہ ہمید ستر مرتضیٰ	خداوند مارا قلندر علوی	بیعتش کرد و مختش گزید
		و بعضے گویند عمر شریف

حضرت ایشان هفت صد و چند سال است و تربیت ایشان از رسول کریم
 و با هر چهار خلفا نیز بیعت کرده اند و بعد بیعت از خلیفه چهارم غرلت و انزوا
 اختیار کردند اما از کتب دیگر بیعت ایشان سوائے از جناب رسول الله علیه الصلوٰۃ
 و السلام و علی مرتضیٰ کریم الله وجهه ثابت نمیشود و الله اعلم بحقیقه احوال و شاه
 عبد الله ابن شاه عبد الرزاق بن محمد و م شیخ خاصه خدا در ملفوظ بندگی
 نظام الدین ایشوی میفرماید کہ منشأئے این سلسله علیہ قلندریہ جد کلان
 کاتب المحروف شیخ عبد الله کی علم بردار پیغمبر است کہ معروف بہ شیخ عبد العزیز
 علی اند عمر سے طویل دستند و تیاریخ روز و از دهم ذی الحجہ در سردابہ در آمدن
 رو پوشش شدند همان روز عرس آنحضرت میشود و قبر حضرت شیخ فرید
 لشکر گنج اندرون شہر بیٹن است کہ از مضامین شہر ملتان است و قبر
 عبد العزیز کی قلندریہ بیرون شہر است مردم شہر و اطراف را سے زیارت
 سے آئند و بہ قبر مبارک احاطہ کشیدہ اند و گنبدیست یزارد و تیر کہ بہ و در فضول

جامعہ اہل اسلام از حصار اجمیر بدرت مند و سانا سنگا تاخت آورده نہیں ہے تاراج نہ ہوا
 آورده اند کہ در اوقت از اولاد حضرت خواجہ بزرگ شیخ معین الدین ثالث بن شیخ الدین
 بانہ یہ غور و خجبالہ عداوت خدام و پست تاران اور از اجمیر ناگور میروند۔ وادجہا بہشتیگان
 و نہریگان حضرت خواجہ تارکین مصون و محفوظ ماند۔ و وقت ناگور بہشت این بود کہ شیخ
 معین الدین بن الامام نمبہ خواجہ تارکین بوده است۔ زیرا کہ پیوند خویشی حضرت خواجہ
 محمد دم حسین ناگوری با حضرت خواجہ تاج الدین بایزید بزرگ با احوال مستند و معتبر
 ثابت و صادق است نقل است کہ چون شیخ احمد عبد مہکام نیم شب بروضہ منیفہ خواجہ
 بزرگ مے آمدہ خود بخود فتح الباب میشد۔ شخصہ نظر امتحان خواست کہ بعبیت شیخ احمد
 درون روضہ عالیہ و آید۔ تھمتہ در۔ اوراتنگ تر گرفتند و او بہر اگر یہ دزاری توسعہ تھا
 گفتہ ازان بند بقیہ ستگاری یافت۔ نقل است کہ شیخ احمد بعد از ۷۰ سالہ راہ کجیر
 بود۔ و ہمیشہ تا دس سال رخصت شدہ و قیصبت ناگہ و بچوار رحمت این و متعال غلزشہ
 در روضہ خواجہ تارکین مدفون گشت رحمۃ اللہ علیہ

شیخ نظام نارولی حشتی

بہ کسب ریاضت عبادت و محبت از و مہشال اقران صاحب سال بہترین غرق بحر محبت
 و جہشیم حیرت جمال در دو محنت بود و غرقہ خلافت از حضرت شیخ خاں لگو الیاس نے فرمایا
 و تائمت چل سال آئین رُشد و ارشاد بہ دست یادی ام زینت تازہ و آرائش
 بے اندازہ پذیرفت۔ و جماعت کثیر طبل حمایتش بہرہ ور شد و بحق رسید۔ او
 ہر سال بخدمت حضرت قدسی آیات حضرت خواجہ قطب الدین قطب الاولیا مشرف
 میشد۔ و از انجا بلقبہ شربت و دو فور ادا ت بزیارت آستانہ عالی ہند الہی حضرت
 خواجہ بزرگ میفرستہ و از حضرت حق سبحانہ تعالیٰ شانہ اُوراد زمان و زمانیان

غیر قبول حاصل بود و شیخ اسماعیل برادر شیخ نظام از بنده گان خدمت شیخ خان
گوالیاریت - در سال هشتاد و نود و پنج جمع جهان استراحت فرموده رجه الله علیه

شیخ خستیا الدین حشتی

نام گرامی اول خستیا رخاں بود - چون بسا عدت بخت زیارت مرقد بابر گشت حضرت
خواجہ بزرگ میسر آمد - و در آستانہ عالی مستکلف ماند - بعد از یک چند با شارت و
بشارت حضرت خواجہ بزرگ منوجبہ نارزل شد و بخدمت شیخ نظام حاضر شد
بیکر شیخ بر فراز چار پایہ سحرگون و مخزون نشسته است - چون انجمنین مشاہدہ کرد
در دل اندیشید کہ ہر آنکس کہ بحال خود مستلا باشد بہ حمایت و مراقبت دیگران بگوش
خواہ پرداخت - شیخ بہ نور باطن و قوت مکاشفہ سر بر آورد و فرمود: بیاد دیکہ بیا
کہ فرستادہ حضرت خدیو مشرب حشتا حضرت خواجہ بزرگ بودہ - حسب حال با مال
بجاء و معرض توقف متکفل - شیخ خستیا الدین بہ تسباہ ہمینی از خود برفت باز کہ
نظر عطوفت و عنایت حضرت شیخ از مقبولان و مسلمان حق گردید - و بعد
بسمیل کمال تربیت حال خرقہ خلافت کسندار شاد و اجازت از حضرت
شیخ نظام گرفتہ اعز از خصمت دریافت و بوطن مالوف کرد و حوالی کالی بود و سالی
کرده در سال یکہزار و یازدہ بر حمت حق پیوست +

شاہ اعلیٰ حشتی بانی تپی

صاحب راج اعلیٰ و مراتب بزر بود - و خرقہ خلافت از پدر خود شیخ نظام الدین و آ
و ہم از شیخ نظام نارنوی خرقہ و خلافت دریافت +
نظامش پیر و ہم پدرش نظام است نظام دو جهان بجز تمام است

رشخ اشند و یا مولف کتب الاقطاب الکتاب از لطائف و منقولات موسوم به جوبلا ^{علی}
 جمع نموده است. نام گران او عبد السلام بود و از خدمت شیخ نطنام ناروئی شیده ^{علی}
 چشتی موسوم شد و میگوید که او بحوالی خلیفه شیخ شمس الدین ترک پانی پتی و درون
 بحر و حاکف بود بیک ناگاه پیکر شیخ جمال ناروئی پدید آمد و گفت که حقه باطن تو
 مشروط و مشتمل است و ناروئی بسیار در باب بهانم شاه اعظم و در حالت سکون
 و بخودی به ناروئی رسید و منیع صوری و معنی هر آنچه که تقدیرش بود دریافت از
 شاه و پس بفرستاد و شاه تصور شاه نور. اما پیش پدید بر جست حق بیوتند عهده الله ^{علی}

شیخ امیر علی چشتی ناروئی

برادر و شیخ نطنام است حسن طاقت اجازت هم دارد و خواهی نام فقیر نه ریاد
 مدنی بهفت از مردان خدمت او است و در بیان از حال شمش بهر گرفته و
 تبار و علاقه شایسته اندازد یا فخر اند. رحمة الله علیه

شیخ کمال الدین بن حسن الدجیری ناگوری چشتی

فزاد و دانش پیش داشت و خدمت شیخ بریم الکتاب بکلمات صوری موسوم
 نموده و مرقه حسن طاقت است و در خدمت شیخ سید مرزین ناگوری است و او خلیفه
 شیخ فرید الدین ناگوری است و او را در خدمت شیخ حمید الدین علی در خدمت
 در بیابان هر هم بود و در آنجا که در آنجا او معینه است. تفسیر و تفسیر که در
 فقه این نکات و وجه تظافیر است و آنرا در تذکره ابرار شمل بر بیان کرد
 و در این باب که در تفسیر معینه او است و در احوال خوشترین بهرین
 بکاه نشسته و کمال از کمترین مریدان نخواهد شد که معینه او است و در آنجا که در

شیخ الشهدایا مولف سیر الاقطاب کتاب از ملفوظات و منقولات فی موسوم به جمال
جمع نمودهاست - نام گرامی او عبد السلام بود و از خدمت شیخ نطنام نازولی فیله
چشتی موسوم شد میگویند که او سجالی خطیره شیخ شمس الدین ترک پانی پتی و درون
حج و حنکف بود بیک ناگاه پیکر شیخ جمال نازولی پدید آمد و گفت که حصه باطن تو
مملو شد و ششتم در نازول بسیار دریاب - بهاندم شاه اعلی و محالست کرو
بیخودی به نازول رسید و سیصد و پنجاه نفر از اعیان و بزرگان و شیخان و
شاه دو سپهر بودند شاه منصور شاه نور - آما پیش پدر بر جنت حق پیوستند و الله اعلم

مولانا عالم کابلی در تذکره خود آورده که من در اجیر شیخ عبدالحق و بن شیخ ابو الفتح
را که نیره خواجہ معروف بن شیخ حسین بن خالد است ملازمت کردم و از تحقیق نشانی
فرموده که کلان نام به چهار واسطه به شیخ حمید الدین سنی میرسد و

مولف

کسی که شیخ کمال الدین بن الزاولا معین الاول و نویسنده بزرگ معین الاول و نویسنده
شاید از خویش بوده باشد که زاولا و یک خواجہ بزرگ هم یکی شیخ کمال الدین بن
شیخ احمد بود که حدیث شریف حضرت نجم الدین بن قیسام الدین بابر بال است و
پیکر این جراح بهست تجنیس و تو حد نام است که گزارش و برگرفته باشد اما شیخ کمال الدین
را که از مریدان شیخ ابراهیم و سلسله خلافت خواجہ اکبرین شیخ حمید الدین بن سنی است
ناگوری در تذکره خود آورده که شیخ حمید الدین بن سنی ناگوری است که از مریدان شیخ کمال الدین بن سنی است و
مولانا عالم کابلی در تذکره خود آورده که شیخ حمید الدین بن سنی ناگوری است که از مریدان شیخ کمال الدین بن سنی است و
تقدیر می پیوندد که در این مناقب الحبيب کمال الدین بن سنی و شیخ حمید الدین بن سنی
بن شیخ ابو الفتح بن خواجہ معروف بن زواجحت و هم معین بن شیخ خالد بن سنی
سلسله خاندان به کلان اشارت است به شیخ خالد که سلسله است تا خواجہ اکبرین چار و سلسله است
خالد بن نظام الدین بن شیخ محمد بن عبد العزیز بن خواجہ اکبرین

بن خاندان در زمانه حضرت شیخ کمال الدین شیخ احمد نیره خواجہ بزرگ معین الاول و شیخ کمال الدین بن
بسیار کثیر است زیرا که شیخ کمال الدین خالد ناگوری به چهار واسطه از اولاد و هم معین ناگوری است و
شیخ کمال الدین معروف شیخ احمد اجیری به چهار واسطه از اولاد و هم معین ناگوری بوده باشد و چنانچه شیخ کمال الدین
باز به بزرگ اولاد شیخ کمال الدین اجیری به چهار واسطه از اولاد و هم معین ناگوری بوده باشد و چنانچه شیخ کمال الدین
شیخ کمال الدین احمد اجیری لا شت اندام

نظام الملک بن شمس محمد بن شمس عبدالعزیز بن شمس حمید الدین معونی السوالی ناگوری فی اللہ اسلام

شیخ سعید میاں جشتی

صاحب حال مرد با کمال بود۔ در باب سماع بیشتر غلبه داشت نسبت اوت او به شیخ
نظام مارنولی بواسطه شاه اعلیٰ جشتی مکرر است وفات او در سال پنجم از شصت و
رقم نموده اند۔

خواجہ ضیا بخشی

در بلاون بود و در زانو خیر مل بکار خود مشغول تصنیف بسیار داشت سبک سلوک و عشره مشرق
و کلیات و جودیات و طوطی ناما سازان او یادگار است۔ آورده اند که مکے پدر شیخ
فرید است که نبیره حسنلیفه سلطان است اربابین شیخ حمید الدین ناگوری است۔ و وفات
در سال هفتصد و پنجاه و یک رقم نموده اند۔ رحمه الله علیه۔

بہار

در تذکرہ آستان عالی بنائے دارالخیر جمیر تعمیرات گ قدیم

ملک اچوتان از تسلیم دوم و خطا جمیر ناوان اچوتانہ معروف و مشہور است۔ و در آغاز
آبادی جمیر با ساسا مختلف موسوم بود جمیر و حیدرگ و آدمیر و آجیانگر و جلو پور بانی جمیر
اچوتان خود است کہ چوپانے کو سفیدان سیکر و آستانہ آجانیکیک طرح تعمیر

اختیار کرده بودند و ده که است که نایل حبیب پال شهرت دارد بعد آن بهدر ارجگان
 هت و شاد در دامن کوچه حبیبی آبادی شهر استقرار یافت - اما در سنه ۱۲۰۵ هجری قمری است تعمیر
 و ترمیم درخت منوره حضرت خواجہ بزرگ حسین الاولیاء توقیر و تزیین فیست مریک فیوم
 مرتقی گشت باخصوص دیوار حصہ میبازار و دروازہ فیست بیع ایشان و کلان شاهی
 و ایوان و اطباق امر و عیسان سلطنت در لنگ زمان بطراز و انفریب اطوار
 مطبوع حکم اکبر شاه بادشاه دہلی درست توپا و مہر و مہر گارشتہ بیہ خانہ تازہ و رونق
 نے اندازہ محمودیہ از وجہ مادر گزیدہ و محال کہ زمان فرمانروائی و حکومت دولت
 برطانیہ است جلوہ و گزینہ و آید و تماشائے عمارتہا نے عالی و منازل مصفا
 شان و باغ و غنچہ و گلشا و کارخانہ جات کا کہ بنجار و راہ آہن و نسج و مخزن آب
 و دیگر اسباب صنعت و معرفت لکار نامہ طلسم حیرت ہایگفت در دیدہ و دیدہ و ان
 دقیقہ یا بنیہ گیری مے آرد و دل نطن ارگیاں پاکیزہ نظر از جاسے رباید صاحب
 اخبار الاخیار میفرماید کہ اولاً در ملک ہندوستان بر سر کوہ کہ دیوار بنا کردہ کتبلی
 بود کہ در زمان حال بہت تاراج و تہ و تاراج است +

ذکر استانہ شریف

در ذکر بناے استان علی صاحب خبہار الاخیار فرمودہ است کہ مخدوم شیخ حسین
 ناگوری کہ ولی کامل و متراضع عصر و ممتاز بود و بچند واسطہ سلسلہ نسب پاکش محبت
 خواجہ حبیب الدین معروف بہ سلطان التا کرین ناگوری تھی میثود - مآں زمان کہ
 دور طوائف الملوک بود و از غلبہ بیکریستان در و حاجی دار الخیرا جیر مدہنت و سستی
 اسلام دست داد و کفر غالب شدہ سالہا در حفاظت و مجاورت قبر شریف حضرت
 خواجہ حبیب الاولیاء را گردانید و اکتساب سلاخ لہ مال بدست آرد - از زر کشیدہ

سلطان بنڈ برہم ہایا فتوح باورسانیدہ بود۔ قبہ عالی تعمیر کرد کہ ہنوز ہزار یادگار است
 و انیمہ معمرہ کہ بر ہزار دیدہ میشود سال شصت و پنج باہ و نہ ہا ختمام رسید
 بود۔ و بعد آن تمقط لاء و شبک فقرہ و پنجرہ چوبین کہ نقش و نگار صد و ہشتاد
 دست نمودہ اند بہر زمیں و قرن سترا کردید۔ و در زمان سلطنت کہ پنجرہ چوبین و شبک
 در گردن از شصت کہ نہ و شصت حوروزہ بود بحال برگردن از حضرت خواجہ حسین
 اجمیری بنیرہ حضرت خواجہ حسین الاولیاء موجود است۔ و نقش و نگار طلاء کہ برد
 دیوار قبہ شریف بکار آورده اند نتیجہ اولوالعزمی حضرت خواجہ حسین اجمیری است کہ از

ابیات منقوش ظاہر و باہر است۔ ابیات

خواجه خواجگان حسین الدین	اشرف اولیائے روئے زمین
در جمال و کمال آن چه سخن	این حسین بود محسن حسین
مطالعہ در صفات او گفتم	در عبادت بود چو در شمین
اے مست قبلہ گاہ اہل یقین	ہر درت محرم ماہ سوہ حسین
خادمان درت ہمہ رضوان	در صفار و صفات چو ظہیرین
فرہ خاک او عبیر سر شربت	قطرہ آب او چو ماء عین
جانشین حسین خواجہ حسین	بہر نعتاشی بہ گفت چہین
کہ شود رنگ تازہ کہ نہ ز نو	قبہ خواجہ محسن الدین

گویند کہ پیش از چند سال کہ تبدیلی نقش و نگار کردہ بودند و ابیات مذکور تحریف نمودہ
 آتا بنظر ثبوت ابیات مذکورہ بالا نسخہ حسن السیر مولفہ منشی اکبر جہان گواہ عدل است
 کہ مولف معز ابیات مذکور ہشتم خود دیدہ و درج نسخہ مسطورہ نمودہ بود۔ . . . جانب
 مشرق بمصق بدیوار قبہ شریف والاں الخشنا و خوش طرح ساختہ جہان آما یکیم بہت
 شدہ جہان است۔ فرش الاں از سنگ جو سنگون و دیوار و دواز سنگ مرمر مدج و غایت

لطیف و منزّه تراست مابقی آن حمید و عقیقه بود که محتاج شرح و بیان نیست او صاحب تصنیف بوده است مؤلف الاطلاح و زکوة حضرت حاجه بزرگ معین الاولیا جمع نموده و بحال شوق و آخر آن ولوله محبت صمدی ارامت خود بشروح بسط و ضبط تحریر آورده و نسبت خود بر و حایت حضرت خواجه معین الاولیا اقرار داده و بنسبت بیعت حضرت خواجه معین الدین الرابع نیز حضرت خواجه معین الاولیا مشرف بود و بهست دکن پیوسته بدیوار و قبه شریفه جانب شرقی قبه حضرت بی بی حافظ جمال دختر حضرت خواجه معین الاولیا است و پیش آن قبور صاحبزادگان حضرت محترم موجود که در زمان طفلی وفات یافتند و نیز بصوب کونین بمقبره دیوار قبه مشرف گنبد خور و محور النساء بیگم بنت شاه جهان بادشاه است که بزبان عوام بنام جنی بیگم شهرت دارد و مزارات هر دو اهل بیعت حضرت خواجه بزرگ معین الاولیا اندرون قبه شریفه حجره معین میا که باختر سے از مزار انس فیض آثار نمودار اند به شتیق و پایتخت رسیده و بجانب شمال پیوسته بدیوار قبه عالمی مسجد است که سبب جهانگیری اشتها را متحقق است که در آن زمان که پیکر پستان تاخت آورده بر اجمیر متصرف شده بودند و سلطان مانڈو حمله دلیرانه بجار آورده بنائے اسلام تحکم کرد و معین مسجد است که تعمیر کرده بود شاه پیکر پستان را به هم چپه تزییم و تجدید کرده باشد در بنیاد همونجا صندل سفید میسایند و از نیچت صندل ثانی معروف است و پیش صحن مسجد بمجا از وسط مسجد مذکور احاطه کو چکا از سنگ سفید جانب شرقی نمودار است که درون احاطه و قضائے آن مرتدائے علم مقدس حضرت شیخ تاج الدین بایزید بزرگ و از واج و اقربائے آن از سنگ سفید صلا دارند و متصل بدیوار صندل خاد سمت شمال مزار حضرت رفیع الدین بایزید خرد و مستورات صاحبان تحقیق است و بر سه قبر شاهان یاسین انجمن انجم آورده

که فضل آن بصورت کتاب سبز شایسته نگاشته دارد

و جانب پائین قبر حضرت بی بی حافظ جمال در پهلوی دروازه پانداز محراب است
از سنگ سفید که درون آن مزار فیض آثار حضرت خواجه معین الدین خور و حضرت
خواجه پیام الدین بر پال هشتیلا با گه مرجع آنام زیارت گاه عوام است و نیز
جانب پائین قبره عالی احاطه از سنگ سفید است که در احاطه نور گویند محراب است
بعد دروازه یک که سمت جنوب است - پانداز دروازه نام دارد و دیگر که سمت
مغرب است - به یک دروازه و شتی دروازه و پیش دروازه پانداز صحن وسیع از سنگ
نمودار است و شجره زبرندی و نمونری که گل آن در اقصای لطیف و خوشبو
باشد در فضی صحن بقدر سائبان فائده میرساند

و بر طبق انتهائے صحن کور سمت دکن دالان وسیع که از سنگ سفید است بطبع و
ولکش - و به دالان که نالک محراب بنائے آن بحسن عقیدت رئیس کر نالک
از شاه عالم بادشاه بخط ابی الہند ممتاز بودال است - چنانکه از قطعات
و ابیات که بر روی دالان کن بدید اند متحقق میشود - ابیات

در حضور خواجه هر دو جہان	آن معین الدین شہ شایستہا
چون امیر الہند کان عجل و داد	بحر حمد و آسمان اعتقاد
یعنی آن نواب والا مرتب	نام والا جاہ عالی منزلت
کامران ملک کر نالک بود	بندہ خاص خد لب تشک بود
از خلوص نیت و صدق عقیق	بزرگوارہ کرسی جائے لطیف
تالیات مردم اندرین	موجب برکات باشد یقین
سال تعمیرش دل مردم طلب	وجد در خود دل و اگر دلب
سال تاجیش بخود این دعا	بادوام و تمام این فرخ بہنا

از جلو شاخه پنج و سی طلب شد مرتب در میر پاک حجب

دکتر پشت والا ن کرنا تک پشته عوض چهاره - و در گوشه جنوب و مشرق مقبره
 میر شاه قلی خان است که از امرای نامدار بود و صوبه داری اجمیه را و قلع داشت در
 پهلوی والا ن کرنا تک بسمت مغرب بر فراز پشته عوض جبال و مرتبه پاک حضرت
 خواجہ ضیاء الدین ابوسعید بن خواجہ بزرگ معین الاولیا - و در پائین آن مزار
 فرزند و پسند میر محمد الدین مشہدی عم حسین خٹک سوار است مسجد شہابی
 بسمت مغرب از قبہ عالی و دروازہ ہشتی واقع است - نہہ شان رشیع و پایہ پنج و صفہ
 و سیح کہ در اقصا ہے ہند نظیر خود ندارد - از محن و کرسی و سقف و ستون و درہم
 مرز ناب و سنگ نایاب است - استحکام ستون ہا بہرہ تقاضا آئین ^{ملا} دین اسلام بان
 ساطع - و نم مجاہد ہا با قاضی سلوۃ و کرم و سجدہ دار با بنیاز گواہ عدل و دلیل
 قاطع رفعت و فراز سقف آیت است از علو پایہ واقف و غیرات و مہرات تفت
 و پایہ منبر کہ در پهلوی محراب وسط بنا کردہ اند - اسحق فطرہ الحقیقہ است کہ از حنیض
 عالم اسفل با وج یقین و معراج حق البیتین میرساند - غیر اینمہ و در شب ماہ کہ شمع انجم
 و اشتاب و زمانہ زبان شمع چراغ چہ بلا و ضیاء سنگ فرش معارض
 مقابلہ می شود و نظر ارہ کرک شب تاب تماشا ہے چہ اغانا محل جو بار یا و میدہم
 گوئے کہ متازم الزار انوار امواج تجلیات بریزند - سبحان اللہ لعل کمانہ کہ ہر
 تحتہ سنگ و صفا و جلا چون قلب مومن از عیوب قبح و راع و سواد مطلقاً
 معزاد و طہا ہر و باطن مثل مشرب صوفیان صاف طہینت نمراد و مضافا گیا تختہ
 سنگ از ذکر و وقوف قلبی اجتہاد و کتاب نمودہ است - و بہرہ معرفت رسیدہ و
 از حجت است کہ روشنی چراغ پیش او پس پشت تختہ سنگ ہو ہو بود من و عن حسن
 و معلوم میشود - **بیت**

نہی صفائی عمارت کہ در تاشایش
نگاہ باز گردید از در و دیوار
کلیم ہدانی کہ قصیدہ در باب اتمام مسجد نوشتہ بود از ابیات چند ثبت نمودہ شد :

ابیات

و ادب و حرمت احمدیہ فیض مہم
سر نوشت سیکناشن میث خط امان
زمین محل فیض بہر حاجت کہ میخواست
منیوان صد ستہ گلبت از یک گلستان
مسجد سے کان کعبہ ثانیست تا تخت نمود
کعبہ حاجات دنیا مسجد بشا ہجہان
وزیر دیگر مادہ تاریخ نیست

قبل اہل زمان شد مسجد شاہجہان

و ابیات کہ بر پیشانی درامہ مسجد مذکور اندازیم شمار ذیل بطریق اختصار
گزشتہ ابیات

بہ فرمودہ سایہ کردگار
چو کرد این بنا را قضا استوار
نوشتند تا بخش اہل یقین
بنائے شہنشاہی زمین

عقب مسجد شاہجہانی مقبرہ حضرت خواجہ حسین احمدی و در حوالے آن مدفونان
صاحب سجادہ معین و مقرر است و تعمیر قبہ حضرت خواجہ حسین بے کم و کاست
مانند قبہ حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیاست اما آنقدر زیباش و نگارنش ندارد
بانی قبہ شاہجہان بادشاہ بود کہ در زمان تعمیر مسجد شاہجہانی قبہ مذکور ہم در سال
یکہزار و چہل و ہفت با تمام سیدہ بود بر سر لوح سنگ و قبہ شریف قطع تاریخ منقوش است
قطعہ

شد از توجہ باد و در شکر معین
بنائے مقبرہ باصفائے خواجہ حسین
شہنشد و مرا خواجہ معین الدین
بلفظ منقوش شد سال خاتمیت این
و پس پشت قبہ مذکور بر پشتہ حوض جہالہ مکان خج مش طراز و مطبوع وزیر از سنگ

سفید محمد حضرت شیخ علاء الدین برادر عظمیٰ ادخا حسیں جمیری فیروزہ و مجاہد
حضرت خواجہ بزرگ محمد علی بابا است کہ بزبان حسیت او بدیوانخا بہ شہرت داتا
و بعد وفات مدفن و مضجع او گردید۔ و از بخت کہ شانزدہ ستون دارودہ ہر زبان عوام
بنام سولہ تہمبہ شہور است۔ و تاریخ سال تعمیر یہ خرابہ ترقی نہ مقومش کردہ اندست

قطعه

بنائے مقبرہ بہاد شیخ علاء الدین کہ باد عاقبت او خبیہ ارزانی
جوار مرتد آن شاہباز غرضش نشین کزیر شہپر او بیض مسلمان
چو کار در پے اتمام سال فت مخروہ مہفت جزو متب بخوان باسانی
در مسیح شرق از منزل آشفانہ مطبخ مکان وسیع و پادار متعلق بہ ملتہ مالک سنا
عالی است کہ در زمان حال بہ ترقویت اوقاف سلامتہ دارد۔ آما داتان آیام سلطان
عمود علیہ دوازہ جمیہ بواسطہ اسلام با فراشت و کلمت کفر از میان برخاستہ بود
حضرت تاج الدین بایزید بزرگ حکم سلطان و تدبیر یس تلقین الہامی و والی اہل
اشتغال میفرمود شیخ احمد مجتہد شیبانی رحمۃ اللہ علیہ۔ و دیگر بزرگان بن شاگرد
او بود۔ مکان مذکور بچہت نہر و گاہ صلاحت و فقر المعین و مخصوص سود نیولا جکی
مسجد اکبر است و پہلوئے خانقہ منزل سکونت شیخ بایزید بزرگ بود۔ و در
فضائے محسن نفث رخا نہ علمہ فحسہ حضرت شیخ مغر اللہ قیام داشتند۔ و در
حجرات پیر امون محسن چراغ طالبان علم قرار میگرفتند و در جماعت خانہ کہ
احمال بجائے آن سماع خانہ ذواب سمر آسا بخا بہ مشہور شدہ است منزل مدبر
و حضرت شیخ بہ علوشان درس میگفت و بہین و جکہ در آغوش جماعت طلبا و علما
درس میگرفت منزل مذکور بہ جماعت خانہ ہنوز معروف و مشہور بودہ است *
و بہرین حصن حصین آستانہ عالی جانب بہ شرق متصل بدرواہہ چتر مکی نیست

بر زمان عوام سل بادشاہی شہت وارو و آن جائست کہ در پہلوئے آئینہ شیخ
داینال بود۔ از ملک پورب بودہ است و مرید بلجہ حامد شدہ بود کہ سلسلہ اشیا
بواسطہ شیخ انجی سلج بر سلطان ایشاخ نظم نام الاولیامیرد و جہت آنگہ شیخ
داینال را بر و حامیت خواجہ بزرگ معین الاولیادار بخشیدت خاص بود آمدت
در از مجب سورت استن علی گزینید و در جوار آستانہ عالی سکونت داشت چنانچہ
از ابیات ہندی گزینہ مقالہ است بوضوح مے پیوند ابیات

جگ جگ عسمر و حضرت خواجہ حضرت رسول کریم نوابجہ
داینال جو پگھٹ کنیان حضرت خضر بہت بیج مہر دنیا
و دران زمان کہ اکبر شاہ بادشاہ دہلی در سال ہفتہ ششم جلوس را جنیت دوم
آمد۔ یکے از حرم محترم اوران زمان دولت و ولادت و وقت انکشاف صبح
سعادت نمیکہ سیدہ بود و تحمل نقل و حرکت نہ داشت لہذا بنظر حصول خیر و برکت در خانہ
شیخ داینال کہ از اعز مستکفان طہار و متنبان باطن روضہ شریف بقعہ نبیہ بود گذار
بود و بوجہ آنکہ مولد شاہزادہ بخانہ شیخ داینال نظر پیوستہ نام شاہزادہ بہ شیخ داینال بہنا
کرد و جہت آنگہ خانہ شیخ برائے علم و فضلہ حرم شاہی کفایتی کرد۔ و اندک زمان قیام
نوبار خانہ شیخ بنیاد کردند۔ گویند کہ بعد از آنکہ حرم بادشاہ از وضع حمل و سکون ملائی بمقر
دار احسان ملاحظہ مراجعت نمود و منزل مذکور بطریق ایفاء انعام بہ شیخ داینال تفویض کردند و
تا آنکہ شیخ مغر اللہ در حدیثات و توفیق القیام داشت۔ پس از آنحال شیخ مذکور
بر خانہ در واقی مجاوران متصرف گشتند۔ اما بزعم مولف متعالبضت مجاوران از نیجبت
بودہ شاہ کہ بعد وفات شیخ از ورثہ او در وارا اخیرا حیرت کس نہ بود۔ و او در حالت تجرید و گشت
وصل مے از ملک او متیقن بودہ است لہذا صنفی از جماعت مجاوران کہ بکالنت ازرا
ملک او عمت بار داشتند بشرط آنکہ اگر بچکس از ورثہ شیخ پید آید ترک شیخ با و مستر و نمایندہ

رواق و سایر اوراق شیخ و بعضی قصص آورده نیز از خانه شیخ در اوراق شاهی نشان باقی است
 و بودن شیخ در میان در اجیر از منشاء ایام است که بالامر قوم شده بود چرا حسن نظام و مهربان است و از
 مقابل سنجایات همت شیخ و تولد شاهزاده این سال شصت و بیست و یک شیخ و انیال بعد از
 تولد نواده گشت شیخ سال شاهزاده و انیال تا بهت چهار سال و حیات کار فرمایند
 چنانچه سال ولادت شاهزاده هشتاد و دو سال وفات شیخ هشتاد و چهار و چهار مرتبه
 و در مقدمه قصص این لایحه شاهزاده طبقات کبری و اکبر نامه و ربانقصیل حوال شیخ و انیال
 نسخ معراج الاولایت مخزنیه الاصفیا گواهی عدل است بعضی محبان و ان که نسب آباء و اجداد
 خود بحضرت شیخ منسوب نمایند محول بخوار نیست و این گزارش بهر درستی مجمل نیست و صفا
 طبقات کبری و جامع اوراق اکبر نامه شیخ و انیال را از ذیل در و پیشان و معتکفان نوشته است
 و از ذیل محبان آن شاهزاده بی مقام و اگر بنظر حصول ثواب را در شیخ و انیال البفطحا
 و او کنت مذخیره عجب نبود بجهت آنکه شیخ شرف الله عز و جل و انیال نوازش الخام حضرت خواج
 بزرگ عین الاولیاء و گورانید و در زمان اعتکاف و کتات جوار استانی قیام داشتند
 بزبان عرب و محاورات عجم و هر کس را گویند که خصوصیت بهاییگی متبار و شتابند و نمایی
 بهرینه نمایان شد و زبون است که بعضی بوجه تبیین تلفظ و توحید می مجاورت نمیدانند که موافقت
 و معارضت سلاسل اینها بهتافت نموده اند و این بیت مرثیه شیخ و انیال انما یدلحرم بنظر تصدیق مقال مناسب است
 که در طبقات کبری و اکبر نامه که در لایحه شاهزاده و انیال و اگر گفته جز و اوراق انوش و کذا فی الحقیقت کبری و قانع شاهزاده سال
 جلوس و چون ولادت با سعادت و منزل شیخ و انیال که از بهشت شیخ و انیال و صلح و صلح
 ممتاز بود و منتهی وقوع یافت شاهزاده و حجتی قدم صاحب قیبال را و انیال نام نهادند و انتخاب
 از عبادت کبیر و مکره خاتم منتهی است و این سیف و سحر شکفتان بقعه و انیال نام که
 در صلح و صلح از ناصیه حال اوست تا فیه قیالی ساخته و انجا گزیده شده بود و
 و در قصه دوم آستانه عالی که با حاکم میرزا و سلم و انیال است در وسط سال از بزرگ قبه که در آن است

کہ بعض چنانچہ تعبیر کنند کہ گونید کہ جلال الدین گبر بادشاہ از غنیمت فتوحات چیتوڑ یک
چراخان بزرگ آورده درون قصبہ نمک کو نصب کرده بود واللہ اعلم بالصواب محاذ قصبہ مذکور
آبدار خانہ بہت کہ عوام آب بیل گمبند۔ زیر دیوار سبیل سمیت شمال قبر پاک شیخ ملک فاروقی
الادبی است و بر قبر مرصع سنگ مرخ ہنوز باقیست و در فصیح آبادار خانہ چیتوڑ
وسیع تر است و بر انہائے آن حجرات و مطبخ آشخانہ واقع است و جانب بابر صحن چراغ
بر فراز صفہ وسیع سماع خانہ بنا نموده اند کہ از نتائج حسن اعتقاد و وثوق بقیادولاب ہر اسماعیلی
بہادر ویر لفظ نام دکن بوده است مکانیت یہاں منظر و دلکش و دلکش و عمارتیت بنامحکم
و خوش طراز و مطبوع و مصفا۔ بنائے آن از اجرو منجمت بہکوی ہر عمارت از سنگ سنج و سفید
مملو است و در ہمین جا مجلس اعراض حضرت شیخ المشرق المغار حضرت خواجہ عثمان
و حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا قدس ارواحہم منعقد میشود و نوی سماع خانہ جانب گوشہ
شمال و مشرق در زمانہ کوچک است کہ بغافت ہ شریف حضرت صاحب سجادہ راہ وارد و
متصل بقصبہ سماع خانہ جانب غرب بغافت ہ مذکور است و آن جانبیت متبرکہ و مقدس
کہ غسل میت حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا ہاںجا بقوع آمدہ بود۔ و بحال مقام
مستثنیٰ صاحب سجادہ مقرر است چنانچہ بذیل ذکر آئین محرم و آخر باب ال شرح و بسط
مترجم شد۔ و در حوالی رواق خانقاہ شریف بہتر زمان نوشتن صاحب سجادہ سکونت دارند۔
و ہمین یہاں صحن چراغ و قنادیک ہائے بزرگ ساختہ منقش و بدھ اندہ اول کہ بجانب مغرب است
خیلے بزرگ است جلال الدین اکبر شاہ بعد فتح چیتوڑ گزر سینہ ہووے میر علماء الدولہ تخلص
بہ کافی قطعہ تاریخ متضمن بہ گزر سینہ بیک بسیار خوش گفت۔

قطعہ

شاہ دین پرورد جمشید سریر	خسرو عہد محمد اکبر
ساخت نے شبہ پے فتح چیتوڑ	دیگر روئین تن اثر دہلیگر

به تاریخ و س از عالم غیب
 یک پیوسته و گشتا - شد یکسر
 جانب شرق یک خرد است که جهانگیر باد شاه سال یک هزار و سیست و دو مخلص نیست فوط
 نذر گزاینده بود - و برزاول پنج شیرین پخته بطریق دعوت ایشان فرار کرد و گویند که پنجاه نفر از طعام
 یک شکم سیر گشته بودند و تاریخ نیست ع
 بنیاد او اتمت یک جهانگیری

اما بجهت است از زمانه و کثرت استعمال و کثرت حفاظت هر دو دیگر با صورت اندک سخن میزنند
 بیکار شده بودند تا در سال یک هزار و دو صد و شصت و شش توفیق الهی رفیق حال ملا مدتی اللهم
 ریاست گوالیار گردید و او از سر نو تجدید پرداخته صلاح و فلاح دارین حاصل نمود و میر حوا علی
 میرزاده که در کتب تاریخ طبع آزمائی کرده نیست *

تطاول تاریخ

صفت زرتا مداری که در تجرید و یک
 بدینا سخن جهان روشن بشل آفتاب
 بخت درمته اگی چندش نموده است تمام
 گفت باقی سال تا بخشن جهان شذیصا
 و درینو لایزال بصف تطاب خورشید جاه بهادرین کن در ترسیم و تجدید هر دو یک
 کوشیده اند *

مخفی مباد که در زمان سخن و غیر آن اگر غنسیا و مرا مخلص محبت نذر نیاز و بعضی نظر نمود
 و نمائش در تمام مختم طعام دیگر نذر شیرین میکنند صورت تخمینی و یک کلان قرین بودند
 و یک خور و از دوازده و متجاوز باشد - چون طعام یک پخته شود بعد نماز و بدو تفری
 صاحب اهل استحقاق و غارت مجروحان طعام بقت و حیرت نیامند و بخاک گردانند
 و نماید برستایم و امین سازد و از وقت تا اثنای خورشید و از خوان یقینم ترک یا و سید هر
 بلند و راز که بدوا معلوم است محسوس و سخن چراغ سمیت مثال شکل محسوس نمودار است
 و آغاشی آن تیغ غلبه و عفا و سلفان نمود و غلبی بر سینه و در بهنگام فتح دیا و سیر

بعد از آن در شرف و شاهنشاهی و در قشون با جیوت که ریاست آن طائفه میسبی گج و متصرف بود شرف
زیارت نمود حضرت خواجہ بزرگ معین اللہ صاحب مشرف گشته تعمیر دروازه مذکور دست بخیزاد
ارتفاع قریب سیست پنج در عدد دارد *

در نیمه شمال بلند و دانه یک صحن کوچک است که بسوی شرق آن در یک خود بر فراز جبهه بزرگ
حضرت شیخ احمد زلیفہ مستند حضرت خواجہ بزرگ معین اللہ ولایت آسوده است *

و بجانب جنوب کبری است بسیار وسیع و اکثر اعمارت نامہ خراب و ویران است شمایا شرف در
است بر چنگ بسلامح آباد آن سعی بلوغ بنمایند آلاسونی در قون رگانی نیست که جهت
دیرانی و خرابی اعمارت کبری نیز در شرفی اعمال و مستی اسلام دست *

و نسبت شمال صحن مذکور دروازه نقارخانه است که بر آن نقار با میزند و بنای آن عمارت
شاهنشاه آفاق شاه جهان بادشاه در سال کبیر و چهل و هفت ثابت است که تبتیشانی دروازه است
کتاب

بعد شاه جهان بادشاه بن پرور زوده طست کفر آفتاب دین کبیر
در برج شمالی نقارخانه خود دست بر آستانه آن بنیہ صد که دیرین بسیار و چراغانی کتب
نموده دارد و همین جا خط استوائی است *

نوکر تعمیر است

در بازار پیش نمیند گاه نصف جانب شرق بر طرف مسی بر شش طراز و خوش تعمیر که بنای آن بهرین
حضرت سید محمد صاحب الشیخ حضرت خواجہ بزرگ معین اللہ و ابصر ض موقع آمده بود و محض سبب
باصق بود و در بنی مکان صاحب سجاد و مزارع است یا ده تاریخ منطوقه بر سر حور نقش نموده اند نیست

مناجیح

اے خوشاد و دشمن شاه جهان آفاق گیر و اگر شایسته آن عزیز باد و رنگ تقی

خسرو عادل شهنشاه ولای دلی گزید
 هر کعبه باشد مسجد و محراب و منبر - کو - کعبه
 خاصه آن مسجد که نو دیده اهل یقین
 جانشین قطب باقی جمیع الدین گزید
 رونق افزای گرامی سندیان چشید
 کرد بر پایای عقبت بر آستان
 حاش الله بے لکنت از لایک بگذرد
 بود ناجی در پی تاج سال اوغز
 سترافرازد و در دیوار دین مصطفی
 خطبه بخوانند از الویل و الشمس الضحی
 قدوه ارباب دین سید محمد محبت
 هر زمان هر وقت محسوب جناب کبریا
 زینت آستان نگارین نقش ایوان
 بگوهر عاصیان تو منبع و فرمان
 هر که هست اندر و یک لحظه با ذکر خدا
 گفتند گریست الفت در نیک یا غوغا

قطعه دیگر

ساخت چون سید محمد بنی
 گفت تا نصف سال تاریخ بنا
 مسجد زینب آستان مسجد
 حسیله لله بدیت مسجد
 در محراب و منبری که تعمیر آن از سنگ مرمر است
 منظر است همه در محراب و منبری که تعمیر آن از سنگ مرمر است
 و عقبت کو تو الی التیم نضائے بازار مذوی مسجد است تعمیر آن از سنگ مرمر است
 صحن قبل در وسط محراب عبادت میل بر لوح سنگ کنده اندک الله الذین مسجد را با فی تلوکی
 زینت میان آنافین ککوت راست کرده است استانه و برانتهای بازار و جانب
 شرق قلعه کوچک است صاحب منتخب التاریخ که تذکره بنای قلعه حکم اکبر شاه نموده همین است
 و الحال بنام میگزین شهرت دارد و بخت الله و آمل القصر است اولیای دولت انگشتانده کو
 تعرض محفوظ داشتن آلات ضرب حرب مخصوص تحمل بود جاسی حکم دپاندر و رنج
 و متوار است +

در دیوارهای دروازه اندرون شهر مسجد است همه از سنگ مرمر و بغایت مطهر و زیبار

آما تحقیق رسید که از بنا گیت طرز تعمیر و رونق آن به عمارت شاهجهانی مناسبت تمام دارد.

تعمیرات بیرون شهر جانب شمال چله خست خواجہ بزرگ

در سیلو دره که گهاتی آناساگر مسدود است بر فراز پشته کوه واقع در آن زمان که خست خواجہ
بزرگ معین الی او بیسار و اجمیر پتو و دروگند و بومین جادو گنج قناعت گوشه عافیت ملی
داشت و توی سنگ بزرگ غاری شکل حجره نمودار است و در گوشه تخت سنگ خارانها ده است
که از آنجا بخت نماز تعمیر کنند و در سال یک هزار و سی و هفت دولت عثمانی مقدار با متشال حکم نواب
مهابت خان در دوران حصار مستحکم بنا نهاده است و بر سر او ده حصار چن اشعار نوشته

اشعار

بزمان شهر رفیع است در	حای شمع و دین شهاب الدین
رونق عدل وجود داد چنان	که بت از دوزمان وزمین
گشت الی صوبہ اجمیر	خانمان بعزت و تکمین
پاک زمین پاک باز دولت خان	بود شفت را و برسم امین
ساخته این مکان چله خست	تا بود یادگار او زمین
سال تایخ طالع البی گشتا	سی و هفت و هزار و کسین

اسحق جلے با فیض و برکت است و از او که شریع آئین دین و اسلام پادشاه پدید آمد
خواجہ صاحب سوم است +

چله خواجہ بطب منا

و در آن شب که خست خواجہ صاحب باقیه شک و در گوشه ای از حضرت خواجہ

قطب الاولیادان را و تیس ساعت با کثر ایام مونس تنهائی بوده است جمایت پرنیض خوش
 آثار و مقامیت و چسبید و شگوار و فضیلت آن تمیز بسیار مسجود است که بنای آن بنام
 مولانا شمس الدین خلیفه حضرت مولانا فخر الدین فخر جهان قمر منوره اند شاعر
 از پی تاریخ سالیان باقی مانده نویده داد پا سخ گو مویخ ذکر میر برب محبیه
 در صحن زیرین بالائے صفه بزرگ در و جی سار بلند محمد شاه خان کاز عمائد نواب میر
 محمد خان والی تونک بوده و چون است و بسبت شرق مسجد خوش طریح عمره محمود خان دیگا
 در بر لوح سنگ قطب تاریخ پنین بقوش است قطعه

بن کرد محمد عالی نگاه مزار محمد شری دین پناه

ز تاریخ تعمیر گوید لطیف ز به مقبره سجد و خانقاه

از آغاز و از دهم ماه ربیع الاول بهال عرس حضرت خواجه قطب الاولیاء و همین جایگاه
 مقرر است و بنو چار و پنجم فصل ختم عرس بمجول معین منعت میشود و بتاریخ چهار دهم هر ماه بعد
 نماز ظهر محل ساج بسیار میکنند که بر زبان عوام چه دهنون میشود است *

مالاب آنا ساگر

بنای آن پیش از هشت صد سال قمرود اند و در زمان حکومت راجا آنا دیو که او حاکم اجیم بود -
 بر ساحل جنوب آن علی الاتصال باغ و باغچه تعمیرات زیبا بنا نمود و خانه در طرف قلاب
 بسیار بزرگ است و پهناد که طولش تقریباً شصت درجه و دور آن تقریباً چهار میل باشد و بر
 ساحل سمت گوشه جنوب شرق دولت خانه شاه جهان است که مکانات مصفا و عاق اط
 مکلف از سنگ سفید دارد و در فضائی عمارت مذکور باغ خوش و باغچه و دکشا تاران
 حال باقیست

از نقش و نگار و دیوارش کسته آثار پدیدار است حسن دید عجم را

چله سالار خود

بر تندی تپه خود که بر چله حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا است بفرز صفہ نگ مرغ
گنبد کوچک بناموده اند و در توئے آن بزرگ حضرت شیخ موجود است بزمان عیلم هر چند چله
سالار خود غازی شخصیت دارد اما این قبس سالار خود است که غیر سالار خود غازی است و غلیظ
حضرت خواجہ بزرگ معین الاولیا بود +

تعمیرات بیرون شهر جانشهر ق

چله سالار

گویند که بیلج الدین شاه که مرقد پاک او در کین پور است در زمان حیات بر سر کوہ احمال
بنام چله مشهور است چند بریا حضرت عبادت گزانیہ جامعیت نامدار و خشک است عدت
و نباتات تک تک دید میشود و بیخ بیخه هم ہر سال مردمان و زنان شہر جمع می آیند و یوم
نیکو بنام میلہ مدار صاحب شخصیت دارد +

میو کالج

پیش از چیت سالار زبان کلار و میو کالج وزارت ملک بعد داشت بمقام مہمان بست
غیر علینان زندانی گشته شد ہنگام مرگ و در جمیع بنا تعمیر نہادہ بود جامعیت خوشنما و زیبا
و مقامیت پر فضا و موصفا کہ نقش نگار و سنگینی و تختہ بندی و نور و وسعت و
عمارت دار است کمی کارش مشال خود ندارد و در وقت کے آن کار بزرگ است کہ نہایت
مشاد الی کلین چمن آہستہ و پیراستہ و در حالی آن دیہین بسیار و پس شش منار و عالیشان

و کاخ سمور المکان از آن راجگان و اربابان به عمارت لافریب طراز مطبوع و انواع پسندیده
 بنا نموده اند که در نهالان گلشن بهشت و قبال دوارشان تخت و تاج و زرمان سردی و غیره انگیزی
 بهجت تسلیم علوم سمرنی و شاتاتی فنون مشاهی و شاه معاری و کتاب آداب آئین
 حکومت و حکمرانی در غنای قیام و سکون دارند.

حوض شمس معرفت به یونج گنبد

کز نیل و کسن که کشنر جبریه بود بهجت آنکه ماده ترجمه تحریک پیوند داشت چشم فیض عام دارم
 بنا نمود آرام بنامند آب آن بغلیت منزه و صاف و خوشگوار و شیرین گردد
 محل حوض عمارت خوش طرح و خوش نما از سنگ مرمر است و بهین خدا نفع عام
 میسراند.

مقبره عبداللہ خان

تعمیر خوش است و محکم که در دست تمام خواجہ دانش تعمیر یافت تا یخ بنا نیست سر و شمس
 رسال بنای شریف را با باجگفت حضور عالی گوش دل چنان گویند که پیش از این در حوالی
 آن غمچیه میفرضا بود اما حال بجای آن سلسله وسیع بنا نموده اند و بسراے عبداللہ
 پوره معروف است و این عبداللہ خان نازیدان بارہ بوده است و بزبانہ فرخ سیر بادشاہ
 به عہدہ وزارت و منصب پنجزار نہاد متاز بوده است.

مقبره حسین علیچیان

از بزرگان باقی نیست و حال بصورت فرو خوانہ است و به دلای کرایہ و رنگیان
 استقامت دارند و این مرد و مقبرہ در تفسیر مقبرہ میر عبدالوہاب میر عبدالعزیز

دیگر از آن ایشان علی مرتضی در حصص قیمت بوده اند و سلسله ایشان بسیار است
میرسد - و الله اعلم بالصواب +

تالاسیه

در وقت سلطنت محمد کاکا که آهین است به جهت شتر قتل آن بزرگوار حکومت را به بیلدین
نوشته اند - و بر دور آن از بسلیه ی صنم خان و محبیه خود خلافت باقیست - با آنکه سلطان محمد
غزنوی و بعضی از سلاطین غور با نهادن محمد رفی آنها پر داخته بودند - با دوشاه و ملی نوالدین بنگیان
کاخ چند در سنه سال آن تعمیر نموده بود - و محرفی با دوشاه مذکور به سفیر قیصر انگلستان در
مقام منزل مذکور بنگیانشانند +

عیس گاه

صحن و سبزه و فراخ فراش آن از گنج و حصص آن رفیع و بلند اما طاق در واقع ندارد
به جهت عدم سایه ساربان و در سل تابستان پیش فرش و تار تافتاب که می بنگامد محض بود +

تعمیرات سمیت خیم برون شهر

چهار طریقه پیرضا

در سال ۱۲۸۵ هجری است - گریند که شخصی سوخته نام از بغداد باز آمده است آجر بنود
طاهر که در آن دیوار حصار آستان عالی حضرت غوث الاعظم قدس سره العالی بوده است
چون زمان مرگ او نزدیک رسید بسیار آن خود وصیت نمود که حشمت در آن بنود
چنانچه بعد وفات او همچنان گردیده بود در سالها بعد که است بعد از زمانه و بر بنای بیان

به چله پیران میر میر و دست گشت و بعد از آنکه شهرت گشتی شد - نواب حبیبشید خان فریق دلی
 تو تک بهمت جنوب الان وسیع بنا کرد - و بعد آن میر اضطر علی که تولیت اوقاف چله
 به او متعلق بود قیام و مسجد و محسن استانه راست درست نمود - و بنای مسجد را به میر
 مرید بود به پیدایش و گزارش نواب محمد میر خان بلی خرج اوقاف چله را راجعه دولت
 سیند صید و - گویا یک ده که ماکه نو پوره نام دارد بدیل فرمود که هنوز بحال میر قرار است
 بیاز و هم به راه مجلس شام بر پا میشود و روزیاز دم پنج لسانی در بیمار که عمرش حضرت
 غوث الاعظم قدس الله سره العزیز مقرر است بائین خوب پیرایه مرغوب حله است تمام
 پوشیده در وقت شب کثرت چراغ و تماشا عی شب به بسیار خوش است و در سبده
 نجوم عام و ذوق حلاوت محفل شام خیل و لیری و دلربایی میکند و در پهلای چله خوش
 آب است که پیش از چند سال تصرفت به رفیه اوقاف چله درست نمود که بود و آب
 در ایام مبدی بکامی بر بند

تلاک اگده

که شب باستان نه نوشته اند که به که در پاست آن جمعی حاکم دار و معروضه را بلی است
 و بر پیشانی که داریل معنی عمر است و از خجبت بود که بزمان سلف جمعی به موسوم به آرم بود
 و او معنی کوه است گویند که از نریقان ابراهیمه میگوید که برادر بال مگر بود درین زمان نام
 داشت که بانی تملک اگده بوده است - اما مولف ناظر احوال آن که در تحقیق حال و احوال خط
 را چو تامل بسیار جا نگاهی سعی نموده است میگوید که صاحب تعمیر تملک اگده حسبیال
 نیکو بود که پیش از وفات ده سال در دیار هند پادشاهی و موری داشت - بعد
 چون راجه پتھور از کم عمر و مرضه دست قدم آورد و از قلاطم زمان غیر آگاهی خوش
 و در وقت قوت به سال حسبیال بخودی و همگامی سلامت سید مختار که

بناست محکم و متوار بر سر کوه ناک پهلوان که در کوه اربلی سمیت شمال از قلعه تاراگده است
 تعمیر و تانتر است چنانکه سحر نموده شود و دو بنای تعمیر بر آن قرار دهد که در سنت نمینوند
 جائی نمیکشند از پائین افتاد چون بدست آورده اند و نمونستند ناگزیر در ترقی استحکام و تیر
 استقامت قلعه تاراگده که بجهت قلعت حفاظت شکست خورده بود است تمام نمونند و در
 اندک فرصت حصار و دیوار و برج و دکن گاه به پای پاره کوه ساختند اما در زمان حال
 که دور از این وعایت است و شیرین عصفور و پنجه شاهین و شیرست را با شیل شکمین ضعیف
 قرار داده اند نظر بر آن به دیوار و حصار و پانیا و تار حسیاج نه ماند و نوبت به بنیاد
 که بر برج و حصار آن بهوار کرده رواق و طاق بین اگر فسد و منازل ایوان ساختند بیشتر
 جاها بجهت عدم مرمت و حفاظت میخسدم و معدوم گشتند صاحب بنا بی فرشته و جهام
 گلشن آورده است که حضرت امیر حسین از سادات صحیح النسب است نسب پاک او
 به اسطه امام زین العابدین بن امام حسین علیه السلام به علی مرتضی کرم الله وجهه منسوب
 او زبان سلطان شهاب الدین غوری خداوند قشون اسلام بود چون سلطان شهاب الدین
 بر سر راجه پتورا نداشت آرد و قیام و تخت اجداد بخت بر خضر نوال رسید و نواحی جمیر و دوست
 قدرت و تبض تصور او بیای و دولت اسلام آمد امیر حسین و عمره و جلاله بن حسن
 بسیار از زن مرد و بنده اسلام شرف گشتند بالاخر آوا و ان حکومت قطب الدین ایبک الی جمیر
 بغلط شرفت آرد که قطب الدین ایبک ازین که شرباط فناء لجام بقا غر امید از نجات
 جماعه را چو تان که خالیف اقی در دل و دودل فساد و دروشتند جمع آمدند و از سمت بل کله
 که حال به سوهیو معروف است از طاعت شرباط فناء قلعه رسید به یادی کند و
 قطره چوبین درون قلعه داخل شدند سیاه میر حسن که پیش ازین از چپ گونگی احوال آگونی داشت
 از شور و شغف و دار و گیر آنها متنبه شده سلاح جنگ بر دست کرده جماعه تسلیم کرد و حفاظت
 مامور بود آهنگ جدال قتال نمود و با آنکه جماعت قلیل داشت در قصه الغایت مهبت حرات

بکامبره جمیع کثیر را در حصیض خلک و خون مینداخت و در میان استقبال از دست پا ده آنگه
 هم آنغوش عروس شهادت نگردید کارنامه نمایان کرد و نجابام کار تقصیر بق رضیا
 بالقضاء تسلیم در تنه تیغ رضا نهاده بهدراج شهادت عظمی فرق عزت با فرشت حضرت
 خواجه بزرگ عین الخا لادیب که سوانح حال و استقبال کثوف ضمیمه عالی داشت بیگام بامداد
 واقع با جماعه مریدان محققان در تکلیف فرمود و کفین و تدفین پرداخت آوردند
 که در آغاز بر سر من پال از تعمیر بختی علامت نبوده اما در سال یکم از ولایت و چهار نواب
 اعتبار خان که منصبش بنزاری ذات و پنجاه سوار داشت طرح بنیاد انداخت چنانچه
 بر سر دروازه جنوب و پیش از بنیاد فقیر مولف بحشم نمود دیده است

شاہنشین زمانه جہا نگیر بادشاہ	کانداز زمانه او شده آسوده دل جهان
سال دہم ز عہد جلوس مبارکش	شد فتح ملک رانا از ان شاہ کامران
وقتیکہ اندراج میر آن شاہ گنج بخش	بخت نداشت بود از فتح شاہ و مان
یوزہزار افزون بست و چہار سال	گیتی عدل و اوش چن روضہ جان
بود روضہ مقدس سید حسین کرد	این پنجرہ صدق صفای اعتبار خان
و روضہ قدس بہت بخیر والاں از رنگ سفید	سال یکم از ولایت و پنجاه سوار
و خلاص کاغجی را و سند تقیمہ نو	و است قطعہ منظوم کہ از ان پادشاه تاج پیدایش و نیست

معدن نوزبع اسرار بہت گاہ شاہ خنک سوار
 ساخت والاں کہ بہت خنک داشت را و کاغجی سند صیہ بوقاد

دو سال یکم از دو صد و بیست و دو بالا و این گاہ بہت شمال روضہ عالی والاں بنا کردہ بود و نظم
 کلامادہ تاج پیدایش و بر محراب منقوش است +

یک ہزار و صد و افزون بن کن بست دو سال ہجرت خانہ بیت الحسن آمد
 و بر دروازہ شرقی حصار روضہ شریف بفرز محراب قطعہ تاج کہ دیدہ شد اینست ایسا

شہ سوار ملک نبی شاہ بزانکدین قاتل کفر آن حسین حسین
 منع جو دوسرا کان فتوت الفتا واقعت مہمبے آن سبط نورعین
 سورد ہر دو جہان شکل کشائے این جان مغر کون و مکان آن حکم دنیا و دین
 انپے تارنج او کردم سوال از عقل محل گفت جز تارنج اواز خود سلطان دین
 و احاطہ دوم قمریت کہ بر سر آن چادر سبز پوشند و گویند کہ در تہ آن فرش حضرت
 امیر حسین فون است و اللہ اعلم بالصواب و علاوہ آن کہ مذکور بالا شد مسجد بیت خوشنما
 و چہر فضا کہ در یام نہن نظام دولت نگاشتیہ کہ بخت نہان غیر آگہی متولی در گاہ ناگزیر بہت آرد
 باہتمام مولوی مجید الدین صدماول تعمیر شدہ است و حوض آب و فستائے صحن احاطہ
 دوم بنا منعمہ کہ بزبان دوم بازار آن آب کشاں عالی اندر آن جمع مے شود و پکاست آید

بلند دروازہ

افضل السامات در سال نہ صد و نہشت و شوشن بہ تمام تحصیل تیلخان کہ متقطع جمیر
 بود۔ در عہد جلال الدین محمد کبیر شاہ بادشاہ با ختمام رسیدہ۔ از ارتفاع آن قریب بہ یک
 و عدد و تعمیر آن از سنگ سرخ است و فراز آن بر لوح سنگ سفید کہ قطعاً و تارنج منقوش
 کہ ماند نہیت قطعہ

بعد بادشاہ آسمان قدر	پناہ ملک بلت طشل بزدان
جلال الدین محمد کبیر آن شہ	کہ در درنگین ملک سلیمان
ہرین دگر کہ چو کعبہ آمد	سواش عین نور و زعمیان
نکلخ و کشت تارنج اتمام	اگر خولہ کسے یابد آسان

در احاطہ سوم کہ در پائے بلند دروازہ واقع است عمارت پنج تار اطاق و مسجد و در قد تک تک
 مینہ شدہ۔ میردن احاطہ آستانہ عالی و متادیک ہنگ از ساخت مس کہ یکے از و فرغ شد

سلطان نیرالدین جهانگیر دو کیسے از ارادت حسن ملا علی مداری مدارالعلوم کمالیہ بطریق
 ایضاً نگرانیہ بود برقرار و دیگران بزرگ نموده اند و راه حجب از آقا ز شافروم تاجی ہم
 زمان جس محمود است جمیع از فقر و غم بیا بر کمر جمع می آیند و در شهر محل سماع
 برپا می شود و بر سر صحن تالار بزرگ چادر کشیده می شود و چرخان و کنول و فانوس برپا می
 آراسته و پیراسته می نمایند و بالاخر بر در پیچ هم بعد از وقت زوال ختم تمام عرس میباش
 که عوام محل گویند و این اشارت است از ادای هم فائده که معروف می شود و بار دوم صلوات
 و از عهد شاهان ملی که دیهات بطریق وقف مرفوع نموده اند و اخراجات محسوس غیره از حاصلات
 آن بهم می رسانند و در سمت جنوب آستان عالی و احاطه است که بر جمع شهرت یافت و در
 محمود است الفت جو جائیت پرفیض و مخزن نذر و ایتمه یاران و شکر یاران حضرت میران
 حسین بوده باشد که در امر حق کوشیده و به پای شهادت رسیده و بواسطه احاطه چرخ عقبت
 وزیر خان کلان کماز عیان دولت سلطان نورالدین جهانگیر بوده است لالت می کند چنانچه
 از کتب منظوم مضموم می شود

کتاب

در زمان شهر رفیع مکان	که بن اندر دور او دوران
آن شهنشاه که ذات او آید	باعث عدل و داد و امن و آید
شاه گیتی پناه نورالدین	بر جهان است سایه نیروان
بانی این بنای لطیف آفرین	بسیک سال او هر گشت آن
دولت است از وزیر خان کلان	که نریشان چنین نزد دولت آن

من جمیع کتب و کتب نام با که حضرت سید میر حسین قدس سره علامه و زاهد و مولی خلیفه
 حضرت خواجہ بزرگ میر علی الاولین است و نیز واسطه خطی دارد که نسبت عم و جد حضرت
 خواجہ بزرگ میر علی الاطیاسنسوب بعد از آن حضرت امیر حسین بن جعفر بن محمد بن

بگذشت - جمعی که بر سر کوه تاراگده در حواستستان عالی طرح اقامت دارند به همین از
سادات شهید بودند - و خدمت آستانه عالی بایشان متعلق است حصه شیر از دیهات اوقاف
در وجود هم میسر دارند *

نور چشمه

در دامن کوه تاراگده حایث آب و مطرا - هوای آن در اقصای لغایت منفرد و منفرد
طایع و مسکن ارواح است - گویند که در زمان ابق همین جا آبادی شهر بود که هنوز از در و دیوار شکسته
اثر آن پیدا است - و سال هم از جلوس خود که سلطان نورالدین جهانگیر بوقت متبوعی
مشرف شد بشاهده دیده اند که از بس خوشنما بود - از فرموده که به عمارت خوب و خوب است نمایند
چنانچه در سبکسال محمده فخریه در پختنپان نمودند و در چشمه که از دماغ کوه سار میریزد و حوض
بزرگ طرح داده - به فراموشی از رونق تازه و طاعتی اندازد سترا کرده اند - بدین آن خاطر
بادشاه بسیار مخطوط گشت و در آن هم ساجد که نورالدین است بزرگ چشمه موسوم گردانید و هنوز
از تعمیرات بالانقش و نگار و نشان و دیوارها قیست - ماده تاریخ که در حکم نظم کشیده بر سر
تخته سنگ نقش کرده اند نیست *

تاریخ

بلند قبال شاه هفت کشور	که در صفای نگین بتقریر
منوع خاندان شاه کبر	شهنشاه زمان شاه جهانگیر
مدین سه چشمه چون از فیضش	روان شد آب و فاش گشت کبیر
شهنشاه کردناش چشمه نور	شده آب بعت لاد چاشنی گیر
هم سال از جلوس شاه غازی	بحکم بادشاه نیک مد بیر
طرو تاج آتاش رستم کرد	عسل شاه نورالدین جهانگیر

در شب محل شاهی حاکمیت خوشگوار که هنوز به باغ نوحه سپیده و سوم است آنادر زبان حال نوحه رفت
انبه و جاسن که خاصیت سین دیا را جبرین سبت گلی آبان در آورده و گران گلین و گران در و چا
و منبستان که لازم به باغ و بهار است اش پید نیست +

چله بی بی حافظ جمال

متصل عبارت شاهی بر منقذ آب چشمه در ذکر که واقع مقامیت مهیت جایت
هون که در دو نواح از آبادی این نشان ندارد به پیشه حدت است که غیر از مردان شمشیر
و گیسو جاگردین نتواند به علمی شان و کیتا کس که در تخمین زاویه نهانی از لیکانه
بیگانه روم تا فقه به عسرت و محنت میرسد و آورده اند که بی بی حافظ جمال نسبت حضرت خواجه
بزرگ معین الدولاب است درین جای خاص تمام در گوشه طاعت و تسبیح ریاضت است
الکتاب خیر و برکت فرموده این جهت به نام بی بی چله معروف است به استیلا و نزد مردم
هر سال یوم وفات حضرت صاحبزادی صاحب له نمونه کثیر و جم غفیر از زن و مرد به تشریف
زیارت چله شریف جمع است آید

امیر ترخان امیر ترخان شمس

متصل چشمه نور مائل به پیشه شب بر سر کوه که سطح هموار دارد و سوی احاطه تخته جائی قد است
و در حالی آن نشان قبور زیاده دیده میشود که بر گنج شهیدان تعبیر کنند جانیست بهیست
عظمت و همواره آثار حرارت و جلال نمودار بر دهر و خشنه خلق کثیر بطریق زیارت آید و
بر فرزند و هم ماه رحیم که یوم غرض زیارت چله صاحبزادی صاحبه قمر و محمود است بهجت
قریب کان جمیع اوزار و نشان و تماشایان به نظر حصول ثواب و تماشای بعضی آگاه و لان
با خدا بنیت تویم شمس می بهنگامه بر پا دارند گویند که ایشان سالار لشکر اسلام بودند

در روز فاقه حضرت حسین می شد جام شهادت نشینند پیشانی چندان شخصی حق پوش
که از سرزمین افغانستان به دست مبارک امارات میکند و بجهت آنکه خلیق و عزیز الوجود
بسیاران از عمایه شهر و ساکنان بیات قبیله و جوار بقدر مایحتاج با و میرسانند لوکارها
علیان کرده است یعنی در حالی موارات که حاظه سخته از سر نو درست کرد و از الان و مسجد و حجره
مدد و اندک بیدار شد و پادشاه بنام خود و حوض حق و وسیع در جوار خطیره کشیده گویند که در
احیای کشیدن حوض غرور کلی مثل آفتاب و سبزه و سبزه از قعر زمین برآمده بودند - فقیر
نیز ظرف نذکور را چشم خود دیده نقش و نگار و ساخت لطافت خوبی و سنگینی بر تبه
غایت مطبوع و خوشاموز و آن است که مثل آن در زمان حال دیده میشود بعضی مرقمان
که این هم ظرف را به یک طایفه فقره محول بودند که از سر پای آن در تعمیر آن اهل سابق بر خود شدند
و به سبب ظاهر نهی بکمال رسمتی مثل است بخت آنکه در آخر اجابت بر پیش قرار شود و نعم
اشام آن غیر از فرام آردون زر شیر کسی نیست و آنست که نظر بر آن آید که در وقت طلب
و توقع آید از بعضا عت غیب و ده باشد *

سوت برج

متصل و دخی از چشمه نوزیر که متلع تاراگده واقع است بر زبان عام بنام روشنیانی کامل
شهرت دارد و اصل حقیقت حال که به پایتخت رسیده نیست که راجه الیور را تصور بدوران
حکومت خود بجهت بدن آب بالائی متلع تاراگده مندر نفع و خرج بزرگ در دوران
بناموده لهذا با تمام رسید و بحال خراب فرموده است و از منزل اول اثر و علامت باقیست *

اندک کوه

از کتب تاریخ هند چنانست که می شود که پیش از چهار هزار سال با جاند برین بنامها بود

ناصر امیر المومنین علی اللہ فی کل شأنہ و اظہر فی کل ساعتہ زبانا و الکتاب فی
العشرین من سیر الاخرین لوقیہ لیتہ احمد محمد الحارثی +

اسحق جائیت وسیع و بزرگ و خوشنما و خوش طراز کہ مثل آن در قصص عالم کم است
گویند بزبان حکومہ جینیان جماعت فقرا کہ بفرقہ آزاد و بانوا مشہور است۔ مورد مصلحت
خود قرار داد و سہمی خجیہ بادشاہ کہ سرگردان ایشان بود و کثرت زر و عنایت بہاب خلعت
مرت مستعمل نموده و از خجستہ تا بہ چن سال در قصص خود آورد۔ و بہجت فرو دگاہ قرا
کہ در زمان عرس حضرت خواجہ بزرگ معین لاولیہا جوق جوق جمع آئید محفوظ
و مخصوص کرد و با عتبار آنکہ زمان مکان عالم امکان بہرین الزوال است فقر آزاد و
محاورات نمود۔ وجود و قیود عالم اسباب اکثر بدو و تنہیم روز تعبیر کنند بحیث
ژدانی دن کی بادشاہ است (ژدہائی دن کا جھونپڑا) و از خجستہ است کہ ڈھائی دن کا
جھونپڑا نام نہاند۔ و چچان و گنگھان شہر یافت و سال سیکہار و نہ صد و نود و بیستہ
میر عمارت لیت نکلتہ بنظر قیام و استحکام عمارت بصفت کثیر دستی شکستہ ریخت و بند
پیوند نموده شد +

اکان سیر عرا

سیکان

متصل دیوار شہر شکم کوه چلہ ٹپے پر واقع و روئے آن نجف دیوار شہر مدونہ کہ خلا
بزرگ دارد۔ جائے شاداب و خیلے خنک است کہ فوسل تابستان بہ کالائے رستان
احتیاج مے افتد۔ و قعر آن چشمہ آب است از بس لطیف و شیرین و خوشگوار کہ براہ مجرا
علی در حوض ٹٹی میر کہ در فناء آباد شہر جانب جنوب است و آن حوض السیت
بنامیت مطہر کہ از فوق تابیہ تخت پلہ خوشنما دارد و در اطراف آن عمارت است از بس خوش طرز

بگزار از عصیان و عصیان مکر	با حشام شر مرادم شد مرا
گر تو نوازی که بنواز دمر	خضم نفسم خوارم ساز دمر
گلشن جنت چه کایا دمر	سایه کوسه قوس باید مرا
خوشنم آید مرا باغ بهشت	آرزو دارم گل گلزار بهشت
گر یبختیار ما بین	چشم بکشا حال زار ما بین
تا بکجه بینی باین خواری مل	عمر با بگشت در زاری مرا
زان بر حال من احوال من	گر نه پروا داری به من حال من
مان گر لطف شما یاری کند	کیست جز تو کان مدگاری کند
خوش نمی آید رشتان کرم	مان نقیض نیست یان کرم
از ره لطف کرم می رسد	لطف کن لطف شایع بین
تا توانی نطفها پاینده دار	پیش ازین پسند ما در فشار
سزای فر و آرم ته پلای دیگر	حیف بهشت گردم جانم دیگر
همچنان بهشت بهایت مکر	آفت گارد وجودم کرم
عاقبت مانیم و خاک کوسه رشت	دین ما خاک پاک کوسه رشت
مرد و حیران از دل ما دور باد	مهد جان از مهر تو معمور باد
بر روانت صد درود و صلوات	عرض حال خویش تن کرم تمام

قصید

قطعه تاریخ و صنعت تخریج تصنیف مصنف مختلص بشر

کایم سعادت دشتم در نوزشت	سزیداد من ذکر پاک اولیا
نقد زن شد بدیل باغ بهشت	چون منکر سال سر مردم نجیب

مصرعه تخت جبر بر خوان اثر
بخت گله باشد روان از شغل چشت

۱۳۸۲

۴۴

دیگر از مصنف

منت خدایا که دین تیره روزگار
نبود راه حق گمراش شب چراغ چشت

رفتم بسع شوق ران من زیاده
گلزار معرفت تهر دیار باغ چشت

چیدم گل حقائق و گلستان ختم
گلستان کز دست معطر باغ چشت

زان باده که مستی عرفان فزون کند
میخوایم باغ بکنج باغ چشت

در آخر خار صلا و تهر و شریف
سانی می وصال سخن در باغ چشت

از تاج افکار حمیدین بسید رضا کفیل ازین ده عبد الوحید حبیب مژگان

سید مستند امام الدین
آفتاب پیر جاده و جلال

قره العین خواججه بیه
صاحب علم و حلم و فضل و کمال

ختم نبود کار نام چشت
که بود زریب نام اعمال

در سر زکریا کفیل
منظریت بر گفت بافت سال

۱۳۸۹

دیگر از کفیل

سید شادان امام الدین حسن
نونهال گلشن خیر الودعی

زبده اولاد شاهنشاه بهشت
قدوة الایمان صدق و اتقا

جلوه نوداد از حسن مهتال
صورت و سنی خاخصان خدا

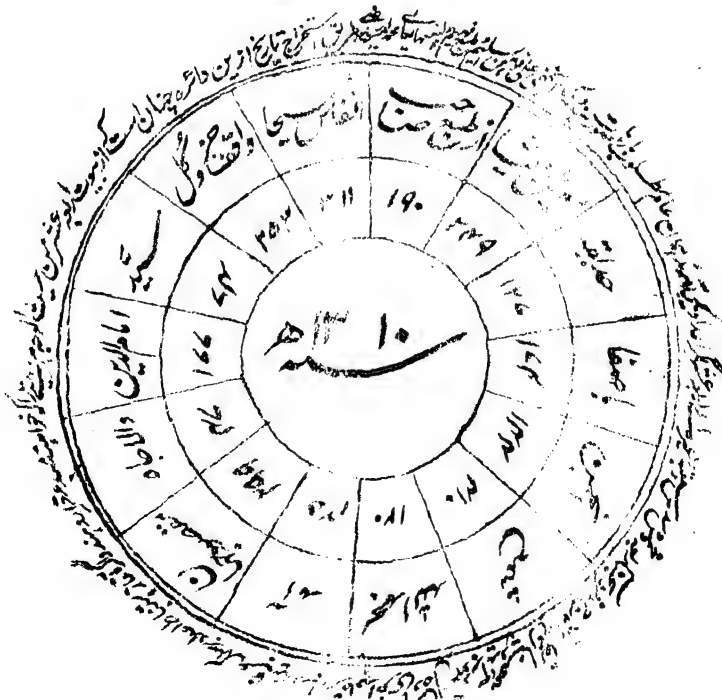
در تلاش سال تالیف کفیل
یافت از بافت سرخ آویسا

دیگر کفیل

نہیں ہر مہینہ شکر شکر ہو شکر ہو شکر ہو
 نہیں کی آست چاکر چاکر ہو شکر ہو شکر ہو
 عباد آپ کی کھلی امام الدین صاحب بنے
 عیدین لیا ہے نام تیرا اُن عباد کا
 کہ اتنے نذرانہ کمال پرستی کا
 کمال صریح ہے الہی میں مہربانی
 معین میں ملت کا جو پرستار شری
 کرم سے خواجہ ہندو کی پادشاهی
 مشام جان دل اس شاہ کا عین شری
 سن تالیف پیدا کر دل عاصی شری
 زب طبع و کلمے و زب و نغہ شری
 آراہم عین الی ولید - فشر حشری - ہو

۱۱ ۱۳۰۹ ۵۴ ۶۱۸۹۱

دائرة السانخ

تمام شد

True Copy

Deputy Manager Court of wards. A book called *Muzimul ulia* Containing valuable historical information is to be printed. The Dewans estate will pay Rs 70/- The Court of wards Contingency Budget will be charged with Rs 50/- In both cases the expenditure will be shown as "printing" You will get Rs 75/- from the Durgah and Rs 50/- from the District fund. For these two amounts you will give receipt as follows: Received on account of printing charges Rs The total amount of Rs 250 is to be paid to Munsifi Imamuddin and the four receipts attached signed by him are to be recorded in the Court of wards office. When the book is printed he should be called on to supply.

For Durgah 10 Copies, For Court of wards 2 Copies
For Dewans estate 2 Copies, For District fund 2 Copies

6-11-92

Sgt. DeCaessoe
Assistant Commissioner
Hydraz

ترجمہ چھٹی انگریزی سطورہ بالا

بنام ڈپٹی منیجر کورٹ آف وارڈس

ایک کتاب موسوم بمعین الادبیاء جو قابل متذاتیجی حالات پسینی ہے چھپ رہی جاتی ہے پچھتر روپے جاگیر دیوان جی کوئے جائین اور کٹنجنٹ سبٹ کورٹ آف وارڈس سے بچا جس روپے +

یہ خرچ بعد طبع محسوب ہوگا +

پچھتر روپے خزانہ درگاہ شریف سے لئے جائین اور بچا اس کے ڈسٹرکٹ فٹ ان ہر دور قومات کے لئے رسید حسب مضمون میں تب ہونا چاہئے +

اجرت طبع کے واسطے وصول ہوگا +

کل دو سو چھپاس روپے منشی امام الدین صاحب کو لئے جائین اور ہر چار رسید پر ان کے دستخط کر کے دفتر کورٹ آف وارڈس میں رکھنا چاہئے +

جب کتابیں چھپ جائین تو حسب ذیل جلدیں مطلوب ہوگی +

درگاہ شریف کے واسطے ۱۰ - جلد

کورٹ آف وارڈس کے لئے ۲ - جلد

جاگیر دیوان صاحب کے لئے ۲ - جلد

ڈسٹرکٹ فٹ کے لئے ۲ - جلد

۶ نومبر ۱۸۹۲ء عیسوی

دستخط

کپتان اے۔ ایف ٹیلیو۔ سی۔ ایم۔ جی۔ سی۔ آئی۔ اسی

کلکٹر دستخط کسٹرن ضلع اجمیر شریف

صورته ما كتب الفاضل الامجد والكامل اوجده والعبد
الذي لا يما لله احد مولا نامشتا و احمد الحشنة الصابري
سبحه الله تعالى مقرر على هذا الكتاب مستبدا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمدك يا رب على ان جعلتنا امر امة افضل الانبياء والمرسلين صلوات الله
وسلامه عليه وعلى اله وصحبه اجمعين هـ ونشكرك الهيم على ما انعمت علينا
بالانشاب في سلك خدم فخر الاولياء في العالمين امكم ائمتنا وسيد ساداتنا
خواجده معين المسلة والدين رضي الله تعالى عنه وارضاه عنا امين هـ ولله
فقد اطلعت على هذا الترتيب العظيم والتصنيف الفخيم المقبول عند كافة
الصلحاء المسمى **بمعيار الاولياء** فوجدته في كمال البلاغة وحسن الالفاظ
كالدر النظيم وفي نفاش المباحي وعمر الشارح المعاني مفقود المثل وعديم السهم
قلوب العاشقين الحشنيين بادراك مضامينها وتشهر صدق الناظرين
بمطالعة عباراتها فلهذا رخص المصنف حيث جهد غاية ما يكون حتى جاء كالمد
المكون جزاء الله عنا ومن جميع اهل السلسلة العالية الحشنية خير الجزاء
ثوابا وافي وبلغه الى غاية ما يهواه ويتمنى هـ

وانا العبد المذنب الراجي
العاصي مشتاق احمد الحنف الحشنة الصابري

اشعار آبدار چکیده کلک شاعر جا و نکار نادر شیرین گفتار معنی کامل
مولانا ابوحسن یقینی نانو نوی ناطق تاریخ و قدمی سلسله تکیا در تاریخ ختم نیا

بسم الله الرحمن الرحیم

<p>خواجه چشتی حبیب ذوالمنن گوهر درج رضائے کبریا مقتدائے اقیانوس از کیا عملجہ دوران محب کبریا اسوۂ قرآن و قطب شمال ماہتاب شرع و آئین نبی جوهر کان جمال و هم کمال چارۂ بیچارگان و در و سنند بادیر روح گرامی آن رشید خوب بنوشت سب مر و معنوی زینج اولاد آن بند الولی ز و نظر نماید بجز راه صواب از عنایات خداوند مجید سال تاریخ حسن گفت از فضل</p>	<p>حبذا شان معین الدین حسن ماہ برج معرفت مهر صفای سرفراز و پیشوائے اولیا زینج ارباب ایقان و وفا مور و الطاف رب ذوالجلال افتاب ملت و دین نبی گوهر دریائے عرفان وصال و شکر عاجزان و مستمند صد هزاران رحمت رب مجید ساختہ عمر شریف آن ولی آن امام الدین صفی و هم زکی در معین الاولیا نامی کتاب ختم او شد اندر ایام سعید صحن در آیامی که شد ختم کتاب</p>
---	---

از سنین هجرت خیر الانام
سیرده صد یازده شد لاکلام

رقم	کلمه	معنی	رقم	کلمه	معنی	رقم	کلمه	معنی	رقم	کلمه	معنی
۳	غنوان	عنوان	۱۱	عنوان	عنوان	۱۳	عنوان	عنوان	۱	عنوان	عنوان
۲	نواجران	نواجران	۱۲	نواجران	نواجران	۱۴	نواجران	نواجران	۲	نواجران	نواجران
۳	سنی و سئوک	سنی و سئوک	۱۵	سنی و سئوک	سنی و سئوک	۱۶	سنی و سئوک	سنی و سئوک	۳	سنی و سئوک	سنی و سئوک
۴	وسین	وسین	۱۷	وسین	وسین	۱۸	وسین	وسین	۴	وسین	وسین
۵	انجام	انجام	۱۹	انجام	انجام	۲۰	انجام	انجام	۵	انجام	انجام
۶	از طرح اد	از طرح اد	۲۱	از طرح اد	از طرح اد	۲۲	از طرح اد	از طرح اد	۶	از طرح اد	از طرح اد
۷	قیام	قیام	۲۳	قیام	قیام	۲۴	قیام	قیام	۷	قیام	قیام
۸	گوش و هوش	گوش و هوش	۲۵	گوش و هوش	گوش و هوش	۲۶	گوش و هوش	گوش و هوش	۸	گوش و هوش	گوش و هوش
۹	بن سید و لیس	بن سید و لیس	۲۷	بن سید و لیس	بن سید و لیس	۲۸	بن سید و لیس	بن سید و لیس	۹	بن سید و لیس	بن سید و لیس
۱۰	صفه را	صفه را	۲۹	صفه را	صفه را	۳۰	صفه را	صفه را	۱۰	صفه را	صفه را
۱۱	جسور السوالی	جسور السوالی	۳۱	جسور السوالی	جسور السوالی	۳۲	جسور السوالی	جسور السوالی	۱۱	جسور السوالی	جسور السوالی
۱۲	الورد	الورد	۳۳	الورد	الورد	۳۴	الورد	الورد	۱۲	الورد	الورد
۱۳	قنطره القرب	قنطره القرب	۳۵	قنطره القرب	قنطره القرب	۳۶	قنطره القرب	قنطره القرب	۱۳	قنطره القرب	قنطره القرب
۱۴	بر الا - بام	بر الا - بام	۳۷	بر الا - بام	بر الا - بام	۳۸	بر الا - بام	بر الا - بام	۱۴	بر الا - بام	بر الا - بام
۱۵	امرات	امرات	۳۹	امرات	امرات	۴۰	امرات	امرات	۱۵	امرات	امرات
۱۶	نظرش	نظرش	۴۱	نظرش	نظرش	۴۲	نظرش	نظرش	۱۶	نظرش	نظرش
۱۷	ازینها	ازینها	۴۳	ازینها	ازینها	۴۴	ازینها	ازینها	۱۷	ازینها	ازینها
۱۸	بالقاء	بالقاء	۴۵	بالقاء	بالقاء	۴۶	بالقاء	بالقاء	۱۸	بالقاء	بالقاء
۱۹	کش و ده کار	کش و ده کار	۴۷	کش و ده کار	کش و ده کار	۴۸	کش و ده کار	کش و ده کار	۱۹	کش و ده کار	کش و ده کار
۲۰	سفای	سفای	۴۹	سفای	سفای	۵۰	سفای	سفای	۲۰	سفای	سفای

فهرست کلمات	کلمات	فهرست کلمات	کلمات	فهرست کلمات	کلمات
۳۳	۱۲	قریب	قریب	۳۸	۱
۳۸	۱۶	دختری	دختری	۳۸	۱۹
۳۹	۴	پاک بنامد	پاکشاد	۴۰	۶
۴۰	۱۹	گفودود	گفودود	۴۰	۱۳
۴۱	۴	وجه و جهالین	وجه و جهالین	۴۰	۱۶
۴۱	۱۸	ادما و خواجه	ادما و خواجه	۴۱	۱
۴۲	۴	فتو	فتو	۴۱	۸
۴۲	۶	سلطان بود	سلطان بود	۴۱	۹
۴۲	۱۶	خوش	خوش	۴۲	۱۶
۴۳	۱۲	غائب	غائب شد	۴۱	۱۵
۴۳	۱۵	یک	یک	۴۱	۱۸
۴۳	۲۶	بیر	بیر	۴۱	۱۱
۴۳	۴	کتاب المشایخ	کتاب المشایخ	۴۱	۱۱
۴۵	۴	سجده	سجده	۴۰	۴
۴۶	۴	سین الین و لایا	سین الین و لایا	۴۰	۶
۴۶	۴	شیخ و صدر	شیخ و صدر	۴۰	۶
۴۶	۱۹	مضربان	مضربان	۱۵۳	۲۱
۴۶	۱۲	خضد لیت	خضد لیت	۱۵۴	۱۱
				۱۵۴	۵
				۱۵۴	۶
				۱۶۰	۹

کتاب	جلد	صفحه	کتاب	جلد	صفحه
فقیه شیب	۱۱	۱۹۰	ایکے	۲۰	۱۶۶
انزویکا	۲	۱۹۱	کبر اعتقاد	۶	۱۶۴
وموت	۱۰	۱۹۲	حدود الثقات	۹	۱۶۳
بر او	۵	۱۹۳	این ہمہ	۳	۱۶۵
پیمان شد	۲	۱۹۹	پندارد	۶	۱۶۵
محققہ دستار	۹	۲۰۳	مزمعہ	۵	۱۶۶
وردیا	۱۵	۲۰۵	سینین مشہور	۶	۱۶۷
خلاوب	۷	۲۰۶	دلائل فضل	۱۸	۱۶۸
پرمقام	۱۵	۲۰۷	حد برزند	۲	۱۶۹
پیشہ پس	۱۸	۲۰۸	محمول کرد	۱۱	۱۷۰
شیخ ابوہن	۱۳	۲۱۵	فہم آباد	۱۷	۱۷۱
قوام	۱۵	۲۱۶	وہادہ سال	۸	۱۷۲
برشاہ	۱۸	۲۱۸	مردان غیب	۵	۱۷۳
مکلف	۷	۲۱۹	غزہ لومود	۱۱	۱۷۴
پچاہ مفر	۷	۲۲۰	سپردہ	۱	۱۷۵
ریاضہ	۱۶	۲۲۱	چون	۱۲	۱۷۶
مادی	۷	۲۲۲	موجودہ	۱۳	۱۷۷
استغاثی	۹	۲۲۳	مقتدر سیدہ	۱۸	۱۷۸
زل نام	۱۸	۲۲۴	رفت سفر	۸	۱۷۹
شادات	۳	۲۲۵	حضرت شیخ	۱	۱۸۰

مجموعه	کتاب	مجموعه	کتاب	مجموعه	کتاب
	خوبه		خوبه		۵ ۲۳۲
	می کشند		می کشید		۱۶ ۲۳۶
	کدام طرف است		کدام طرف است		۱۶ ۲
	جلال اکبر		جلال الدین اکبر		۱۰ ۲۵۱
	از کار		از کار		۱۰ ۲۵۷
	مرقع پوش		برقع پوش		۴ ۲۵۷
	ناگور داشت		ناگور داشت		۱۶ ۲۶۰
	در عبادت		در عبادت		۱۱ ۲۶۴
	بیعت حضرت		بیعت نور محمدین حضرت		۵ ۲۶۵
	مستزاد مکان		مستزاد مکان		۲۱ ۲۶۵
	محل		مداوت		۹ ۲۶۸

